

LUDOVIC ROMAN

RACHETA ALBĂ

ROMAN

EDITURA FĂT-FRUMOS

Ludovic Roman (n. 31 mai 1935, Sighetul Marmăției - d. 27 decembrie 1993, București) a fost un jurnalist și scriitor român de cărți pentru copii.

Începând de la vârsta de 13 ani a devenit corespondent al cotidianului România Liberă. A lucrat mai mulți ani ca jurnalist la reviste din Transilvania, a colaborat la cele de informare științifică și a fost corespondent la Cluj al Agenției de presă Agerpres transmitând informații cu caracter științific.

În anul 1974 este transferat la București ca redactor al Agerpres. În paralel cu activitatea jurnalistică, a publicat mai multe cărți pentru copii dintre care cele mai cunoscute sunt Racheta albă (1975) și Stejara (1977). Cărțile sale au fost publicate de Editura Ion Creangă, singura editură pentru copii pe vremea aceea. El a devenit membru al Uniunii Scriitorilor din România.

În anul 1984, cele două cărți menționate mai-sus au fost ecranizate sub forma unui film serial pentru copii (Racheta albă), scriitorul semnând scenariul acestui film.

În anul 1987 Ludovic Roman și-a înaintat demisia din cadrul Agerpres, acuzând atitudinea de slugărnicie față de regimul comunist a conducătorilor agenției și a refuzat să mai lucreze în presa comunistă. Timp de doi ani a fost șomer, cu statutul de membru al Uniunii Scriitorilor din România.

După Revoluția din decembrie 1989, a înființat Editura pentru copii Făt-Frumos. Scriitorul Ludovic Roman a încetat din viață la data de 27 decembrie 1993, în urma unui atac de cord.

Aprecieri critice

„E multă mirare, curiozitate, fantezie, tandrețe în această carte. Racheta albă ni-l prezintă pe Ludovic Roman ca pe unul dintre scriitorii cei mai chemați să scrie despre și pentru copii.”

—Vasile Rebreanu

Colaborați la Wikicitat „Farmecul indiscutabil al acestei cărți (Racheta albă - n.n.) se bazează pe înțelegerea exactă a copilăriei, pe recunoașterea principiului ce o guvernează: seriozitatea jocului. Ca o altă Alice, eroii lui Ludovic Roman intră într-o "țară a minunilor", de data asta a tehnicii și științei secolului XX, cu toate "armele" pe care propria lor vârstă le implică și sub forma care le caracterizează acțiunile, jocul. Racheta albă este o carte de proză literară bine construită, o adevărată carte pentru copil, deci și pentru cei mari.”

—Laurențiu Ulici

Cărți

- * Secvențe clujene (București, 1969)
- * Aventurile farfuriei zburătoare (Ed. Ion Creangă, Colecția Clubul temerarilor, București, 1970) - 2 vol.
- * Racheta albă (Ed. Ion Creangă, București, 1975; reeditată în 1980)

- * Stejara (Ed. Ion Creangă, București, 1977)
- * Die Weisse Rakete (București, 1978) - traducere în limba germană a cărții "Racheta albă"
- * A fehér urhajó (București, 1981) - traducere în limba maghiară a cărții "Racheta albă"
- * The Sofar (Ed. științifică și Enciclopedică, București, 1986)

Filmografie (scenarist)

- * Racheta albă (1984) - serial TV

Postfată⁵

Interesantă în romanul lui LUDOVIC ROMAN (*Racheta albă*, Ed. Ion Creangă) este, în primul rând, funcția dublă a epicului: pretext pentru transmiterea unor informații de ordin științific utile cititorului foarte tânăr și, probabil, nu numai lui - pe de o parte, text de întâmplări aventuroase cu și despre copii - pe de alta un roman-informație, instructiv și plăcut deopotrivă. Trei școlari în vacanță, radioamatori încercați, formează, în alianță cu un corb vorbitor, o echipă de detectivi în urmărirea unor mesaje bizare emise constant pe o anumită lungime de undă; obținând sprijinul unui bătrân și multilateral profesor, copiii se avântă într-o aventură plină de neprevăzut, ce le solicită, consecutiv sau concomitent, inventivitatea, cunoștințele tehnice, spiritul de inițiativă, voiciunea, prilej cu care descoperă „racheta albă”, o veche clădire dintr-un parc unde alt grup de congeneri construisese, cu mijloace proprii, un interior de veritabilă rachetă cosmică, efect al unei neobosite pasiuni pentru astronautică. Intrând în legătură, cele două echipe, după un număr de peripeții savuroase, fuzionează, continuând împreună investigațiile detectiviste, soldate finalmente cu o mulțime de descoperiri... științifice. Fiecare întâmplare prin care trec tinerii eroi le aduce un șir de informații din diverse domenii și totodată, prin caracterul amuzant, îi reconfortează. Frumoase zile, utile-dulci, de vacanță...

Autorul cunoaște bine psihologia infantilă, vede în patosul ludic al copiilor mișcarea irepresibilă a curiozității, știe să apeleze la memorie pentru a conserva naturalețea copilăriei. Mai ales însă știe să scrie proză, integrând situațiile și personajele într-o imagine epică de construcție simplă, dar adecvată intențiilor. Este, cu alte cuvinte, un bun povestitor. De aici și evitarea didacticismului într-o carte care, altminteri, conține tot atâtea informații cât un manual. Universul copilăriei e descris din interior, prin chiar felul de a fi al personajelor, fără afectare matură a copilăriei, cu seriozitate însă și mizând pe ambi-

guitatea jocului infantil. Dacă latura instructivă a cărții e aproape programatică (uneori colportând exagerat informații ce depășesc, cred eu, nivelul de înțelegere al vârstei), în ce privește aspectul românesc lucrurile sunt cel puțin la fel de interesante. Ludovic Roman povestește nu doar cursiv și dezinvolt dar foarte atent la stil, care este când oral și sugerând spontaneitate, când artist și divagant. În fond, în cazul acesta, stilul urmează tema cu fidelitate, singurul rost al exercițiului stilistic fiind acela de a da impresia de firesc în legătură cu materia epică.

Risipă de imaginație nu se face în acest roman, în sensul că întâmplările narate par a fi luate dintr-o realitate verificabilă, dar impresia aceasta nu face decât să pună în evidență tehnica prozatorului, o tehnică bazată pe refuzul artificiilor de construcție și, implicit, pe afirmarea naturală a naturalului. Scriind *Racheta albă*, Ludovic Roman a înțeles că despre copilărie nu se poate scrie eficient, adică relevant, decât considerând-o drept vârstă inimitabilă, care privită de sus și prin afectare se dezvăluie deformat, singura cale de exprimare fidelă a conținutului ei rămânând aceea a înțelegerii principiului ce o guvernează: seriozitatea jocului. Într-un atare sens, romanul acesta este și o monografie a detaliilor principiului de mai sus.

Laurențiu Ulici

(„Prima Verba” vol. II, pag. 160,
Editura Albatros, 1978)

Prolog

*- Tată, vrei să stăm de vorbă ca
între doi... bărbați?*

Mihai e un ștregar cum nu e altul; face o mie de năzbâtii, primește două mii de pedepse și de patra mii de ori mă păcălește cu oftatul lui de ușurare: "Uf! îți mulțumesc!" Pezevenghiul! îmi mulțumește pentru pedeapsă! Stă la colț cu plăcere, scrie, cu nu mai puțină plăcere, fraze ca: "Robinetul după întrebuințare se închide"; sau "Pescuitul cu undița în vana din baie strict interzis!" Ieri a ieșit la joacă în ținută de mare gală și s-a întors cu pantalonii găuriți. L-am întrebat: "Ce să mă fac cu tine, spune-mi?" Mi-a răspuns: "Să mă bați. Știi, tăticule, bătaia e ruptă din rai". "Ptii! Al naibii hoț!" m-am gândit eu, și, numai în ciudă, nu l-am bătut. I-am dat să învețe pe de rost patra poezii. A învățat patru epigrame. Îs poezii? Îs! Trei dintre epigrame aveau poante și sunau a George Zarafu. La a patra m-am oprit însă bănuitor. "Mai spune-o dată!" i-am cerat cu un glas de poruncă. Fiu-meu s-a cam codit, dar până la urmă tot a fost nevoit s-o repete. Suna așa: "Ai coborât atât de jos, / Iubitul meu tătic, / încât să nu te miri că-mi pari, / De sus, atât de mic". Obrăznicia era evidentă și m-am supărat, mai ales că-mi veniseră în minte versurile originale: "Te-ai înălțat atât de sus, / Iubitul meu amic..." Așadar secătura operase epigrama și-mi servise o parodie. Și tocmai în clipa când mă pregăteam să-i aplic... aia... cum îi zice?... "ruptă din rai", mă păli ideea: "Bine, dar poate că are talent!" și tăcui. Tăcui îndelung, Mihai, cu ochii lui mari, negii, mă privea atent. Dispăruse de pe chipul lui orice urmă de șmecherie, încurcătura mea îl intriga, îl răscolea. N-a mai răbdat și-a murmurat: "Iartă-mă! N-am vrut să te jignesc, tăticuț!" Când îmi spunea "tăticuț", mă topea. Știa. Și, ca întotdeauna, aștepta efectul. I-am dat mâna și am ieșit cu el la plimbare. Era soare. Un soare de catifea încălzea ușor

atmosfera. Gâze mărunte alergau pe trotuar, iar dincolo de panglica de asfalt mihea colțul ierbii. Vântul purta miros de pământ reavăn și muguri. La câțiva pași, în fața noastră, cineva explica: "Nu există! Vântul nu are viteză. E alcătuit din sumedenie de unde care se succed rapid și fiecare undă are propria ei viteză. Dacă vrei, numai timpul are viteză. Aceeași viteză de miliarde de ani..."

Simțeam că Mihai vroia să mă întrebe ceva în legătură cu vântul, cu timpul, dar situația aparte în care se găsea îl obliga la tăcere. Aștepta să vorbesc eu primul. Vorbii, dar nu despre vânt, nu despre timp...

- Știi, de data asta îți voi da o pedeapsă mai aspră...

Fiu-meu se facu mic, mic de tot; era numai urechi-urechi.

- Va trebui să-mi scrii, până mâine, o poveste de nouăzeci și nouă la sută originală, adică scoasă din capul tău și nu din frații Grimm, Andersen, Ispirescu sau... sau...

Mihai se luminează la chip:

- Uf! îți mulțumesc! Mâine vei avea povestea.

Spusese "Mâine voi mânca înghețată!" M-am înfuriat:

- Ești încrezut! Îți închipui că a scrie o poveste e tot una cu a copia de o sută de ori: "Candelabrele nu se ținesc cu praștia!"

De data asta făcu el pe ofensatul:

- Și dacă-ți scriu, până mâine, o poveste de nouăzeci și nouă de rânduri, numai și numai din capul meu, tu-mi scrii una de nouăzeci și nouă de pagini?

"Mă provoacă!..." I-am răspuns fără să șovăi:

- îți scriu încă o dată pe atât!

Mihai mă lasă de mână și o zbughi printre blocurile noi, cu miros de zidărie proaspătă. Am privit în urma lui. Vântul îi răvășea zulufii și el fugea, fugea... Intrasem în joc instinctiv, mânat de orgoliul părintelui care visează să descopere în odrasla lui "flacăra sacră". Nu mă gândisem nici o clipă la ce-aș fi putut povesti, așa, în nouăzeci și nouă plus nouăzeci și nouă de pagini. Acum însă, privindu-l fugind cu sufletul la gură, să-și ispășească pedeapsa, angajamentul meu mă tulbura. "Drăcie! oftai. Pe unde scot cămașa?!" Am luat-o ușurel, înapoi, spre casă. Mihai lucra de zor. Scria fără să șteargă nimic, scria grăbit și un zâmbet mi-a mijit în colțul buzelor. "S-o creadă el că mă va da gata!"

După vreo două ore, "scriitorul" meu a pus pixul jos și m-a privit.

Tradia de satisfacție.

- O pot citi?

- Desigur, răspunsei, dezamăgit de graba lui.

Trase aer în piept, ca după o goană, și începu c-un glas în care se deslușea emoția:

- A fost odată ca niciodată, pe când părinții ascultau de copii, iar copiii răsturnau, după pofta inimii, lumea de dos... Au fost odată trei frați. Și cum tatăl lor le lăsase drept moștenire patru taleri de aur, s-au luat la ceartă; fiecare voia doi. Cum nu ajunseră la înțelegere, hotărâră să-și facă altfel dreptate. "Norocul să fie al celuiia care va reuși să aducă pe pământ floarea vieții", spuse cel mai în vârstă.

Și cei trei frați o porniră la drum. Primul o luă spre apus, celălalt spre răsărit, iar cel mai mic, pe care-l chema Gelu, merse înainte. Și merse el ce merse până ajunse la cetatea Lunii. Flăcăul povesti aici că e unicul fiu al tatălui său, care trage să moară, și că a plecat să caute floarea vieții, despre care se spune că cine o miroase trăiește veșnic. Luna-mamă îl ascultă și, crezându-l, îi dăruie un mânz năzdrăvan, cu coamă de aur, și-l îndrumă să o ia pe cărarea galbenă, iar după ce se va sfârși, să o apuce pe cărarea albastră. Gelu mulțumi și dădu să încalece, dar mânzul îl azvârli cât colo. Luna-mamă îi spuse atunci că pe acel animal minunat nu poate călări nimeni fără inima curată. Și Gelu roși; recunoscă că avea trebuință de floarea cea rară spre a-și spori moștenirea. "Să nu minți niciodată!" spuse bătrâna și-l iertă.

Băiatul pomi iar la dram. într-un târziu ajunse la Palatul Stelelor. "Floarea căutată e mult mai departe!" se mirară, de curajul lui, castelanii și Gelu o ținu înainte pe cărarea galbenă. Și merse el mult, mult, până ce începură să-i răsară fire albe în păr; și într-o zi dramul se preschimbă în albastră, iar după nouăzeci și nouă de zile de mers ajunse și la capătul acestui dram. în fața lui se deschidea o potecă albă, albă... Era Calea Laptelui. Domoli mersul calului, ca poteca să nu se rupă, căci era foarte subțire. Nu peste mult zări o fântână. Gelu descălecă și voi să bea, dar mânzul îl sfătui să mai rabde puțin că de va bea măcar un strop va uita pentru ce a venit, poteca se va destrăma, iar el va cădea, va cădea... Flăcăul, cu toată setea care-l pâijolea, îl ascultă. Și, peste puțin, descinse la curtea Luceafărului. Acesta îl primi cum se primesc oamenii de scamă. Dădu în cinstea lui o masă mare. Gelu luă

loc în dreapta Luceafărului; în stânga acestuia stătea Irina, fiica împăratului, o fată nemaivăzut de frumoasă. Gelu, de cum o văzu, o și îndrăgi. Și când ospățul luă sfârșit, mărturisi Luceafărului - împărat că o iubește și că o vrea de soție. "Bucuros ți-o dau, vorbi bătrânul, dar, potrivit obiceiului împărăției, trebuie să te lupți întâi cu meteoriții." Fata, căreia îi bătu la fel inima, strecură în mâna lui Gelu o piatră fermecată care, dacă o suceai de trei ori la dreapta și de trei ori la stânga, oprea Cometa Alexandra de care nu scăpa nimeni viu dintre meteoriți.

Băiatul încăleca și plecă să-și încerce norocul. Și el, și mânzul se treziră deodată loviți de meteoriți.

Gelu suci piatra și apăru Cometa. Trena ei lungă mătură sumedenie de meteoriți și chiar regele lor pieri. Scăpând împărăția Luceafărului de această pacoste, o primi de mireasă pe Irina. Și în clipa când se cunună cu ea. Luceafărul muri, iar sângele său se prefăcu într-o floare roșie pe care dacă o miroseai întinereai pe loc. Gelu urmă la tronul împărăției și trăi veșnic, lăsând toată moștenirea fraților săi.

Și dacă n-ați crezut povestea lui Gelu și a faimoasei Irina, uitați-vă seara pe cer; veți vedea urmele pașilor lor de lumină.

Mihai întoarse foile cu scris mare și strâmb, așternut în grabă, și tăcu. Mă privi direct și citi în ochii mei că m-a învins.

- Ți-a plăcut?

- Da, am spus simplu, dar fiu-ineu atât așteptă; îmi sări de gât și mă acoperi de sărutări. "Tăticuț! Tăticuț!" strigă, îmbujorat.

- Deci ți-a plăcut povestea? mă mai întrebă o dată.

- Da, dar acum, de-ar fi să încălec un mânz năzdrăvan, m-ar azvârli cu siguranță jos. Să fiu sincer, n-am idee cu ce-o să umplu nouăzeci și nouă plus nouăzeci și nouă de pagini.

- Scrie și tu ceva cu bum-bum și poc-poc! facu el, mimând figura unui cunoscut detectiv.

- O, nu! protestai. Mi-ajung televizorul și Mihai, fiu-meu, poate-l cunoști?

- Nu fi rău, tăticuț, îmi spuse el dulce. Scrie ceva din viața ta, doar ai trăit multe...

- Eu n-am făcut nimic extraordinar! Și gândii: "Iuliu Popper a explorat Țara de Foc și-a proiectat orașul Havana, Ilarie Mitrea a luptat pentru independența Mexicului, apoi a trăit ca un binefăcător al

populației din Indonezia: Sever Pleniceanu și frații Coraănești au explorat Africa: **patra români au făcut ocolul lumii pe jos, în opinci; un român a descoperit insulina, un altul «spirală» proteinei; tot un român a inventat stiloul cu care scriu azi toți oamenii de pe glob... Eu însă...**"

Mihai spuse:

- Știi, tăticle, voi, cei mari, mereu vă lăudați: "Viața mea e un roman!"

Oftai și recunoscui, în sinea mea, că-i așa.

Sună telefonul. Fiu-meu tresări. De obicei, soneria telefonului îl lăsa indiferent, de aceea l-am privit cu atenție. Privirea mea, de-o clipă, îl dura. Ochii săi mari, căprui, trădară neliniște.

- Răspunde tu, te rog, și dacă mă caută redacția să spui că nu sunt acasă decât pentru tine.

Mihai ridică receptorul.

- Da. Este aici!

Mă încruntai.

- Cum ne-am înțeles?

- E dirigintele meu...

O presimțire mă tăie ca un junghi. Prin fereastra deschisă pătrunse vântul, un vânt blând, primăvărat, dar mă luă brusc cu frig. Îmi veni să tușesc și, tușind, trecui în sufragerie. Mihai mă așteptă zadarnic. Vântul sufla ritmic și ferestrele zăngăneau ușor, ca o toacă sau ca un murmur de talangă. Îmi amintii: "Vântul nu are viteză. Numai timpul are viteză. Aceeași viteză de miliarde de ani..." Și adăugai: "Timpul care înalță colțul ierbii, timpul care irumpe în explozii florale și face să crească copiii și care-i complică și le conturează personalitatea înainte ca noi să ne fi sesizat măcar!" Nu mai știu ce explicație a dat Mihai la telefon, știu numai că a venit la mine cu o lumină ciudată în ochi. A început așa:

- Tată, vrei să stăm de vorbă ca între doi... bărbați?

Îl studiai cu coada ochiului; năltuț, bine legat pentru cei doisprezece ani ai săi, părea hotărât să înfrunte orice. Îmi plăcu introducerea lui. Nu i-am răspuns. Am mușcat dintr-o coajă de pâine găsită pe masă și am ronțait-o în tăcere.

- Bănuiesc că ai refuzat să discuți cu dirigintele ca să afli mai întâi de la mine cum stau lucrurile. Ei bine, am lipsit o săptămână de la

școală!...

Dumicătura mi se opri în gât. Vântul nu mai suflă. Cred că și ceașornicele își scrântiră minutarele.

- Ce vorbești, fiule!?!... Ce-ai făcut în timpul acesta?

Întârzie răspunsul, întârzie anume ca să mă calmez.

- Juri că nu vei spune nimănui?

- Jur!

- S-o iau de la început?

- De la început.

Și... așa s-a născut, cititorule, cartea pe care o deschizi acum.

Capitolul I

...Napoleon îi spiona de după o tufa de liliac, mișcând rar din coada lui scurtă.

- Cucuriguuu!

Afară surâdea un soare de aur, foarte rotund și înțepător de dulce.

Viorel privi întâia zi de vacanță chiorâș, nu pentru că i-ar fi plăcut să plouă, ci din pricina somnului pe care l-ar fi dorit, măcar acum, întreg. Dar cocoșul, o tărcătură lipsită total de simțul timpului, îl trezise brutal, ca o trompetă cazonă. În vreme ce se îmbrăca, băiatul plănuia răzbunarea: pintenatul merita o lecție, căci nici un cocoș serios, care se respectă, nu cântă alandala. Ba unii susțin că toți cocoșii se orientează după steaua Canopus. Primul cântat, în mod normal, se aude atunci când Canopus apare la orizont. Al doilea cântat - când apune complet. Bineînțeles că nu s-a lămurit încă de ce cocoșii cântă și a treia oară și nimeni în lume n-ar fi putut lămuri de ce cocoșul ăsta cânta și-a patra oară, și-a cincea, și-a șaptea oară, de câte ori îi venea la gură, tocmai pe sub geamul lui.

Viorel deschise larg fereastra și sări în curte. Din două salturi bine calculate reuși să-și atingă ținta. "Mașinăria vie de poluare sonoră", cum îi spunea câteodată, era în mâna sa! Cu o nespusă satisfacție îi ajustă coada mult prea făloasă; lăsă doar trei pene mari, de culorile curcubeului, carc-1 transformară pe sărmanul cocoș într-un soi de pasăre a paradisului. Lecția nu-i folosi însă la nimic pentru că, abia scăpat, lansă un "cucurigu" înspăimântător.

- Pa, Gigi-Balamuc! îi scorni el un nume nou, care i se păru delicios.

În drum spre poartă, băiatul văzu biletul din ușa lui Terentie, zis Șchiopul, locatarul de la parterul aripii drepte, cu invariabilul "Am plecat la cumpărături" și scris pe verso, cu litere mari: "PS. Mă întorc pe

două cărări". Făcu o grimasă, un fel de zâmbet strâmb, pe care nici un băiat nu l-ar fi putut imita, și mai stătu o clipă pe gânduri. Dar numai o clipă. Apoi ieși în stradă.

Cu o senzație nouă, de deplină mulțumire, o luă încetișor spre casa lui Dan. Prietenia lui cu Dan avea o adevărată istorie. Până în clasa a cincea parcă nici nu se cunoscuseră. Discutau, se ajutau la lecții, se certau, se împăcau și cam atât. De prietenie nici vorbă! "Știi că am interceptat o stație de radio pirat?" îi spuse într-o bună zi Viorel, la care Dan rămase cu gura căscată. "Păi ești radioamator? Cum de n-am știut?!" Se priviseră cu alți ochi, uluiți. "Și tu?..." "Păi!..." Când Dan află că Viorel era posesorul unei stații de emisie, că avea rangul de "căpitan" și că-și instalase căpitănia în podul uriaș al vilei vechi în care stătea - un pod... să încapă un oraș în el! - se oferă simplu soldat, gata să-l urmeze oriunde. Și așa s-au pomenit nedespărțiți. Viorel era înalt, dar nu prea, subțirel, dar nu foarte. La prima vedere l-ai fi crezut slab, însă pe sub pânza bluzei lui ascundea mușchi puternici, capabili să apere un prieten. Dan era mai scund și bondoc, poate la fel de puternic, dar nu destul de isteț ca să se descurce numai cu forța lui. Cei doi colegi petreceau multe ore din zi împreună; puneau la cale spectaculoase urmăriri, interceptau "stații - pirat", ori trăgeau câte o scaldă zdravănă în apa Someșului, care tăia cartierul în două...

Ajuns în dreptul parcului municipal, Viorel cobori pe o scurtătură, printre sălciile ce țineau tovărășie Canalului Morii. Soarele împletea de acum umbre complicate și zumzetul orașului urca neîncetat pe portativul marilor artere de circulație. Câțiva pescari își urmăreau cu încordare plutele; apa galben-verzuie curgea domoală, strânsă parcă prea tare între malurile betonate. Un motociclist se chinuia să scoată o roată lăsată pe geantă.

- Pană? întrebă Viorel.
- Pană!...
- Pot să vă ajut?...
- Nu... Nu e nevoie!...

"Hm!... Eu am timp, timp! și dumnealui de colo... nu e nevoie!" O luă la fugă, în zig-zag, ocolind copacii. Nu se opri decât la podețul arcuit și nu ca să admire peisajul, ci ca să se amuze de bărbile formidabile ale unor tineri, pesemne studenți în artă, pentru că aveau cu ei

blocuri de desen. Discutau despre unghiuri, culori, forme... Lui Viorel îi sticliră ochii.

- Doriți un cadra mai frumos? Ieșiți din el! se pomeni gândind cu glas tare și nu apucă să-și audă bine glasul că o mână enormă, cât un nor, îl înhață de păr. Văzu în clipa ceea coada multicoloră a cocoșului și jură, în gând, că reușise să facă din Gigi-Balamuc o veritabilă pasăre a paradisului. Cu riscul de-a rămâne chel, se smulse brusc, și se izbi de marginea podețului de lemn care cedă. Simți un gol în stomac și auzi un plescăit. Apa nu era adâncă, dar era murdară și i se făcu silă. Încercă să se cațere pe mal, însă renunță imediat pentru că în lichidul galben-verzui pluti imaginea altei bărbi.

- Adă mâna, băiețuș! i se adresă o voce caldă.

Viorel ridică privirea: barba albă și stufoasă era a unui bătrânel. Îi veni inima la loc.

- Eroii! mormăi nemulțumit moșul, după ce-l trase pe băiat afară. În loc să te ajute, au șters putina!... Eiii - eiii! Și după o pauză: Din ce v-ați luat? Viorel tăcu. Doar nu era să-i spună: "Din barbă!" Bine-bine, voi toți sunteți secretoși... Dă-ți hainele jos și suie-te în limuzină. Era o poruncă. Limuzina - un "Ford" de la începutul secolului. Lui Viorel îi plăcu și "limuzina" și porunca; scăpa de râsul străzii. Mai mult, îi plăcu și bătrânelul. În mașină, așezat la volan cu o demnitate de patriarh, acesta se recomandă:

- Sunt profesoral Axinte.

Cu o undă de timiditate își spuse și el numele.

- Încotro? Acasă văd bine că nu vrei să te duc... Faceți trăsnași și vreți să scăpați și basma curată!

Pomi motorul și demară. Ieși în bulevard.

- Merge bine... limuzina! se miră Viorel.

- Ai crezut c-o să mă înham la ea? Ehe, zâmbi moșneagul, mai are o sută de armăsari - putere!

Mașina goni spre "Cartierul verde", făcând multe și dificile viraje, apoi o coti pe o stradă îngustă și se opri în poarta unei căsuțe cochete, îmbrăcată de jos până sus în iederă.

- Napoleon! strigă profesorul, aplecându-și capul pe fereastra mașinii. Se auzi un lătrat de dulău și numaidecât apăra o dihanie enormă, neagră, cu urechi clăpăuge, scoasă parcă dintr-un film polițist, care

apăsă cu laba un buton fixat undeva pe grilaj. Poarta se deschise fără nici un zgomot. Mut de uimire, băiatul salută câinele - portar în timp ce automobilul pătrunse într-o curte largă, pavată cu pietre albe, de râu.

- Mușcă? arată Viorel spre dulăul care-i urmă în grabă, lătrând cu disperare.

- Wau-wau! Bow-wow! facu bătrânul către animalul care-și curmă "vorbăria" ca și cum l-ar fi atins un bici.

- Ce i-ați spus? se interesă el.

- Nimic. L-am imitat și a înțeles că nu-mi încântă deloc auzul...

- L-ați imitat?

Moș Axinte îi deschise portiera, îl ajută să coboare și-l avertiză cu un gest pe Napoleon să se țină deoparte.

- Da... Ți se pare curios pentru că "ham-ham" în germană sună Wau-wau, iar în engleză Bow-wow. Urechea oamenilor percepe diferit anumite sunete. În Japonia, de pildă, șoarecele chițăie "sue-ciue", clopotele sună "ciang-ghiang", iar ceasul, în loc de tic-tacul obișnuit nouă, face "keci-keci"!

- Keci-keci!... repetă Viorel. Dar "cucurigu"? întrebă el cu gândul la afurisitul de cocoș.

- La germani sună "kikeriki", la ruși "kukareku", iar la francezi "cocorico". Dar hai mai bine să spălăm costumul!

Scoaseră apă dintr-o fântână adâncă și întunecoasă, foarte, foarte veche. Cumpăna de lemn scotea un fel de șuierat. Pe lângă poarta ultramodernă, fântâna părea o piesă de muzeu. Contrastul acesta nu-i scăpă băiatului; îi găsi chiar un farmec deosebit. Soarele ardea acum puternic, cu tăria începutului de vară. Limpeziră hainele și le agătară de crengile unui măr pitic. Napoleon îi spiona de după o tufa de liliac, mișcând rar din coada lui scurtă.

- Se pare - observă bătrânul - c-ar fi dispus să se joace cu tine, dar nu-l las pentru că nu te cunoaște. Ochii băiatului se adumbriră și moșul continuă repede, ca și cum dulăul nici n-ar fi constituit o curiozitate a acestei ogrăzi: Ai să vezi în schimb o dresură de purici...

- Purici? Lui Viorel nu-i veni să creadă. Glumiți!

- Dar ce știi tu despre purici?

- Că sunt niște insecte care pișcă, poartă boli, fac rău omului și animalelor!

Bătrânul își mângâie mustața.

- Că sunt campioni la sărituri știi? E singura vietate de pe glob care poate sări de trei sute de ori propria sa înălțime. Un om, înzestrat cu o astfel de posibilitate, ar ajunge pe Himalaia din câteva salturi. Se crede chiar că unele creaturi ale naturii posedă o substanță miraculoasă, numită antigravitron, care le ajută să se opună gravitației.

Viorel, de obicei gata de-o vorbă de duh, rămase perplex. Dan, prietenul lui, și-ar fi uitat de bună seamă gura căscată, dar el tăcu și cugetă: "Formidabil e moșulică ăsta!" Intrară într-un mic salon, cu mobilă stil, mirosind a cărți. Profesorul scoase la iveală o cutiuță de argint din care... ci da! își făcură apariția "artiștii": doi purici adevărați. Dresorul le șopti ceva și puricii se apucară de zor să tragă după ei parcă un mic tun... Chiar tun era, pentru că bătrânul încărca cu penseta praf de pușcă și-i dădu foc. Se produse o detunătură de care "bidiviiinici nu se sinchisiră. Viorel își mușcă limba și-l privi pe moș Axinte cu niște ochi în care ar fi încăput toată mirarea lumii. Nu rosti decât un singur cuvânt:

- Teribil!

Bătu un ceasornic și după ce sunetul melodios se stinse, gazda rosti solemn:

- Orologiul a bătut trei! Și mai adăugă spre dezamăgirea băiatului: Spectacolul s-a terminat!

Viorel își aminti de piesă, de celebra replică, repetată de atâtea ori de tatăl lui, inginerul Vela, când îi vestea vremea mesei și, cu obișnuitul său spirit de contrazicere, spuse:

- Numai că orologiile care bat au fost inventate cu o mie de ani după Cezar!

Surpriza desenă pe chipul de patriarh al profesorului cute noi, prelungi și adânci. Câmul cu ochi căprui îi deșteptă brusc un interes aparte. După ce așeză la loc cutia de argint cu "artiștii", îl descusu:

- Câți ani ai?

- Doisprezece...

Moșul își petrecu degetele prin barba stufoasă, apoi, cu un gest mașinal, își căută pipa. Dar n-o aprinse.

- Și ce vrei să te faci?

Viorel își plecă ochii; nu-și pusese niciodată întrebarea asta. Ce

avea el să devină? Poate că era o taină a lui sau poate că nu era... Spuse la întâmplare:

- Detectiv!

Profesoral râse fără să vrea.

- Am talent! protestă el, făcându-l pe moșneag să râdă de-a binelea.

- Eu zic să te faci mai bine mâncător de clătite! își suflecă mânecile și-și atârnă un șort. Peste câteva minute ai să poți doborî recordul mondial.

Trecu alături, în bucătărie, fluierând vesel o melodie săltăreață. În mișcările lui, în întreaga sa înfățișare Viorel surprinse ceva absolut tineresc și se-nfioră. "Dacă e un spion care și-a lipit anume barba asta grozavă? Și eu m-am lăsat păcălit!" întâi se uită dacă nu era chip de fugit; era, numai că așa, în chiloți, nu-i venea la îndemână să străbată orașul... Căută înjur un semn cât de cât suspect. Nu găsi nici piese care să aparțină unei stații de radio - pirat, nici alte "corpuri delictive". Se hotărî să-i smulgă pur și simplu un fir de păr. Dacă proprietarul bărbii țipa, însemna că era autentică. Intră în bucătărie unde mirosea deja a clătite. Bătrânul fluiera fără să bănuiască nimic, mânuind cu dibăcie instrumentele culinare. Deodată, băiatul prinse între degetele sale mai multe fire de păr alb - argintiu și trase cât putu. Moș Axinte țipă, țipă ca și cum și-ar fi scăpat mâna în untură fierbinte. Viorel se îngrozi:

- Voiam doar un fir...

- Și-ai luat cinci! facu îmbufnat moșul. Șezi acolo și înfulecă niște clătite!

Nu era o invitație, ci un ordin și acclăși glas autoritar care-l silise să urce în "limuzină". Deși jenat de gafa lui, Viorel nu rezistă tentației de a ataca îmbietoarele clătite. Mâncară un timp tăcuți, apoi bătrânul reluă ceva mai cald:

- Pe lângă smocul de păr eu zic să te asiguri și cu amprentele mele digitale și cu amprentele buzelor... Da, da! Ampreentele buzelor, lăsate pe un șervețel, pot fi unui detectiv tot atât de folositoare. Nici un om, dacă vrei să știi, nu are buzele identice cu ale altuia. Pe când părul... Compoziția chimică a părului diferă de la individ la individ, dar aici se petrec și coincidențe; un caz la zece mii, dar se petrec. Moș Axinte se ridică în picioare și privi pe fereastră. Mai mult chiar, continuă el, poți lua și amprentele lui Napoleon! Relieful pielii de pe vârful nasului

reprezintă un semn individual la câini...

Prins cu "mâța-n sac", băiatul încercă un ton cât mai glumeț.

- Nu... nu... Ar fi prea mult! Și de altfel nici nu-s sigur că Napoleon ar fi la fel de amabil...

Bătrânul tuși în barbă și tot acolo ascunse un zâmbet pe care "obraznicătura" îl sesiză numaidecât.

- V-a trecut supărarea, nu-i așa?

- De supărare nici vorbă! Deși... la drept vorbind, nu-i prea plăcut să fii scalpat...

Râseră amândoi.

Curtea era inundată de lumina unui soare torid. Viorel își luă costumașul. Dulăul, de după tufa de liliac, hămăi de câteva ori ca de "bun rămas".

- Te conduc puțin, se oferi gazda, să-ți arăt o potecă ce te poate aduce aici, dacă ții să continuăm discuția despre sherlockholmism, în numai zece minute.

Ocoliră căsuța potopită de iederă și ieșiră, printr-o livadă răcoroasă de nuci și meri, la o potecă puțin umblată. În dreapta și în stânga se întindea acum un lan de grâu. Clădirile orașului, privite la o oarecare distanță, păreau că se ridică direct din lan.

- Bună recoltă vom avea, prinse iar glas moș Axinte și urmă, mai mult pentru sine, nostalgic: Aș vrea să se secere grâul de douăsprezece ori pe an! De fapt, dacă stau să mă gândesc, pe glob se seceră mai în tot cursul anului... În ianuarie, în Australia și în America de Nord; în iulie, în Europa Centrală; în august, în Canada...

Viorel pășea egal, mărunț și asculta glasul plăcut timbrat al bătrânului. Deasupra spicelor își legănau petalele buchete mici de flori de mac...

Capitolul II

*- ...Câte nu poate fi învățat un
corb așa de inteligent ca
Fantomas!*

GÂZĂ

Rămas singur, Viorel derulă în minte primele aventuri de vacanță și le găsi pe plac. Vara, cu soare mult, cu tainițele podurilor imense, mirosind a lemn vechi și a praf, cu misterioase semnale captate din eter, cu detectivi și spioni, i se arătă înaintea, deplină și seducătoare.

Ajunse într-o stradă nouă, cu blocuri proaspăt tencuite, și se uită la ceas: "Zece minute!" Printre clădiri se vedea râul; ceva mai încolo linia șerpuită a sălciilor de pe Canalul Morii, tumul aurit al catedralei Sfântului Mihai; avusese dreptate bătrânul profesor! Cu mașina, ocolind mereu, ba pe un sens unic, ba pe altul, făcuseră aproape o jumătate de oră. Lui Viorel, moș Axinte nu-i păru deloc un bunic scos din cărțile cu povești. Dacă și-ar fi tăiat barba stufoasă și albă, poate că nici n-arăta atât de în vârstă. Ar fi putut să-i spună simplu: "Bădiță Axinte". Sau putea să-i propună direct: "Nu vrei să fim prieteni? Să ne jucăm împreună? Să urmărim spioni?" Iar el ar fi răspuns: "Cum, n-ai observat că ne-am și împrietenit? Ți voi fi cel mai devotat soldat, căpitane Viorel!" Băiatul surâse unui gând și-și scărpină vârful nasului. "Ah! Și dacă mi-ar da și cei doi purici dresați! Să le șoptesc din când în când: «Pișcă-1 pe cutare, iar tu pișcă-1 pe celălalt». Și să-i văd tăvălindu-se de mâncărimi pe faimoșii bătauși ai clasei! Oho! Și pe Napoleon l-aș lua, numai că s-ar supăra tata și mai ales vecinul..."

Călca în umbra blocurilor înalte, furat de sumedenie de gânduri, când, deodată, parcă alături și totuși departe, îi răsună în ureche întrebarea: "Și ce vrei să te faci?" Nițel tulburat de aceste cuvinte monosilabice, prea indiscrete, facu un "hm" care însemna: "Mai văd eu" sau "E

timp destul". Strada se bifurcă; dădu colțul spre cartierul universitar, dar întrebarea se ținu scai de el. "O să mă fac radiotelegrafist și detectiv! Ba nu, detectiv și radiotelegrafist!"

- Saluuut, căpitane!

Era Gâză, frățiorul lui Dan. Căra ceva într-o sacoșă mare, mai mare ca el.

- Încotro?

- Îi duc haleală lui Fantomas.

Fantomas era o cioară prăpădită, fără ochi, grasă cât o rață și neagră de n-o vedeai când se pitea în fundul cuștii. Pasărea asta, pe care Dan o ținea în loc de sperietoare de pisici, avea o singură calitate: știa să latre cu glas dogit, întocmai ca un câine fără dinți. Și numai când vedea pisici, jivine pe care nu le putea suferi.

- Mă Gâză, mă, îi spuse Viorel, după ce merșeră câtva alături, ce-ar fi să vopsiți voi cioara aia? Ați da-o drept pupăză!

Gâză își trase nasul și-și iuți pașii. Pesemne că mai auzise povestea cu cioara vopsită. Viorel abia se ținu după el.

- Așteaptă să mă descalț, c-avem același drum...

Băiețelul se opri și începu să se descalțe și el. Îndesară sandalele în sacoșă. Unul luă o toartă, iar celălalt alta. Asfaltul era cald. Câțiva curioși se uitară după el.

- Ne văd oamenii mari...

- Și? Tu crezi că ei n-ar umbla desculți dacă n-ar fi caraghioși?

Își făcură apariția în curtea unde Dan muștruluia "pensionarul" chior, amenințându-l cu împăierea dacă nu se cumințea.

- Hei, Fantomas! Iar mi-ai supărat prietenul! strigă vesel Viorel, vrând, de fapt, să-l salute pe bunul său coleg.

- Viorel! se bucură bondocul. Ai fost bolnav?

- Eu? De ce?

- Te-am zărit din autobuz; ieșeai dintr-o farmacie...

- Și dacă ieșeam dintr-un cimitir, mă credeai mort?

Fantomas clipi șiret din unicul lui ochi sănătos, rotund ca un bănuț.

- Prostul!

Dan păli; se uită la Gâză, apoi la Viorel. Nu, altcineva trebuia să fi fost... își roti privirea, rosti: "Care ești, mă?" dar nu se întoarse decât un vag ecou.

- Mi s-a părut... îngăimă el.
- Poate că cioara ta a vorbit, îndrăzni Gâză să spună și Viorel îl aprobă:

- Da - da! Cioara te-a făcut... pr...
- întâi că nu e cioară, e corb! îl întrerupse Dan, și chiar dacă ar fi fost cioară, tot n-ar fi putut vorbi. Cine a auzit de ciori vorbitoare? De papagali, de gaițe, de...

- Minte! se agită Fantomas în cușca lui și băieții rămaseră trăsniți; corbul nu-și deschisese bine clonțul și sunetul năvălise din gușă puternic, bărbătesc, cu timbru grav. Sau a fost o iluzie acustică? Să fi fost cu toții martorii unui curios fenomen acustic? îi dădură de mâncare și, după ce pasărea se sătură, îl îndemnară să mai spună ceva. Zadarnic. Făcu doar un "crah" amenințător.

- Știți la ce mă gândesc? Să-l căutăm pe moș Axinte!
- Cine-i... moșul?
- Ei "cinc-i!" O să-l cunoști...
- Ce să umblăm după moși și după babe?! se voi spiritual Dan. Ne putem uita în "Lumea animalelor!" Trebuie să scrie acolo dacă pot deprinde și corbii vorbirea omenească...

Ideea bondocului era mai practică și Viorel tăcu. îi înflori doar un surâs superior în colțul gurii: "O să afli tu ce fel de om e moș Axinte!" Și, în sinea lui, se hotărî să nu-i dezvăluie nimic din peripețiile de peste zi.

Gâză aduse în fugă uriașul volum al lui Brehm și căutară la genul Corvus.

- "Corbul, citi Dan cu glas tare, este cel mai mare și mai frumos dintre corvide..."
- Citește în altă parte, cern Viorel, că ăsta-i urât!
- Urât, da-i corb, îl apără stăpânu-său. Da' ce, printre oameni parcă nu sunt și frumoși, și urâți?

Gâză, mândru că fratele său își înfrunta căpitanul cu replici atât de "tari", chicoti subțire, ca un șoricel japonez: "sue-ciue".

- Ești urât? i se adresă lui Fantomas.
- Na-ți-o bună! râse Dan. Parcă tu recunoști că ești mucos?
- Nu-s! sări ca ars Gâză.
- Păi ce spuneam?

- Citește mai departe! le curmă cearta Viorel.

Dan citi:

- "...Corbul întrece orice vultur în rapiditate și agilitate. Pe sol pășește cu o demnitate comică. Unele exemplare tinere, ținute în captivitateec... se îmblânzesc ușor și pronunță cuvinte fără a li se aplica vreo operație chirurgicală!!!"

Descoperirea că o pasăre dintre cele mai comune poate vorbi cu glas omenesc îi impresionează grozav.

- Fantomas! se entuziasmă Viorel. Ilei, tu, spurcăciune neagră! Noi te confundăm cu o rață oarecare și când colo... erai o lebedă!

- Să-l lăsăm pe-afară, să vedem cum pășește! propuse Gâză.

- Nu, că va fugi! protestă frate-său.

Viorel, la care imaginația lucra repede, facu pe loc din Fantomas "agent secret", "curier special", "operator radio"... își spuse c-ar putea institui un serviciu permanent de apel audio pe care corbul l-ar deseivi excelent. "N-ar trebui să rostească, la apariția semnalului optic, decât ..Aici stația X..!" Problema dresajului, câtă vreme știa să vorbească, i se păru ca și rezolvată.

- Mare noroc avem, mă Dane, mă! Mare noroc! Fantomas vorbește!

- Pe naiba! pufni bondocul, spre stupefacția lui Viorel. Dacă poate să vorbească, înseamnă că și gândește...

- Și ce vezi rău în asta? îl vom putea dresa mai ușor. "Fantomas agent secret", ce zici? Sună bine, nu?

- Sună-nu-sună, nu-mi convine se încăpățână el. Când începe să gândească...

- Nu te speria, mă, că savant n-ajunge! își liniște prietenul, dar acesta îi tot dădu înainte:

- Nu-i a bună și pace!

- Știu eu de ce ți-e frică! interveni Gâză.

- Tu să taci!

- Nu tac! Nu tac, nu tac, nu tac! țopăi băiețelul ofensat de apostrofarea prea vehementă. Te temi c-o să țipe "Minte!" când îi spui mamei c-ai cheltuit banii pe cărți și nu pe înghețată!

Dan se facu roșu.

- Să nu-l crezi, căpitane. înghețată cumpăr totdeauna din economii. Și abătu firul discuției: Poate-i mai potrivit pentru jocul nostru de-a

spionajul un câine...

- Câine n-avem; doar dacă-l cumpărăm pe Napoleon...

Bondocul se cinci:

- Bine că nu-l cumpărăm pe Nabucodonosor!

Viorel renunță la dispută. N-avea chef să-și strice ziua, prima zi de vacanță, cu o ceartă. Și-apoi mai știa că bondocului, când îi "bubuia mintea", degeaba-i spuneai ceva, că tot cu ale lui rămânea. Oftă:

- Dacă Fantomas ar fi al meu!

Dan parcă atât așteptă.

- Ți-l împrumut!

- Mulțam! Îi vreau de tot.

Gâză strigă neliniștit:

- Nu-l da! Să nu-l dai, Dane, că deschidem cu el un circ. Eu o să fac reclama: "Veniți la minunea secolului!" iar tu o să prezinți programul. Câte nu poate învăța un corb așa de inteligent ca Fantomas!?

Dan își umezi buzele; spiritul descurcăreț al puștiului îi plăcu. Cumpăni ce cumpăni lucrurile:

- Ne-e! Nu ține. Să ne transformăm în saltimbanci? în clovni?

Viorel îi simți hotărârea.

- Schimbă-l, îl îndemnă. Îți dau pe el casetofonul, mai spuse cu indiferență prefăcută, știind prea bine că Dan își dorea unul, dar n-avea curajul să și-l construiască singur, deși s-ar fi priceput.

- Chiar îmi dai casetofonul?

- Chiar.

- Mi-l dai?

- Ți-l dau.

- De tot?

- De tot.

- Vreau casetofonul! o întoarse Gâză la auzul unor asemenea tranzații.

Cu toate că târgul era ca și încheiat, câtă vreme și Gâză vota "pentru", Viorel mai depuse un argument:

- Casetofonul spune exact ce vrei tu și pe deasupra nu cere nici de mâncare...

Râseră cu poftă.

- Fie, căpitane!

"Bună afacere am făcut!" triumfa Viorel fără să se gândească la prețul "afacerii", nițel cam pipărat, căci, oricât de inteligentă, cioara tot cioară rămânea și încă una chioară. Nici la felul în care va fi primit noul locatar acasă nu se gândise. Dacă se apuca pasărea de tărăboi? De spus vrute și nevrute? Un lucru îl preocupa: dresarea ei cât mai grabnică. Avea, în scurt timp, să-i prezinte lui moș Axinte un dresaj de înaltă școală. "Fantomas, operator al stației de radio X!" II și vedea în misiuni speciale, ultrasecrete...

"N-ar trebui să-l consult întâi pe bătrânul profesor? Poate că tocmai lui trebuie să-i cer sprijinul... Nu, încă nu!"

Dan scoase corbul din cușcă și-l vârî în sacoșă.

- Hai, Gâză, după casetofon!

Soarele coborâse mult și incendia pădurile Floreștilor, care păreau o mare de spumă roșie.

Străzile orașului vuiau; animația de după - amiază cunoștea culminația ei obișnuită. La o intersecție, Dan arătă o camionetă care trecea pe roșu. Tâșni, în același timp, și fluierul polițistului, strident și lung.

- Veniți să vedem cum îl amendează pe șofer! se bucură proteste Gâză.

Și fugiră toți trei să se "distreze" de necazul altuia, nebănuind că intrau de bunăvoie în gura lupului. Din sacoșa lui Dan ieși deodată un fluierat neobișnuit de sonor, foarte asemănător cu al polițistului, și câteva mașini, care demaraseră brusc la schimbarea semaforului, frânară țiuind. În câteva secunde intersecția se blocă; o mulțime de motoare duduiră în rclanti, în vreme ce sergentul, exasperat, încerca să degajeze circulația.

- S-o ștergem! șopti Viorel, văzând că se îngroașă gluma.

Fantomas, după ce le făcuse figura, tăcea acum chitic în fundul sacoșei.

- Haideți! spuse și bondocul, nădușit de spaimă.

Numai că omul ordinii îi observă:

- Stați pe loc! îi somă sever, și Dan se facu alb. Cu dumneavoastră am o vorbă... Și, reușind, în sfârșit, să descâlcească ghemăraia mașinilor, le ceru: Fluierai vostru, băieți! Mai repede! Șolticăriile de felul ăsta pot costa vieți, ce știți voi!

- Nene, începu calm Viorel, vă dau cuvântul meu că n-am fluierat.

Polițistul își mută privirea către cei doi frați. îl întreabă pe Dan:

- Unde locuiești?

- Cu... fratele meu, bolborosi el, ștergându-și ceafa transpirată.

- Dar fratele tău unde stă?

- Cu mine, pufai bondocul.

Lui Viorel i se facu milă de prietenul său și-l apără hotărât:

- V-am dat cuvântul că n-am fluierat!...

- Careva din voi are totuși un fluier!

- Nici unul, vă jur!

Omul rămase descumpănit.

- Dar cine? Cine, mă rog, putea să fluiere atât de tare și atât de aproape de voi? În spate nu venea nimeni, c-ați fugit de-a curmăzișul...

- Nu ne faceți nimic dacă vă spunem? vorbi iar Viorel.

- Nimic.

- Fantomas a fluierat.

- Hait, că-ntreceți măsura! se burzului subofițerul. Vreți să mă duceți! Pe al patrulea dintre voi eu, unul, nu l-am văzut. Câți ani are și unde locuiește ăla... cum îi spune?

Gâză râse primul. Apoi râseră toți trei, de se sprijiniră unul de altul să nu se prăvălească pe caldarâm.

- Valea! Valea de-aici! se supără omul ordinii, nepricepând de ce râdeau ștregarii.

Băieții nu așteptară o nouă invitație. Se pierdură în furnicarul străzii. Peste oraș plutea lumina portocalie a apusului. Pe portativul arterelor de circulație se înscriau aceleași note înalte, de simfonie cotidiană, iar Viorel simțea că pășea, într-adevăr, în mult visata vacanță mare.

Capitolul III

- Atunci... te angajez detectiv particular! De acord?

MOȘ AXINTE

"Căpitănia" avea acum un "funcționar" permanent. Grav și țănoș. Fantomas cutreiera tot podul: se vedea cât colo că era împăcat cu noua lui situație. Penele de pe aripi, de un negru intens, căpătaseră reflexe violete, vineții și verzi. Se îmblânzise mult, devenise chiar prietenos, numai că se încăpățâna să tacă. Dan râdea: "L-ai vrut, ține-1, căpitane!" Și Viorel îl ținea, îl hrănea... în răstimpuri îl supunea la chinuitoare lecții de dresaj, după care stătea să recepționeze semnale Morse. Corbul îl urmărea, cu atenția încordată, fără să clipească minute în șir. Părea că înțelege, dar de vorbit, nimic, pământ! Zbura din când în când pe marginea gemulețului dinspre curte și lătra după pisici, momente de panică pentru Viorel, care n-ar fi vrut să se afle despre existența noului "locatar", din pricina gurii lui Terentie Șchiopul. Pacea dintre ei se stricase din ziua în care-i spusese: "Nene, matale vii întotdeauna acasă pe jumătate beat!" Și asta de față cu lume, cu oameni! Vecinul, mai în glumă, mai în serios, se justificase: "Ce să fac dacă n-am bani să mă-mbăt pe de-a-ntregul!" Dar pe băiat nu-1 mai "văzu" și, cum găsea prilejul, hop cu pâra. Noroc că vila avea trei poduri și cel mai mare, de sub turn, era în exclusivitate al lor. Altfel, bețivul ar fi găsit o mie de motive să urce, șontâc-șontâc, după copii și poate că le-ar fi făcut cioara friptă!

- Uite ce-i, Fantomas, îi spuse băiatul, după ce rămase numai cu corbul, eu m-am cam săturat de mofturile tale. Dacă nu vorbești... nu, nu te împăiez, cum vroia Dan, ci... te schimb pe doi purici grași!

- Prostul! țipă corbul.

- Tiai, c-ai început-o bine! tresări fericit dresorul, de parcă niciodată

nu auzise un cuvânt mai delicat. "Hm... E totuși un succes". Cum te cheamă Fantomas?

- Fantomas - Fantomas! repetă pasărea și Viorel nu-și mai încăpu în piele de bucurie.

- Mai trebuie să mă faci mincinos și-s mulțumit de tine pe ziua de astăzi, râse băiatul. De altul nici n-o să greșești prea mult, cioroiule! Hai, spune că stăpânul tău minte!...

- Minte! Minte! Minte!...

- Stoop! Corbul tăcu și clipi des din ochiul său bun. Nu crezi că ajunge?

Viorel era însă cât se poate de încântat. Jubila de-a dreptul. îi servi porția meritată de came, apoi îl vârî într-un sac de piață și coborî în curte. Nimeni. Doar Gigi - Balamuc își pieptăna cu ciocul cele trei pene rămase dintr-o fostă coadă mândră de cocoș.

- Cocorico! Kikeriki! îl ironiză el și se topi pe după poartă.

Pe drum, se gândi insistent la puricii lui moș Axinte. l-ar fi obținut pentru un corb vorbitor. "Magnetofonul pentru doi purici?" se întrebă, ignorând târgul cu Dan. "Dacă le vine în cap să sară, nu trei sute de ori înălțimea lor, ci numai de trei sau de treizeci de ori?! Nu-i mai văd!" Scutură puricii din minte și rămase doar cu hotărârea de a face cu bătrânul o "asociație de dresat animale și păsări pentru misiuni secrete". Auzi glasul acela cu timbru cald: "Și ce vrei să te faci?" "Dresor!" Auzi și râsul lui înecat și-l văzu trecându-și degetele prin barbă. "Poate că nici nu-i o meserie de lepădat!" se apăra băiatul, lungind pașii.

Trecu prin parcul municipal, pe scurtătura obișnuită, printre sălciile pletoase și cercetă cu privirea malurile Canalului Morii. "Fordul" lipsea. Se interesă la nelipsiții pescari amatori. "Profesorul? A fost... îl poți găsi la magazinul filatelic. Dacă nu e acolo, e la clubul inventatorilor și dacă nu-i nici acolo, e la Casa Universitarilor. îl mai poți găsi la Centru de cercetări biologice, la Institutul politehnic și câteodată pe câmpul de lângă aeroport unde înalță niște zmeie uriașe... "Un alt pescar amator întări: "L-am văzut cu zmeul, dar îl poți găsi deseară acasă". Până "deseară" mai era, și Viorel ardea de nerăbdare să se grozăvească nițeluș cu corbul. Pe urmă... poate că mai afla câte ceva din arta dresajului! Ca să nu mai spună bondocul de Dan: "L-ai vrut,

ține-l, căpitane!"

- Ce zici, Fantomică, îl alintă el pe cioroi, mergem la aeroport? Corbul facu un "crah". La aeroport, sigur!

În autobuz... o înghesuială nemaipomenită. Viorel nu mai știe cum să-l țină pe Fantomas să nu fie strivit. Îi șopti: "Dacă te miști în sac, mă supăr foc!" Și numaidecât, ca trăsnet, corbul se apucă să strige:

- Foooc!

Șoferul crezu că-i arde mașina și puse o frână de-și facu grămadă pasagerii. Sacul zbură din mână lui Viorel și căzu sub o bancă. Fantomas nu se lăsă nici acolo:

- Prostul! Minte! țipă întruna, de se luară oamenii, din pricina lui, la ceartă.

Când, în sfârșit, se lămuriră că nu era vorba de nici un foc și Viorel reuși să reîntre în posesia sacului buclucaș, autobuzul se golise pe jumătate. Băiatul se așează pe locul care fusese, cândva, al taxatoarei - acum se călătorea cu tichete - și după ce mașina își relua cursa întoarse pe neobservate tăblița cu numărul liniei. În stațiile următoare nu mai urcă nimeni, căci pe verso scria: "Se retrage". Răsufă ușurat. Cugetă: "Omul învață să vorbească în numai doi-trei ani, dar, cum spunea tata, nu-i ajunge o viață să învețe să tacă. Mă tem că așa e și cu corbul. O să-îni fie, pare-se, de-acum, mai dificil să-l fac să-și țină pliscul".

La aeroport, băgă de seamă că singurul pasager care mai trebuia să coboare era el; întoarse tăblița la loc și scrută cerul, dar nu zări nici un zmeu. "Cum o să se joace un om în toată firea cu zmeie? Și-au râs de mine lansetarii!" Ce-i drept, i-ar fi plăcut să țină în mână sfoara unui zmeu uriaș, care să urce sus, sus de tot, încât să se vadă ca o libelulă. Urmări decolarea unui avion, cu nostalgia călătoriilor îndepărtate. Apoi, departe de pistă, pe linia orizontului, observă o mogâldeață neagră. Era... "limuzina" profesorului. Sări într-un picior de așa noroc. Sacul de piață, cu prețiosul conținut, flutură în urma lui. Mai gâfăia încă de efortul alergării când moș Axinte, care trebuia la carburatorul "Fordului", îl recunoscă.

- Aha, detectivul!

- Prostul! o trânti corbul, hodoronc-tronc, și băiatul simți o sfârșeală.

- Fain început! mormăi bătrânul în barbă. Continuă-ți discursul!

- Eu n-am spus nimic nene! Fantomas a vorbit...

Moșneagul își șterse mâinile. Spuse:

- Sherlock Holmes nu umbla cu casetofone la el!

Și-i deschise, cu un gest rapid, sacul. Dădu cu ochii de corb și se dumiri. A... ai un papagal negru!

- E corb, spuse fudul Viorel. Dacă vrei, ne putem asocia... și-i sticlă ochii mari și căprui.

Bătrânul își caută pipa. Propunerea păru să-i surâdă și băiatul reluă cu mai mult curaj:

- Să facem o asociație de înaltă dresură pentru folosirea animalelor și păsărilor în misiuni speciale!

Subliniase ultimele cuvinte cu un aer misterios și profesorului nu-i rezistă un zâmbet.

- Poate că n-ar fi prima asociație de acest fel din lume... Originalii americani din Wisconsin au înființat ceva și mai și: un club al scuiptorilor de semințe! De pepeni... Au organizat chiar și un concurs mondial pe care l-a câștigat un băiat, de care au scris toate ziarele. Dar pe aici nu se cultivă pepeni... Să încercăm cu bostani? Viorel se posomori. Aaaa... facem un maraton al plânsului! Știi care-i recordul absolut? Patra ore de plâns în șir, fără substanțe lacrimogene!

"Veninoasă limbă are moșul!" își spuse băiatul și încercă să-și păstreze stăpânirea de sine. "Trebuie să-l câștig de partea mea". Îi mărturisi:

- Eu sunt căpitanul stației de radio X...

- Așa?!

- Toți radioamatorii din oraș îmi cunosc indicativul! se mai laudă, convins că-l va da gata.

- Așa?! Deci nu ești numai... Vroi să spună "detectiv". Rămase pe gânduri, lovindu-și, pe rând, degetele de coada pipei. Și-ai interceptat vreun mesaj? Urmărești pe cineva? Vreun spion?

Viorel tăcu. Făcu un gest șovăielnic de "nu".

- Atunci... te angajez detectiv particular! De acord? Eu urmăresc...

- Chiar?

- Chiar!

Un turboreactor zbură cu zgomot spre zona pistelor de aterizare. Băiatul oftă. Vorbi tare, ca să fie auzit:

- Pot să-l iau și pe "soldatul" meu, Dan?!

- Ai și un soldat?!
- E un băiat de încredere, îl asigură "detectivul" proaspăt angajat, după ce zgomotul se potoli.
- Așa se schimbă lucrurile... Și, după o pauză: Ce bătaie are stația voastră?
- Cinci kilometri.
- Cam puțin! Uite, cu un zmeu, poți mări bătaia stației de câteva ori. Bineînțeles, pe timp bun. Scoase din portbagaj un zmeu de hârtie. Era legat de un fir foarte subțire, ca de borangic, dar rezistent. Firul ieșea dintr-o mulinetă pescărească și un mic contor indica numărul metrilor scurși.

Viorel înțelese imediat idcea.

- înlocuind așa cu un fir de argint sau de aluminiu?
- Exact! îl studie pe băiat; avea căutătura ageră a unui om de știință. Se pare, căpitane Viorel, c-o s-ajungem la un numitor comun. Și continuă ca și cum ar fi vorbit cu sine însuși: Detectivul trebuie să fie un bun tehnician, un cercetător. În radiofonie și radiotelegrafie antena înseamnă foarte mult. Cândva s-au transmis niște date secrete în străinătate (Viorel deveni extrem, extrem de atent), iar cei bănuți au fost achitați din lipsă de probe, adică stația de emisie care s-a găsit asupra lor era pur și simplu o jucărie... Și acum emisiile lor continuă!...

- Folosesc un zmeu drept antenă?

"Îi fuge bine mintea", gândi moșul. Spuse:

- E o ipoteză a mea. Deocamdată nu am reușit să-l ridic mai sus de o sută douăzeci și trei de metri, ori ei, ca să poată emite peste graniță cu "jucăria", au nevoie de o antenă de cel puțin patru sute de metri, în condițiile unui calm atmosferic.

- Interesant! exclamă băiatul. Îmi dai voie, nene, să încerc eu?

- Dă-i drumul!

Viorel o luă la goană și zmeul, în urma lui, prinse treptat înălțime. Lăsa apoi curenții ascendenți să-și facă datoria. Contorul înregistra metrajul: 100, 120, 130, 140... Strigă sufocat de emoție:

- L-am ridicat la o sută patruzeci! Ba mai mult: o sută cincizeci! Acum e la o sută șaptezeci! Și mai urcă!

- Bravo! îl laudă moș Axinte. înseamnă că am spart bariera curențului care vine de pe Someș. Și după ce calculează ceva mintal, adăugă:

Va trebui să notați toate semnalele suspecte, să urmăriți zmeiele copiilor din oraș și să-mi aduceți, la analiză, eșantioane din ațele de care sunt legate...

- Credeți că spionii s-ar putea folosi de copii fără ca aceștia să știe ceva? Da?

- E suficient să li se dăruiască o "ață" cât mai lungă...

- Pricep. Antena ar acționa prin inducție.

Zmeul, în țăriile cerului albastru, ușor pătat cu nori lăptoși, părea o minunată libelulă.

- Am atins aproape două sute de metri! se bucură profesorul, verificând contorul. Poate altădată să reușim mai mult...

- Vom reuși!

- Minte!... izbucni nespus de puternic Fantomas din sacul în care fusese uitat.

- Pfiii, că necioplit mai ești! îl admonestă Viorel și, întorcându-se către noul său tovarăș de acțiuni îndrăznețe și de aventuri, explică: Are nevoie de o educație aleasă... Hm!... Am putea atârna de el un tranzistor minuscule și ne-ar capta semnale de oriunde. Aaa... Am putea chiar să-l trimitem cu un fir la mari înălțimi!

- Vei fi un bun detectiv! îl laudă iar bătrânul, dar mai curând ar fi vrut să spună: "Vei fi un excelent inginer, un inventator". Să coborâm zmeul și să vedem ce poate papagalul negru...

"Papagalul negru!" repetă băiatul. Nu-i sună urât, poate că-i și plăcu acest nume cu o aromă exotică.

După ce așază zmeul la loc, în portbagaj, profesorul îl scutură pe Fantomas din sac în mașină, având grijă să ridice geamurile.

- Ești urât și, pe deasupra, și chior, constată bătrânul, la care corbul făcu un "crah" amenințător. Nu-i plac epitetele mele!

- Spune că ești frumos! interveni stăpânu-său.

- Frumos! confirmă pasărea.

- Papagalule! râse moș Axinte.

- Papagalule! îl îngână corbul.

- Dacă te iei cu asta, se amuză moșneagul, nu mai termini. Cândva, pe front, am dresat o coțofană. Culegea cartușe din tranșeele inamice și ni le aducea nouă. Păsările mari, în unele cazuri și cele mici, cum e banala vrabie de pe toate gardurile, pot fi îmblânzite și dresate fără

prea mare bătaie de cap. În acest Fantomas e o "stofa" de calitate...

- Deci poate fi dresat? Când începem?

- Când terminăm! Bl a ieșit din grădiniță și chiar din clasa întâia. Mai corect ar fi să-ți desăvârșești singur "opera"... Și-i destăinuie câteva "secrete" ale dresării. Știi, foamea este mama inteligenței și a iscusimii animalelor și păsărilor. Și frica! Cum crezi că sunt învățați urșii să danseze? De dragul muzicii? Li se pun tăciuni sub picioare și se bate toba. Sunt suficiente câteva "ședințe" dintr-astea ca ursul să danseze mai departe la simpla bătaie a tobei...

- Dar șeipii? întrebă curios Viorel, șerpilor nu pot fi fermecați de muzica îmblânzitorului?

Profesoral râse, scuturându-și barba uriașă.

- Șerpilor sunt complet surzi! Ca și muștele, care sunt lipsite de organe auditive. Șarpele își găsește victima pe întuneric nu după auz, cum cred unii, ci cu ajutorul unui organ sensibil la razele infraroșii. El poate simți, de la zece metri, o diferență de temperatură egală cu a mii de grade dintr-un grad. Îl văzu pe băiat cu ochii lui mari, căprui, în care încăpea toată mirarea lumii, suspinând, și-și spuse că e timpul să încheie "lecția". Pomi motorul și, o clipă mai târziu, demară în direcția șoselei de dincolo de aeroport. Corbului îi veni chef să facă pe agentul de circulație și imită, ca și atunci, în intersecție, fluierul polițistului. Luat prin surprindere, moșul frână.

- V-a păcălit!

- Deh, din papagal, iată-l și... era să-i zic pe nume!... pufni profesoral, neștiind dacă trebuia să râdă, sau să-și certe poznașul pasager.

Ieșiră pe șoseaua națională și o luară în viteză spre oraș. Opriră doar pentru câteva minute la bariera de cale ferată, timp în care Viorel făcu lectura unei inscripții nostime. Peste un panou, cu o reclamă de asigurare, cineva scrisese cu creta: "Conducători auto! Dacă veți depăși în orașul nostru 60 de kilometri pe oră, veți face cunoștință cu drăgălașele noastre polițiste cu chitanțiere de amenzi. Dacă acul vitezometrului va atinge cifra 80, veți avea posibilitatea să cunoașteți vestitele noastre clinici universitare. Iar dacă veți circula cu suta, o să aveți toate șansele să vă odihniți în pitorescul nostru cimitir!" Viorel chicoti de parcă ar fi fost coautorul acestei nostimade.

Trecu un accelerat, țâcănind zgomotos, și bariera se ridică.

Panorama oraşului se deschise în faţă, albă şi fastuoasă. Porniră. Autostrada, stropită proaspăt, reflecta comic siluetele clădirilor, copacilor, maşinilor, în goana lor frenetică.

- Ne-am înţeles deci, căpitane Viorel?

Se uită la bătrânul aşezat la volan cu demnitate de patriarh; pentru a doua oară îl făcuse "căpitan" şi se simţi mândru.

- Dăm noi de spioni, moş Axinte!

Profesorul îşi luă o mână de pe volan şi-şi trecu degetele prin barbă.

- Trebuie!...

Capitolul IV

*...Pe neașteptate, vui cunoscutul
semnal din limbajul universal al
radiotelegrafiștilor: "A tențiune,
transmit! "*

Viorel se închise în "căpitanie" plin de importanța primei lui misiuni... cu adevărat secrete, și, asistat de curiosul său "agent", adică de "papagalul negru", cum îl botezase moș Axinte, scrise o nouă filă din jurnalul stației de radio X. "Victorie! De trei ori victorie! Tăticul meu a fost foarte înțelept când mi-a spus că cea mai mare minune este să crezi că poți face una, că restul vine de la sine. Azi am făcut o minune: l-am convins pe domnul Antifer (numele conspirativ al profesorului Axinte) să colaboreze cu noi; mai mult, să ne încredințeze misiunea XL-20. Nu știu dacă «restul» va merge ca pe roate, dar minunea minunilor s-a împlinit. Detectivii particulari, căpitan Viorel și soldat de legătură Dan, împreună cu agentul special Fantomas, au acum de împlinit o sarcină concretă!" Puse data, semnătura și reciti îngândurat fiecare cuvânt. Poate că Dan avea să-l întâmpine iar cu "Ce să umblăm după moși și după babe!" și o să compromită toată acțiunea... Ori poate că cioara avea să-și continue mofturile papagalicești.... "Hotărât lucru, voi merge înainte!"

Jos, în curte, se auziră pași, vorbe schimbate; trase cu urechea.

- Băiatul dumneavoastră a închis în pod un câine care tot urlă! reclama cu voce zgâriată Terentie Șchiopul, exagerând ca întotdeauna.

- Viorel! răsună glasul tatălui său, cu inflexiuni care nu vesteau nimic bun.

- Sunt aici!

- Am aflat că ții acolo un câine, așa că te invit să-l cobori imediat!

- Nu e nici un câine aici.

- Sigur?

- Îți dau cuvântul meu!

Nu apucă să termine bine, că lui Fantomas îi veni ră dracii pe limbă:

- Minte! strigă corbul cu o voce la fel de răgușită ca și a pârâciosului de vecin care auzea orice în afara veșnicelor "cocorico" și "kikeriki" ale lui Gig i - Balamuc.

Inginerul, om calm, care-și ieșea rar din pepeni, ridică deodată tonul la chefliu:

- Să nu-1 jigniți pe băiat. Și-a dat cuvântul! Așa că... pardon!

Terentie se bâlbâi rău:

- Matale... matale... om cu carte să...

Viorel simți unda produsă de ușa trântită de tatăl său și socoti că nu se cuvenea să-l necăjească. Lăsă baltă toate și coborî fără să mai aștepte să-l mai aștepte pe Dan, care întârzia să-și preia "schimbul".

- N-aș dori să-mi spui că m-ai mințit, începu într-un târziu, tatăl său.

Se lăsă o tăcere lungă. Băiatul își lipi nasul de geam, cu un aer de vinovăție, și urmări jocul vrăbiilor din grădinița cu flori. O pisică mare, tărcată, se ivi pe gard, pândind lacomă micile și gureșele vrăbiuțe. "Dacă pe asta o vede Fantomas... va începe să latre".

- Îmi ascunzi ceva?

- Știi, tăticule, nenea Terentie a auzit într-adevăr ceva... recunosc băiatul. Dar, de fapt, a lătrat o cioară!

Inginerul zâmbi.

- Vopsită, nu?

- Nu-i vopsită, da-i cioară!

Zâmbetul cuprinse toți mușchii feței inginerului. "E glumeț puștiul meu", gândi și, fericit că Viorel nu-i înșela încrederea, spuse aparte:

- Să mi te faci mincinos!

- Dar nu Șchiopul a strigat "Minte!"

- Atunci?

- Cioara, tăticule! mărturisi fiul și tatăl răsese din inimă.

- Ai umor! îl luă pe băiat pe după umeri, ca pe un vechi amic, și-i declară: Fac cinste cu o înghețată!

Pe stradă, Viorel întinse mâna tatălui său și încercă să țină pasul cu el; era bucuros că îi trecuse supărarea. De prin curți, câte un copil mai răsărit, îi striga: "Salut, căpitane!", iar faimosul detectiv răspundea:

"Merg cu tata în oraș. Face cinste cu o înghețată!" Pentru Viorel "orașul" însemna piața centrală, sutele de porumbei care roiau aici, zecile de cofetării și cinematografe înșirate pe o distanță de câteva sute de metri. Dincolo de "oraș" era "lumea" lui: străzi, grădini, Canalul Morii și Someșul, cu pădurile de sălcii și puzderia de insulițe verzi.

Îi zări pe Dan de la o poștă. Îi bătu inima de încântare că-i va putea sufla în nas: "Tata face cinste cu o înghețată!" Apoi era nerăbdător să-l vestească, în mare taină, de misiunea XL-20!...

- Cu o înghețată zici? tresări bondocul. De vanilie sau de ciocolată? ceru acesta precizări și-i lăsă gura apă.

- De vanilie, de ciocolată, de alune, de lămâie, de...

- Ah, nu mai răbdă el, vin și eu!

- Și eu vin! răsări de undeva Gâză.

- Hai și tu! râse inginerul.

Dar nu se îndepărtară mult, că sora lor mai mare, Lucica, le luă urma:

- Unde v-ați pornit, haimanalelor?

Dan își șterse o nădușeală imaginară.

- Păi... la o înghețată. Și arătându-l pe tatăl lui Viorel: Nenea face cinste...

- La o "cinste" atât de dulce, sigur că vă înghesuiți, domnișorii mei!

- Poate veniți și dumneavoastră, propuse vesel inginerul și fata-și cercetă instinctiv ținuta: era îmbrăcată corect, cu o rochiță, ce-i drept, foarte scurtă, care-i dezvăluia genunchii rotunzi, extrem de albi.

- Te prinde "mini"! îi spuse obraznic Dan, la care Lucica ripostă:

- Nesuferitule!

- Arătați foarte bine așa! zâmbi inginerul.

- Haide cu noi Lucica! îi ținu hangul și fiul.

Buna dispoziție a tatălui său îl facu pe Viorel nespus de generos. Până la cofetărie își alătură o întreagă duzină de copii, cunoștințe mai vechi sau mai noi.

Serviră înghețată cu frișcă. Cel dintâi termină de mâncat Dan; bondocul se mânjise cumplit, pe bărbie, pe vârful nasului, pe obraji. Viorel îi șopti:

- Știi că Fantomas vorbește vrute și nevrute? O să-l folosim în misiunea XL-20, strict secretă, pe care ne-a încredințat-o domnul Antifer...

- Ceee... antic-fer? prinse el distrat ultimul cuvânt. De ce nu spui simplu: fier vechi? sughiță Dan, poate mai sonor decât se cuvenea. Eu înghit un castron de furnici, căpitane, dacă mai dai gata o porție!

- Te pui cu mine? se ambiționa "șeful".

- Dane, termină! îl avertiză Lucica, oprind la timp concursul.

Gâză își șterse gurița de resturile dulci și întrebă cu glas tare:

- Ce face Fantomas? Mai latră?

Viorel își mușcă limba. Ceilalți nici nu-l luară în seamă că, în afară de ei trei, nimeni nu știa că numele celebrului personaj era purtat și de un corb. Doar inginerul bănuia ceva:

- E vorba de un câine?

- Nuuu! făcu sincer Gâză.

Veni o fetiță și-i spuse lui Viorel că-n fața casei lor au oprit mașinile pompierilor.

- Pompierii la noi? "Trebuie să fie isprava lui Fantomas!"

Îl văzu pe tatăl său ridicându-se precipitat.

- Nu e nici un incendiu, tăticule! Cioara mea o fi strigat "Foc!" că mi-a mai făcut figura asta...

- Ți-ai construit un robot?

- Aș! E o cioară, mai bine zis un corb. Aici e Dan! El știe, c-a fost a lui...

- Dan a avut o cioară care lătra! confirmă Lucica.

- Cioara lătra?! fu uluit inginerul.

- Nu m-ai crezut, tăticule!

Omul plecă totuși, să se convingă: nu putu nicicum asocia cuvinte ca "cioară" și "lătrat". Se puse în mișcare și "armata" copiilor.

- Nu-mi vinzi cioara, căpitane, întrebă unul dintre colegi care mergea mai repede ca toți, dornic să vadă pasărea vorbitoare.

- Nu, c-abia am luat-o! M-a costat...

Dan îl coti și Viorel tăcu.

- Îți dau pe ea un briceag! îi spuse acesta și "căpitanul"... mai să leșine.

- Taie-ți limba cu el! "Ca să vezi! Unde stă briceagul lui pe lângă casetofonul meu! Fantomas l-ar face cu siguranță prost..." Habar n-ai tu cât valorează o asemenea...

- Cioară? Cât, mă? Uite, îți mai dau în plus o lanternă...

- Eu îți dau un cocoș electronic! se vâri între ei un altul.

- Mersi! plescăi din limbă Viorel. Am unul în curte; cântă fără baterie! Ca atins de streche!

Mașinile pompierilor blocau strada. În fața vilei - o mulțime curioasă. Nici pomeneală de foc. Un subofițer robust, ca un halterofil, întreba furios:

- Cine a văzut focul?

Terentie, zis Șchiopul, își târî piciorul mai scurt, tușind, ca înecat cu ceva; mirosea teribil a șnaps.

- Eu... am auzit "Foooc!" și m-am repezit la telefon.

- Ce eroism! șuieră printre dinți pompierul.

Mulțimea hohoti.

- O să te ducă la închisoare băutura! Află!

- Aș! Inutil să mă ducă. Știu foarte bine că acolo nu există bufet!

Atras de gălăgie, în iluminatorul podului, deschis probabil de curent, apăru corbul.

- Fantomas! făcu deodată Gâză, fericit că-și vede vechiul "pensio-nar". Ce faci minunea secolului?! Tu ai strigat "foc"?

- Foooc!!! reluă alarma "papagalul negru".

Pluti un freamăt de uimire.

- Diavolul! se sperie Șchiopul și începu s-arunce cu bulgări de pământ. Diavolul!

Fantomas își luă zborul. Greoi, dar zbură, din copac în copac, din casă-n casă, dintr-o stradă-n alta. Viorel îl urmări până ce-l pierdu în pânza înserării. Avea lacrimi în ochi și un nod dureros în gât. Lacrimile și le ștergea din când în când cu mâneca, dar nodul rămânea, la locul lui, mare și sufocant. Odată cu corbul zburase și casetofonul, aparatul acela mic, pe care și-l construise singur și la care ținuse atât de mult!

- Căpitane! auzi glasul lui Dan și-și dădu seama că, în toate peregrinările sale, acesta nu-l părăsise nici o clipă. Eu îți dau casetofonul înapoi, să nu mai fii supărat...

- Păstrează-l! N-ai nici o vină că... Terentie a alungat corbul. Dar mă răzbun eu pe el!... Fac rost de niște purici dresați și-o să-l vezi atunci...

- De purici? Nu înțeapă ca albinele! Niște albine dresate pot să-i tăbăcească pielea... oho!...

Viorel râse printre lacrimi.

- îl vom ruga pe moș Axinte să ne ajute. E un dresor extraordinar! Numele lui conspirativ e... domnul Antifer. Ți-am spus căne-a angajat ca detectivi particulari?

- Nu!...

Se entuziasma brusc, uitând pentru o clipă de necazul lui. Dan îl asculta atent.

- Ne-a încredințat o misiune foarte secretă. Trebuie să prindem niște spioni adevărați. Da-da! A-de-vă-rați! Și-i povesti, pentru prima dată, cum l-a cunoscut pe moș Axinte și cum s-a împrietenit cu el.

Discutară mult. Cerneala nopții, vărsată dintr-o călimară nevăzută, se întinse repede.

Când ajunse acasă, inginerul îl întâmpină neliniștit:

- Ți-ai pierdut firea. Vioarel! Și pentru ce? Pentru o cioară!

- Dar nu era o cioară de rând! murmură băiatul.

- Admit, era simpatic cioroiul...

- Simpatic? Era fenomenal! Fantastic! Teribil!... Era..., colosal! se înflăcăra el, prinzând din glasul tatălui său acea nuanță de regret. Răsufală larg. Tăticule, ce crezi tu, dacă aș prinde un alt corb, un pui de corb, ar vorbi?

- Știu eu? La oameni unul din sute de mii, sau din milioane, se naște cu flacăra geniului în el. Așa o fi și la păsări, nu mă pricep! Am studiat altceva...

În casă, răpăiau puști automate, răsunau somații.

- Nu vrei să vezi filmul?

- Nu, tăticule, aș vrea să mai întârzii puțin sus, la stația de radio.

Vioarel urcă, aprinse beculețele și-și puse căștile radiofonice. Manevră câteva butoane. Între nesfârșitele herghelii de semnale Morse, care se chemau, se alungau, se repetau, de parcă ar fi fost trupul vijelios al cailor dintr-un imens maneaj, desluși sunete misterioase, complicate, prea complicate pentru înțelegerea lui. Stătu așa, "pândind" eterni. Tocmai se pregătea să închidă, când, pe neașteptate, vîi cunoscutul semnal din limbajul universal al radiotelegrafiștilor: "Atențiune, transmit!" Sunetul avea o intensitate tulburătoare, ca și cum corespondentul său ar fi emis dintr-o încăpere alăturată. Rămase pe loc și trecu pe recepție. Notă încordat un mesaj lung până ce-i amorțiră degetele și pierdu firul. Oftă trist. "N-am antrenament! Ori

poate n-am voință să mă concentrez! Cine știe dacă voi ajunge să fac ceva cum trebuie!" monologă el, descurajat.

În dormitor, se ocupă mult timp de transcrierea în clar a radiogrammei. Grație plapumei sale "electrificate" - una din inovațiile tehnice care stârnise, la vremea ei, senzație în rândul celor mai de seamă inventatori ai școlii, chiar mai mare decât aparatul de "suflat" la ore al lui Pavelescu, reuși destrămarea șirului de semne și linii de sub creionul lui. Citi textul, de astă dată urmărind logica frazelor.

"Imperiul roman a căzut lovit de plumb. Nici măcar furnica, cea mai puternică vietate de pe glob, nu l-a mai putut ridica. Dar fabuloasele sale comori, marele certificat de marmură, ca și taina razei de la Ranistorum stau încă închise în peștera cu numărul zece la puterea a zecea din Muntele Cenușiu. La capătul acestei peșteri, există o ieșire secretă care duce la minele de diamant, platină, aur și argint din Luna Nouă. Succes!"

- Mersi! facu ironic Viorel și căscă. Lucrase atâta pentru niște bazaconii. Întâi și întâi romanii nu cunoșteau pușca, vorbi el ca și cum corespondentul necunoscut, ivit pe lungimea de undă a stației sale, ar fi fost lângă el. Apoi... hm! cu furnica - gigant ai făcut-o de oaie. Pe urmă... pas de caută peștera cu numărul zece la puterea a zecea! Cât privește minele din Luna Nouă și încă de diamant, etcetera, etcetera... să te creadă mut!

Căscă iar, somnoros. Se mai gândi el la Fantomas, care gusta pe undeva plăcerea libertății, la greutățile misiunii XL-20, până ce adormi.

Noaptea era calmă, o noapte cu miros de tei și joc de stele în țării.

Capitolul V

- *O să-i spunem arcocicletă!*
- *Minunat nume i-ai găsit,*
Dane; sună bine! Poate se vor
organiza și concursuri mondiale...
- *Gândim pe aceeași lungime de undă, căpitane!*

Alergau din stradă în stradă, atenți la fiecare lătrat de câine, la fluierile agenților de circulație, la orice glas ce aducea a... imitație. Soarele turna foc peste oraș și rotofeiul Dan abia răsufla.

- Psst! facu el, ciulind urechile. La ultimul etaj al unui bloc-turn cineva ataca, fals, o arie.

- Doar nu vrei să spui că Fantomas al meu a ajuns între timp cântăreț de operă?! întrebă cu ciudă Viorel.

- Mai știi?! Bondocul ar fi făcut tumba pe asfalt sau ar fi înghițit o cratiță cu furnici, numai să-și vadă căpitanul liniștit. Eu cred că ar fi trebuit să dăm un anunț la ziarul local...

- Păi da! "Pierdut cioară chioară. Găsitorului bună recompensă.."

- Te superi și tu!

Tăcură. Mașinile pompierilor vuiră, zburând pe lângă ei și pentru o clipă le înflori în suflet speranța. Dar unde? Unde se duceau? Le-ar fi picat la țanc un taximetru; dacă ar fi pus laolaltă banii de buzunar, s-ar fi putut descurca, dar nu cu certitudine, așa că se mulțumiră să privească în urma cisternelor roșii. Pe când speranțele păreau că li se destramă, o frână de automobil scârțâi pe aproape; își întoarseră instinctiv privirile.

- E limuzina domnului Antifer! se înveseli Viorel.

Dan râse strâmb:

- Curat antic - fier!

- Crezi tu! i-o tăie detectivul - șef și ordonă: Mai repede, că ne

așteaptă!

Urcară în grabă.

- Urmărește-i pe pompieri, nene Axinte! îl rugă Viorel, după ce se instalară amândoi pe canapeaua din spate.

- Îi bănuiești? se miră bătrânul, apăsând acceleratorul. Să fie spioni? Ce ți-a stârnit bănuiala?

- Fantomas!

- În ce fel?

- A țipat "Fooc" și pompierii s-au adunat buluc la noi, ca la circ, că altceva nici n-au avut de făcut.

De-atunci... "papagalul negru" a dispărut!

- Și speri că a dat iar alarma pe undeva? se dumiri profesoral. Să ne grăbim...

Dan se cruci de forța "rablei". Volanul stătea într-o mână sigură și bondocul recunoscuse în sinea lui că domnul Antifer șofa admirabil. Fordul depășea, rând pe rând, o sumedenie de autoturisme de fabricație recentă, până ce ajunse în spatele coloanei de intervenție. Viorel își privi "soldatul" cu înțeles. Acesta nu mai răbdă; întrebă:

- Ce an de fabricație are?

- Limuzina? zâmbi în barbă moșneagul.

- Da.

- N-are an de fabricație. Am construit-o așa, printre picături. Caroseria mi-a venit din cer. Suflul unei bombe, în timpul războiului, mi-a aruncat-o în curte. Când ra-am întors de pe front, i-am făcut motorul cu care merge acum...

Băieții făcură un "o!"

- Cât consumă? voi să mai știe Dan.

- Cu noul carburator, un fel de injector cu ultrasunete, "mănâncă" mai puțin ca un Trabant.

Un alt "o!" se auzi discret.

- Miroase a fum băieți, spuse deodată bătrânul și depășea coloana pompierilor. E chiar benzinăria! șopti el cu voce străină și-i avertiză: Frânez! Opri aproape brusc. Voi rămâneți aici!

Coborî sprinten și fugi într-un suflet la depozitul în flăcări. Băieții nu avură astâmpăr, mai ales că din mașină nu se vedea nimic. Se luară după el. Cerul era mânjit cu fum negru, înecăcios. Pompierii sosiră și

ei și-și racordară furtunurile la gurile de apă.

- Lăsați să ardă! răcni moș Axinte și soldații îl împinseră de acolo revoltați. Lăsați depozitul să ardă! răcni iar profesoral și băieții crezură că a înnebunit.

Apăra un ofițer mărunț, plin de funingine, care păru să-l cunoască. Acesta comandă:

- Atențiune! Ascultați de generalul Axinte! și facu loc, cu respect, noului comandant.

Soldații priviră aiuriți barba stufoasă și albă. Viorel și Dan se strânseră unul în altul.

- Toate furtunurile spre intervalul dintre rezervoarele de benzină și depozitul de distribuție. Stropiți în gol, continuu! Zid concentrat de apă! răsună vocea aspră a bătrânului, de o severitate pe care Viorel nici n-ar fi putut-o imagina. Apoi, cu un calm desăvârșit, profesorul se duse și închise unul după altul robinetele de alimentare, ferit de dogoarea focului. Mențineți zidul de apă! mai comandă el, dar focul în depozit scădea vizibil. Pericolul era înlăturat. Incendiul nu mai prezentă pentru el nici un interes și-și văzu de drum.

Viorel și Dan se reîntoarseră în mașină, lăsând impresia că nu se clintiseră măcar de acolo.

- Ce-a fost? făcură ei pe neștiutori.

- Mai nimica! spuse moșneagul. Doar m-am afumat nițel.

- Din ce s-a iscat? mai întrebară copiii.

- Incendiul? Se pare că de la un capac de canistră. Prin frecare, materialele plastice produc electricitate statică, uneori de sute de volți...

Demară încet, încercând să prindă un "gol" în fluxul circulației.

- Incendiile și gripa, reluă bătrânul, au făcut mai multe victime și pagube decât toate războaiele la un loc! Accelerează ușor și se încadrează pe culoarul de mare viteză. Pe nesimțite, acul vitezometrului urcă la 60. Mă așteptați până mă spăl, nu? Apoi vom discuta o problemă foarte importantă...

Viorel îl cotea pe Dan care era numai ochi și urechi. Spuseră deodată, fără să-și dea seama că se trădau:

- La ordinul dumneavoastră, generale!

- Aha! M-ați urmărit... detectivilor! Numai că n-am fost niciodată

general, spuse el, spre dezamăgirea băieților, care îl și ridicară, în mintea lor, la înălțimea lui Alexandru Maccdon. Pompierul acela mărunțel a fost unul din celebrii mei repetenți. Tuși în barbă, apoi adăugă: Nu era să-l las să aprindă orașul, ca Nero, Roma!

- Puteau exploda rezervoarele! exclamă Viorel.

- Ai salvat cartierul, nene Axinte! vorbi și Dan.

- Cioara 1-a salvat, cum au salvat găștele Capitoliul! râse moșneagul, virând pe o alee cu mulți trandafiri. Opri înaintea aceleiași căsuțe, cu fațada acoperită de iederă, și aplecând capul pe geamul mașinii, strigă ca și prima dată:

- Napoleon!

Se auzi un hămăit și apăru dihania enormă și neagră, cu urechi clăpăuge, care apăsă cu laba butonul fixat de grilaj. Dan rămase năuc. Ca "vechi" cunoștințe, Viorel îndrăzni, după ce coborâră, să-l mângâie pe bot și "dihania" se lăsă, mișcând leneșă din coadă. Doar pe bondoc îl mârâi.

- Ți-e teamă!... îi spuse căpitanul.

- Mie?

- Ție.

- De ce crezi?

- Îți tremură mâna.

- Uite că nu-mi tremură! și o întinse curajos nevoie mare spre dulăul care-și arată colții.

- N-ai să fii un bun dresor! își dojeni soldatul. Eu i-am dat întâi o bucățică de zahăr...

- Nici nu vreau să fiu dresor, facu îmbufnat Dan. Mă fac constructor de automobile! și se uită cu admirație la "Fordul" bătrânului. M-am și gândit la un motor cu reacție, se umflă el în pene.

- Eu m-am gândit la un automobil... fără motor! nu se lăsă căpitanul mai prejos și cugetă: "Are să vadă puricii dresați și o să jure că nu există meserie mai teribilă!"

- Fără motor? își clătină capul lui mare și creț. Poate unul pentru... expoziție!

- Mașinile - jucărie cum merg? Cu arc! Fabric un arc direct proporțional cu mărimea caroseriei. în loc de benzinării, care se aprind, vor fi montate ici - colo automate pentru întors arcul.

- Da-i o invenție genială, căpitane! se dădu Dan bătut.

Viorel roși de plăcere. Ideea îi venise ad-hoc și recunoașterea ei drept "genială" și încă din partea lui Dan, căruia - se vedea cât colo - îi "bubuia" mintea, îl încălzi. Continuă repede de parcă ar fi avut de deșertat un sac cu idei:

- întâi voi experimenta o bicicletă cu arc. Arcul va putea fi tras mai simplu, cu pedalele, din mers...

- Breveteaz-o! apăru moș Axinte într-un costum nou, gri-deschis, și cu o pălărie mare, de pai.

- Ce anume? se facu Viorel că nu pricepe, simțind instinctiv că va mai fi lăudat.

- Bicicleta cu arc! Și eu aș folosi un asemenea vehicul, te rog să mă crezi. Până la urmă lumea se va întoarce la bicicletă ca la o revelație a acestui sfârșit de secol! Viorel îl privi mut, căutând să deslușească în glasul bătrânului o notă de ironie. Dar profesorul urmă sincer: Haideți să redactăm cererea de brevet! și o pomi înainte, spre camera lui de lucru. Nu încăpea îndoială: vorbea serios. Faimosul detectiv, radiotelegrafist și dresor uită de purici, de cioară și de misiunea XL-20, iar bunul lui coleg, Dan, începu să coacă în minte primul concurs mondial.

- O să-i spunem arcocicletă!

- Minunat nume i-ai găsit, Dane; sună bine! Poate se vor organiza și concursuri mondiale...

- Gândim pe aceeași lungime de undă, căpitane! spuse Dan.

Profesorul îi asculta, pieptănându-și, din când în când, cu degetele lui osoase, barba mare și albă. Concepea câte o frază, apoi o așteama grăbit, cu o caligrafie impecabilă. În ochi îi juca o lumină tinerească.

- Aici se pune o problemă destul de complicată... păru el să se împotmolească. E vorba de transformarea mișcării...

- Să aplicăm principiul ceasornicului! sugeră bondocul și Viorel se gândi că i-a luat fraza din gură. "Mâine o să-i spună lui Gâză că el a inventat arcocicleta!" Moșul observă cum stau lucrurile. întrebă:

- Te-am văzut cu aceleași cuvinte pe buze, căpitane Viorel. Mai ai și vreo altă propunere?

- Da. Să vedem cum s-ar putea simplifica sistemul de roțițe. Doar nu avem nevoie de o viteză absolut constantă!

- De acord. Să mergem în atelier...

"În care atelier?" se miră Viorel. "Rândul trecut n-am văzut pe aici nici un atelier".

Intrară într-o încăpere pe care nici n-ar fi bănuț-o. Sumedenia de scule și aparate le tăie piuitul. Atenția amândorura fu captată de o instalație nemaiîntâlnită de ei. întrebare ca la comandă:

- Asta ce eee?!

Profesoral îi "cântări" pe sub sprâncenele lui tot atât de albe ca și barba, stând în cumpănă dacă să le spună sau ba. își scoase pălăria și-și luă un halat de lucru. Băieții rămaseră în așteptarea răspunsului, bănuind că se petrece ceva cu bunul lor prieten. Le vorbi într-un târziu:

- E un laser...

- Un laser?!

- Dar zic să ne ocupăm de arcocicletă, evită moș Axinte o discuție savantă. Scoase dintr-o ladă diferite părți ale unei foste biciclete. Suflecați-vă mânecile, că ne apucăm de treabă!

- Nene Axinte, îl luă Viorel cu binișoral, am auzit foarte multe despre lasere, dar, să-ți spun drept, n-am înțeles bine, omoară oameni?

Barba imensă ascunse un surâs.

- Firește că poate să omoare, dar eu folosesc laserul la tăiat metale, la suduri speciale... Pomi generatorul. Luci un punct extrem de viu, apoi se stinse și se aprinse iar, orbitor. Laserele-s un fel de generatoare radio, explică bătrânul, numai că lungimea undelor radioclectrice, după cum știți, se măsoară în metri și centimetri, pe când cea a undelor cuantice, adică luminoase, în microni. Duse o bucată de tablă în dreptul fascicolului luminos și o găuri fulgerător. Viorel suspină zgometos, iar Dan își uită gura căscată. Fascicolul se poate menține până când concentrația de energie pe pata luminoasă atinge intensități inimaginabile.

Napoleon, de-afară, latră de trei ori; ultimul "ham" semănase cu un soi de schelălăit, dar nu de durere, ci mai degrabă de chemare.

- E poștașul la poartă, spuse moș Axinte. Dar are la dispoziție o cutie. Despre ce vorbeam?

- Despre lasere...

- Razele laser sunt capabile să străbată distanțe fantastice, fără o prea mare pierdere de energie, sublinie el. Pentru un canal telefonic

Pământ - Marte ar fi suficient un laser de numai 10 wați! Băieții schimbă priviri, uluiți. Bătrânul le vorbește despre holografie sau obținerea imaginilor în relief, despre folosirea laserului în chirurgie, ca înlocuitor al bisturiului, în construcții, în electronică, în industrii felurite, le vorbește despre primul laser românesc. Daaa! La numai un an de la obținerea efectului laser de către americani, în 1960, românii aveau deja un laser!

- Și matale... matale... se bâlbâie Viorel întocmai ca Terentie Șchio-pul, ai lucrat la... la...

- Laserul acela? Mda... rostește abia șoptit, de parcă n-ar fi făcut altceva decât să-nalțe un zmeu de hârtie, ceea ce spori și mai mult admirația copiilor. Profesorul bărbos le păru mai mare decât Alexandru Macedon, decât toți generalii pe care-i știau pe de rost. "A lucrat la construcția primului laser românesc!" simți Viorel o nelămurită invidie și întrebarea aceea, tulburătoare, "Ce vrei să te faci?" îl copleși iar. Spuse cu avânt:

- Fizician! Mă fac fizician!

- Și eu! îl imită Dan.

"Domnul Antifer" râse întocmai ca-n ziua când Viorel îi spusese că vrea să se facă detectiv. Apoi, cu vocea lui calmă, profundă, explică:

- V-am angajat detectivi. Un detectiv bun trebuie să cunoască multe, inclusiv fizică... Scăzu vocea și o muie în mister, privindu-l pe căpitanul Viorel drept în ochi, semn că-l recunoștea comandant al misiunii XL-20. Vedeți, aici e... problema foarte importantă pe care voiam s-o discutăm. Spionii și-au pus în cap să afle, între altele, și de noul meu laser, cu unde invizibile... Băieții își ținură răsuflarea. De aceea mi-am mutat o parte din laborator acasă... Bătrânul îi conduse într-o altă încăpere, se pare, secretă, câtă vreme se intra prin ușa unui dulap de haine. Aprinse lumina și copiii pipăiră, extaziați, piesele unei noi instalații laser. Acest aparat se va putea adapta la... Profesorul șovăi.

- Te ascultăm, moș Axinte!

-... La un laser în care energia termică se va converti în lumină sau lumina, absorbită din mediu, se va transforma în căldură. Energia va putea fi transportată...

- Fără fir? întui Viorel.

- Exact! Noul laser va permite alimentare directă, de pe Pământ, a navelor cosmice sau a stațiilor orbitale aflate în zbor.

Viorel își aminti de radiograma interceptată în ajun și un moment avu impresia că făcuse rău c-o tănuise. "Nu, cu bazaconia aia nu mă pot lăuda". Ii spuse lui Dan:

- Ne facem un plan strategic.
- Teles, căpitane!

Pe dram, la întoarcere, se gândiră cum să alcătuiască planul. În mintea lor arcocicleta deveni "vehicul strategic", stația lor de emisie "utilaj strategic" iar prinderea lui Fantomas luă aspectul unei "operațiuni ultrastrategice"...

Capitolul VI

*- S-a calculat că la primele zece
mișcări de șah sunt posibile atâtea
mutări, încât un om, ca să le facă pe
toate, ar trebui să trăiască 217 miliarde de ani..*

MOȘ AXINTE

Planul strategic, păstrat în "seiful" de la căpitănie, și în care erau înscrise numele conspirative, obiectivele acțiunii XL-20 și sarcinile fiecăruia, dispăru într-un mod misterios. Viorel îl acuză pe Dan (care făcuse în ziua aceea de serviciu la stație) de "înaltă trădare".

- Ai merita cea mai aspră pedeapsă! i-o aruncă furios căpitanul și bondocul transpiră tot: n-avea idee de cum s-ar fi putut salva. Dacă acționam singur, nu ajungeam la catastrofala situație de-acum! De urmele lui Fantomas n-am dat, de ale spionilor nici atât, de spart, am spart, luând ață pentru "probă", toate zmeiele copiilor din oraș. Cu arcocicleta...

- Ce-i cu arcocicleta? E o realizare epocală! îndrăzni Dan să-și întreprună șeful.

- Da, dar nu a noastră, ci mai mult a domnului Antifer, care o să ne cheme odată și o să ne spună: "Sunteți concediați! Cu niște diletanți nu lucrez. Halal detectivi și inventatori!"

Dan "înghiți" și discursul care urmă, lung și nemilos, fără să spună nici "pîs". Din obișnuință își vâri mâinile în buzunarul pantalonilor și simți hârtia pe care notase o radiogramă stranie. Fără îndoială că nu avea nici o importanță, fiind transmisă de un scrântit și de aceea nici n-o mai înregistrase în jurnalul stației. Acum, însă, scoaterea ei la iveală i se păru oportună; măcar pentru câteva minute abătea atenția căpitanului de la povestea cu planul strategic.

- Am interceptat o stație - pirat! găfâi bondocul. Iată dovada...

Viorel luă hârtia și citi textul.

- Da-i absolut identică cu a mea! sări el ca ars. Ba nu, mai scrie ceva... "Succes și fii atent la drum! Minele sunt ascunse, acoperite de iarbă și plante care nu înfloresc niciodată".

- Ce spuneai, căpitane? Ai "prins" și tu o asemenea radiogramă?

- Da, dar nu pricep de unde și cui se transmit tâmpeniile astea? se posomori brusc.

- Poate că nu-s tâmpenii, se strădui bondocul să-și învioreze căpitanul, poate că frazele astea, aparent amețite, să conțină un cifru...

- Mă, Dane, mă! se bătu Viorel cu palma peste frunte. Tu ești un tip, mă! întreg Muntele Cenușiu e în capul tău... Ia stai, că aici e-aici! N-o fi cumva vorba de materia cenușie la... figurat?

- E vorba de un cifru, căpitane! Eu am fler! o țin una și bună Dan. Trebuie să-i raportăm neîntârziat domnului Antifer!

- Mai lasă-l pe domnul Jules Verne și spune-mi unde-i Gâză?! apăru în spatele lor Lucica.

- Gâză? L-am trimis acasă! minți el.

- Să nu-l mai cari cu tine! îl certă sora lui și Dan protestă:

- Eu îl car? Mă spionează și se ia după mine când nu bănuiești! Și, îndată ce plecă Lucica, îi spuse căpitanului său: E în pod, la voi. Pariez că el a furat "planul strategic"!

Fugiră înapoi, la căpitanie. Căutară peste tot...

- Gâzăăă! strigă Dan. E ascuns undeva... Ieși, Gâză, că nu-ți facem nimic!

- Nu-ți facem nimic, Gâză, îl asigură și Viorel. îți promite căpitanul Viorel că te numește agent special în locul lui Fantomas!

- Juri? se auzi o voce pițigăiată.

- Jur!

- Atunci ridică-mă!

Viorel observă o legătură improvizată la una din răsuflătoarele podului și-și scoase capul. Gâză atârna în aer, la circa cinci metri deasupra solului, legat la mijloc cu o funie împletită din câte și mai câte plus propria cămașă. Băiețelul îi zâmbi șagalnic. Dan, care nu-l vedea, dădu semne de enervare.

- Ieși de-acolo, Gâză, că te scot de urechi!

- Dacă aș avea urechi mai lungi, ai putea! facu haz de necaz

băiețelul.

- Teși, mă, că te anine în aer!

- Nu mai e nevoie, îl potoli Viorel, că e în aer demult!

- Nu mă ridici, căpitane? se impacientă Gâză.

Era riscant să-l ridice; nodurile s-ar fi putut desface și căzătura ar fi fost poate mortală.

- Ți aducem o scară. Așteaptă cuminte, fără să te miști.

Când Viorel își trase capul din răsufătoare, se uită și Dan și i se făcu rău. Gâză atârna ca din parașută și nici măcar nu plângea.

- Stai liniștit, că venim după tine! îi spuse și el cu glas pierit.

Coborârăi câte două-trei trepte deodată și luară scara lui Terentie Șchiopul, sprijinită de gard. Ocoliră vila și ajunseră în dreptul băiețelului. Acesta puse piciorul pe o spiță și începu să-și dezlege brâul.

- De ce te-ai spânzurat. Gâză? îl întreabă frate-său, nedumerit. Ce te-a apucat?

- M-ați închis în pod...

- Bine, dar ce căutai tu în pod? A... mi-ai șterpelit și casetofonul! Și către Viorel: Căpitane, ăstuia nu i-a ajuns planul strategic, a înregistrat și convorbirile noastre!

- Taci, că e un detectiv mai bun decât noi! fu de părere căpitanul.

- Ați văzut ce frânghie grozavă mi-am fabricat? se lăudă puștiul. Teribilă cămașă! Abia am putut s-o rup.

- Te rupe mama în bătaie, mucosule, hoțule, spionule! se înfurie bondocul.

- Dar ați promis că nu mă bateți! protestă Gâză, punând talpa, în sfârșit, pe pământ.

- Noi nu te batem, îl asigură Viorel.

- Nici nu mă pârâți!

- Și ce-o să spui, când te-o întreba unde ți-ai lăsat cămașa?

- Poate că ai tu, căpitane, una mai mică... așa ca pentru... un agent special...?

- Ptii! Ce belea! se văicări Dan în timp ce Viorel fugi râzând să-i caute - dacă a trebuit să-l angajeze! - și echipamentul necesar.

Reveni cu o cămașă numai bună pentru Gâză.

- Dă-le astea aici, confiscă Dan casetofonul și "planul strategic", și întinde-o acasă, că te caută Lucica.

- Saluut, căpitane! făcu puștiul către Viorel și o luă la sănătoasa.
- Mergem la domnul Antifer? întrebă Dan.
- Să închid întâi căpitănia și să-mi iau pistolul.
- Care pistol?

- Nu ți-am spus? Am inventat un pistol teribil! Cu bicarbonat de sodiu și oțet. Când tragi de piedică, un ac sparge pungulița de plastic în care e oțetul; pastila de bicarbonat începe să sfârâie și... tuști "glonțul"!

- Tare invenție, căpitane!
- Numai că pe asta n-o brevetăm. Secretă! Strict!
- Pricep...

Viorel plecă și reveni repede; își instrui soldatul:

- Fixezi ținta și apeși...

Dan apăsă, dar fără să mai fixeze ținta și "glonțul" - o pietricică serioasă! - nimeri în capul lui Terentie Șchiopul care apăru pe neașteptate în poartă.

- Săriți! Mă omoarăăă! țipă acesta ca din gură de șaipc și băieții săriră, dar peste gard, să nu-i ajungă din urmă.

Abia în parcul municipal se opriră să-și tragă sufletul.

- Nota zece, soldat! Ținta lovită în plin! Viorel se văzu răzbunat și-l luă pe Dan pe după umeri. Dacă aș fi avut și un stup dresat, mamă-mamă ce-ar mai fi dansat șontorogul!

Râseră amândoi.

- Acum știu cum se dresează albinele, spuse Viorel și bondocul făcu ochi mari. Tot de la domnul Antifer! HI are o mulțime de stupi.

- Unde? Nu i-am văzut!

- într-un copac. Pe fiecare creangă... un stup, iar jos, pe trunchi, unul dresat pentru pază!

- Albinele... fac pază?
- Oho! Cum se apropie un străin îl și atacă.
- Serios?
- Vrei să-ncerci?

- Nu, mersi! Spune-mi mai bine cum a reușit să le învețe?

- Albinele sunt sensibile la miros... Profesorul a pus seara, în stup, un vas cu mici obiecte atinse de vecinii știuți că "fac pe urșii", iar dimineața a luat vasul, bineînțeles, uns și cu sirop, împreună cu

albinele care se mai ospătau încă. Acestea, din locul unde au fost duse, și-au luat zborul și, întorcându-se la stup, au povestit acolo, că, într-o anumită direcție și la anumită distanță, se află de-ale gurii. Vasul era mereu luat și pus în alt loc și astfel s-au obișnuit cu mirosul "străin", asociat cu cel al siropului.

- Știi că-i bună ideea?! facu Dan.

- Știu. Imaginează-ți un stup sub forma unui ghiozdan de școală pe care nu-l suspectează nimeni. Te poți strecura oriunde și, cum dai de un dușman, sau te atacă cineva, scoți pistolul și bummm!

- Adică? se zăpăci "soldatul". îi dai cu ghiozdanul în cap sau îl împuști?

- îl împuști cu sirop și deschizi ferestruica albinelor. Asta se cheamă "armă biologică", mă! Psst! Strict secretă!

- Ești un inventator fără egal, căpitane! se extazie Dan. Poate că l-am putea captura, cu o asemenea armă, și pe Fantomas...

- Pe Fantomas? Ce vrei să spui?

Bondocul își dădu importanță.

- Nu mai mergem la domnul Antifer?

- Ce vrei să spui? repetă Viorel.

- Îți spun pe drum...

Trecură Canalul Morii și-o luară spre Cartierul Verde.

- Fantomas n-a zburat din raza orașului, spuse, în sfârșit, Dan, că n-ar putea trăi fără mâncare de-a gata. Dacă am pune câteva din penele lui, rămase prin pod, într-un sirop...

- Albinele l-ar căuta peste tot și l-ar scoate și din gaură de șobolan! strigă cât putu căpitanul Viorel, încât oamenii si uitară mirați după el. Te avansezi... la gradul de soldat fruntaș!

Lui Dan îi sticliră ochii. Lungiră pașii.

- Dacă am avea două arcociclete! suspină bondocul; la tot al treilea pas, își ștergea ceafa transpirată.

- Bătrânul a promis - doar ai auzit! - că ne-o dă nouă și pe aceasta în caz că reușim să facem una la fel.

- Ne punem noi cu domnul Antifer?

- Eu propun să includem în planul strategic încă o arcocicletă. Tu faci rost de o roată, eu de alta. Cu restul ne descurcăm mai ușor...

- înseamnă să-mi sparg pușculița!

- Și n-ai putere? Te ajut eu!...
- O să-ncerc, bombăni Dan, deloc încântat.

Ajunseră la poteca ce tăia lanul de grâu. Spicele erau tocmai bune de seceră. Mirosea pătrunzător a pai copt.

- Vezi, acolo, la capătul lanului, sunt stupii...

- Mai bine am cumpăra cu banii un stup, se gândi bondocul la ceva dulce.

- Ne-ar păpa economiile pe doi ani! râse Viorel.

- Să luăm unul în custodie, ce zici?

- Ar fi o soluție, dar ne-ar lua părinții la întrebări și-am fi siliți să-l desconspirăm pe domnul Antifer, să trădăm misiunea XL-20!

Tăcură.

Napoleon îi latră de departe. Profesorul plivea grădina.

- Munciți, munciți!...

- Nu, mă odihnesc. Ce vești?

- O radiogramă cam... sucită, spuse Viorel. Dar poate că e cifrată.

Moș Axinte ieși de printre zarzavaturi și citi radiograma; păru să cugete la conținutul ei.

- E cifrată și nu e cifrată, facu el, îngândurat. Frazele-s destul de logice și se leagă normal.

- Normal?! exclamă băieții.

- Da.

- Pe vremea romanilor se cunoștea pușca?! sări Viorel.

- Aici nu scrie de nici o pușcă. "Imperiul roman a căzut lovit de plumb", deci nu de glonț, cum ai crezut tu. Se pare că în căderea imperiului ar fi fost, pe undeva, implicat și plumbul.

- Plumbul?! exclamă iar, într-un singur glas.

Bătrânul se așeză pe iarbă, la umbra unui dud. își mângâie mustața.

- în orice caz, circulă o asemenea teorie. Acest metal cuminte, moale, la prima vedere inofensiv, provoacă boala numită saturnism, cunoscută în vremea aceea numai la mineri. Ori nobilii care preparau vinul în vase de plumb și beau din cupe de plumb nu puteau să nu se îmbolnăvească; numai că ei se intoxicau lent, fără să știe. Femeile cu saturnism cronic nu mai puteau deveni mame. Senatul roman, bănuind că vinul le dăuna, votase chiar o interdicție în acest sens, însă degeaba. Rupându-se genetic lanțul celor care aveau acces la conducere, s-a

adoptat sistemul înfierii unor urmași la tron din familii mai puțin instruite, care, potrivit teoriei, au dus de răpă imperiul.

- Dar cu furnica... nu e caraghios?

- De ce să fie? Furnica este cea mai puternică vietate pentru că numai ea poate să care în spate alte zece furnici, dar nu la furnică se referă, ci la sclavul roman, cred eu...

- Și "Marele certificat de marmură"?

- Cine elibera certificate din... ? sughiță Dan, fără să-și mai isprăvească fraza, pentru că bătrânul interveni:

- Marele certificat... trebuie să fie Columna lui Traian, socotită de istorici un "act de naștere" a poporului român.

- Columna?!

- Sau poate Trofeul de la Adamclisi! Dar mai curând Columna... că-i uriașă, fiind clădită din peste 400 de blocuri de marmură albă, sculptate cu scene din războaiele dacice. E cea mai mare sculptură din toată antichitatea, întinsă pe două sute de metri; reliefurile urcă în spirală pe o coloană cât un bloc-tum și redau nu mai puțin de 2500 de figuri umane!

- Fiuuu!

- Sunt un fel de ilustrații la o carte scrisă chiar de împărat. "Dacica", și care s-a pierdut. Noroc că s-a păstrat Columna; și asta printr-o întâmplare. Cineva a avut ideea de a o include în construcția unei biserici, ca element de susținere a turnului ei, și-a scăpat așa, ca prin urechile acului, de niște fanatici din Evul Mediu puși pe distrugere.

- Și "raza de la Ranistorum"?!

- Ranistorum... Ranistorum... O fi Decebal, al cărui cap a fost dus la Ranistorum, oraș socotit sfânt de către daci și despre care până acum nu s-a știut nimic. Muntele Cenușiu... e memoria oamenilor.

- Am bănuț! strigă copiii.

- Cât privește peștera... Vedeți, memoria, indiferent de voința noastră, acumulează impresiile adunate în niște "rafturi" al căror număr se ridică la zece la puterea a zecea, încât teoretic, omul nu poate uita nimic.

- Și cu minele din Luna Nouă?

- Nu știu...

- Chiar, nene Axinte?! nu le veni băieților să creadă că în nici unul

din nenumăratele "rafturi" ale bătrânului nu se mai găsea o ipoteză.

- Chiar! își caută pipa și-o jucă în palme. Mie unul mi se pare că radiotelegrafistul ăsta ne cam trage pe sfoară. Radiograma voastră e prea clară și, în același timp, prea enigmatică. Folosește un truc, să se creadă că se distrează. Negreșit că are un cod...

- Ce ți-am spus?! triumfa bondocul, cotindu-și fudul căpitanul.

- Uneori radiogramele trebuie citite invers, sau tot al doilea sau al treilea cuvânt, alteori cuvintele nu au decât rolul unor simple semnale Morse, mai lungi sau mai scurte. Prima radiogramă poate să fie, în fond, sfârșitul mesajului... Există "n" posibilități de combinare, ca la șah. S-a calculat că, la primele zece mișcări de șah, sunt posibile aproximativ 169.518.829.100.544.000.000.000.000.000 variante. Ca un om să facă toate aceste mișcări, ar trebui să trăiască 217 miliarde de ani!

- Fiuuuuu! fluieră de astă dată Dan, iar Viorel, mut, se mulțumi să ofteze.

- Dar cum un singur om, într-un timp limitat, nu poate concepe prea multe combinații, aveți șanse reale de a elucida misterul, spuse cu optimism profesorul. Firul mesajului e prins. Trageți de el, grijind să nu-l rupeți, și vedeți ce iese la iveală. Asta-i curată muncă de detectiv.

Și-l privi pe Viorel: Ai spus, căpitane, că ai talent...

- Am!

- Și ai mai spus că ai încredere în soldatul tău...

- Am! făcu Viorel automat.

- În regulă, șopti în barbă moșneagul și ochii săi mici, adumbriți de sprâncene groase, sticliră veseli.

Mirosul lanului copt pluti în aerul amiezii. În livadă, foșneau merii. Dinspre oraș, venea zvon tainic de cifruri necunoscute...

Capitolul VII

- *Dimineața ai să comanzi tu, iar după-amiază...*
- *Tu?*
- *O să fim doi căpitani!*

- Kikerikiii!

Viorel își frecă ochii lipiți încă de somn. Dormise zdravăn și-ar mai fi dormit puțin, numai un pic, dacă Gigi-Balamuc ar fi făcut o pauză măcar de douăzeci de minute. Dar parcă tărcătura putea pricepe plăcerea aceluia ultim "pic" de somn?

- Cocoricooo! trompetă iar nesuferitul de cocoș, chiar sub fereastra lui.

- Mă scol... mă scol!... bombăni băiatul. Și dacă mai cânti o "strofa", îți smulg și pana care ți-a rămas din prea faloasa ta coadă! Ptiu, dar ce uituc sunt! Te-am ușurat ieri de toate. Nu face nimic, o să experimentez, pe creasta ta roșie, niște albinuțe dresate splendid!

- Vioreeel! auzi, din stradă, glasul lui Dan.

- Alt cocoș! mormăi fără chef, trăgându-și pantalonii. Sări apoi pe geam și-l strigă din curte: Ce ai, mă? Te doare burta? Sau îți iese măseaua de minte?

- Am dat de Fantomas!

- Ce spui? Unde? se trezi Viorel de-a binelca.

- Acolo! arată el un punct. A luat-o, împreună cu perechea sa, înspre Someș!

- ... Cu perechea sa? Fugi! Or fi fost două ciori ordinare.

- Ba, că au fost extraordinare! o ținu "tare" Dan. Pe Fantomas l-aș recunoaște dintr-un milion de ciori și după o sută de mii de ani!

- Ei, na! zâmbi Viorel.

- Dacă-ți spun!

- Așa o fi, că prea o spui! îl ironiză căpitanul. Numai să nu-mi vii

măine să-mi declari c-ai împușcat o muscă în zbor, că o să te cred exact peste o sută de mii de ani.

Dan tăcu. își trase nasul întocmai ca și Gâză, frățiorul lui, când îl călcau pe bătăturei cei mari.

- De ce mă jignești? întrebă el după o pauză; în care timp își șterse de cel puțin trei ori ceafa transpirată.

- Văd după nasul tău că umbli cu cioara vopsită. Recunoaște, soldat, că te-ai plictisit de urmărit spioni și c-ar fi mult mai plăcut s-o iei frumușel - frumușel către același punct cardinal, adică la scaldă?!

Dan avea un ochi albastru și un ochi verzui, care, la supărare, căpăta o nuanță cafenie. Acum însă nu mai avea ochi în cap, ci doi tăciuni aprinși care, ca să nu ardă cu flacără, se umeziră de lacrimi. Spuse răspicat:

- Nu-i suficient să fii șef ca să fii marc!

Fraza aceasta numai din gura bondocului n-o așteptase. Simți peste față parcă vârful unui bici. Obişnuit să comande, Viorel nu se analizase niciodată pe sine. "Dar eu? Eu? se întrebă mișcat. Oare eu nu m-aș fi răcorit nițcluș într-o apă nici rece tare, nici caldă, exact cum trebuie să fie la ora asta Someșul?"

- Dănuț...

Dan se întoarse neașteptat de rapid și fugi spre parcul municipal, cu o forță și o viteză pe care Viorel nu i le știa. îl ajunse abia lângă Canalul Morii.

- Dănuț...

Ochiul verzui al lui Dan nu mai bătea în cafeniu; o hotărâre calmă, sigură, îi citi în privire care parcă spunea: "Te voi convinge că nu te-am mințit!" Se smulse ușor și fugi mai departe, spre Someș, cu aceeași energie de care Viorel nu mai înceta să se mire.

Se vedeau plopii înalți de pe insula locuită, singura dintre insulițele, formate între canal și râu, pe care n-o vizitaseră; avea numai un podeț de trecere, barat cu o poartă de fier, totdeauna zăvorâtă. Gardul dimprejur, de acăț, plin de țepi, avertiza pantalonii oricărui copil...

- E acolo! arătă Dan către vârfurile plopilor. Acolo a zburat!

Viorel se opri și privi atent, făcând palma streășină la ochi; două puncte negre se mutau mereu de pe o creangă pe alta. Băieții se apropiară și mai mult și punctele deveniră păsări...

- Merg singur după el, că eu l-am văzut întâi! se răzvrăti bondocul. Și, dacă-l prind, îmi vor aparține și Fantomas, și casetofonul!

Viorel tresări. "Ptii! Ce-i tună mintea!" Dar o secundă mai târziu răsese în sine: "în fond, ne târguim încă pe pielea ursului din pădure". își scoase inelul, dăruit de bunicul lui, în care era montată, în loc de piatră, o minuscule busolă.

- Ia și asta... să nu te rătăcești!... apăsă el pe ultimul cuvânt, ca și cum Dan pleca într-o insulă a piraților sau în pustiul Saharei...

Pesemne-i vorbise răutăcios, că bondocul i-o aruncă peste umăr:

- Păstrează-o... să nu rătăcești în noile prietenii! Și dădu să plece, dar Viorel îl reținu:

- Cum!? Nu mai vrei să fim prieteni? Să... ne jucăm?

Dan șovăi.

- Vreau, dar... să nu-mi mai comanzi!

- Adică... vrei să fii tu șeful? întrebă el trist.

Bondocul tăcu.

- Bine, șopti el, în cele din urmă, și adăugă cu o vagă speranță: Dimineata ai să comanzi tu, iar după - masă...

- Tu?'

- Da... O să fim doi căpitani!...

Lui Dan îl surâse ideea pentru că soarele nu urcase încă în crucea amiezii. își umflă pieptul cu aer, căută cea mai gravă și severă voce și comandă în stilul bătrânului profesor Axinte, lungind silaba finală:

- Dezechipareaaa! Forțăm Someșul, soldat Viorel!

Fostul "căpitan" își spuse c-ar fi sunat mai bine "caporal Viorel" sau poate "sergent Viorel". înghiți în sec și se execută.

Rămași numai în slipuri, o luară pe lângă râu, spre un cot unde albia se lătea mult, iar apa abia trecea de genunchi. Cu hainele sub braț, "forțară" vadul. Răcoarea apei le făcu plăcere. La mijlocul râului, încetiniră parcă fără voia lor pașii. Vara își revărsa toată dogoarea. Viorel propuse cu o jumătate de gură:

- Căpitane, poate facem întâi o baie?...

Dan oftă; s-ar fi lăsat în apă cu boccea cu tot, atât de insuportabilă era căldura, dar nu cedă. împrumută căutătura caracteristică a lui Viorel, din momentele când era în "exercițiul funcțiunii", și turui:

Ascultă, soldat! Agentul special Fantomas umblă prin copaci, hai-

hui; întreg planul strategie e amenințat cu falimentul; domnul Antifer e pe cale de-a ne concedia și ție-ți stă capul la plăceri. Uită-te bine la apă și pune-ți pofta-n cui!

Viorel înghiți în sec și-și urmă căpitanul. "Te răzbuni tu, dar lasă numai c-o să vii să mă rogi să te apăr de cutare..."

Ciorile observate de ei se aflau acum destul de aproape; zburau puțin, mai mult dansau, lansându-se de pe o cracă pe alta.

- Fantomaaaaas! strigară copiii, dar pasărea presupusă a fi "agentul secret" își văzu mai departe de joc, în vârful unui plop înalt.

- Ți-am spus că-s niște ciori de rând!...

- Nu, soldat, ai să te convingi că-s corbi. Ia-o înainte, mai ordonă noul căpitan și Viorel sesiză în glasul lui o undă de teamă. Să încercăm să pătrundem în crângul acela, cât mai aproape de plop, să ne poată zări când îl strigăm.

"Nu-i prost bondocul, cugetă Viorel, da-i fricos... Dacă pasărea ne va vedea, îi va fi mai ușor să-și recunoască numele. Va asocia sunetul cu imaginea și memoria îi va declanșa amintiri". Pomi primul la atacul zidului natural, vrând să-i demonstreze "căpitanului" ce calități se cer unui adevărat comandant. Nu reuși însă decât să constate că era imposibil de trecut prin desișul țepos. De undeva, de pe insulă, răsună un nechezat, și băiatul spuse:

- Căpitane Dan, dacă sunt cai pe insulă, înseamnă că trebuie să existe și o potecă pe unde coboară la adăpat...

- S-o căutăm!

Malul deveni abrupt, nisipos, erodat de acțiunea viiturilor și Viorel înțelese că era exclus să coboare pe acolo ditamai calul sau vreun alt animal greu. Se opriră la o curbă, dincolo de care țărmul se pierdea într-o pădurice amestecată de sălcii, salcâmi, plop scorbușori și tufe de soc. Doar lângă picioarele lor Someșul se mai răzima de mal, împingând parcă insula ca și cum n-ar fi încăput de ea. "Poate că locuitorii ei au îndulcit malul cu târnăcopul!"

- Trebuie să fim aproape de "poarta secretă" a insulei, căpitane! în spatele acestui pînten de pământ vom găsi urcarea.

- Crezi? facu neîncrezător Dan.

- Cred.

- De ce?

- Aşa.
- Explică-te, soldat! îl chemă la ordine bondocul.
- E un loc ferit de priviri străine şi-apoi... e imposibil să nu fie o coborâre!

- Cum putem ajunge la ca?

- Prin apă...

- Aici e adâncă.

- Ți-e frică? atinse Viorel punctul slab al prietenului său. Rămâi să păzeşti hainele şi eu fac o incursiune de recunoaştere.

Lui Dan îi conveni, căci "soldatul" era un înotător mult mai agil.

- Aprob!

Viorel se lăsă cu prudenţă în apă şi înotă atent, cu ochii spre ţarm. În câteva clipe şi acostă într-un mic "port", continuat cu o plajă îngustă pe care se vedeau numeroase urme. Plaja şi "portul", nebănuite măcar de pe celălalt ţarm al râului, erau, fără îndoială, ale celor de pe insulă. Urcă, aţâţat de curiozitate. Descoperi uşor poteca, un drumeag în toată legea, tăiat printre tufe şi ierburi. Mirosea puternic a soc, a levănţică şi a mentă; margarete creşteau din abundenţă pe margini. Era cald şi răsuflarea râului îl însoţea ca o boare binefăcătoare. Pătrunse într-un luminiş, chiar lângă pâlcul de ploi şi ridică privirea; corbii se mai zbenguiau printre ramuri. Îi veni să strige iar "Fantomas", dar renunţă, de teamă să nu fie auzit de stăpânii locurilor. Mieună subţire, întocmai ca o pisică, şi corbii se opriră din zburat. Viorel îl recunoscu îndată pe Fantomas şi inima-i bătu. "Papagalul negru" privi cu unicul său ochi sănătos, rotund ca un bănuţ, în jos, spre luminiş, aruncând un "crah" ameninţător şi un hămăit scurt de câine bătrân.

- Fantomas! nu se răbdă băiatul.

- Fantomas! repetă corbul, clin vârful plopului, şi Viorel îmbrăţişă de bucurie trunchiul copacului.

- Hai la mine, Fantomică! Haimana mică! Şi corbul se lăsă fulgerător de pe creanga sa, într-un picaj fantastic. Se opri pe cea mai joasă creangă şi se priviră ca doi vechi prieteni. Băiatului îi păru rău că nu adusesese puţină came. "Dacă nu l-am crezut pe Dan!" Soaţa, rămasă singură, se nelinişti: "Crah-crah". Fantomas păru încurcat, ar fi rămas cu fostul său dresor, s-ar fi şi întors. Viorel îi spuse: "Dacă vii la mine, am să-ţi dau came pe săturatelea, cumetre!" Corbul repetă aproape

corect întreaga frază. "Păi tu n-ai uitat să vorbești?!"

"Crah-crah" croncăni iar, de sus, perechea, și Fantomas își deschise aripile și zbură înapoi. Băiatul alergă spre "port", pe același drumeag, după Dan. "Poate împreună vom reuși să-l capturăm".

- Vioreel! îl întâmpină plin de spaimă "căpitanul".

- Ce strigi?

- Ai spus că te întorci repede!

- N-am putut. Ascultă, am "stat de vorbă" cu Fantomas!

- Și nu l-ai luat cu tine?

- A preferat-o pe țigăncușa din plop, glumi vesel Viorel.

- Ei, mai crezi c-au fost ciori de rând?! Dar cum ai ajuns în interiorul insulei?

- Am descoperit "poarta secretă".

- Zău?! Află că te avansează... soldat fruntaș! îi întoarse el avansarea.

"Mersi!" voi să-i spună Viorel, dar se mulțumi să zâmbescă acru.

Îi îndemnă:

- Du-te înainte, poate reușim să-l prindem...

- Pardon! că eu comand! se grozăvi "căpitanul". Ia-o tu... Și Viorel o luă înainte.

- Măi, măi! se minună Dan de ascunzișurile de pe insulă. Parcă am fi în desișurile amazoniene...

Din luminiș, cercetară plopul înalț, dar corbii nu mai erau acolo.

- Nu m-am gândit la o bucățică de carne, că-l puteam prinde ușor.

- Poate că-și au cuibul p-aici... încercă Dan să-l consoleze.

- Poate...

Merseră înainte, prin iarba înaltă, necosită demult. Din luminiș se strecurară, pe o potecă întortocheată, croită printre tufărișuri și copaci bătrâni, amestecați cu pomi fructiferi, mai ales pruni și nuci, într-o poiană largă, însoțită, dincolo de care se zăreau acoperișurile unor case.

- Psst! își opri Viorel "căpitanul". N-auzi nimic?

- Ce să aud?

- Glasuri de copii. Și parcă tropot de cai... Să ne ascundem! mai spuse, aruncându-se la pământ. Dan făcu la fel. Iarba îi acoperea complet. În poiană apărură un cal roșcat, cărând în spinare trei călăreți: doi băieți și o fetiță. Fata descălecă prima: era frumoasă și sprintenă. Privi

printr-un binoclu mare, militar, în jur, și "intrușii" se făcură una cu iarba. Pericolul trecu... Cei trei descărcară de pe spinarea animalului fel de fel de sârme, instrumente tehnice, căști radiofonice și se îndreptară spre o construcție ciudată, un fel de turn, în care intrară rând pe rând.

- Grozavă! exclamă Viorel.

- Fata? găfâi bondocul.

- Nu, construcția! își râse el de "căpitan", deși era prea clar că-i plăcuse fetișcana.

- Ascultă comanda la mine, soldat! își umflă pieptul Dan.

-... Fruntaș! preciză Viorel, tăind avântul șefului. Nu m-ai avansat?

- Ba da... păru acesta să-și amintească, și-i comandă cu ton scăzut: Târâș - marș, cu ocolire la stânga.

Se târâră așa o vreme. își înverziră complet genunchii, își zgâriară coatele, dar reușiră, în cele din urmă, să scape fără ca cineva să-i fi "mirosit".

- Poate că-și țin acolo și aparatele de emisie... reflectă Dan pe drum.

- Ce spui?

- Să-i raportăm domnului Antifer c-am dat de spioni!

"E pripit!" gândi Viorel.

- Căpitane Dan, îl luă el diplomatic, eu aș propune să mai așteptăm...

- Ce să mai așteptăm? sări cu gura bondocul.

"Îi scapără al naibii mintea!" își spuse Viorel și cercetă poziția soarelui. "Aha! A trecut de prânz!" Ridică tonul:

- Totul rămâne între noi... 'Nțeles, soldat?

- ...Fruntaș! bâigui Dan cu părere de rău că dimineața se "topise" prea repede și că rolurile se inversaseră. Am înțeles: secret.

- Strict! adăugă Viorel și-și spuse că ciudatul turn din poiană trebuie să ascundă o taină. Agentul Fantomas ne-ar fi fost acum de folos...

- Daaa... suspină bondocul și zări, într-o tufa de soc, o pană mare, neagră. E de corb. Să mai căutăm! Uite...

- E tot de corb! îl asigură căpitanul și râse: Vrei să-l reconstituim pană cu pană?

- Câte-s!... Trei... Patru... Să mergem sub plop! se agită Dan fără să se "prindă".

- Eu sunt "în plop"... nu mă mai duc. Suntem "în plopi", mă! Nu pricepi? Fantomas a zburat. Oricâte pene am găsi tot în... până rămânem.

- Cu penele într-un sirop... albinele... o să-l scoată și din gaură de șaipe! N-ai spus așa?

- Așa, recunoscui Viorel, numai că până dresăm albinele, trece timp. Avea dreptate și Dan renunță.

- Cuibăresc p-aci, nu te îngrijora...

Se înapoiară pe mal.

- O să punem insula sub observație. E... o zonă strategică! spuse căpitanul, după ce trecuseră pe jumătate vadul.

Dan mergea cu hainele într-o mână și cu penele în cealaltă: și-ar fi udat și hainele și penele dacă... "șeful" se îndura de el, căci soarele ardea încă nemilos. Dar căpitanului îi veni cheful de joacă; îi smulse o pană și strigă:

- în gardă!

- în...?

- Ne duelăm!

- Cu pene? se miră bondocul.

- Da. Cine gădilă mai tare și râde primul... e învins! și-l atacă pe la nas. Dan strănută, gata-gata să-și piardă echilibrul. Ține-te bine, soldat!

- Mă țin, căpitane... mormăi bondocul și-și încrucișa "spada", gădilându-i șefului o ureche. Viorel nu suportă și râse. Se pomeniră râzând amândoi, cu lacrimi.

Undele râului, răcoroase și calme, gălgăită sonor.

Capitolul VIII

*Inginerului nu-i veni să creadă
că fiul său "era acasă" în materie
de lasere...*

Viorel ajunsese acasă atât de flămând încât fu cât p-aci să treacă de cutia poștală. Văzu printre ziare un plic lunguiet, cu antet, și se opri curios. Mare îi fu mirarea când citi: "Domnului inventator Viorel Vela". Fără îndoială că scrisoarea îi aparținea. O deschise așadar cu emoție și nerăbdare. "Vă rugăm să treceți, în măsura în care timpul vă permite, pe la serviciul nostru de concepție tehnică, să vedeți proiectul de execuție al arcocicletei, produs care va fi lansat în producție de serie în cursul ultimului trimestru al anului. Semnat: ing. Aurel Vela, directorul fabricii Steaua".

- Păi e chiar tata! vorbi Viorel de unul singur. Și continuă în sinea lui: "Bine le-a mai tocmit moș Axinte!" Uită de foame, de oboseală, de somnul care-l prinsese pe drum. "Hm!... în măsura în care timpul îmi permite... Doar sunt în vacanță, tăticuț!"

Făcu stânga-mprejur și dădu să iasă.

- Saluuut, căpitane!

Era Gâză care nu se mai sătura să facă pe "agentul special". Cobora scările podului și se vedea pe mutrișoara lui că nu se așteptase să-l vadă în clipa aceea pe căpitan. Avea sacul de piață al "șefului" în mână, același sac în care-l cărase cândva pe Fantomas la aeroport.

- Nimic nou la stație? se interesă Viorel.

- Nimic, căpitane, nimic! spuse Gâză, încercând s-o ia înainte și să dispară.

- Nu minți? îi bară el calea.

- Minte! se auzi din sacoșă, puternic, încât Viorel, luat prin surprindere, simți că-l lovește ceva.

- E Fantomas! Numai la corb nu se așteptase; crezuse că puștiului îi venise cheful să șterpească cine știe ce "chestie" interesantă din pod. De ce n-ai spus că avem oaspeți? Ia zi, când s-a întors?

- Nu știu... îngăimă băiețelul, vizibil deranjat de-o asemenea demas-care.

Viorel deschise sacul și Fantomas, privindu-l cu unicul său ochi sănătos, își salută stăpânul cu zgomot:

- Bună ziua!

- Ai învățat să și saluți, Fantomică? înseamnă că ai mai fost tu pe la cineva în captivitate... Știi, Gâză, că am stat de vorbă astăzi cu "chiulangiul" ăsta? S-a întors singur?

- Mai e o cioară în pod, da-i sălbatecă tare...

- Aha, ți-ai adus și partenera! se bucură Viorel, mângâindu-și "papa-galul". îl duceai la plimbare? se întoarce iar către băiețel.

Gâză se temu de un "minte" și mai sonor și mărturisi:

- îl duceam...

- Lui Dan?

- în parc...

- De ce? Doar a luat destul aer până acum!

- Să-l alung...

- Să-l alungi? Tu ai febră. Gâză?! Doar l-ai mai alungat o dată.

- Nu eu l-am alungat! se siniorcăi el ca și cum cineva l-ar fi bătut.

- Adevărat, numai că nu știu ce nevoie aveai acum să-l alungi? Cu ce te supără? Puteți fi amândoi "agenți speciali"!

- Da?! se însenină băiețelul la chip.

- Da! Tu vei fi "agent special șef"!

Gâză nu așteaptă să termine bine, că-i sări de gât și-l sărată, chicotind subțire ca un șoricel japonez: "sue-ciue". Apoi fugi spre casă că-l răzbise, pesemne, și pe el foamea.

Viorel luă sacoșa cu corb cu tot și pomi vesel spre întreprinderea Steaua. Faptul că cioroiul, nemaivăzându-și stăpânul acolo, sub plopii de pe insulă, a pornit să-l caute, până a nimerit la vechiul său cuib, dovedind astfel o excepțională memorie, dar mai ales atașament față de el, îl impresiona profund. Se opri la o măcelărie și-i cumpără o porție de carne de cea mai bună calitate. Fantomas cârâi mulțumit. îl lăasă să scoată capul și să privească, odată cu el, prin vitrine. în dreptul unei

ceasornicării, băiatul observă că toate ceasurile grăbeau. Găsi în buzunarul pantalonilor - veritabil magazin de mărunțișuri! - un capăt de cretă și scrise pe geam: "Cumpărați cu încredere! Ceasurile noastre merg cel mai repede!" Traversă strada și-și privi "opera"; o doamnă studie reclama și râse cu hohot.

La poarta fabricii îl întâmpină un bărbat înalt și subțire, într-o uniformă de "pază contractuală", în care se pierdea; avea o căutătură rea și-l reținu supărat:

- încotro?

- Sunt invitat oficial la conducere, spuse Viorel, nevrând să uzeze de calitatea de fiu al directorului și-i arată omului plicul.

- Ha-ha! păru să se învioneze acesta. Nu ești cumva inventator? și se uită la pantalonii lui scurți, cu buzunarele doldora de câte și mai câte.

- Ba da!

- De minciuni! se încruntă el. De unde ai plicul?

- Prostul! țipă Fantomas, din sac, și paznicul mai să leșine.

- Aaaa! Mă insultă?!

- Eu? întrebă calm Viorel, bucurându-se în sine că-i spusese corbul pe nume.

- Dar cine? îl măsură întărâtat pe băiat. Ce, n-am auzit bine? Eu sunt nebun, ce crezi tu?

- Nu știu, nene, nu vă cunosc, răspunse hoț Viorel și-l umflă râsul.

- Nebun! țipă corbul și Păsărilă - lăți - lungilă se mai lungi încă.

- Pun eu mâna pe tine! încercă acesta să-l prindă, dar cine l-ar fi putut ajunge pe ștrengarul câni și cu ochi căprui? Te dau pe mâna poliției, dacă te prind p-aci! îl amenință zelosul om de pază.

Viorel nu se îndepărtă. Știa că omul n-avea voie să-și părăsească postul. îl instrui pe Fantomas:

- Eu îți dau frumușel diurnul și tu ai să zbori în curtea fabricii, strigând "Foc"...

- Foooc!... începu corbul, dar dresorul îi prinse pliscul.

- Nu acum! După ce-țiiei zborul! Și fa bine, n-o mai lua teleleu, clar? Că nu-ți mai dau came! Uite, mai am o bucățică destul de mare... Când o arunc peste gard, tu dă-i cu... focul!

- Focuuu! strigă corbul, planând deasupra curții fabricii și, numaidecât, se dădu alarma, timp în care Viorel intră fără teamă pe

poartă. Corbul, cu ochiul său ager, zări carnea aruncată, o apucă iute și-și urmă stăpânul care de-acum avansase în incintă destul ca să nu mai poată fi reținut de nimeni.

- Bravo, Fantomică! își laudă agentul special, introducându-l înapoi în sac. Nota zece pentru prima ta misiune! și râse de cei păcăliți. Corbul cârâi satisfăcut, iar băiatul, care mai fusese pe aici, pătrunse în clădirea direcției.

Bătu la ușa serviciului de concepție tehnică și, fără să mai aștepte vreun răspuns, intră.

- Bună ziua! tună cu o voce zgâriată Fantomas, auzind probabil, din sacul lui, deschizându-se o ușă.

- Bună ziua, bătrâne, răspunse un bărbat între două vârste, crezând că Viorel salutase. Pe cine cauți?

- Am venit să văd proiectul de execuție al arcocicletei...

- Ia te uită! se miră acesta. într-o secundăți-a și trecut răgușeala! Și, după o pauză: Ce voiai, flăcăule? Arcocicleta?

- De unde știi tu de arcocicletă? îl luă în primire, bănuitor, un alt bărbat, mic și pântecos, îmbrăcat într-un halat de lucru, care abia-l cuprindea.

- Ne spionează cineva! exclamă celălalt.

- Te-am întrebat de unde știi de arcocicletă? se răsti la el pântecosul.

"Mă invită, și acum fac pe detectivii!" gândi Viorel ofensat. II apostrofa pe grăsun:

- Știu... E bine?

- De unde?

- Din peștera cu numărul zece la puterea a zecea!

Cei doi bărbați schimbă între ei niște priviri ciudate.

- Pe unde ai intrat în fabrică? îl întrebară amândoi, parcă speriați, parcă amuzați de toată povestea.

- Pe horn! pufni băiatul și simți că dacă o mai țin așa îi dau lacrimile.

Pântecosul luă inițiativa discuției. îi arătă lui Viorel o carte de telefon și-l descusu:

- Ai citit romanul acesta?

- Prostul! o trânti Fantomas. Era și timpul! Și tânărul inventator, sătul de interogatoriu, îl completă:

- Curat balamuc! Pomi spre ieşire. Din uşă, întrebă peste umăr: Poate să-şi amintească cineva de plicul acesta?... şi arată scrisoarea.

- Unde ai găsit plicul? roşi grăsunul.

- În cutia poştală de-acasă! N-am atacat nici un tren poştal!

- Poftim? facu bărbatul între două vârste.

- Aşa cum aţi auzit! Sunt Viorel Vela...

- Inventatorul? întrebare într-un glas cei doi bărbaţi de "concepţie tehnică".

- În persoană.

Cel gras se lasă moale în scaunul său.

- Tertare, tinere! Nu ni s-a întâmplat să colaborăm cu copii, vorbi celălalt, alb la faţă.

- Spunţi-mi simplu: "Căpitane Viorel", şi adăugă cu amărăciune: că mâine dimineaţă voi fi soldat.

- Ce vei fi? se ridică pântecosul gâfâind.

- Soldat fruntaş... spuse serios Viorel, dar în sinea lui îl furnica un râs formidabil. "Ăştia iar mă cred nebun!" observă el şi le ceru: Daţi aici proiectul acela, că n-am mâncat azi nimic şi leşin de foame!

- Poate că ar fi mai bine să lămurim întâi ce-i cu "hornul", cu "peştera", cu gradele militare? îl consultă grăsunul pe colegul său de birou.

- Vino..., căpitane Viorel, la directorul fabricii, îl invită pe un ton mai blând.

- La el nu mă duc!

- De ce?

- O să mă certe. Nu-i place să fie deranjat aici.

- îl cunoşti?

- Puţin.

- Eu îl cunosc mai bine! se grozăvi cel gras, probabil şeful serviciului şi Viorel cugetă: "Ăstuia îi bubuie mintea mai ditai ca lui Dan!" Hai la director, că-i plac copiii! Poate face cu tine o partidă "de-a fripta"!

- Atunci se schimbă lucrurile! fu de părere Viorel şi-l urmă tăcut până la cabinetul directorial.

Intrară toţi trei buluc şi inginerul ridică mirat privirea dintre hârtii.

- Salve căpitane! îşi salută el fiul. Ai vreun necaz? Ce vânt te aduce?

- Iaca... dumnealor susţin că o să faci cu mine o partidă "de-a fripta"!

- Acum? Ești într-o ureche?

- Păi să vedeți că și noi așa ne-am gândit, prinse curaj "șeful", și directorul se încruntă.

- Și voi? Lăsați-mă cu prostiile!

- Am venit ca invitat oficial, puse Viorel capăt glumei și întinse tatălui său plicul. Adresa e semnată de tine...

Inginerul studie plicul și hârtia, se uită la băiat, apoi iar la hârtie și iar la băiat. Veni la el și-l mângâie pe cap îndelung. Spuse după un timp, impresionat:

- Cine putea bănuî, băiatul tatii, ce idei umblă prin căpșorul tău! Profesorul Axinte...

- îl cunoști? tresări Viorel.

- Doar i-am fost student! Mi-a spus că e vorba de un inventator...

- Și nu sunt?

- Ba da, ba da! Și către bărbații de "concepție tehnică": Aduceți-mi proiectul să-l vadă... autorul. Amândoi ieșiră ca la comandă. Și ce mai faci tu, fiule?

- Să-ți spun? Da-i strict secret! Nici lui Dan nu i-am spus încă... Și nici măcar moș Axinte nu știe! Proiectez o pușcă de tir cu...

- Bicarbonat!

- Aș! Cu laser...

- Cu laser? zâmbi neîncrezător tatăl lui. Și cum va fi?

Viorel luă tocul din mâna lui și desenă pe o coală albă.

- Vezi, explică el, peste armă montez un mic generator cuantic și un sistem optic de vizare...

Inginerului nu-i veni să creadă că fiul său era "acasă" în materie de lasere. Făcu legătura cu nopțile în care îl prinsese citind pe sub plapuma electrificată; își aminti de vechile preocupări ale profesorului Axinte, de... Intrară cei de la "concepția tehnică", cu proiectul, și directorul declară:

- După arcocicletă vom lansa un nou produs: arma de tir cu laser! Autorul o să vă explice; și-l arată pe băiat.

- Nu ți-am spus că e secretă? se supără Viorel.

- Îți cumpărăm "secretul"! Vei primi, în afara drepturilor legale, un exemplar drept cadou...

- Două! se târgui Viorel cu gândul la Dan.

- Două! Și-ți mai dăm cadou o arcocicletă...

- Două!

- Două, aprobă directorul, generos și fericit.

- Ba nu, trei! sări băiatul, amintindu-și de moș Axinte.

- O să ne înțelegem noi, facu împăciuitoare tatăl său. Acum hai să vedem dacă a ieșit bine proiectul acesta...

Grăsunelul și colegul lui rămaseră trăsniți când băiatul întrebă:

- De ce o singură pedală?

- Pentru tragerea arcului ajunge o pedală...

- Și dacă se rupe arcul? Să-și ia ciclistul mașinăria în spate?

Logica băiatului fu acceptată pe loc și modificarea operată. "Șeful" cu "concepția tehnică" se tot ștergea de nădușeală, mai ceva ca Dan, și nu-l mai scotea pe băiat din "domnul"...

- Mi-e foame, recunosc la urmă faimosul inventator, detectiv și radiotelegrafist.

- Foame! repetă Fantomas, uitat în sacul lui.

- Ți-ai găsit cioara? tresări inginerul auzind glasul acela neașteptat. Ei, dacă la amândoi vă e foame, atunci fac cinste... de data asta cu șnițele!

Când mașina directorului ieși pe poartă, paznicul se chiori la Vioarel cu niște ochi! să-i cadă din cap, nu alta! Băiatul îi arată limba, pe furiș, și-și mângâie "agentul special" care cârâi mulțumit pe genunchii lui.

Capitolul IX

"După miros - citi căpitanul - se poate stabili vârsta, sexul și starea sănătății oricărui om. Nara stângă este mai sensibilă..."

- Vioreeel!
 - Ce țipi?
 - Te-aștept de-o oră!
 - De-o oră? Ptii! Ce-am mai dormit! Cum se face că nu l-am auzit pe "kikeriki"? Privi pe fereastră. Taci că încă n-a răsărit soarele!
 - Abia a apus, căpitane, îl lămuri Dan. A fost vorba să mergem în recunoaștere... Mai avem vreo două ore de lumină, așa că putem pomi la dram!
 - Bine - bine!... spuse el și sări în curte.
 - Să-l luăm și pe Fantomas. Cunoaște locurile...
 - Le-o fi cunoscând, numai că a devenit cam limbut. Dacă o dă înainte cu "Fooocu...", să știi că ne prăjesc insularii!
 - Mda...
- Pe stradă. Viorel îi povesti despre fabricarea arcocicletei.
- Știi că vei primi cadou...
 - O arcocicletă?
- Bondocul tăcu. Păru că nici nu-l interesează cadoul. Scoase o hârtie. Citi:
- "Gheața va rezista la vara cea mai călduroasă și va putea fi depozitată în bătaia soarelui. Nu va bănuî nimeni aurul din ea, căci..."
- Ce "minuni" citești tu acolo? Unde-ai pomenit tu gheață care să stea în soare și încă vara?!
 - E un fragment dintr-o radiogramă pe care am prins-o astăzi. Nu știu de ce transmisia s-a rupt brusc...
 - Trebuie să fie același post pe care l-am interceptat data trecută...

Meriți, mă, cadoul!

- Arcocicleta?
- Vei primi una nouă - nouă. Nu te bucuri?
- Ba mă bucur, dar...
- Te temi că, renunțând la mersul pe jos, o să te îngrași?
- O să mă fac cât un butoi de pus varză!
- Nici gând! Un efort de șase kilometri pe jos cere doar 120 de calorii, exact cât are o îmbucătură de pâine.
- Atunci renunț la pâine!
- Ești prost? Pâinea conține fluor și o serie de vitamine. Fără fluor dinții se fac praf, iar fără vitamine te duci pe copcă!
- De unde știi tu toate astea, căpitane? Vorbești de parcă ai fi domnul Antifer în persoană. Doar barba îți lipsește!

Viorel râse măgulit.

- Din cărți. Un detectiv trebuie să cunoască de toate.

Dan recunoscuse în sinea lui că rămăsese în urma căpitanului la capitolul "cunoștințe" și luă o hotărâre eroică: "Dacă nu la pâine, renunț atunci la înghețată. Așa, câte un pic, până mă dezvăț complet".

Tot discutând se treziră pe malul Someșului. Era o lumină calmă, de după - amiază târzie și insula părea o oază de verdeață și liniște. Frântura de radiogramă captată de prietenul său redeșteptă în mintea "căpitanului" convorbirile cu moș Axinte despre spioni și misiunea XL-20 îi fură iar gândurile. "Fără îndoială că e vorba de un cifru la mijloc. Poate că spionii o să mă ia la ochi și pe mine, dacă mă fac inventator... Să mă fac inventator? Nu, o să mă fac detectiv, radiotelegrafist și inventator!"

- La ce te gândești? îl întreabă Dan.
- La pușca de tir cu laser... Nu ți-am spus c-am inventat o pușcă de tir cu laser? O s-o fabrice în serie și...
- Voi primi una cadou?...
- Da!
- Chiar?
- Chiar!

Intrară în apă. Era caldă. Se înțelesesă din ochi să tragă întâi o scaldă. Inotară mult, până când simțiră că le amorțesc mușchii. Se agățară de un colț de piatră care mizea tocmai în mijlocul râului.

Susurul apei și foșnetul plopilor tremurători de pe insulă, lumina dulce de după apus le strecură în suflet siguranță și totodată neliniște. Auziră glasuri de copii, nechezatul acela prelung, și se grăbiră să iasă pe mal. Își luară hainele la subsuori și trecură pe insulă, ascunzându-se când pe după o tufă, când pe după o scobitură a malului.

- Sunt la... "poarta secretă", șopti Viorel. Să ne apropiem cât mai mult, poate vom reuși să deslușim ceva din vorbele lor...

- Și dacă ne prind?

- Ești cu mine, soldat... fruntaș! Și-apoi, aici, nu vor avea curajul să ne atace. Suntem încă pe teritoriul nostru.

Atinseră fără dificultăți punctul de curbură de unde malul parcă se rupea și făcea imposibilă trecerea spre micul "port". Calul fomăi și bătu din copite. Apa plescăi și răsună un glas de băiat, încântat de minunăția băii. Săriră după el, în apă, și ceilalți "insulari" și Viorel numără, după sunete, patru copii. Unul înotă chiar pe lângă mal și cei doi detectivi se lipiră de pintenul de pământ, în spatele unei movilițe. Viorel se ridică nițel, trase cu un ochi și-o zări pe fetița din poiană; înota împotriva curentului. O văzu foarte de aproape și inima îi bătu cu putere. Era mult mai frumoasă decât bănuise. Își țină răsuflarea. Simți sub el un furnicar și se îngrozi. Dan voi să țipe, dar îi astupă gura cu un gest fulgerător.

- Ne mănâncă de vii, mă! protestă bondocul după ce-și văzu gura eliberată.

- Fără "mă", soldat! Nu ești în stare să suporti trei înțepături?

- Care trei? Vreo zece furnici mi se plimbă acum pe spinare și alte zece pe urechi...

- Ilipnotizează-le și te vor lăsa în pace.

- N-auzi..., căpitane, că-mi mănâncă urechile?!

- N-aud, că pe ale mele le-au mâncat deja...

Dan se scărpină când ici, când colo, neîndrăznind să se dezlipească de pământ prea mult. Viorel scrâșnea din dinți la fiecare înțepătură, dar tăcea, nu atât ca să nu se trădeze, ci mai mult să-i demonstreze "șefului", ajuns iar soldat, ce înseamnă stăpânirea de sine și curajul, calități ce se cer oricărui detectiv respectabil.

- Nu mai vreau să fiu detectiv! se smiorcăi bondocul și ochiul său verzui bătu în cafeniu de spaima la care-l supuseseră plimbărețele fur-

nicuțe.

- Fă-te mâncător de semințe de dovleac, dar... după ce ne îndeplinim misiunea! îl puse la punct căpitanul.

Bondocul înghiți în sec.

- Mă gâdilă! țipă el după o clipă și amuți, înghețând la gândul că-l vor prinde "insularii".

Cineva, pe aproape, întreabă:

- Ai pățit ceva, Codrin?

- Nu, Stejara! Altcineva a strigat...

- Gata, băieți! Plecăm! comandă fata, și Viorel reținu vocea; avea în ea o anumită cadență și un timbru aparte. Reținu și numele, "Stejara", și-i plăcu. Calul necheză iar și crengile care se aplecau peste drumeagul ce urca malul foșniră în urma lui. Când tropotul se îndepărtă, căpitanul ordonă:

- După ei!

Săriră în apă și înotară în direcția "portului". Locul înțepăturilor primi lichidul rece-călduț ca un balsam.

- Așa mai e de trăit! se dezmierdă Dan.

- Lasă scalda! Viorel urcase deja malul. Plec înainte.

- Nu mă aștepti? Uite, ies acum. Cred că am înecat o duzină de furnici. Pișcă mai ceva ca albinele și ca puricii! Pe astea dacă le-am putea dresa!...

- Îți dresez eu acte de nesupunere! îl muștrului căpitanul Viorel. Haide odată!

Ieși, în sfârșit, din apă, și-l urmă clănțănind din dinți mai mult de frică decât de frig.

- Și dacă ne prind?

- Dacă!

Drumul până la poiană li se păru mai scurt. Îi mai zăriră pe "insulari" îndreptându-se spre o căsuță care se vedea printre ramurile bogate ale copacilor. "Avem noroc, cugetă detectivul-șef, că ne-au lăsat în seamă construcția lor cam bizară".

- Dane, salt înainte!

- Și tu? întreabă cu spaimă în glas bondocul.

- Nu-ți fie teamă că vin și eu...

înconjurară tumul acela straniu care se ridica din pământ, dar nu

văzură nici o ușă. "Și totuși... atunci aici au intrat!" Viorel luă sistematic fiecare porțiune și-o cercetă cu atenție. Descoperi o mică nișă în care-și vârî degetul arătător. Deodată scârțâi o balama și se deschise automat o ușiță cât să încapă comod un copil.

- Poftim, facu galant Viorel, intră!

- Ești căpitan, ia-o tu înainte! spuse Dan și Viorel zâmbi. "E laș. Data trecută a trebuit s-o iau eu înainte pentru că eram soldat". Păși cu prudență și simți sub talpă o scară ce cobora brusc. Se aprinse o lumină și avu o tresărire, dar nu dădu înapoi. Dan găfâia în spatele lui, atât de aproape că-i sesiză răsuflarea pe ceafă, caldă și sacadată. Ajunseră într-o încăpere subterană care părea mai curând un culoar de trecere, puternic luminat de becuri. Mânați de curiozitate, se pomeniră în fața unei noi uși. Și aici lumina se aprinse de la sine; băieții intrară.

- Măăă...

- Fiuuu! șuieră printre dinți, a mirare, căpitanul.

Totul strălucea; pe lângă pereții circulari, tapetați cu material plastic, se înșirau sumedenii de aparate și instrumente ca în atelierele secrete ale lui Moș Axinte. Viorel apăsă un buton și imediat bâzâi un ventilator.

- Au și instalație de aer condiționat! constată el. Ce spui, Dănuț? își alintă soldatul care privea la toate cu un aer speriat și, bineînțeles, cu gura căscată.

- Știi că au cap! prinse glas bondocul și, deși nu era deloc cald, își șterse cu latul palmei transpirația.

- Au, mă! Pariez că aici trebuie să fie, pe undeva, stația de emisie...

- Crezi că sunt spioni?

- Dar tu ce crezi?

Dan tăcu. Viorel continuă să cerceteze obiectele, peretele circular, dușumeaua... Observă o draperie și trase de ea. Ieși la iveală un ecran ca de televizor, cu o mulțime de butoane dedesubt. Apăsă la întâmplare pe unul. O lumină portocalie umplu ecranul și imediat apărată litere albe, fosforescente. Citiră amândoi, cu glas tare:

- "Dintr-un gram de argint se poate trage o sârmă de doi kilometri!"

- Ce ți-am spus?! sări Viorel emoționat. Trag fire de argint pentru antene. Greutatea unui asemenea fir e practic neglijabilă și pot lansa niște zmeie!

- Uite, căpitane, că mai apar litere!

- "A zecea mia parte dintr-un gram de argint, citi mai departe Viorel, este suficientă să distrugă toți microbii dintr-un pahar de apă în mai puțin de o oră!"

- Formidabil! exclamă Dan.

- Ce are sterilizarea apei cu antenele? întrebă, derutat, Viorel și apăsă un alt buton. Imaginea se șterse și apărură noi litere fosforescente, de data asta pe un fond liliachiu. Citi tulburat: "Apa înghețată, la o presiune de 20.000 de atmosfere, se topește doar la plus 78 grade Celsius!" Mă, Dane, mă! Asta-i gheața care rezistă la bătaia soarelui!

Bondocul se strâmbă și râse caraghios.

- Și cine poate face gheață la o presiune așa de mare?

Viorel apăsă un alt buton și textul de pe ecran se schimbă.

- "După miros - citi căpitanul - se pot stabili vârsta, sexul și starea sănătății oricărui om. Nara stângă este mai sensibilă". Hm! facu el. Se pricep și la olfatronică! Poate că e un centru de instruire a spionilor...

- Ne-eec... Nu ține! mormăi sceptic Dan. Câți spioni să încapă aici?

- Atâția câți încap! Parcă are vreo importanță numărul? Calitatea lor contează. Schulmeister nu valora cât zece mii de soldați?! Manevră alt buton. Ecranul se umplu de alte litere: "Ziua a fost împărțită în câte douăsprezece ore de Ci rus cel Mare, acum 2500 de ani, și tot el a fost primul bărbat care a purtat pantaloni".

Râseră amândoi.

- Ei na, pufai bondocul, am aflat și cine a purtat, primul, pantaloni! Asta ce legătură mai are cu spionajul?

- Poate că are... Stai să vedem mai departe... Citi iar: "Amprente feminine diferă total de cele bărbătești". Ce zici, Dane, nici asta n-are legătură cu spionajul?

- Interesant...

- Foarte interesant!

Apăsă și ultimul buton și, spre regretul lor, ecranul se stinse.

- Trebuie să fie un meiorizator...

- Teribilă invenție! oftă Viorel. Eu o să construiesc unul cu laser...

- Cu laser?

- Da. Am citit o chestie fantastică, mă! Razele laser sunt captate și deviate de undele ultrasonorc, putând da imagini de televiziune!

- Ai citit asta?

- Am citit! Privirea i se opri pe un aparat minuscule de fotografiat și avu o tresărire. încă o dovadă că sunt spioni! Ai mai văzut asemenea aparate?

- în filme...

- Ascultă-mă, Dane! Noi am făcut o descoperire senzațională!

- Să-i raportăm domnului Antifer!

- Nu, o să-l aducem aici. Să-i facem o surpriză!

- Ce-i acolo? se uită Dan. Parcă-i o ușiță... Ridică-mă sus.

- Pardon, că eu-s căpitanul. Ai să mă ridici tu...

Dan se execută și întrebă:

- Ce vezi?

- Nimic. E întuneric. Dă-mi dramul! Bondocul îl lăsă de tot și căpitanul se rostogoli pe podea. Spre uimirea lui căzu pe ceva moale, un fel de covor expandat, care ascundea o manetă; o atinse fără să vrea. Din orificiul tavanului începu să coboare o scară suspendată. Dan rămase perplex, iar Viorel oftă admirativ. Urcară amândoi și se treziră sub o cupolă întunecoasă. Călcară peste niște sârme, nu-și dădură seama peste ce: numaidecât rulă o fereastră boltită și se făcu lumină. Văzură cerul, cu câteva stele palide sclipind în depărtări și dinspre râu pătrunse până la ei miros de măr. Abia atunci înțeleseseră că se aflau în vârful "conului" acela ciudat. Erau emoționați și fericiți.

- Au și o lunetă!

- E o lunetă astronomică. Dane...

- Ce-or fi făcând cu o lunetă?

- Poate urmăresc sateliții - spioni!

- Mai știi!

Seara se lăsa grăbită. Liliiecii își începeau zig-zagurile amețitoare și undeva, în desișul de dincolo de poiană, țipa ascuțit o pasăre de noapte...

- Mi s-a părut că-i un semnal... bâigui Dan, fricos.

- Psst! E un semnal... Sări! îi ordonă căpitanul.

- De-acî? îmi frâng gâtul...

- Sări odată!

Dan îi făcu loc.

- întâi tu, căpitane... Exemplul comandantului... Știi...

- Știu! pufni Viorel și sări. Alunecă pe acoperiș ca pe un tobogan. Și pe când se ridica din iarbă, se pomeni cu Dan în cârcă. Da' bine-ți merge! Dă-te jos, că n-am ajuns mârtoaga ta!

Își scutură povara neașteptată, facu câteva salturi "strategice" și dispăru din poiană. Dan se ținu după el. Pasărea de noapte mai țipă o dată, apoi se lăsă liniștea.

În micul "port" Someșul se sparse cu zgomot. Cei doi "detectivi" înotară puternic, contra curentului, până ce ieșiră din "apele teritoriale" ale insulei... Luna călătorea cu o luntre de aur, neasemuit de frumoasă, ca o corabic pe care s-a ridicat marele pavoaz.

- Saluut, căpitanc! se auzi glasul lui Gâză, care apăru ca o stafie pe mal.

- Iar ne-a urmărit! izbucni Dan.

- Unde-ați stat atât? se interesă puștiul, vizibil plictisit de așteptare.

- La scaldă! spuse bondocul. Și dacă te mai ieși după noi, o să vezi tu!

- Intri la apă! spuse mai mult în glumă Viorel, căci era vesel. Hai, Gâză, să mergem!

Se îndepărtară în grabă.

Auziră în urma lor, mult timp, foșnetul plopilor tremurători. Insula dintre Canalul Morii și râu le păru și mai misterioasă.

Capitolul XVIII

*Lui Viorel îi veni un chef grozav
să râdă: "Să văd eu cum o să ne
atârne de coada pîntenogului lor!..."*

Dormi agitat și se trezi cu mult înaintea primului rond al gălăgiosului Gigi-Balamuc. "1 s-o fi făcut vecinului dor de zeamă de cocoș..." Lui Viorel îi era ciudă acum că întârzia acel violent "cocoricooo!" care i-ar fi dat certitudinea sosirii unei noi dimineți de vacanță. Dar în locul cocoșului, trompetă, stupid și cazon, "bondocul", cum îl botezase în gând pe bunul său prieten Dan:

- Ile-heiii!

"Ce ai? Te doare burta? Sau îți iese măseaua de minte?" voi să-l întrebe, dar tăcu, pentru că Dan era investit cu toate puterile de căpitan iar el nu era decât un biet... soldat fruntaș, care trebuia să-l urmeze supus, într-o acțiune nu tocmai lipsită de risc.

- Bună dimineața, căpitane! auzi din grădină glasul lui moș Axinte și băiatul sări din pat ca un arc. în câteva secunde se și îmbracă. Salută din zbor, în timp ce sărea, ca de obicei, pe fereastră:

- Bună dimineața!... Căpitanul e... el, mai spuse greoi, arătându-l pe Dan care se înfoie mai ceva ca un curcan:

- Înainte de masă căpitanul sunt eu: ne-am împărțit comanda!

- Și-acum încotro? zâmbi profesorul.

- în misiunea secretă XL-20!

- Bine - bine, cu asta încă n-am priceput de ce m-ați sculat cu noaptea-n cap... mormăi bătrânul cu supărare prefăcută.

Dar băieții o și luară înaintea. Gigi - Balamuc se ivi printre picioarele lor și Viorel îi aruncă un "kikeriki", ba și un "kukareko", înspăimântător, de i se făcu cocoșului pielea de... găină. Afară, în fața porții, durui a motorul "limuzinei". în cabină hămăi Napoleon, iar din sacoșa de piață

pe care Dan o coborâse din pod, răsună vocea răgușită a lui Fantomas cu "bună ziua". "Abia s-a luminat, frățioare!" îl apostrofa în sine Viorel și-și pipăi șoldul; pistolul cu bicarbonat era la locul lui. Declară mulțumit:

- Avem tot ce ne trebuie!

- Se pare că ați pus la cale o expediție, detectivilor! constată moșneagul, așezându-se la volan și demarând fin, încât copiii abia-și dădură seama că o și luaseră din loc.

- La dreapta! comandă cu glas misterios Dan. Acum la stânga... Iar la dreapta... înainte, în direcția Someșului!... Stop!

- De ce n-ați spus, flăcăilor, că vreți la pescuit!?

- Dar n-am venit la pescuit!

- Pentru baie apa-i cam rece acum, bodogăni iar moșul, din ce în ce mai intrigat.

- Nici de baie nu ne arde...

Profesorul își caută pipa, dar n-o aprinse. își lovi degetele, rând pe rând, cu coada ei lungă și îndoită și privi împrejurimile. Nici țipenie, apa susura ușor, ca un murmur, îngânând foșnetul plopilor înalți de pe insulă.

- Ce aveți de gând?

- Să forțăm Someșul!

- Și cu ce ne alegem... în afară de guturai? mai întrebă el, scuturându-și barba de un strănut sănătos.

- Guturai? se miră Dan, care aranjase totul. Am aici un termos cu ceai fierbinte și puțin vin. Vinul e un formidabil bactericid. Cea mai murdară apă se sterilizează în cincisprezece minute dacă-i adaugi o treime de vin! explică el și-l privi pe Viorel cu înțeles. "Nu-i așa, șefule, că pe asta n-o știai?" Nici vorbă să ne îmbolnăvim!

- Și dacă ne udăm hainele? vru să mai știe bătrânul.

- Am adus pungi de plastic, fu răspunsul "căpitanului de serviciu" și Viorel avu pentru bondoc un gând de admirație.

- Cu alte cuvinte... dezechiparea? se scărpină moș Axinte în scăfârlie și mai de voie, mai de nevoie, începu să se dezbrace.

Tăiară vadul direct spre micul "port". în față înota dulăul negru, cu urechi clăpăuge; îl urma Viorel, cu un pachet de haine în mâna suspendată în aer, apoi Dan, care abia se transporta pe sine, și moș

Axinte... Fantomas trecuse râul în zbor, și nu se oprise decât în vârful unui plop, cârâind și dansând pe o creangă subțire. Fără îndoială că "insularii" mai sforăiau încă în pat, întorcându-se alene de pe o parte pe alta.

- Ei, acum îmi puteți spune unde ne ducem? se interesă profesorul și băieții chicotiră ca două fete.

- Nicăieri. Am sosit! răspunseră ei și atacă pe rând termosul cu lichid fierbinte și gustos.

- Nu vreți să spuneți că ne transformăm de bunăvoie în robinsoni? Trebuia să ne luăm și ceva de-ale gurii! glumi moșneagul în vreme ce se îmbrăca.

- În robinsoni? râseră ștregarii tot mai amuzați de curiozitatea profesorului. N-ar fi o idee rea. E o insulă minunată!

- Minunată! îi imită moșul. Dacă până și lui Fantomas îi place... Mă întreb numai cum o să-l coborâți din copac?

- Simplu! sări Viorel. își facu mâna pâlnie la gură și strigă: "Fantomas! Carne!"

- Cameeee! țipă corbul și se lăsa în picaj, drept pe capul dresorului. Mă zgârii cu ghearele, Fantomică, jos de pe căpățâna mea! Aha, te temi de Napoleon...

- Napoleon!

Câinele se apropie de stăpânul său, mișcând din coada lui scurtă. Căscă, somnoros, și-i aruncă cioroiului o privire plictisită. Viorel scoase câteva bucățele de carne și-i împăcă pe amândoi.

- Ce zici, Fantomas, o să te înțelegi cu Napoleon?

- Napoleon! repetă corbul.

- L-ai dresat splendid! spuse moș Axinte. Dar acum să-l vezi pe dulăul meu! Bătrânul se ridică, arătă ceva câinelui și-i ordonă: Pe urme... caută, caută!

Napoleon se avântă pe drumeagul care urca malul spre poiană, mirosind urme numai de el știute... Băieții întrebară mirați:

- Ce să caute?

- Urmele voastre! Doar nu susțineți că n-ați mai dat pe aici? Vă descopăr eu taina!

- Ne-a prins... domnul Antifer! șopti Dan la urechea lui Viorel.

- Numai că Napoleon n-o să poată deschide ușa fără noi! îl liniști

acesta.

Bătrânul se ținea bine, fără să-și piardă câinele din ochi. Copiii îl urmau pas cu pas. Din crâng răzbăteau glasuri de păsări și mirosea a mentă și a frunze de mur. Crengile arbuștilor de pe margini erau pline de rouă și părea că picură ploaia în urma lor. Fantomas cârâia încetișor pe umărul lui Viorel, visând la încă o bucătică de came.

- Să vedem, Fantomică, ce fel de agent special ești! îi spuse dresorul. Ai să zbori înapoi în plop și ai să strigi, dacă vezi ceva suspect. "Foc"!

- Și noi o să fugim rupând pământul! râse Dan, amintindu-și de riscul unei asemenea incursiuni.

Corbul își studie stăpânul cu unicul său ochi sănătos, de parcă ar fi vrut să se convingă dacă vorbea serios. Fu gata să strige "Foc", dar Viorel îl amenință cu degetul.

- Nu acum! Doar când vezi străini! Haide, du-te!...

- E deștept corbul... tău! aprecie "căpitanul" Dan, văzând cât de bine se înțelegea cu Fantomas. N-ai încercat să-i dresezi și perechea? O să te ajut eu...

Printre copaci răsări soarele și insula fu inundată de o lumină roșietică. Aburi misterioși învăluiră deodată poiana și hămaitul lui Napoleon se pierdu în ceață. Nici pe domnul Antifer nu-l mai văzură.

- Dă-mi mâna, îi cern Dan și Viorel zâmbi: "Se cam teme căpitanul meu!"

- Sus mâinile! glumi, cu vocea groasă, moș Axinte, și Dan se pierdu cu firea. întrebă iritat:

- Cine-i?!

- Robinson Caruso! râse bătrânul și continuă pe același ton glumeț: Nu știți bancul? Marele cântăreț Enrico Caruso se adăpostește de ploaie la un țăran. Se prezintă gazdei: "Eu sunt Caruso!" și numaidecât se stârnește mare zarvă: "Auziți cine a venit la noi? Celebrul explorator Robinson Caruso!!!" Moșneagul râse iar, cu poftă. își certă apoi câinele: Ne tot învărtim în jurul acestui coteț și nu știu până când, stimate Napoleon! Pare-mi-se că pierdem bătălia: mai rușinos ca la Waterloo...

- Ați și pierdut-o! se grozăviră detectivii.

- Măcar acum să-mi spuneți ce naiba facem pe insulă? Doar n-o fi

aici cuibul spionilor?

Copiii tăcură. Deschiseră ușa secretă.

- Veniți după noi!

- Nici barba nu-mi încapă în gaura aia... mormăi ca un urs moșneagul, din ce în ce mai amuzat de jocul copiilor. Atenție, Napoleon! Tu rămâi aici că eu încerc să fac pe cârțița la anii mei... Se lăsă în genunchi și se strecură după băieți. Mare-i fu însă mirarea când văzu că, în "coteț", ardeau becuri cu neon și totul strălucea ca într-un salon. Faimoșii detectivi îl așteptau în încăperea care, data trecută, le luase piuitul.

- Cam asta am vrut să-ți arătăm, nene Axinte! răsuflară amândoi, larg, bucuroși de reușita surprizei.

- Dar știți că e frumos aici?! se minună profesorul. Făcu înconjurai camerei și pipăi când un obiect, când altul, cu un aer preocupat. Asta ce-o mai fi? descoperi el deasupra intrării un dispozitiv luminos. A... e un avertizor barometric...

- Avertizor barometric? întrebă băieții uimiți că bătrânul observa lucruri nesesizate de ei.

De "memorizator" nu spuseseră nimic...

- Da. În momentele când presiunea atmosferică începe să scadă brusc, ori să crească, timpul de reacție al oamenilor se prelungește și sunt expuși mai ușor greșelilor sau chiar accidentelor.

- Asta înseamnă că-ți poți instala un asemenea avertizor la bordul automobilului! sugeră Viorel, o idee care nu-l lăsă indiferent pe bătrân, în momentele "critice" veți conduce mai prudent.

- Eu conduc totdeauna prudent, dar un avertizor nu-mi strică. Și poate că nu le-ar strica nici altora. După câte știu nu s-a aplicat încă în circulația rutieră, așa că poți s-o înregistrezi ca inovație!

Bondocului i se uscă gura de invidie.

- Se poate aplica și la fotbal! tună el. Da - da! La fotbal! Echipa ar ști că reflexele portarului sunt slăbite și apărarea ar reveni tuturor...

- Bună idee, dar poți ține secretul față de echipa adversă? întrebă profesorul și Dan tăcu. Schimbă vorba:

- Ce spui, nene, de centrul acesta de spionaj?

- Sau poate de instruire a spionilor! interveni Viorel. Au aici un aparat curios... și dădu la o parte draperia care ascundea ecranul. Apăsă

primul buton. Ecranul se luminează, dar în locul textului cunoscut apăru altceva. Viorel și Dan citiră în cor, cu ochii măriți de uimire:

- "Bine ați venit la Racheta albă, mucoșilor!" "Adică noi?!" și băieții se uitară vinovați la bătrânul profesor care se includea fără voie în tagma lor. "Sperăm că v-ați șters când ați intrat!" și se uitară iar, instinctiv, la tălpile picioarelor. Până și moș Axinte își controlează încălțăminte. Citiră mai departe, dar numai cu ochii: "Lașilor și pezevenghilor! Dați buzna aici, ca tâlharii, intrând pe poarta din dos, fără să ziceți nici bună ziua!" Moș Axinte tuși, parcă înecat cu ceva și simți nevoia să-și caute pipa. Mesajul de "salut" continua: "De data asta ar fi bine să lăsați amprente clare și dacă, în lipsa unui tobogan mai bun, ieșiți prin acoperiș, trageți, înainte de a vă arunca afară, maneta din dreapta. Altminteri ne ruginesc aparatele! Și încă o vorbă: Dacă vă prindem, v-ați ars! Vă legăm de coada calului".

Ecranul se stinse de la sine și se simțiră toți trei ca opăriți. "Grozavă surpriză i-am pregătit domnului Antifer!" gândiră detectivii și nici unuia nu-i veni la îndemână să ia primul cuvântul. Vorbi profesorul:

- Ptii! Drăcovenie! Cum o să atârnăm noi de coada calului? și râse în barbă. Mai întâi o să facă ei cunoștință cu Napoleon, care poate rupe tot sub falei!

- Hi-hi! râse subțire Dan, înțelegând că aveau un "portar" de nădejde.

Bătu un ceasornic, atât de neașteptat că tresăriră toți, ca în fața unui iminent pericol.

- Kcci-keci! râse Viorel. De ce-or fi botezat construcția lor... Racheta albă?

- Că e o rachetă cosmică, spuse profesorul. E amenajată după toate regulile artei. Și ce instalații au!

- Sus mai au o lunetă! și urcară scara care ducea sub cupolă. Când deschiseră fereastra, auziră tropot de cal și sunet de crengi rupte.

- Acum chiar că vin! se lamenta "căpitanul" Dan, curajos nevoie-mare.

- Psst!

Bondocul pufăi:

- Îți predau comanda, nene Axinte!

- Și-ți dăm rangul de general! completă Viorel, care puse în bătrân mai mari nădejdi decât în "căpitanul" său.

Napoleon lătra violent și mârâi pe cineva a avertisment.

- Ne-a făcut figura "agentul special" Fantomas, șopti ironic Dan, care era mort - copt de frică. Mai bine-l puneai să strige "Prostul"! Cu "focul" lui... ne-am ars!

- Taci! îl opri Viorel pe ex - căpitan.

- Psst! ceru liniște și moș Axinte, ceva mai categoric, dată fiind înălțarea lui în rang. Tragem cupola la loc și tăcem chitic. Își vor închipui că nu-i decât câinele aici și de el nu se vor apropia.

- Și dacă-l momesc cu vreo gustărică? nu se răbdă Dan să tacă.

- Napoleon n-ar mânca de la alții nimic, nici să știe că-i rămân doar ciolanele, să fii liniștit în privința asta!

Dulăul latră iar, schelălăi, ca și cum s-ar fi înțepat cu un spin în bot și din nou lătră nervos. O voce de băiat răsună destul de tare:

- Iiii, dihanie! Parcă noi am fi străini aici!

Napoleon îi răspunse cu un mârâit viguros, de câine puternic, fără să-și părăsească postul de la intrare. Lui Viorel îi veni un chef grozav să râdă. "Să-i văd eu cum or să ne atârne de coada pintenogului lor! Poate-i atârnăm noi de urechile dulăului..." Se auziră și alte glasuri:

- Mă Codrine, tu crezi că javra stă degeaba acolo? vorbi o fată. Viorel o recunoscuse după timbrul vocii: era Stejara.

- E isteată fata! șopti "generalul" și-și mângâie barba mare și albă. A intuit că păzește ceva... Se uită la băieți. Voi cât rezistați la asediu?

- Asediuuu? intră în panică Dan.

- Rezistăm, generale! spuse calm Viorel.

Afară câinele lătra și mârâia fără încetare, iar Fantomas tăcea, afurisitul, în plopul lui. Deodată Napoleon schelălăi lung și cu jale.

- Hei, voi, invadatorilor! auziră glasul fetei. Ieșiți de-acolo că v-am capturat "santinela". Rostise ultimul cuvânt cu atâta sarcasm că bătrânul "general" se luă cu amândouă mâinile de barbă. Viorel își pipăi pistolul cu bicarbonat de sodiu și constată cu groază că-și uitase pe noptieră, în dormitor, pungulița cu prețiosul reactiv. "Dezarmați, fără santinelă și cu nehalitul de Fantomas în copac!" întrebă:

- Ne predăm?

Generalul cumpăni ceva, dar nu găsi nici o idee mai salvatoare decât:

- Care are o batistă albă?

- Totuși ne predăm?

Viorel, care abia acum simțea că începea adevărata aventură de vacanță, gândi în ciudat: "Strălucitul soare de la Austerlitz a căzut ca un miel bleg! Dar mai vedem noi cum e cu calul! Îi smulg mârțoagei, fir cu fir, toată coada până ce-o să semene cu Gigi - Balamuc! Află de la mine asta, Stejara!"

- Ori ieșiți, ori vă dăm foc!

- Aștia ne aprind și zburăm în cosmos! se alarmă Dan, dar își mușcă limba că undeva, în crângul cu plop, răsună puternic:

- Foooc!!!

Era glasul răgușit al lui Fantomas și Viorel deschise triumfător fereastra boltită. Strigă cât putu, ca și cum în crâng ar fi ascuns cel puțin un batalion:

- Stați pe loc, nu atacați încă! Hei, voi rachetiștilor, unde v-ați ascuns? Sub burta calului? Vă propunem un armistițiu onorabil!...

- Să vă auzim condițiile! se întoarse fata către el, încât băiatul fu cât pe-acum să-și piardă echilibrul.

- Să mă consult cu generalul.

- Îți predau comanda, Viorel, îi spuse moș Axinte, încântat de prezența lui de spirit și de curioasa întorsătură luată de desfășurarea evenimentelor.

- Sunt căpitanul Viorel, rosti el, luând gradul de care Dan se lepădase. Cer să-l eliberați imediat pe Napoleon.

- Pe cine? întrebă câțiva insulari deodată.

- Dulăul! îi lămură Viorel. Apoi faceți o sută de pași, legați mârțoaga de un copac, și așteptați întorși până ne retragem de pe insulă.

Șușotiră ceva între ei.

- Acceptăm condițiile, comunică fata, cu voce mai caldă, probabil socotind armistițiul rezonabil și pentru o parte și pentru alta.

- Câți sunteți?

- Mulți, răspunse hoț Viorel și moșul tuși fără voie. Și dacă trișați, vă arătăm noi vouă, mucoșilor! Stânga-mprejur și înainte marș! Un... doi... trei... patru...

Râseră toți trei cu poftă; Napoleon, eliberat din laț, îi acompanie cu hămăituri fericite.

Soarele se ridicase de-un stânga și învăluisese poiana, arborii, între-

ga insulă într-o peliculă transparentă de aur. Doar lângă râu ceața se mai păstra, pufoasă și albă ca barba lui moș Axinte.

Capitolul XVIII

... Glasul ei vibra prelung, ca un diapazon de argint, și Viorel înțelese că fata îl admira.

Viorel înțelese că stația de radio X, corbul dresat și proiectul arcocicletei, luate la un loc, păleau pe lângă Racheta albă și că el, faimosul căpitan, bondocul și Gâză erau pur și simplu mici pe lângă Stejara și grupul ei. Elaboră un nou plan strategic, ultra - secret, în care incluse un atelier mult mai ascuns ca la lui moș Axinte și deveni extrem de atent la semnalele Morse rătăcite pe lungimea lor de undă. Frântura de radiogramă prinsă de Dan, cu acea enigmatică "gheață fierbinte", ca și explicația ci apărată pe ecranul "memorizatorului" îl puseră pe gânduri. Se întreabă cu emoție: "Dacă Racheta albă este opera unor oameni periculoși? N-am urmărit dacă-n ore de calm atmosferic lansează sau nu zmeie! Ptiii! Ce prîpit sunt! Acum vor ști că-s filați și vor fi prudenți. Merit nota zero pentru acțiunea XL-20!"

- Vioreeel! țipă Dan, mai ascuțit decât "kikeriki".

- Ce ai? îl scutești pe Gigi - Balamuc de-o răgușeală? De trei ore-s în picioare!

- Ce tot faci? se miră bondocul.

- Lucrez.

- Ce?

- Fac din arcocicletă un vehicul... strategic! Va fi rabatabil și va încăpea într-o mică husă. Îți dai tu un pic de osteaneală să pricepi ce înseamnă un mijloc de transport... strategic?

- Îmi dau, depuse toată silința Dan. Dar parcă spuneai că o s-o fabrici în serie?

- În ultimul trimestru. Mersi. Până atunci... s-a dus vacanța!

- Și... de unde materiale? întrebă prietenul său neliniștit că va trebui

să apeleze la pușculița lui.

- Am promisiuni de la tata. M-am și anunțat la domnul Antifer pentru suduri...

- Deci... Voi să spună "fără mine". Deci... vei avea două arcociclete? Se posomorî. A mea nu va fi rabatabilă...

Viorel râse.

- Ți-s muiați posmagii?

Bondocul roși. Spuse supărat:

- Uیți că un soldat n-are dreptul să-și ia peste picior căpitanul! Viorel râse și mai și.

- Care căpitan? Se sui călare pe pervazul ferestrei și repetă întrebarea, privindu-l pe bondoc în ochi: Care căpitan? N-ai renunțat tu la căpitanie? Înainte de ora amiezii și nesilit de nimeni?

Dan dădu din mână ca și cum l-ar fi deranjat o muscă.

- A fost o împrejurare specială...

- Păi sigur! În care căpitanului îi reveneau niște răspunderi... tot speciale! Dar te-ai descotorosit de ele, trecându-ți atribuțiile domnului Antifer, care mi-a predat comanda mie. Ce-ai crezut, că pentru o zi? Sau până scăpăm de belea?

- Dacă nu făceai pe "căpitanul", nu-ți preda comanda!

Viorel tăcu, jignit. Acuzația lui Dan îl indignă. Încercă să-i explice, stăpânit și cu vorbe măsurate:

- N-am avut de ales. Probabil că era "o criză barometrică" și care pe tine te-a afectat mai mult și n-ai reacționat când a trebuit.

- Ce... "criză"?! păli bondocul.

Viorel sări afară și o luă spre stradă.

- Să nu facem gălăgie aici că... Șchiopul ne pândește. Ți propun să-ți ții gura până termin eu ce am de spus, de acord? Fii atent! Tu, Dane, n-ai observat o diferență enormă între "generalul" de la incendiu și cel de la Racheta albă? Tu crezi că i-a fost teamă de coada mârtoagei lor? Crezi tu asta? De ce a vrut să se predea? Ca să nu îngroașe gluma și insularii să dea alarma, să-și cheme părinții, vecinii sau poate poliția. Cum puteam dovedi că le cotrobăiam pe acolo cu intenții pașnice? Că nu eram hoți ordinari, pregătiți să dea marea lovitură?

Dan suspină. Pesemne că logica lui Viorel îi tăiasе piuitul. Ochiul său verzui își recăpătă culoarea. Mormăi, încă ursuz:

- Mda...

- Fii atent!... Noi l-am dus să-i facem o surpriză plăcută și ce-a ieșit? Când am fost încolțiți s-a simțit... atât de penibil! Aveam dreptul să-l umilim în fața unor mucoși? Imaginează-ți cum mai râdeau ăia dacă-l vedeau ieșind în patra labe, cu barba lui grozavă înainte...

- Poate-i lovea guta de spaimă! râse, complet schimbat, bondocul.

- De ce am ordonat stânga-mprejur și i-am ținut cu spatele până ne-am retras? De ce crezi tu?!

- Te ascult... căpitane, bolborosi Dan, crezând că mai urmează ceva important.

"L-am învins!" gândi Viorel. Cuvântul "căpitane", scăpat de pe buzele lui, îi dădu certitudinea că mintea bondocului reîntra în "matcă".

- Ca să nu-l vadă insularii! Și... să nu știe câți eram în realitate.

- Formidabil i-ai fentat, căpitane! strigă Dan cu toată gura, uitând cu desăvârșire că Viorel fusese și soldat.

- Dănuț... îi îndulci numele și-l privi; era soldatul supus și cuminte dintotdeauna.

- Ascult, căpitane!...

- Mă furmică teribil pe la talpa picioarelor...

- Pricep. Vrei să mai facem o incursiune pe insulă! Și bondocul întrebă repede: Când?

- Acum. Ce ne împiedică?

- In afară de... robinsoni, nimeni! râse Dan.

- Robinsoni! îl îngână Viorel. Din care familie? Crasoe sau Caruso? zâmbi căpitanul.

- Crasoe.

- Robinson Crasoe n-a existat, mă! spuse el și o luă înspre Someș. Decât în cartea lui Daniel Defoe!

- Cum?...

- Cum auzi! N-a existat. Pe insula pustie Mas a Tierra a trăit un oarecare Selkirk și nu 28 de ani, ci numai patra! Și nici măcar în carte nu s-a numit, la început Crasoe, mă!

- Ce spui?

- Kreautznaer s-a numit! Daaa!

- Ei, de kreautznaeri nu mă tem nici eu! făcu înveselit bondocul și

serată eu privirea insula care părea mai frumoasă ca oricând în mantia ei de verdeață și lumină. Forțăm râul?

- Aș! Sunăm la poarta de fier, ca cetățeni onorabili, că tot le-am rămas datori cu un "bună ziua".

- Îndrăzneț plan, căpitane! N-ar fi trebuit să-l luăm și pe Fantomas? A fost la mare înălțime...

- Și la propriu și la figurat! îl vom lua, dar nu acum. El e deocamdată "agent secret"...

- Dacă, totuși, ne capturează și... mâncăm bătaie? vru să știe Dan, dar căpitanul său îl liniște:

- Nu-ți face griji, mai am și eu ceva mușchi, dar ar fi din partea lor o curată negliobie. Ce interes ar avea să-și facă dușmani? De care să se teamă tot timpul? Și continuă în gând: "Asta, în cazul că n-au nimic de ascuns... Tocmai de aceea mă duc acolo, soldătoarele, să văd cum reacționează. În fond, avertismentul lor de pe ecran a fost o subtilă invitație la rachetă..."

Poarta masivă de fier foițat se nimeri să fie deschisă, dar nu intrară. Apăsară lung butonul soneriei și așteptară. Nimeni. Apăsară iar. Nimic.

- Am o idee, căpitane.

- Spune!

- Să-i chemăm la poartă prin semnale Morse. La sonerie...

- Ești băiat deștept, mă Dane, mă! Te avansezi la rangul de...

- Căpitan?

- Pe loc repaus! îi reteză Viorel din nas. De aghiotant. Sună bine, nu?

- Sună! se bucură bondocul și găsi prilejul să-și demonstreze "flerul" de aghiotant detectiv: Ne vom convinge dacă sunt sau nu radiotelegrafiști.

- Ia să văd dacă butonul ține ca manipulator Morse, spuse Viorel și în timp ce transmitea semnalele îngâna cu voce tare silabele... Ste-ja-ra, te aș-tep-tăm la poar-tă. Do-rim să-ți dăm bu-nă zi-ua.

Rămaseră câteva minute în așteptare. Pe aleea care se pierdea în interiorul insulei, nu apărură nimeni. Se hotărâseră deja să renunțe, când auziră tropot de copite și nechezatul binecunoscut al calului. Deodată răsări, galopând vertiginos, pintenogul insularilor și Viorel zâmbi la gândul că era o replică vie a "limuzinei" moșneagului. Sus, ținându-se

zdravăn de coamă, ca de hățuri, trona fata și căpitanul simți că-l ia cu căldură.

Stejara "frână" și animalul se ridică maiestuos în două picioare ca o spectaculoasă dresură de circ.

- Bună ziua, căpitane Viorel! Și, cu o singură mișcare, precisă, descălecă. Se priviră în tăcere. El o sorbi cu ochii: părul ei negru, tuns scurt, încadra o frunte albă, delicată, sub care străluceau două perle negre. Sprâncenele, trase parcă în tuș, se arcuiau ca două semne de întrebare.

- De unde-mi cunoști numele? întrebă fata.

Viorel nu răspunse; se uită la Dan. Acesta împinse ușa masivă de fier și veni către ea.

- Sunt aghiotantul Dan! se prezentă bondocul, cam ceremonios, fudul de noua sa calitate. Căpitanul Viorel e... e... un fachir. Poate ghici orice, oricând, oriunde...

- Fugi, mă Dane! se șifonă el de prostiile pe carc începu să le debiteze "aghiotantul"; rămase în afara grilajului porții, schimbându-și greutatea corpului de pe un picior pe altul. "Trebuie să fiu sincer, foarte sincer, e singura armă cu care pot acționa acum". Răspunse, în sfârșit: De la Codrin...

Fata tresări. își arcui și mai puternic sprâncenele subțiri, fine, și petele de întuneric ale ochilor ei mari se lărgiră.

- Poate ne cunoști pe toți! exclamă și vocea ei vibră ca un diapazon de argint. De unde?

- De la scăldătoare... mărturisi Viorel.

- Aha! Și în timp ce noi discutăm acum, armata ta pătrunde iar pe acolo și probabil că înaintează spic centrul insulei?! Tăcu brusc, lăsând printre pleoape să se strecoare luminile a două fulgere negre.

Viorel, care-și cunoștea bine "trupa", zâmbi:

- N-am nici o armată. El - și-l arată pe bondoc - mi-e și soldat și aghiotant.

- Cine a vrut atunci să deschidă... focul asupra noastră?

- Fantomas.

Uimirea săpă pe obrajii ei două gropițe dulci. "E fantastic, e colosal de frumoasă!" își spuse Viorel încântat că reușise să creeze acea expresie rară de surpriză.

- Fantomas e o... cioară, mai bine - zis un corb, care știe să vorbească, adăugă băiatul cu atâta sinceritate că-i risipi orice neîncredere.

- Căpitanul Viorel 1-a dresat! întări Dan și Stejara râse drăgălaș, râse cu atâta plăcere, că i se umeziră genele.

- Ești un bun strateg, îl laudă ea și-i întinse o mână mică și catifelată. Felicitări! Ai mei, când or să audă cum am fost păcăliți, vor leșina. Intră, te rog!...

Calul foraăi, gelos, și-și frecă botul moale de umărul fetei.

- Mă răstomi, Vulpe! îl certă Stejara.

- Vulpe?

- E șiret. Mai e și roșcovan. E un fost cal de alergări. Vecinul îl înhamă la căruță, dar nu-i place. Cum scapă la păscut, se ia după noi, să-l călărim...

Stejara avea ceva cu totul particular în felul de a vorbi, de a privi, de a se mișca și Viorel nu-și putea lua ochii de la ea. Parcă o cunoștea demult, demult de tot și parcă totuși o vedea pentru prima dată. Și Dan o privea, cu un aer distrat și aparte, poate cu nostalgie și Viorel îi șopti:

- îți place?

- Spioana? își aminti Dan că-i detectiv.

- Nu, Vulpe, râse căpitanul în sine și se adresă fetei:

- Aici, la voi, cine-i șeful?

- Cum... șeful?

- Adică primul... care are comanda?

- Aaaa... Nu e nici unul primul, toți suntem al doilea, zâmbi Stejara și parcă în zâmbetul ei se aprinse o rază de soare. Calul scormoni cu copita nisipul aleii, semn că-i ardea de un nou galop. Urcăți-vă! Noi călărim totdeauna trei și câteodată patru...

- Ce zici, căpitane, urcăm? întrebă puțin neliniștit Dan, și-și pipăi instinctiv căpățâna în locurile cele mai expuse unor eventuale cucuie.

- Pe ăsta să nu urcăm? Am urcat noi pe "armăsarul" domnului Antifer, spuse Viorel, uzând de numele conspirativ al profesorului, și nu ne-am speriat! Deși-i mai bătrân!

Se săltă cât putu, dar nu reuși să încalece.

- Ce stai, aghiotant? îl îndemnă pe Dan să-l ajute. Acesta îl ridică de un picior, cu toată puterea, încât reuși să-și arunce căpitanul peste spinarea animalului. Viorel căzu grămadă în nisip și scuipă necăjit.

Stejara râse iar, drăgălaș, și Dan, pe cât era de rotund, se mai umflă încă de râsul ei, de care se molipsi total.

- Nu așa, căpitane Viorel! îți dai avânt, te agăți de crupă și, în aceeași clipă, ridici picioarele, spuse fata.

- Și dacă o să le arunc prea departe?

- Uite, pui piciorul pe scara asta... își împreună ea degetele de la mâini. Ei, vezi ce ușor a fost? Acum tu, îi spuse lui Dan, dar bondocul ezită.

- Mă aleg cu vreo coastă ruptă. Nu, mersi!... Vă ajung eu!

Stejara urcă din mers, tot atât de rapid cum descălecuse, și Vulpe își flutură coada stufoasă și lungă, galopând spre poiană.

Îi întâmpină un băiat destul de voinic, cu o figură ironică, și unul mai scund, cu ochelari. Voinicul ascundea ceva la spate. Când calul se opri, acesta scoase la iveală o nuia și arse una peste botul animalului care se ridică în picioarele dinapoi, nechezând supărat. Călăreții alunecară în iarbă. Viorel zâmbi, dar gestul îl revoltă.

- Mi se pare că am încheiat un armistițiu! spuse el pașnic.

- Cere-ți scuze, Codrin! îi cern tăios fata.

- Pentru ce? facu pe naivul acesta.

- Nu-i nimic, jucă Viorel rolul celui mai calm om din lume. Mă bucur că-ți pot strânge mâna, Codrin. Ai un nume de baladă...

Băiatul își schimonosi fața într-un surâs comic. Îi întinse, la rândul lui, mâna. Și într-o fracțiune de secundă, fără să se aștepte, se văzu prins ca într-un clește, răsucit și pus la pământ.

- Dă-i, căpitane! apăru și Dan.

- Ți-ai adus toată armata?! se bâlbâi Codrin, încercând să se dezmeticească.

- Ai ghicit. Toată!

Stejara explodează în râs. Viorel înțelese că fata îl admira. Deasupra lor prinse glas o ciocârlie...

Capitolul XVIII

*... Abia recent savanții au
descoperit existența mai multor
sateliți naturali ai Pământului.*

STEJARA

Interiorul Rachetei albe i se păru lui Viorel cu totul altfel ca înainte. Murmură ca pentru sine:

- Data trecută pereții erau parcă tapetați în albastru sau în roșu și albastru... Nu-mi amintesc bine...

- Nu s-au schimbat decât becurile, explică cineva, o voce nouă, de fetiță, și detectivul - șef privi înapoi, spre ușa întredeschisă. Se apropie o fetișcană ceva mai scundă decât Stejara, semănând la figură cu Nicolo, băiatul cu ochelari. Era drăguță și-l coti pe Dan care-și uită o clipă gura căscată. "Nu e ca Stejara, reflectă Viorel. E frumoasă, dar e altceva. La Stejara totul te impresionează: ochii, părul, glasul cu timbral acela delicat care, după cum spune tata, e manifestarea sonoră a gradului la care a ajuns intelectul omului."

- Sunt aghiotantul Dan! strigă bondocul, prezentându-se singur, grăbit.

- Mă cheamă Georgiana, spuse ea și-l dojeni fără răutate: Un băiat nu întinde niciodată primul mâna unei fete.

Viorel reținu observația ca și cum i s-ar fi adresat lui, căci doar printr-o întâmplare nu călcase el în străchini. O întrebă:

- Nu aveți decât becuri colorate?

- Culorile au un anumit efect asupra psihicului, răspunse zâmbind ca un om mare în fața naivității copiilor. Albastrul destinde și relaxează, iar albul combinat cu roșu asigură un climat de siguranță... O să observați că luminile se vor schimba treptat în galben - roșu, nuanță care întărește această senzație și tonifică nervii.

- Georgiana e psihologul și medicul echipajului, îl lămuri Stejara.
- Dar curentul? fii curios Viorel, curentul de unde vine?
- Ți va spune Codrin. El este... energeticianul nostru. Un geniu tehnic!

Voinicul, care-și demonstrase afară "amabilitățile", încercă să se reabiliteze; folosi un ton amical:

- De la niște sandvișuri.
- Cu salam? râse Dan.
- Nu glumesc. Sunt niște pile electrice uscate, sub formă de foi, asemănătoare sandvișurilor.
- E invenția lui! spuse Georgiana și Dan sesiză în glasul ei o anumită simpatie față de autor. Gândi: "Interesante mai sunt și fetele astea. Se dau în vânt după genii!" Iar Viorel, la rândul lui, cugetă: "O să vadă ei arcocicleta și pușca de tir cu laser!"

- Să v-arăt un element... și Codrin scoase la iveală "sandvișul" producător de curent. Intre două foi bune conducătoare de electricitate - explică el - din care una este de zinc și joacă rolul unui anod consumabil, se află o coală de hârtie sugativă obișnuită, îmbibată cu grafit și cu un depolarizant... dacă ați auzit de persufatul de potasiu?

- Persiflatul de ce? îi scăpă printre buze lui Dan și Viorel îl trase de mână să tacă.

- Persuflat, repetă Codrin, cu un zâmbet ascuns. Poate că vom avea în curând...

- Sandvișurile astea... îl întrerupse Viorel, prinzând o idee, cât curent pot da?

- Oho! Iluminăm Racheta albă doar cu trei asemenea elemente. Și Viorel își spuse: "Ce-ar fi să fac o bicicletă electrică?" Codrin continuă: Poate vom avea și o baterie solară...

- Solară? De unde? se miră Viorel.
- O s-o facem singuri...
- Singuri?!
- Da. E simplă; un anod din clorură de argint și un catod... dintr-o foiță de platină. Necazul e că deocamdată nu avem foița de platină...
- Și cum va produce curent?
- Bineînțeles, sub influența luminii solare! Printr-o reacție electrochimică între argint și clor. Sunt și alte tipuri de baterii solare, de

pildă cu siliciu, dar asta-i gândită de mine.

Viorel și Dan răsuflară adânc.

- Și cutia asta?... arătară ei ecranul "memorizatorului".

- E făcută de Nicolo, pe care-l cheamă de fapt Nicolae, dar noi îi spunem Nicolo Paganini, pentru că-i un mare violonist, vorbi iar Stejara. El are, în echipaj, funcția de electronist principal. Spun principal, căci știm cu toții electronică, nu însă cât el. Nicolo e un... un... geniu tehnic!

Dan șopti la urechea lui Viorel:

- Am căzut între "genii" ca musca-n zăr! Dacă toți ăștia știu electronică, se pricep la radiotehnică, înseamnă că-s toți cunoscători ai alfabetului Morse. Poate fac și transmisii... secrete!

Dar căpitanul său era absorbit de cu totul altceva.

- Și tu, Stejara?

- Spune-mi Ra...

- Tu cu ce te ocupi, Ra?

- Sunt astronom.

Viorel tăcu. "Sunt atât de sinceri, încât mi-e imposibil să-i bănuiesc. Nu ascund nimic, absolut nimic și mă gândesc de ce?" întrebă direct și deschis:

- Ce-ar putea fi... "minele de diamant, platină, aur și argint din Luna Nouă?"

- Nu te simți bine, căpitane? se neliniști Dan că va divulga secretul misiunii XL-20.

- Ba mă simt excelent! i-o retează el. Dar dacă nici astronomii n-or să știe ce-i cu Luna Nouă, umblăm degeaba după ea! Se uită la Stejara: Spunc-ini, Ra, Pământul nostru mai are și un alt satelit natural? Bănuiesc că în sateliții artificiali n-or fi... mine?!

Stejara, Georgiana, Codrin și Nicolo se strânseseră în jurul lor, curioși, poate prea curioși, că Viorel își mușcă buza. "M-a luat gura pe dinainte!"

- Îți pot spune: da, căpitane Viorel, Pământul mai are și alți sateliți naturali!

Dan încremeni cu gura căscată, iar Viorel își scărpină vârful nasului cu unghia. Trebuia oare să râdă ori ba? Nu voi să pară un ignorant, dar nici un înfumurat. Așteptă explicațiile fetei.

- încă în legende antice apărea o a doua Lună, mi se pare Lilith, dar abia recent savanții au descoperit existența mai multor sateliți naturali ai Pământului...

- Chiar? facu involuntar Viorel.

- Chiar!

- Fără glumă? își urni și Dan maxilarele care parcă încremeniseră de uimire.

- Fără! Numai că nu pot fi văzuți cu ochiul liber din cauza diametrului lor redus, de ordinul zecilor de metri. Curios este că toți acești sateliți naturali, la o anumită dată, se adună în apropierea unui punct din spațiul circumterestru de parcă și-ar da întâlnire...

- Curios! Crezi că Lilith a fost cândva de mărimea Lunii și s-a sfărâmat? întrebă Viorel impresionat de neobișnuita traiectorie a măruntelor corpuri cerești.

- ? !

- înseamnă că s-au dus minele de diamant! tună bondocul, dezamăgit.

- Dar poate că nu de "luna noastră" e vorba... îi spuse Viorel.

Codrin interveni:

- Sunt multe planete mici în sistemul solar. După câte știu se pune la cale devierea traiectoriei unora astfel ca să intre în sfera de atracție a Pământului și să rămână pentru totdeauna aici...

- Are dreptate! confirmă Ra. Se pare că vom avea mine cosmice pentru că numai asteroidul Icar conține platină pură în valoare de peste 50 de trilioane de dolari!

- Fiuuu! șuieră bondocul, și-și șterse ceafa transpirată, deși instalația de aer condiționat funcționa ireproșabil.

- Dacă nu-i un secret prea mare, ne spuneți și nouă ce aveți cu... "Luna Nouă"? întrebă Stejara amuzată, făcând fără voia ei o rimă.

- Noi? se mirară detectivii. Ce să avem?

- Atunci?

- Naiba știe cine se interesează de minele astea lunare! se hotărî Viorel să fie sincer până la capăt. Am surprins o emisiune Morse și, când am descifrat radiograma, m-am pomenit cu dureri de cap. Frazе aparent inteligibile și, în același timp, foarte enigmatice...

- Adică?

- Cică... imperiul roman a căzut lovit de plumb, că...

- Stai, căpitane Viorel! îi curmă vorba tăcutul și timidul Nicolo și ochii lui sticliră dincolo de lentilele ochelarilor. Și eu am prins o radiogramă... Se pare că am dat de același post de emisie! și-i arată un carnet. Citește aici!

Viorel parcurse înfrigurat rândurile notate; erau absolut identice cu primul fragment, numai că se terminau la "Ranistorum".

- într-adevăr... e același post! spuse, și vocea-i tremură ușor. Se uită la insulari. Aveți deci o stație de radio!

- Firește că avem, se miră Stejara de remarca lui Viorel și simți nota de suspiciune. Pe orice cosmonavă vei găsi mijloace de comunicare radio...

- Aveți și zmee? se agită Dan.

- Firește că avem, răspunse iar, prompt, Stejara.

Tăcură.

- La ce te gândești? îl icodi Dan, fără să-și poată ascunde tulburarea, dar tocmai atunci Viorel întreabă:

- Stația voastră e... legală? Cu alte cuvinte e autorizată? Viorel o privi pe Stejara în ochii ei mari și negri și citi acolo atâta compătimire, amestecată cu ironie, încât tot el răspunse repede, înțelegând că întinsese ața prea mult: Firește!

- Drept cine ne luați, stimați oaspeți? ridică ca sprâncenele subțiri, arcuite ca două semne de întrebare.

- Pariez că-s detectivi! râse și micuța Georgiana, cunoscătoare în materie de psihologie.

- După ce se vede? se trădă bondocul și încercă s-o dreagă: Ce te face să crezi asta? "E formidabil de frumoasă când râde", constată el. Poate pierzi pariul!

- Nu-l pierd.

Detectivii amuțiră.

- Și ce s-ar întâmpla dacă am fi detectivi? întreabă Viorel cu seriozitate. Radiograma asta... poate că-i cifrată!

- Cifrată? întreabă Ra, neîncrezătoare.

- Poate conține informații despre caracteristicile unor invenții! Domnul Antifer...

- îl știu, spuse ea, e un personaj din Jules Verne.

- Ba! E un profesor universitar, un foarte, foarte mare savant care susține că în oraș există o stație de radio - pirat și dacă emite o astfel de stație, înseamnă că trebuie să fie și niscaiva spioni...

Stejara hohoti.

- Ei bine, pot să vă declar, în numele întregului echipaj, că ați greșit adresa! Aici nu-i veți găsi.

Era revoltată? Amuzată? Viorel n-ar fi putut spune. Băiatul cu ochelari, Nicolo, atinse parcă o strună de vioară:

- Invențiile sunt secrete de stat?

- Firește, spuse Viorel, imitând-o pe Stejara, bucuros că "geniul tehnic" se gândise instinctiv la protecția invențiilor sale și ale echipajului, dacă nu și la invențiile care se realizau în orașul său, în țara sa. Noiv-am putea proteja...

- Noi ne pricepem! îl susținu și Dan, bănuind că punea ceva la cale căpitanul său.

- Dacă ne primiți în echipaj...

- Ca detectiv?!

Râseră toți, în afara ochelaristului, care protestă:

- De ce râdeți? Poate că ne pot fi de folos...

- Fugi... Paganini! îl bătu pe umăr colgul său Codrin, căruia nu-i prea surâse ideea. Ce să facem cu detectivi în cosmos?

Lui Viorel îi plăcu "racheta", îi plăcu și mai mult Stejara, cu ochii ei negii și părul tuns băiețește: până și "geniile" îi plăcură și s-ar fi măsurat cu ci în inventivitate, dar altele erau motivele pentru care ar fi dorit să rămână între ei. "Dacă sunt, ori ba, spioni... Hm... nu-i decât o cale să aflu adevărul: să-i observ îndelung, atent, să le studiez relațiile."

- Altceva nu știți? li se adresă Georgiana.

- La ce vă mai pricepeți? întrebă și Codrin, cu un aer de superioritate.

- La radiotelegrafiei tună bondocul, supărat că insularii își permitau să râdă de ei.

- Cunoaștem radiotelegrafia, rosti cu oarecare indiferență în glas Stejara.

- Toți? Chiar toți? se bosumflă Dan.

- Toți!
- Dar la dresat animale nu vă pricepeți! spuse Viorel.
Acum râse și Nicolo, gata - gata să-i pice ochelarii de pe nas.
- Asta-i rachetă cosmică, nu-i menajerie! spuse impertinent Codrin, și Viorel îl trase pe Dan deoparte:
- Hai să mergem! Ce ne tânguim? Dacă nu reușesc să înțelegă c-am putea să le fim de folos, că un corb dresat, de pildă, poate nu numai să păcălească niște "cosmonauți", ci să-i și servească, îndeplinind funcții importante, mai merită să discutăm? Cât privește spionajul... poate că într-o zi o să facă unul din ei o invenție mare, mare...
- Teși ofensat. Dan îl urmă.
- Afară, în poiană, strălucea un minunat soare de vară și băieții răsuflară ușurați și totuși triști: pierduseră o bătălie.
- Una caldă, una recc! mormăi bondocul.
- Vulpe fomăia, plimbându-se în voie prin iarba înaltă, necosită de mult. "Stăpâna ta e mai șireată!" îi spuse în gând Viorel.
- Abia ajunseră la poarta imensă de fier foijat că și auziră tropotul calului. Era Stejara: venea singură, în cel mai viu galop. Băieții rămaseră locului.
- Știu, Ra, am uitat să vă spunem "bună ziua", i-o luă Viorel înainte.
- Ai uitat altceva, căpitane Viorel. Să-mi spui "la revedere".
- Codrin nu cred că gândește la fel... șopti băiatul, simțind o nelămurită gelozie.
- Nu fi supărat pe fratele meu. E uneori nedelicat, dar e un... un...
- Geniu tehnic! o ajută el și se bucură: "Care va să zică c fratele ei!"
- Le-am povestit cum ne-ai păcălit cu Fantomas și au hotărât să vă primească în echipaj... după un examen.
- Un examen? Ca la școală? se sperie bondocul, dar Viorel îl coti să tacă.
- Mă rog, facu indiferent căpitanul și se felicită: "Poate că ăsta a fost cel mai greu lucru. Bine că i-am urnit!"
- Să aduceți corbul, le mai spuse fata la despărțire.
- Și Viorel își luă pentru prima dată aghiotantul pe după umeri; mica vacanță mare le oferea noi surprize.

Capitolul XVIII

*- Acele dc safir, realizate pe navele
cosmice, poseda o rezistență de două
tone pe milimetrul pătrat!*

MOȘ AXINTE

Viorel trecu pe la Dan, pe-acasă, dar nu-l găsi. Lucica întindea rufe la uscat și se oferă s-o ajute. Un licăr aparte, de mulțumire, stăruia în ochii lui și fata-l întrebă, intrigată:

- Te bucuri că nu l-ai găsit?

- Aș! zâmbi el enigmatic.

- Ai câștigat la "loz în plic"?

- Aș! râse băiatul. Nu obișnuiesc să joc...

- Hm... duse ea un deget, copilărește, la buze. Atunci... ți-ai găsit cioara?!

- Exact! spuse Viorel, ceea ce nu era chiar o minciună. (Doar nu putea să-i destăinuie adevăratul mobil al bucuriei care-l stăpânea; pătrunsese pe insulă, de astă - dată pe ușa din față, și, lucru foarte important, avea șanse să rămână în grupul Stejarei... Cum putea să-i vorbească despre toate acestea Lucicăi?) Dan e la cumpărături?

Fata păru mirată.

- Dan? Mă întrebi de parcă nu l-ai cunoaște! O șterge când nu te aștepți.

Viorel recunoscă, în sinea lui, că în privința asta semănau. Dar se consolă: "Cum poți spune cuiva că pleci în misiune secretă?"

- Dar Gâză?

- Gâză? se miră și mai mult Lucica.

- Nu-i nici Gâză acasă?

- Nu-i nici el! Gâză de obicei își ia și el tălpășița după ce o-ntinde frate-su...

"E clar, s-a luat pe unncle bondocului! oftă Viorel. Dar dacă Dan s-a dus să-l viziteze pe profesor, în atelierele sale secrete, și puștiul s-a luat după el, ne-am ars. Va afla cine-i domnul Antifer și... Foarte posibil ca Dan să se fi dus direct la profesor!" Nițel alarmat, îi spuse Lucicăi:

- Eu trebuie să plec... Știi...

- Știu! surâse fata. Îți mulțumesc și pentru atât... căpitane Viorel! mai spuse ea, cu înțeles. Și, conducându-i nițel: Ce să-i comunic, dacă se va întoarce repede?

- Lui Dan? Că-s la profesorul... Antifer.

- Ooo! își mări ochii Lucica, dar nu mai ceru alte lămuriri.

Băiatul ieși în stradă și păși apăsător, cu o oarecare teamă că nu-l va mai găsi acolo. "Poate nu s-a dus la moș Axinte, ci la vreo bibliotecă... L-o fi îngrijorând examenul de la Racheta albă?" Străzile erau aglomerate și luă autobuzul. În mașină își aminti de Fantomas, de călătoria la aeroport, și-l umflă râsul. "O să-i punem pe insulari să-l examineze întâi pe cioroi. Ii va face proști și-o să se ia toți, din pricina lui, la păruială..."

- Cobori, tinere?

Autobuzul ajunsese la capătul liniei; numai Viorel mai trebuia să coboare. Sări jos, fără să mai spună nimic, și o luă la fugă. Blocurile noi, albe, ce se ridicau parcă din lanul de grâu, scăpărau din toate ferestrele; soarele parcă tăia geamurile în fâșii orbitoare.

- Napoleon! strigă băiatul, de cum ajunsese în dreptul casei. Napoleon! repetă el strigătul, ceva mai autoritar, și numaidecât se auziră hămăituri; dulăul sosi în goană.

- Ilam-ham! lătră la poartă, scoțându-și capul prin grilaj și mișcându-și prietenos coada scurtă, semn că-l recunoștea.

- Wau-wau! îi tăie "vorbăria" Viorel, imitându-l pe profesor. Deschide-mi, serenissime!

Napoleon șovăi, de parcă ar fi știut că încălca un "regulament de ordine interioară", dar în cele din urmă apăsă cu laba butonul fixat undeva, într-un loc ascuns, din spatele grilajului. Poarta rula încet spre dreapta.

Viorel intră, recompensându-l pe dulău cu o bucățică de zahăr.

- Ești un portar grozav! îl laudă băiatul, la care patrupelele, cât era de masiv, i se gudură la picioare.

- Ham... Ham!... lătră stins, a plăcere.

- Ilci, Napoleon!

Dinspre căsuța acoperită cu iederă răsună glasul profesorului. Viorel îi văzu barba mare, stufoasă, care lucea puternic în lumina soarelui, și avu o tresărire. "O să-și certe... portarul. Precis o să-l certe!"

- Napoleon! De ce m-ai chemat?

- V-a chemat? se cruci băiatul. Când?

Bătrânul dădu cu ochii de Viorel și-și îndulci privirea.

- A... tu erai, căpitane?

- Bună ziua... bolborosi el, cu vinovăție, dar profesorul păru sincer bucuros:

- Bine ai venit! își mângâie barba. Voiai să știi când m-a chemat?... Când a deschis poarta a apăsât și butonul soneriei mele, de jos... "De jos? Care... jos? înseamnă că mai are un atelier secret, la subsol, despre care nu știu nimic... Sau poate că... Nu cumva Dan?..."

- El e acolo, jos?

- Ei?!

- Dan...

- Aha, soldatul tău! Uitasem că trebuia să vină și el, să lucrăm la arcocicletă. Numai că astăzi va trebui să mai aștepți puțin... să-mi termin experimentele. Se întoarse și o luă înainte, prin curtea pavată cu pietre de râu. Ce faci? Nu vii?

Viorel rămăsese pe loc, neștiind dacă putea să-l însoțească în atelier.

- Vin!

Fericit, băiatul mai strecură o bucățică de zahăr în gura dihaniei care se ținu după el.

- Lasă-l, că și-așa-i gras ca un vițel...

Bătrânul se opri lângă fântâna veche, cu cumpănă, și scoase o căldare de apă. I se făcu și lui Viorel sete. Până și Napoleon își scoase limba, tremurătoare și lungă, să prindă din stropii străvezii.

- E rece ca gheața! exclamă bătrânul.

- într-adevăr, e foarte bună, recunosc băiatul.

Profesorul îi făcu semn să se apropie. îi șopti:

- Laboratorul în care vom coborî e și mai...

- Secret? îi luă parcă vorba din gură, simțind că-l cuprinde emoția.

Mai secret decât?...

- Mai!
- 'Teles! facu el și-1 urmă.
- Vom lua liftul...
- Liftul?
- Așa-i spun eu. E o cabină cu arc...
- Cu arc?

Îi păru rău că nu-l găsisese pe Dan. "Bondocul tocește pe undeva, în vreo bibliotecă, s-o dea gata pe Georgiana. Sau poate pe Stejara? Râse în sine. Stejara e... Stejara..."

- Pe aici...

Profesorul îl conduse într-un laborator subteran ce semăna cu interiorul Rachetei albe. O plăcută lumină de zi cădea de undeva, din tavan, inundând sala plină de aparate și de instalații curioase.

- Extraordinar! nu se răbdă Viorel și privi cu încântare în jur.

- Mda... mormăi moșneagul, în barba lui mare, și ochii săi se rotiră prin încăpere de parcă și-ar fi cercetat laboratorul cu alți ochi, ai copilului. Nu-i chiar extraordinar, dar face să lucrezi aici, că e răcoare. Până și atunci când pornesc cuptorul solar...

- Cuptorul solar?!

- E un concentrator de raze solare! Bătrânul arată un aparat nu prea mare, de forma unui boiler. Am adus soarele jos cu sacul, ca-n poveste! Dar de ce nu șezi? Viorel se lăsă, timid, pe un scaun. De fapt e o instalație destul de complicată. Topește metale, dar și sudează, întocmai ca laserul...

- Ca laserul?

- Da. Numai că energia solară e mult mai ieftină!

În vizorul aparatului sau "cuptorului" apăru un punct luminos care, treptat, se mări până ce cu ochiul liber nu se mai putu urmări. Se mutară la un alt vizor, prevăzut cu lentile speciale, montate într-un tub telescopic.

- Teribil! șopti băiatul, impresionat de zvârcolirile metalului topit. Cred că-n spațiul extra-atmosferic soarele poate fi captat și concentrat și mai ușor, adăugă el cu gândul la Racheta albă, la zborurile cosmice planuite de Stejara și de prietenii ei.

- Desigur! îi aprobă moșneagul. Cu un concentrator ca ăsta se pot

obține temperaturi de mii de grade. Făcu o pauză, privind undeva, visător. Dar poate că cercetările mele vor servi și tehnologilor cosmici! Se spune că până la sfârșitul secolului vom avea numeroase uzine în jurul Pământului... își puse halatul și se pregăti pentru o nouă șaijă. Viorel se ridică, instinctiv, să-l ajute, însă profesoral protestă: Acum stai și te uită! Vei înțelege mai mult... Oțelurile să știi tu că numai în imponderabilitate vor fi elaborate ca lumea! In lipsa gravitației, metalul topit se amestecă simplu de tot cu orice gaz, rezultând metal spongios. Nouăzeci la sută gaz și zece la sută metal! Oțelul spongios, ușor ca alumiuniul, dar incomparabil mai rezistent, va cuceri omenirea...

Ochii bătrânului, iluminați de flacăra cuptorului solar, sticleau. Băiatul nu-l mai văzuse atât de aprins. îi întinse ochelarii de protecție, aflați pe măsuta de lângă el, de care pesemne că uitase.

- Mulțam!

Aera! era uscat și cald.

- Să pornesc ventilatorul?

- Intră automat în funcțiune când temperatura depășește o anumită limită. Ai să vezi... Și luă un drag de fier cu care făcu dram metalului lichid. Un șuvoi lăptos, subțire ca un șaipe, se strecură, printr-un jgheab îngust, în niște forme special pregătite. în loc ca aera! să se înfierbânte, se răcori brusc. îți place?

- Da.

- în cosmos, metalele topite, turnate liber în vase, capătă instantaneu forme sferice. Nu știai? îți dai seama ce simplu se vor fabrica rulmenții? Prin turnare și atât! Până și impuritățile, printr-o lege a imponderabilității, se distribuie uniform în masa metalului!

- Interesant... șopti Viorel, prins de pasiunea cu care vorbea bătrânul. Foarte interesant!

- în imponderabilitate se pot obține aliaje grozave și materiale noi, unice, prin amestecuri de substanțe care, în condiții terestre, sunt imposibil de obținut! Ce semiconductori extraordinari se pot prepara! Acele de safir, realizate pe navele cosmice, rezistă la două tone pe milimetrul pătrat!

- Fiuuu!

- Sticla topită în cuptoarele cosmice va avea calități optice formidabile! Se vor putea... Da' ce vorbesc la viitor? Pe complexul orbital

"Saliut-6-Soiuz-29" au și fost obținute sticle optice, materiale semiconductoare și chiar aliaje metalice cu proprietăți excepționale! Experimentul "Sirena" a urmărit tocmai punerea bazelor științifice ale tehnologiei cosmice. Termină operațiunile de turnare și se așază lângă băiat. Experimentul "Terra" însă, pe care-l pregătesc eu... mărturisi bătrânul, va stârni senzație. Da - da! Senzație! Poate că cei doi cosmonauți români, care vor fi lansați curând, îl vor reproduce în cosmos. E o tehnologie care...

Viorel nu îndrăzni să vorbească. Gândi: "O fi deocamdată secretă... Dacă m-aș face tehnolog cosmic..."

Îi veni în minte examenul de pe Racheta albă. "Bondocul studiază de zor și eu... Hm!... Poate mă întreabă ceva despre topirea metalelor în imponderabilitate? Dar experimentul "Terra" sunt sigur că i-ar putea da gata!" încercă deci să-l tragă de limbă:

- Experimentul "Terra" *el*...

- Secret!

Băiatul se întunecă și bătrânul continuă:

- Pentru detectivii mei particulari însă... își trase scaunul mai aproape, deși nu-i putea auzi, acolo, în subterană, absolut nimeni. Puse în voce mister. Voi obține particule magnetice pentru prepararea ferofluidelor...

- Ferofluidelor?

- Da! Praful magnetic, în suspensie, va rezolva pomparea, în imponderabilitate, a carburanților către motoarele astronavelor...

Viorel oftă. Îi păru rău că experimentul "Terra" era încă secret. Cum le-ar fi tăiat el piuitul insularilor!...

Țârâi, strident, o sonerie.

- A venit Dan...

Capitolul XVIII

*- Nu-i oare caraghios că Terra
și Venus, care par planete surori,
se învârt în sens invers?*

STEJARA

- Mă Gâză, mă! Câte ore are ziua?
- Douăzeci și cinci...
- Cum așa?

Băiețelul își trase nasul; voise să-i facă o surpriză căpitanului, completând, în calitatea lui de "agent special", jurnalul stației X și ieșiseră toate pe dos. Își lipi degetul arătător de la mână stângă pe buze și se gândi. Deodată strigă, după obiceiul fratelui său mai mare, Dan:

- Așa! N-ai spus chiar tu, căpitane, că de ieri ziua s-a mărit cu-o oră?

Viorel râse și citi mai departe însemnările din jurnal; scrisul băiețelului era un amestec de cuneiforme și hieroglife.

- N-ai vrea să-mi traduci, cuvânt cu cuvânt, ce-ai scris aici?
- Să-ți traduc? Ți-ai uitat limba maternă? se miră puștiul.
- Ce-i, Gâză? apărui Dan. Îi ții lecții căpitanului, mucosule?!
- Nu-s mucos! se apăcă băiețelul.
- Ba ești!
- Ba nu-s!

Bondocul îi făcu "piersica" și Gâză țipă:

- Prostule!

- Prostul! îi sări în ajutor și Fantomas, clipind des din unicul său ochi sănătos. Băiețelul îl luă în brațe și-l mângâie pe clonț.

- Tu știi, Fantomică, ce-i aia o... "piersică"? îl întrebă el, necăjit. Când o să-nfrunți un corb mai mare, ai să afli!

Viorel și Dan pufniră în râs.

- Ia casetofonul, Gâză, și înregistrează cu el toate semnalele sus-

pecte, îi spuse frate-său. Dar să nu ștergi banda până n-o copiem noi!

- 'Teles! bătu el călcâiul, bucuros de-o misiune așa de serioasă.

Viorel îl laudă pe Dan:

- Ideea cu înregistrarea e bună.

- Este! se umflă în pene bondocul. Vom imprima zi de zi o sumedenie de semnale și va fi imposibil să nu dăm de "cheia" radiogramelor.

- Vom avea posibilitatea să verificăm dacă orele de emisie ale stației suspecte coincid sau nu cu cele ale stației de pe Racheta albă...

- De pe Racheta albă? tresări bondocul și-și aminti cu groază: Parcă astăzi trebuia...

- Să dăm examen? întrebă Viorel și-l încurajă: Punem noi laolaltă două căpățâni și ne descurcăm! O să ne ajute și Fantomas. Vâră-l în sac și hai să mergem!

- Acum?

- Da, mă, acum! Și-și spuse: "Curajul de a te prezenta asigură cincizeci la sută reușita unui examen. Dacă ai și puțină prezență de spirit și mai adaugi și nițică știință, poți candida la o notă de trecere. De la cine am auzit eu asta?

Puseră corbul în sacoșă și coborâră treptele podului.

- Căpitane, să-ți spun drept... am niște migrene... incomensurabile! căută Dan cel mai impresionant cuvânt din vocabularul său.

- Aghiotant ești tu? prinse Viorel unde bătea prietenul lui. Parcă ai fi bunică-mea; ici mă doare, colo mă doare! într-o zi mi-a înșirat vreo duzină de suferințe și i-am spus: " Dacă poți rezista la atâtea, înseamnă că ești de fier!"și mi-a ars una cu mătura. Hai, pișcă-mă, să știu că ți-a trecut!

- Migrena? De unde să-mi treacă! Mă doare... uite p-aici! și arată o zonă care cuprindea mai toată căpățâna. Jumătate din creier nici nu mă mai ascultă...

- O să gândești cu cealaltă jumătate. Pasieur și-a făcut marile descoperiri pe când avea cincizeci la sută din creier complet paralizat.

Bondocul sughiță.

- Bine, dar o să adorm la examenul acela... căscă el demonstrativ. Mi-a și venit somnul!

- Hai să mergem, că în somn îți pot veni idei extraordinare! Mendeleev și-a visat întâi tabelul care l-a făcut celebra... își etală el

cunoștințele proaspăt adunate.

Dan tăcu. S-ar fi dus oriunde, dar să se expună ironiei lui Codrin sau poate chiar a Georgianeii?! Dacă n-ar fi fost la mijloc misiunea XL-20 poate că ar mai fi găsit tăria să protesteze.

- Dane... dacă te-ntreabă ce-i mai aproape, Luna sau Polul Nord, ce-ai să le spui?

- Luna, că se vede de-aici perfect, pe când...

- Foarte bine, aghiotant! râse căpitanul.

Dan se înveseli puțin. Pe drum, Viorel îi spuse:

- Săptămâna asta ne vom motoriza. Va fi gata arcocicleta și până la insulă nu vom face mai mult de cinci minute. Sau tu preferi călăria? își aminti de Vulpe.

- Călăria e un sport pentru șefi mai mari, pufăi Dan. Îi învață...

- Să cadă? înțelese Viorel aluzia.

- Nu, să țină hățul! o întoarse bondocul șmecher.

Traversară Canalul Morii. Străzile vuiau; coloane de automobile, de toate culorile, se scurgeau ca un râu metalic, zgomotos. Asfaltul încins mirosea tare a catran.

- Intrăm pe poartă?

- Da...

Insula ardea; torte solare nevăzute o incendiau de printre arbori.

Îi găsiră pe toți la Racheta albă. Interiorul era dominat acum de un galben-roșietic plăcut, care dădea fețelor, obiectelor, lucrurilor din jur ceva ireal, de basm. În atmosfera aceasta "cosmică" îi întâmpină Stejara:

- Credeam că ne-ați uitat! se bucură ea.

- V-ați pregătit? își făcu loc Codrin, nițel cam războinic, și Dan sughită zgomotos. Ar fi dat bir cu fugiții, dar Viorel îl opri:

- Scoate-1 Dane, pe Fantomas, că mi se pare c-a adormit în sac...

- Bună ziua! salută corbul de îndată ce se văzu afară.

Nicolo își scăpă ochelarii, iar Georgiana țipă subțire, ca un șoricel.

- Nemaipomenit!

- Nemaipomenit! o îngână pasărea și fata simți că o ia cu frig.

Doar Viorel și Dan râseră.

- Puteți începe examenul cu cl! propuse Dan. Fantomas știe să și zboare, mai bine decât Racheta albă! continuă să râdă de unul singur.

- Racheta albă e un... simulator, dacă vrei să știi! replică același bățos Codrin.

Nicolo își așează ochelarii pe nas, mulțumit că nu se spărseseră lentilele, apoi trase la o parte perdeleta din dreptul ecranului. Începu:

- Apasă pe primul buton, căpitane!

Viorel apăsă și pe ecran apărură o frază care derută pe amândoi "candidații".

- Cum vine asta? "Sterilizarea interioarelor navelor cosmice dăunează sănătății cosmonauților?" se fâstâci căpitanul.

- Fooooc! strigă Fantomas cuvântul preferat.

- Taci, Fantomică! îl certă dresorul. Că m-au pus și așa pe foc...

- Cum o să le dăuneze?! se pripă Dan cu răspunsul.

- Nu știe nici unul?

Băieții tăcură.

- Cum vine asta? întrebă iar, cu ciudă, Viorel.

- Apasă încă o dată butonul și ai să vezi cum vine!

Textul de pe ecran se schimbă automat. "Candidații" citiră într-un glas:

"Lipsa celor aproximativ 500 de specii de microbi, pe care îi găzduiește în mod normal omul, face organismul incapabil de a-și crea anticorpi și, la întoarcerea pe Pământ, după călătorii îndelungate, cosmonauții cad ușor pradă bolilor dacă nu se iau măsuri de precauție".

- Nota unu, dictă Nicolo, și Georgiana trecu cifra pe o coală de hârtie.

- Mersi, mormăi Viorel și adăugă: E și prea mult!

- Știu, spuse ochelaristul, dar e cea mai mică notă pe care o poate acorda la noi examinatorul.

Detectivul - șef își mușcă limba. "Nu abandonez să știu că ies de aici ca o curcă plouată!" se decise el și apăsă alt buton.

- "Ce înseamnă un minut pentru un astronom?" citi Viorel. Răspunse imediat, cu ton glumeț: Ceea ce înseamnă și pentru mine!

- Tu... tu - tu! se uită Nicolo la Dan și timiditatea examinatorului, în fața totalei ignoranțe a "candidaților", se volatiliză. Tu știi?

- Tu - tu - tu - tu! îl imită Dan. Vrei să ne împuști?

- Dar tu știi? întoarse "foaia" Viorel.

- Este a 1440-a parte dintr-o rotație a Pământului în jurul axei sale,

suflă ca apa Nicolo. întrucât Pământul nu se rotește uniform, Biroul Internațional de Măsuri și Greutăți a stabilit ca unitatea de măsură a timpului, secunda, să fie considerată drept $1/31556925,9747$ parte din anul 1900, socotit "standard anual" convențional.

- Fiuuu! șuieră bondocul. Eu mă dau bătut!

- Păi... frățioare, își reveni Viorel din trac, te cred că-ți merge gura de-mi oftici aghiotantul dacă ai "programat" chiar tu mașinăria aia! Să te văd pe unde-ți scoți cămașa dacă o iau eu cu întrebările. Pesemne că nici operator la stația X nu te-am putea primi de ți-am măsura știința după "răspunsurile exacte"!

Grupul insularilor fremătă. Stejara, în ochii căreia sticli o lumină nouă, făcu un pas înainte:

- Dacă poți pune măcar o singură întrebare, legată de astronautică, la care să nu fim în măsură să-ți răspundem, îți acordăm nota zece.

- Dacă nu, interveni bătaios Codrin, tu și tovarășul vostru pierdeți definitiv dreptul de-a mai candida la calitatea de membri ai acestui echipaj!

Viorel rămase pe gânduri. Dan îl privi neliniștit și-și șterse ceafa care-i transpirase de adevăratelea. "N-am riscat prea mult?" se gândi căpitanul. Își aminti de laserul la care lucra în secret profesorul Axinte. În afara colaboratorilor săi științifici, de el și de Dan, nimeni nu mai știa nimic despre acest proiect. "E încă un prilej de-a verifica dacă a răsuflat secretul..." întrebă deci:

- Este posibilă alimentarea cu energie a navelor cosmice aflate în zbor, sau a stațiilor orbitale, direct de pe pământ, fără fir și fără vreun mijloc mecanic de transport?

Se lăsă o tăcere neașteptată. Stejara se apucă să-și roadă o unghie mică, trandafirie. Nicolo își scoase ochelarii, simțind că-i deranjau judecata, Codrin se scărpină după ureche, iar Georgiana își răsuci o şuviță de păr.

Dan, care răsufla repede, ca după o goană, numără în gând până la o sută și strigă:

- Zece, căpitane!

Se îmbrățișară, întocmai ca jucătorii de fotbal la marcarea unui gol decisiv.

- Zece! oficializă Stejara nota și-i luciră ochii mari și negri. Își arcui

cele două semne de întrebare ale sprâncenelor: Acum spune-mi, căpitane Viorel, ne-ai învins data trecută cu... cioara?

- Umblă cu cioara vopsită! își văzu o clipă salvată onoarea micuțul Nicolo.

- Cânti fals, Paganini! îl apostrofa, jignit, Viorel.

- Tu... tu - tu - tu... de ce nu taci? îl imită răutăcios bondocul.

- Un laser cu circuit închis, explică Viorel, poate transporta energie chiar și pe Marte. Raza laser absoarbe pe parcurs căldură.

"Rachetiștii" rămaseră muți de uimire. Viorel o privi pe Stejara în ochi și constată că erau umezi. Poate de bucurie, poate de tristețe... Nu, de bucurie! Continuă să-i vorbească numai ei, ca și cum ceilalți nici n-ar fi existat în preajma lor:

- Nici nu-ți închipui ce înseamnă laserul în cercetările spațiale! Distanța dintre Lună și Pământ a fost măsurată pentru prima dată, cu exactitate, de un laser. Cu laserul poți crea un canal telefonic până la Marte sau Jupiter. Daaa! "Experimentul Terra, pe care-l pregătește moș Axinte, îl lăsa pafpână și pe Codrin... gândi el. Dar tehnologia cosmică și cuptoarele solare? Oho!" Continuă: Cu laserul poți obține temperaturi de milioane de grade și poate că, într-o zi, planeta noastră va fi luminată de un soare artificial!

- Soare! se trezi corbul, și Viorel își încheie dizertația.

- Ieșim acuma, Fantomică, ieșim la soare...

- Felicitări, căpitane Viorel, spuse Codrin, ca în fața propriului învingător, cu un ton sportiv, în care răsună sinceritatea.

- Meriți zecele, zău, căpitane!... recunosc și celălalt "geniu tehnic". Și, ca să-i dea de tot gata, bondocul adăugă:

- O să vedeți voi pușca noastră cu laser! Uită bineînțeles să spună că era invenția căpitanului.

Și se mai laudă: Bicicletă cu arc n-o să mai vedeți nicăieri pe mapamond decât la noi!

Viorel îl lăasă să se dezlănțuie: se mulțumi să-i arunce o privire indulgentă. Ieși în poiană, complet destins, ca în fața unor treburi încheiate și în gestul lui păstră ceva din figura măreață a profesorului Axinte din clipa când învinsese incendiul de la benzinărie. Fantomas recunoscă locurile și cârâi satisfăcut. Zbură în cel mai înalt dintre ploi și turui cu glas neobișnuit de sonor:

- Soare! Soare! Soare!

Viorel răsuflă larg, sorbind în piept aroma ierburilor. Se afundă în poiană. Vegetația, poleită cu aur, părea cuprinsă de vrajă. Urechea lui de detectiv recepționează pași fini și se opri. Văzu lângă el o umbră și înțelese după contururi că era a ei.

- Știi, Ra, spuse fără să-și întoarcă privirea, cerul mi se pare azi nemaipomenit de albastru...

- Planeta albastră!... șopti fata. Așa i se spune pământului nostru...

"Planeta albastră", repetă Viorel, în gând, fermecat de sonoritatea cuvintelor.

- Dar dincolo de această minunată năframă albastră plutește un cerc de foc.

- De foc? Nu înțeleg!

- Nimeni n-a înțeles până n-au fost trimiși acolo, în atmosfera înaltă, sateliții artificiali. Uneori, seara, privim prin lunetă cum trec sateliții...

- Și se văd?

- Se văd. Cu ajutorul lor s-a stabilit că, la trei sute de kilometri de sol, domnește o temperatură de 700 de grade Celsius, iar mai sus, în exosferă, de peste 1000 de grade!

- O centură de flăcări în jurul Terrei!... oftă băiatul. Cine știe câte vor mai descoperi oamenii până vor da de capătul cosmosului!?

Stejara zâmbi.

- Multe, în afară de "capătul cosmosului", care nu există. Lumea, căpitane Viorel, e nesfârșită în spațiu și nelimitată în timp...

- Chiar?

- Ce lățime crezi tu că are galaxia noastră? O sută de mii de ani-lumină și numai un singur an lumină are 9500 miliarde de kilometri!

- Colosal!

- Și galaxia din care facem parte e doar o părticică infimă a universului. Ai auzit de Nebuloasa Andromeda? E o "vecină" aflată la vreo două milioane de ani-lumină. Numai diametral ei trece de două sute de mii de ani-lumină!

- Teribil! murmură Viorel. Poate știi tu, Ra, ce forță a pus atâta ordine în mișcarea corpurilor cerești?

Stejara râse drăgălaș.

- Ți se pare că-i ordine. În cosmos e o aiureală atât de mare că te

umflă râsul.

- Glumești? se uită la ea băiatul.

- Nu, nu glumesc! Nu-i oare curios că Terra și Venus, care par planete surori, se rotesc în sens invers? în plus, Pământul se învârtește de o sută de ori mai repede. Jupiter, care are un volum cât al tuturor planetelor luate la un loc, se mișcă și mai fantastic, efectuând o rotație completă în jurul axei sale în numai zece ore, pe când minusculul Mercur are nevoie de 58,6 zile ca să se întoarcă o dată bine! Ce să-ți mai spun? Neptun, care a fost descoperit cu peste un secol în urmă, își va termina prima rotație în jurul soarelui abia în anul 2011.

Viorel o asculta din ce în ce mai captivat. Astronomia i se păru o știință interesantă, extrem de interesantă. "Poate mă fac astronom... Să mă fac astronom? Nu, voi fi detectiv, radiotelegrafist, inventator și astronom!"

Din crâng bătu o boare umedă. Un nor răzleț își aruncă umbra peste poiană. Dincolo de plop, Someșul se răsucea somnolent în matca sa strâmtă, rupând cu dinți nevăzuți, puțin câte puțin, din țărmurile insulei. Aștepta parcă șuvoaie noi, proaspete.

- Să ne întoarcem, Ra! Simt în nara stângă miros de ploaie...

Capitolul XVIII

*- Pe tine cum te cheamă? o întrebă
Gâză, privind-o pieziș. Ești foarte frumoasă.*

Ploaia șovăi mult timp, ghemuită într-un nor cenușiu, zdrențuit ca aripa unui condor bătrân. Aerul mirosea a praf, a frunze opărite de arșița din ajun, jucau ici - colo fulgere violacee, ca niște vipere cu limbi despicate și Viorel întinse, ocrotitor, mâna fetei:

- Să fugim!

Asfaltul dogorea încă, străzile erau înțesate de oameni, grăbiți și ei și Ra întrebă:

- Stai departe?

- Se și vede casa noastră... Aceea cu turnuri...

Dan rămase la Racheta albă. Cooptat în echipaj, bondocul se simți în "rachetă" ca acasă și câștigă repede simpatia băieților, ba și a Georgianeii. Se remarcă mai ales prin viteza de transmitere a semnalelor Morse. Lansase în eter câteva fraze abracadabrate, doar așa ca să le taie insularilor piuitul. Careva facu imprudența să-și exprime admirația pentru "arta" lui de radiotelegrafist și Viorel ar fi putut să-i dea orice altă misiune că tot nu l-ar fi putut scoate de-acolo.

Stropi rari, grei, căzură pe trotuar, înaintea lor, anunțând o furtună de vară, cu apă din belșug.

Am ajuns la țănc! spuse el, cu sufletul la gură.

Urcară direct în pod, la "căpitanie". Ploaia răpăi pe acoperiș cu toată forța și copiii se bucurară de adăpost. Fantomas moțăia pe o grindă înaltă, alături de perechea lui "sălbatică", iar Gâză dormea de-a binelea, aplecat peste masa de luciu a stației. Auzi zgomote și tresări:

- Saluuut, căpitane! spuse somnoros, abia dezlipindu-și pleoapele. O obseivă pe Stejara și se ridică atent, prezentându-se tot atât de ceremonios ca și fratele său Dan: Sunt agentul special șef Gâză!

Ra zâmbi. îi plăcu băiețelul.

- E fratele tău?

- Nu, al lui Dan...

- Pe tine cum te cheamă? o întreabă Gâză, privind-o pieziș. Ești foarte frumoasă, chiar mai frumoasă decât Lucica... constată puștiul, ceea ce spori și mai mult mândria căpitanului Viorel.

- Stejara, își rosti fata numele și gropițele din obraji se adânciră dulce. Cine-i Lucica?

- Sora mea!

Ploaia răpăi iar, în rafale, și undeva, la capătul orașului, duduie tunetul ca și cum o căruță plină cu pietre ar fi trecut în goană un pod de lemn.

- Căpitane! se aud semnale... întinse Gâză căștile radiofonice lui Viorel.

- Indicativul nostru! se miră Stejara, trăgând cu urechea.

- E Dan, spuse după un răstimp Viorel. întreabă de ploaie. Zice că pe insulă n-a căzut un strop, dar că vântul răsucesce teribil crengile copacilor. "E fricos... Se teme să nu se răstoarne pădurea peste el". Se uită la Stejara. Era calmă. "Probabil că nu o singură ploaie i-o fi prins la Racheta albă!" Găsi totuși necesar să-i propună: Ar trebui să se retragă în casă... Mai au timp...

- De ce? Noi, când am hotărât să instalăm acolo "racheta", am avut în vedere tocmai posibilitatea prăbușirii unui copac, ghici ea temerile băiatului. Jos nu poate păți nimic. Pereții sunt betonați.

- Betonați?

- Da. Cândva a funcționat în ea o mică uzină de apă și am găsit încăperile construite gata. Firește că între timp ne-am apucat de învățătură și de lucru și-am echipat... racheta cu tot ce ai văzut acolo!

Cerul își scutură năprasnic "zuruitoarea" și o rafală de o tărie neobișnuită lovi țiglele turnului. Fantomas, speriat, se mută pe o altă grindă, făcând un "crah" de nemulțumire.

- Le spun să se retragă... spuse băiatul și transmise ordinul corespunzător. Gâză răsuflă ușurat. întreabă:

- Dan când se întoarce?

- Cum trece ploaia...

- Ploaia! strigă Fantomas cu glas răgușit.

- Fricosule! îi arată Gâză limba și, întocmai ca un papagal, corbul îl îngână:

- Fricosule!

- Crezi tu că-s fricos, cioroiule! se luă băiețelul cu el la hartă.

- Pst! făcu Viorel. Ținea în mână căștile radiofonice și o avalanșă de semnale, extrem de sonore, transmise probabil de la o distanță foarte mică, se revărsă tulburătoare. Se vedea cât de colo că era o altă stație. Lăsa căștile pe masă, în fața lui, și notă cu o supremă încordare întreg mesajul. Zgomotul ploii încetă, parcă anume să nu-i deranjeze recepția.

Gâză, impresionat de surescitarea căpitanului, spuse:

- Semnale asemănătoare am mai înregistrat astăzi... N-am șters benzile!

- Bravo! îl laudă Viorel după ce termină recepția. Dar stai să descifrăm întâi semnalele astea!

Mesajul nu fusese transmis de pe insulă și Viorel se eliberă brusc de o bănuială de parcă s-ar fi lepădat de o piatră de pe inimă. Citi cu glas tare mesajul proaspăt recepționat:

- "Indreaptă-ți lanterna spre geamul lui și vei auzi tot ce vorbesc în cameră. Prudența este inutilă pentru că nimeni nu va bănuși ce faci. Să fii departe de punctul care ne intersectează, dar suficient de aproape ca să nu-ți scape nici un cuvânt. Momentul decisiv se apropie!"

- Curioasă radiogramă! spuse Ra și buzele ei precis conturate tremurară abia perceptibil. Ploaia trimisă de un ultim nor lovi din nou țiglele acoperișului și picăturile căzură parcă pe un uriaș xilofon. Cu ce lanternă se pot asculta convorbirile dintr-o cameră și încă de la mare distanță?

- Cu o lanternă laser! exclamă Viorel, venindu-i în minte "canalul telefonic Terra - Marte", despre care-i vorbise mai demult moș Axinte. Vibrațiile geamului sunt aduse cu raza reflectată și sunt transformate în sunet, adică suprafața sticlei joacă rolul unui adevărat microfon!

Ochii mari și negii ai fetei se măriră încă și sclipirea unui fulger violaceu se răsfrânse în pupilele ei întunecoase, pline de mirare.

- Spionii tăi, spuse fata, nici măcar nu se sinchisesc să-și camufleze acțiunile. Dacă ar fi vorba de ceva secret, și-ar cifra radiogramele...

- Nu, Ra, spionii nu sunt ai "mei", asta în primul rând: în al doilea

rând, n-au divulgat nimic; "lui" poate să însemne oricine din sfertul de milion de locuitori ai orașului, iar autorul mesajului ca și corespondentul său rămân tot atât de necunoscuți. Ei socotesc pur și simplu că ar fi imposibil să li se dea de urmă și nu-și mai obosesc mintea cu cifruri. Sau poate că urmăresc cu totul altceva și vor să le dea de lucru celor care le-ar prinde firul...

- Căpitane, intră în vorbă Gâză, care până atunci fusese numai ochi și urechi, să ascuți și benzile mele...

- Desigur! îi răspunse Viorel și se uită la Stejara, care păru foarte îngândurată.

- Desigur... spuse și ea, preocupată, și detectivul-șef observă schimbarea de pe chipul noii sale prietene.

- Nu-i așa că te gândești la spioni?

Fata dădu afirmativ din cap și Viorel se bucură. "Vom primi forțe proaspete dacă și Ra ni se alătură. Șase minți la un loc vor judeca mai profund." Se apucă de derulat benzile de magnetofon. Gâză aștepta cu nerăbdare. Afară vântul încetase complet și stropii rătăciți din cine știe care nor întârziat punctau sunător acoperișul. Fantomas își reveni din somnolență, zbură pe masa de lucru a căpitanului și cârâi încetișor, alintându-se ca un motan.

- Lasă-ne acum, Fantomică, îi spuse dresorul. Avem de rezolvat probleme importante... Adu-i, Gâză, niște came!

Băiețelul nu se unii din loc.

- Descifrarea benzilor va mai dura, fii liniștit!

Gâză plecă, în sfârșit.

- Telefonul cu laser ne-ar interesa pe toți, mărturisi Ra și glasul ei plăcut vibră. L-am putea construi?

- Cred că da... În orice caz, moș Axinte ne-ar putea ajuta, renunță el la numele conspirativ. E un mare savant!

- Moș Axinte? Profesorul?

- Îl știi?

- Cum să nu! El ne-a predat astronautica la Casa copiilor.

- Astronautica? se cruci Viorel. Nu știam că-i și astronom! se gândi o clipă. Nu v-a vorbit niciodată despre lasere? Nici despre tehnologia cosmică?

- Nu.

"Înseamnă că cercetările lui sunt cu adevărat secrete și eu mi-am dat drumul la gură fără să-l consult mai întâi!" se dojeni băiatul. Ocoli discuția despre lasere.

- Să vedem ce surprize ne oferă benzile lui Gâză...

Munciră amândoi serios pentru că uncie semnale erau suprapuse, altele neclare, înregistrate la o tonalitate prea joasă. Reușiră totuși să înțeleagă o frază.

- Foarte, foarte curioasă! spuse Stejara și reciti textul: "Vei alege un cablu mai subțire decât un milimetru de care vei atârna întreaga greutate de-o tonă, cât cântărește comoara!"

- Hm... un fir să reziste la o asemenea greutate! Safirul are o rezistență de două tone pe milimetrul pătrat, dar...

- Borul! exclamă ea. Un fir de bor poate rezista. Borul se folosește în tehnica rachetelor cosmice!

- Dar cine a auzit de o "comoară" de-o tonă!? întrebă Viorel. Vezi, aici, ca și în primele radiograme, apar lucruri care, la prima citire, par incredibile. Asta-mi dă certitudinea că-i unul și același post de emisie, pe care l-ai prins de atâtea ori!

Ra îl privi și Viorel văzu în ochii ei, care îl aprobau, că enigma radiogramelor începuse să-i deștepte pasiunea.

În clipa aceea se reîntoarce Gâză.

- Ce-a ieșit, căpitane? se interesă el.

- Un mesaj.

- Important?

- Foarte important!

- Ai auzit, Fantomas? se laudă băiețelul, radios. Hai să-ți dau haleală!...

- Dar apoi rămâi pe recepție! îi atrase atenția Viorel și-o rugă pe Stejara să-l urmeze.

Coborâră treptele podului până la jumătate. De pe planșeul de curbură se deschidea o ușă mascată de culoarca zidului.

- Vreau să-ți arăt ceva...

Intrară într-un alt pod, lung și răsucit, ce urmărea linia pereților exteriori. O duzină de vrăbiuțe piuiră, speriate, și țâșniră afară prin răsufători. Lăsară în urma lor un praf auriu și fire rupte de păianjeni, plutind vraiste. Copiii trecură pe după un zid din care Viorel scoase

mai multe cărămizi; în spațiul întunecos al podului năvăli lumina solară, puternică, albă și tăioasă ca o lamă de brici. Afară se înseninase și mirosea a frunze umede. Băiatul lărgi spărtura...

- Tiii! facu Stejara mirată ca un copil mic.

Pătrunseră într-o încăpere nu prea mare, rămasă întâmplător între pod și streășina care cobora brusc, sau poate fusese construită anume pentru sprijinirea acoperișului. Fata privi înjur și descoperi un atelier, cel mai secret atelier dintre toate atelierele. Uimirea-i lăsă pe chip un desen fermecător.

- Aici lucrez eu...

- Da?

- Dar nu spui nimănui!

- Nimănui. Ce lucrezi?

- Fac invenții...

- Invenții?!

Sprâncenele ei subțiri rămaseră o secundă, poate mai mult, suspendate ca două mari semne de întrebare.

- Da, invenții!

Ea își feri cu un gest mașinal părul tuns băiețește.

- Ce fel de invenții?

- Îți spun... dacă-mi răspunzi la câteva întrebări.

- Îți răspund la toate întrebările! râse ea surprinsă că Viorel își închipuia că-i mai tănuia ceva.

Un porumbel se opri pe marginea iluminatorului, îi privi discret și-și luă repede zborul, bătând din aripă.

- Întâi și întâi o să fac o pilă electrică mai puternică și mai mică decât cea inventată de Nicolo. Da! Voi condensa plăcile prin efectul lumino-hidraulic. Ai auzit de acest efect? În cazul trecerii unei raze laser prin lichide se creează unde de șoc, cu presiuni foarte mari, capabile chiar să provoace suduri sub apă! Numai că eu voi folosi lasere slabe, doar atât cât să-mi preseze plăcile... Știi...

- Te ascult, căpitane Viorel... șopti Ra și în glasul ei desluși un anume respect. Gândi: "Mă ascultă pe mine, numai pe mine, cea mai frumoasă fetiță din lume! Ah, de-aș avea o idee cu adevărat mare... să-mi spună fără șovăire că-s un geniu tehnic!"

- Poate voi reuși să construiesc și o bicicletă electrică.

- Electrică?
- Da! Arcocicleta e tot invenția mea...
- Arcocicleta?

- Adică bicicleta cu arc. Aceasta este... și-i arată roțile și piesele care așteptau doar să fie montate. Va fi rabatabilă și va încăpea într-o mică husă, ca un sac de piață. Când te răzbește oboseala, în oraș, sau vrei să faci o linbare mai lungă, scoți piesele, le asamblezi în cinci minute și ai mijlocul de transport la dispoziție...

Stejara oftă, oftă pentru prima dată, cu toată admirația:

- Știi că-i nostimă invenția ta! Mi-aș dori o arcocicletă...
- Așa mi-a spus și moș Axinte! "Știi că și eu aș umbla cu un asemenea vehicul?!" îți place ideea?
- Îmi place!
- Mult?
- Mult.
- Atunci... atunci... asta o să fie a ta!
- Și tu?
- O să-mi fac alta. Și de altfel va fi produsă în serie, dar nu știu de ce numai la iarnă!
- Păi iama se face căruța și vara sania!

Râseră. Soarele își redobândește tăria și trimise înăuntru un fascicul fierbinte în care pulberea fină a prafului pluti ca firicelele de aur în apa limpede a unui șteamp.

- Dacă-mi reușește pila electrică, mai spuse Viorel, voi dubla arcul cu un motorăș astfel ca la deal să poți urca fără probleme... Apoi... voi termina pușca de tir cu laser...

- O pușcă periculoasă?

Viorel zâmbi, întocmai ca moș Axinte când îl întrebase ce este cu laserul.

- O pușcă de tir. Un sport faimos... Raza luminoasă atinge ținta și punctează locul atins. Cartușele sunt scumpe și pot provoca, în timpul antrenamentelor, accidente, pe când raza laser va fi total inofensivă pentru om. Pe locul pastilelor explozive, implantate în panoul țintei, mai pot fi lipite mici celule fotoelectrice care să semnalizeze electronic tragerea corectă...

- Inteligentă invenție! exclamă fata, și caută un cuvânt deosebit: Ești

un... un...

- Geniu tehnic? o întrebă el emoționat.

- Daaa!

Viorel își simți inima bătând. Timpul o zbughi din loc și galopă ca Vulpe sau zbură ca Fantomas, în marile sale zboruri de plăcere. Nici nu observară scurgerea lui. Vorbiră despre invenții, despre tehnica viitorului și despre cosmosul fără sfârșit.

- Parcă voiai să-mi pui niște întrebări? își aminti Stejara.

- Ți le-am și pus... despre cosmos, minți băiatul, căci socoti penibil s-o mai descoase, ca un detectiv oarecare, de mâna a șaptea.

- Bănuiesc ce voiai să știi, spuse fata, nedând importanță micii sale minciuni. Te-a intrigat aparatul de memorare construit de noi și mai ales textul găsit în el, la prima noastră vizită pe insulă... Băiatul roși. Delicată, Ra nu-l privi; explică, urmărind un fluture cu aripi diafane: Ampretele ne interesau din motive pur științifice... Faptul că desenul lor diferă după sex a permis arheologilor să stabilească un amănunt și anume că, în vechime, de olărit, se ocupau femeile.

- interesant! murmură băiatul.

- Ori noi, dacă vom zbura în Ganimede, unul din sateliții lui Jupiter, care se presupune că ar avea atmosferă și condiții asemănătoare Pământului, poate va trebui să determinăm și fazele de evoluție a culturii locuitorilor săi. Și argintul ne interesează în aceleași scopuri, științifice, și nu pentru antene, chit că idca cu zmeul e minunată.

Viorel fii nespus de șocat.

- Ți-a spus ceva Dan?

- Nu, râse Stejara. Când ne-ați întrebat dacă avem și zmeie, am cuplat imediat...

- Jur că ai fi bună de spioană!

- Mata Ilari? râse ea drăgălaș și gropițele din obraji dădură chipului ei frumos și mai mult farmec. Nu mă văd spioană!

- Dar detectiv?

- Poate...

Jos, în curte, se auzi glasul lui Dan:

- Vioreeel!

- Vin acum!... spuse el simplu, deși-l ardea pe limbă să-i strige: "îți iese măseaua de minte?!"

Capitolul XVIII

*...Mata Ilari mimai spioană adevărata
n-a fost, darmita a... secolului?!*

MOȘ AXINTE

Viorel și aghiotantul său Dan se înfățișară de cu bună dimineată înaintea profesorului Axinte; aduceau vești dintre cele mai interesante, întâi, că transmisiile continuau și pe furtună, apoi, că prinseseră noi radiograme, și mai enigmatice, mai încurcate și totodată mai clare ca oricând. Pe urmă... ei da! asta era o veste senzațională: deveniseră membri în toată legea ai echipajului Rachetei albe.

- M... da!... mormăi bătrânul, în timp ce-și încărca în "limuzină" ultimele ustensile pescărești, pregătindu-se, probabil, pentru o ieșire mai lungă.

- Ce spui, nene? voi Dan să-i cunoască părerea.

- Mda... făcu iar profesorul și-i privi mirat pe sub sprâncenele lui albe. Nu vă urcați? Păru un ordin.

Băieții se supuseră.

- Și, tu, Napoleon! se uită la dulăul care-și mișcă puțină coadă pe care o avea și-și scutură, satisfăcut, urechile clăpăuge. Mergem la prins știuci!

- La prins știuci?!

- Da. Lacul e aproape...

Și, după ce "Fordul" se angajă în viteză pe șosea, le spuse:

- Detectivilor! Se pare că radiogramele... sunt cifrate și va trebui să puneți un accent mai mare pe transcrierea lor în clar. Pe scurt, va trebui să le dăm de capăt. Tăcu. Schimbă viteza și apăsă acceleratorul. Acul vitezometrului atinse cifra 100. Panglica de asfalt zbura pe sub roțile "limuzinei". În dreapta și în stânga lor se secera grâul; combine mari, puternice, înghițeau lanurile. Rezultatul examenului vostru de la

Racheta albă mă bucură, mai spuse moșul, la care Dan sări triumfător:

- I-am dat gata, nene Axinte!

"Tu i-ai dat gata?" voi să întrebe Viorel, dar îl lăsă pe bondoc să se înfoaie.

- După câte am înțeles, reveni detectivul - șef la problemele contraspionajului, zmeul rămâne un mijloc de emiteră... peste graniță?

- Se pare, spuse profesoral. Cu aclecași stații, folosite în mod obișnuit la distanțe mici. Când i-am avertizat pe cei de la Inspectoratul de interne despre posibilitatea ridicării unui zmeu la patra sute de metri și folosirea lui ca port - antenă, au zâmbit. Mi-au spus: "O ipoteză pe care ar cumpăra-o orice autor de romane polițiste!" Ba mai mult, un tinerel a vorbit pe șleau: "Noi vă știm un om foarte serios... Astea-s copilării!"

- Copilării? Așa a spus?

- Așa!

Lanurile de grâu și combinele rămaseră în urmă. Șoseaua tăia câmpuri verzi de porumb și de sfeclă de zahăr, de floarea - soarelui și de cânepă. Dulăul privea absent prin geamul mașinii, neclintit ca o statuie de abanos și, fără motiv, hămăi. Bătrânul îl domoli:

- Taci, serenissime!

- Acum suntem șase detectivi, explică Viorel, și dacă-l punem la socoteală și pe Gâză, șapte...

Bătrânul viră elegant, de parcă n-ar fi avut în mână un volan de automobil, ci timona unei nave.

- Numai să fie de încredere...

- I-am verificat, îl asigură "căpitanul". Stejara ar fi bună și de... spioana secolului!

- Mata Hari? Moșneagul își scutură barba albă și aruncă băiatului o privire fugară prin oglinda retrovizoare. Numai că Mata Hari, dacă vreți voi să știți, n-a fost "spioana secolului" și se pare că nici spioană de rând.

- Cuuum?! făcură amândoi "detectivii".

- N-a fost spi-oa-nă, sublinie moșneagul și claxonă lung niște rățuște cărora le venise cheful să traverseze tocmai atunci șoseaua, încetini mult viteza. Eu am cunoscut-o...

- Ați cunoscut-o?! se săltară băieții de pe locurile lor.

- Da...

Surâse unui gând și tăcu. Mașina depăși o căruță trasă de doi boi leneși, scoși parcă dintr-o pânză de Grigorescu.

- Eram la Paris... Tânăr... N-aveam nici barbă, nici mustăți și treceam drept un băiat frumușel... Tăcu.

- Povestește-ne, nene Axinte!

- Mergeam adesea în localurile unde dansa ea... Era fascinantă... Intr-o seară și-a luxat piciorul și m-am oferit s-o duc la un medic care stătea prin apropiere. Așa ne-am împrietenit...

- Ați fost chiar prieteni? Grozav! exclamă iar cei doi detectivi și Napoleon lătra supărat de gălăgia lor.

- Nu pot să spun că am fost prieteni - prieteni, căci ea, pe vremea aceea era înconjurată de zeci de admiratori, dar ne vedeam des și, în pauzele spectacolelor, mai schimbam câte o vorbă. Ceea ce mi-a mărturisit însăși Mata Hari, într-o clipă de sinceritate... Tăcu iar. Viră prudent pe lângă un biciclist, ca să nu-l sperie, luând volanul la stânga și, după ce-l depăși, îl avertiză cu degetul: "Ține-te în șa!" Și către băieți: Unde am rămas? Aha...

Copiii își ținură răsufierea. Doar Napoleon își clămpăni urechile plictisit.

- Voiam să spun că mărturisirile ei m-au impresionat...

- Ce mărturisiri?

- Că "Mata Hari", în malaieză, înseamnă "Ochiul dimineții", nume pe care i l-a dat un șmecher, Guimet, și nicidecum preoții brahmani în templul lui Șiva unde, chipurile, s-ar fi născut... Biografia ei "oficială" era scornită în întregime. De fapt ea se numea Margaretha Geetruida Zelle și era din orașelul olandez Leeuwarden... Bătrânul se aplecă peste volan, atent la dram; continuă: Rămasă fără părinți, se căsătorește la nici optsprezece ani cu un ofițer din armata colonială, un oarecare Rudolf, cu care pleacă în Sumatra. Rudolf era însă un om rău și, după câțiva ani, se despart. Revine în "țara canalelor", dar viața de provincie îi displace. Se hotărăște să plece în Franța și aici devine călăreață la celebrai circ Moliere...

- Călăreață ? tresări Viorel cu gândul la Stejara.

- E sfătuită însă să se dedice scenei. Și, amintindu-și de dansurile orientale pe care le văzuse de atâtea ori, își încearcă norocul. Era fer-

mecătoare și succesul i-a surâs de la început. Ziarele o elogiau. Întreg Parisul era la picioarele ei. Compozitorul Massenet a scris chiar că-i o "mare stea", iar Puccini a spus că Franța n-a mai cunoscut o asemenea artistă. La spectacolele ei veneau miniștri, generali, ambasadori, prinți...

- Fiuuu! făcură copiii.

- Cele mai bune teatre din Madrid, Berlin, Viena o invită să joace și peste tot e primită triumfal. Joacă două stagii complete la Scala din Milano, apoi apare pe scenele din Palermo, muncind mult și perfecționându-și permanent arta. Iată însă că intervine războiul...

- Care război? întrebă Viorel.

- Primul război mondial.

- Și devine spioană? fu curios Dan.

- Aș! O mulțime de "personalități" ale spionajului internațional îi propun direct colaborarea. Ea, născută parcă pentru șotii, îi acceptă pe toți, amuzându-se grozav. Nici idee n-avea de spionaj, dar vestea de mare spioană i se dusesese... Cineva-i propune să devină agent francez. Din amuzament, încearcă să intre în "rol". Pleacă în Olanda.

Mașina frână ușor și intră pe un drum de țară bătut și plin de hopuri.

- Și? îl iscodi Viorel.

- Și?! facu și Dan, curios.

- Și ce s-a întâmplat cu ea?

- De ce taci, nene Axinte?

"Fordul" hurai, săltând peste gropi.

- Ce drum! mormăi bătrânul preocupat.

- Și? nu se lăsară copiii...

- Și-a fost arestată de francezi!

- De francezi?

- Paradoxal, dar francezii au arestat-o și tot ei au condamnat-o la moarte, prin împușcare, pe simpla declarație a procurorului că este cea mai mare spioană a secolului. Fără nici o probă.

- De necrezut!

- Pare de necrezut, dar, când s-a întors în Franța, a fost bănuită de spionaj pentru Germania. Abia recent s-a descoperit că Mata Hari numai spioană adevărată n-a fost, dannite a... secolului!

- Formidabilă poveste! oftă Viorel.

- Vedeți... își întări vocea bătrânul, căutând o tonalitate ceva mai gravă, v-am spus toate acestea ca să fiți cât se poate de atenți în cercetările voastre. Filtrați, filtrați mereu bănuielile să nu vă pomeniți că... scalpați lumea pe gratis. Zâmbi în barbă și trase cu coada ochiului la Viorel care-și mușcă buza. Spionii de azi sunt de o sută de ori mai dibaci ca Mata Hari și nu se lasă prea lesne prinși.

- îi vom prinde! îl asigură detectivul - șef. Tot echipajul Rachetei albe nu ajută. Stejara a și intuit câteva posibilități de descifrare a radiogramelor.

- Stejara? Aha... e foarte isteată!

- Isteată? se săltă Viorel de la locul lui. E formidabilă, e fantastică, e... nemaipomenită!...

- E și frumoasă! adăugă bondocul.

- Faimoasă? se mai aprinse încă Viorel cum rar i se întâmpla. E... fascinantă! găsi el cuvântul potrivit, pentru că Mata Hari nu putea fi mai presus decât Stejara.

Zăriră lacul, sclipind metalic printre trestii. Bărci pescărești lunecau pe lângă maluri, iar în larg, purtați de adierile vântului, rătăceau plauri albastrii, ca niște banchize.

Moș Axinte trase "limuzina" la umbră.

- Pregătiți barca, băieți! le spuse el și copiii se mirară:

- Care barcă?

- Voi n-ați mai fost pe Lacul știucilor? La cel mai adânc și mai minunat lac dintre cele 2300 de lacuri câte există în România?! Uitați-vă acolo... se vede debarcaderul. Ambarcațiunea "Profesor Axinte" așteaptă doar să ridice ancora.

- Uraaa! strigară băieții, fericiți, și alergară spre "nava" alb - albastră, elegantă, singura care mai era legată la chei. Nici nu visaseră că se vor plimba cu o barcă mare și modernă pe imensitatea feerică a "celui mai minunat lac dintre cele 2300 de lacuri" românești.

Napoleon îi urmă în salturi și-i întrecu. Ajunse primul la mal și lătră vesel. Ambarcațiunea era închisă, iar pe mica punte, săltată de-un metru deasupra apei, tronau fel de fel de rădăcini și crengi curioase, contorsionate, din care cineva, probabil stăpânul bărcii, cioplise figuri omenești, păsări și animale ciudate. Dulăul scheună ca și cum s-ar fi cerut înăuntru.

- Pare-se că-i știe rostul... spuse Viorel.

- Hai, Napoleon, arată-ne cum se intră în cala vaporeșului! îl îndemna Dan.

Dulăul apucă în colți o clanță pe care nici n-o observaseră până atunci. Ușa se deschise ca smulsă de-un resort.

- Teribil! făcură ei uimiți deopotrivă de inteligența câinelui, cât și de tehnica profesorului.

- Ei, putem pleca? sosi și moșneagul cu toate ustensilele pescărești. Sus, mateloților! zâmbi el de încântarea care se citea în ochii băieților.

- Nu cumva are și motor? se minună Viorel, măsurând silueta suplă a bărcii.

- Cu motorul, aici, sperii peștii, răspunse bătrânul și urcă sprinten.

- Păi... nu văd nici vâsle!

- O, nu! Nu-i cu vâsle! Jos, în cabină, o să descoperiți un mijloc mai comod de locomoție. L-am conceput într-o noapte, pe front. De pus însă în practică, abia acum l-am pus...

Coborâră toți trei. Napoleon rămase afară pe punte. "Cala" era mai spațioasă decât s-ar fi putut bănui pe dinafară. Pereții erau ornați cu cioplituri în lemn și salbe de scoici și solzi de pește. Era o adevărată casă pe apă în care, la nevoie, s-ar fi putut înnopta. Bătrânul apăsă butonul unui aparat de radio montat la bord și răsună o melodie lină, ca o apă limpede, picurând într-o fântână adâncă.

- Roata aceasta masivă de fontă, arată profesorul o volantă, asigură deplasarea bărcii în orice direcție și cu o viteză respectabilă. Are o foiță de inerție mare și n-ai nevoie de nu știu ce efort ca s-o învârti.

- O tijă iese în apă și învârtte o elice? întui Viorel mecanismul.

- Întocmai! confirmă bătrânul și-l lăsă la comandă. Să te vedem... căpitane, cum navighezi!?

- Ridică ancora, Dane! comandă Viorel.

- Teles, căpitane! rosti bondocul supus, dar ochiul lui verzui bătu în cafeniu; se vedea cât colo că-l invidia.

- Dane, îi spuse moșneagul, pescadorul nostru are nevoie și de-un căpitan de rangul doi...

Acesta murmură, nevenindu-i să creadă:

- Voi fi chiar căpitan?

- Chiar!

Nu mai auzi de "rangul doi"; cuvântul "căpitan" îl zăpăci într-atât că dintr-o sucitură doborî jumătate din ornamentele de pe pereți. Viorel râse:

- Dar nu-i nevoie să scufunzi vasul!

Dan era în al nouălea cer și nu-i mai luă în seamă gluma care, în alte împrejurări, l-ar fi făcut să transpire.

- Ieșim în larg, apoi acostăm între trestii de lângă malul opus, spuse moșneagul, după ce ridicară ancora și Viorel învârti roata-motor. Apa gâlgâi și încet-încet barca pomi spre larg.

- Merge! exclamă el, scrutând, prin geam, depărtările albastre, în care soarele spârgea, cu sclipiri vii, mii de raze care lui i se părură niște splendide fascicule laser.

Bătrânul ieși pe puntea vasului să pregătească cele necesare pescuitului.

- S-avem noi pe Someș nava asta!

- Am face din ea o bază nautică de contraspionaj!

- Crezi c-am putea construi așa ceva?

- Am putea... Și dacă i-am face un motor cu laser... am naviga contra curentului fără teamă!

- ...Motor cu laser? Există așa ceva?

- O să existe, dacă-l facem!

- Noi?

- Noi! se avântă Viorel. N-ai auzit de efectul lumino-hidraulic? Când o rază laser pătrunde în apă, se creează presiuni teribile. Un piston plin cu apă...

- Da' știu că ai idei, căpitane! strigă Dan entuziast.

Barca pătrunse pe un culoar de trestii și în curând acostă la țărm. Ieșiră pe punte. Afară sufla un vânt molatic, sușotind printre trestii de argint. Mirosea tare a mâl, a plaur și, de undeva, de pe dealurile din împrejurimi, cobora, ca un fum subțire și nevăzut, aroma fânețelor.

- Nene Axinte!... vorbi Dan, ne-am hotărât să facem o barcă pentru Someș. Va fi echipată cu un motor...

- Cu laser! interveni Viorel. Acum ne-a picat fisa!

Folosise pluralul și bondocul șterse cu palma ceafa; îi aruncă o privire recunoscătoare și Viorel continuă:

- Pe baza efectului lumino - hidraulic. Adică tensiunile create

într-un tub vor putea mișca un piston...

- Ar fi o noutate! păru cât se poate de mulțumit profesorul. Sunteți niște inventatori norocoși!

Dan privi barba uriașă a profesorului și oftă. "E plăcut să fii inventator! Naiba știe de unde scoate Viorel atâtea idei!"

- Cu perechea arcocicletei ce se aude? se interesă moșneagul, lansând cu mișcări precise undițele.

- E aproape gata.

- Ei, atunci puteți veni după cealaltă și să le folosiți sănătoși...

- Ham! făcu Napoleon pe neașteptate încât Dan fu cât p-aci să cadă în apă.

- Wau - wau! îl îngână Viorel, care învățase lecția, și dulăul tăcu.

Moșul luă apărarea dulăului:

- Lasă-1, căpitane Viorel, că-și face datoria... El urmărește cu o răbdare mai mare ca a mea pluta și când trage peștele mă anunță. Scoase undița și băieții văzură în cârlig un crap serios. Napoleon se linse pe bot și-și legăna coada puțină. Așteptă însă cuviincios până ce pescarul îi dădu partea: capul și măruntaiele.

- Frigem peștii? întrebă Dan, simțind că-1 prinde foamea.

- Stai să fie "pești", îi tăie pofta Viorel. Deocamdată n-avem decât unul.

- Uite-1 și pe al doilea! strigă bucuros pescarul, scoțând o caracudă. Care vrea să fie azi bucătar-șef?

- Eu! se oferi Dan.

- Găsești în cală o lampă cu spirt...

- S-a făcut!

Dan, neașteptat de vesel, dispăru cu peștii și bătrânul se uită la Viorel.

- Chestia cu motorul de barcă... e invenția ta?

- Da!

- Las-o baltă!

- De ce?

Moșul nu-i răspunse, că ieși Dan să-i ceară chibrituri. Câinele hămăi iar, scurt, și profesoral smuci bățul; peștele era agățat. Napoleon își primi partea pe loc. Restul ajunse în tigaia bucătarului-șef. Viorel gândi: "Mă mir că n-am inventat până acum și o tigaie cu laser! Hm..."

poate că nu ține figura cu motorul..."

- Știuci nu se prind? își făcu el uitată întrebarea.

- Se prind, dar la blincher, îi spuse moșul și-i arătă o bucățică de metal lucitor, atârnat de un cârlig de rezervă.

- Știucile sar după asta?

- Sar după tot ce lucește; nu se prea uită ce înghit, ca rechinii! râse moșneagul.

"Dacă prin ață aş trage două fire foarte subțiri, de argint sau de cupru, cugetă Viorel, în locul blincherului s-ar putea monta un beculeț care ar da o lumină și mai sclipitoare." îl mânca limba să-și expună ideea, dar tăcu. "O voi experimenta mai întâi..."

Mirosea a pește prăjit, a trestii și a baltă; vântul cobora de pe dealurile din apropiere arome neștiute. Depart, pe un plaur, măcăia o rață sălbatică. Lângă ei. Napoleon spiona plutele:

- Ham! făcu iar și bătrânul râse în barbă:

- Mi-ați adus noroc, băieți!

Capitolul XVIII

- Fluturile are 12.000 de ochi, iar libelula... peste 25.000!

MOȘ AXINTE

Pescuiră o știucă, o știucă adevărată, și moș Axinte se miră:

- Nu știu ce au astăzi peștii! se reped la cârligul gol, cu grămada, de parcă singura lor plăcere ar fi să-noate în tigaia lui Dan.

Viorel râse.

- înghit cârligul gol? Vor fi având... orbul găinilor!

- Au! Cu siguranță că au! facu bătrânul, răsufând repede, pentru că tocmai atunci sări o altă știucă, asemeni unui fulger alb, tăios. S-a și agățat! Fără blincher!

- Tii! De-1 aduceam pe Fantomas i-ar fi strigat: "Prostule!" Și continuă, mai mult pentru sine, oarecum înclădat: E un pește prost, se vede pe el... cascade gura ca un bleg. Bleg și gata!

Dan scoase capul afară și întrebă, cu aerul său distrat:

- De ce-s bleg?

- Știu eu? ridică Viorel din umeri și-l văzu pe bătrân clipind complice din ochi. Dan vrea să afle de ce-i bleg...

- Lasă, lasă!... se supără bondocul, dar Viorel nu se lăsă:

- Cum îl putem ajuta?

Moș Axinte nu apucă să răspundă, că Napoleon lătră puternic, chiar în clipa în care cârligul atinse fața apei; luciră în soare doi peștișori, agățați unul lângă altul, bot în bot.

- Sunt, pur și simplu, proști! recunosc și bătrânul și-i aruncă înapoi în lac.

Dan se retrase, dumirit, în cală; de altfel mirosea deja a ars.

- Nu înțeleg ce-i orbește: lumina soarelui sau foamea? pufni Viorel intrigat. E oare posibil să nu vadă că-i un banal cârlig, fără nimic altceva?!

- La ora asta sar după tot ce mișcă, întocmai ca broaștele, hohoti moșneagul, amuzat, și potrive undița pentru pești mari, de adâncime.

- Curios...

- Ce te miră? Ochii lor, ca și ai altor animale, n-au capacitatea de-a desluși clar, instantaneu, un contur, o formă... Păianjenul, despre care se spune c-ar fi un fel de Argus¹, nu poate recunoaște musca nici măcar de la trei centimetri. Nu vorbesc de furnici, care trec adesea pe lângă larvele căutate de ele, de parcă ar avea ochelari de cal! Și o furnică are cinci sute de ochi!

- Câți? își scutură Viorel capul, convins că vântul care țiuia în păpuriș îl asurzise într-atât că-i scăpase cifra.

- Cinci sute, repetă profesorul. Fluturile arc și mai mulți, 12.000, iar libelula... peste 25.000 de ochi! Și tot nu văd ca lumea. Un fluture prinzi ușor cu șapca, iar o libelulă poate fi prinsă întinzând încetișor mâna.

- Mda... rosti Viorel, încurcat, și tăcu. Tăcu îndelung. Jos, în cală, sfârâiau peștii. Departe, la debarcader, cânta cineva dintr-o muzicuță de gură. Alături, Napoleon își mișca puțină coadă, plictisit că pluta stătea pe apă liniștită.

- Numai noi, oamenii, ne putem adapta vederea la orice distanță, la orice lumină, reluă bătrânul discuția. "Orbul găinilor", dacă vrei tu să știi, nu-i o glumă. Practic, pe întuneric, găinile-s chioare, după cum bufnițele, ziua, nu văd nimic. își ridică fruntea și-l privi pe băiat. Numai ochii omului au minunata facultate de-a distinge, clar și rapid, imagini mai apropiate sau mai depărtate, de-a se acomoda la întuneric, crepuscul, umbră, penumbră, la toată scara intensităților de lumină! Ochiul omului e...

"Fascinant!" voi să spună băiatul, cu gândul la Stejara, la ochii ei mari și negri, ca două pete de întuneric. Exclamă:

- E opera cea mai perfectă a naturii!

- Aș, de unde?! păru să se supere bătrânul. Se așeză turcește, să-și păzează undița. Peștii de adâncime nu se grăbeau să tragă. Nici pome-neală, căpitane! Până la perfecțiuneeee... Prietenul meu Petre Vancea, un mare savant, susține chiar contrariul; imperfecțiunile ochiului uman sunt de-a dreptul scandaloase!

1) Personaj mitologic, monstru cu o sută de ochi.

Viorel îl privi doar c-un colț de ochi; moșneagul nu-și râdea de el, încât îndrăzni:

- Ce defecte are? Eu văd, cu ochii mei, bine...

- Crezi? zâmbi în barba lui marc și albă. Pe lac pluteau câteva bărci. Le lăsă să se apropie. Se rânduiseră, întâmplător, într-un anumit fel și bătrânul spuse: Vezi vâslașii? Ce poartă pe cap?

- Vâslașii? Care vâslași? Viorel se uită mirat, spre bărcile care se îndreptau spre debarcader, venind dinspre alte zone ale marelui lac. Nu erau foarte departe, dar nu îndrăzni să se pronunțe. își încordă privirea și strigă uluit: Nimic! N-au nici măcar cap!

Moș Axinte râse cu poftă. Din cală apăru iar Dan:

- Eu n-am cap? De ce, căpitane?

- Tu ai un cap așa... cât o baniță! Ochi n-ai! spuse Viorel. Nu-i poți vedea nici măcar pe vâslași. Dan se uită în largul apei. îi vezi?

- îi văd, dar... se zăpăci el, pentru că la rame trăgeau oameni fără capete, ceea ce i se păru complet neverosimil. Imaginea se schimbă repede, odată cu modificarea distanței, și vâslașilor le reapărură capetele ca și cum cineva, un hâtra nevăzut, le-ar fi înșurubat la loc, pe umeri. Dan își scutură capul mare și creț ca întotdeauna când nu intra ceva în el. Să mor dacă pricep ce s-a întâmplat! La un moment dat i-am văzut pe toți decapitați.

- Și eu! spuse Viorel. O iluzie optică? se întoarce el către profesor.

- Nicidecum! râse moș Axinte, cu aceeași poftă, scuturându-și barba enormă. Aparatul nostru optic e defect! Retina are o porțiune insensibilă la lumină care produce o pată în câmpul vizual, cu atât mai întinsă cu cât spațiul observat este mai larg și mai îndepărtat. Pe cer "pata" asta, pierdută vederii, ocupă o suprafață cât unsprezece discuri lunare...

- Fiuuu! făcură copiii, copleșiți de uimire.

- Ochiul omului seamănă cu un aparat fotografic al cărui obiectiv a fost deranjat din axul lui, cu lentilele defecte, cu...

- Ham - ham! latră brusc Napoleon și bătrânul își ciumă vorba; vârful bățului, din fibre de sticlă, se aplecă mult, ca sub o mare povară.

- Trage! Trage, nene! strigă bondocul și-și șterse nădușeala de emoție.

- Mâța de coadă mai pot trage! spuse bătrânul cu ciudă. Mi-a rapt ața și s-a dus! Cu cârlig cu tot!

- De, măcar un pește trebuia să aibă azi mintea acasă! se bucură Viorel, de parcă peștele "delicvent" răzbunase prostia celorlalți, din cratița lui Dan. Mie mi-e foame!

- Mie nu? facu bondocul pe grozavul. Stai să-i prăjesc pe toți... mai spuse și coborî în cală, deși era curios să știe ce-i cu "defectele" ochiului uman.

Bătrânul tuși.

- Pun acuși un alt cârlig... Ce ziceam?

- De "lentilele" noastre defecte, pentru că ceea ce nu reușim să vedem cu propriul aparat optic, folosii Viorel cuvintele profesorului, noi vedem cu mintea.

- Să știi că ai dreptate! exclamă bătrânul, uluit și încântat totodată că băiatul sesiza un fenomen psihic complicat. Se poate spune că noi vedem și cu... inteligența. Pe raza luminoasă a ochiului, ce explorează lumea, aleargă și spiritul nostru, viu și scrutător, care ne corectează permanent, care judecă și apreciază totul: dacă un punct oarecare e apropiat sau depărtat; dacă apa-i adâncă sau ba; dacă suprafața lacului ascunde, dincolo de oglinda scânteietoare, o masă lichidă, o pătură de gheață sau o mare bucată de sticlă... E vorba de experiența trăirilor psihice...

- La asta mă gândeam și eu.

- Cum crezi că putem desfășura coala unei câmpii până la orizont? Sau cum crezi că putem vedea două șine de cale ferată paralele și nu convergente? Doar ochiul le percepe convergente!

- Convergente?!

- Da! confirmă cât se poate de serios moș Axinte și continuă: Creierul nostru nu primește în mod mecanic informațiile transmise de ochi, fie ei cei mai frumoși ochi!...

Băiatul oftă.

- Chiar și ochii fascinanți ai unei Mata Hari? întrebă el cu gândul la minunații ochi ai Stejarei.

Moșneagul zâmbi:

- Fascinația ochilor ține de mimică, de mișcarea pleoapelor, a mușchilor feței. Numai anticii credeau că există un fluid, o substanță sufletească ce urcă în ochi, producându-le acele sticliri care ne încântă pe toți...

- Sau care ne sperie! spuse Viorel, văzându-l pe Dan, cu ochii măriți de groază, apărând pe punte.

Bondocul abia reuși să vorbească:

- Jos în cală, c-un șaipe!

- Un șarpe?! se alarmă Viorel, dar moș Axinte îi liniștește pe amândoi:

- E pașnic, nu vă speriați. Ba aș zice că-i foarte pașnic. L-am dresat în primăvară, pe când era pui. Când vin la pescuit, îmi ține uneori tovărășie...

- Halal... tovărășie! pufni bondocul, galben la față. Trebuia să-ți iei, nene, un crocodil sau un hipopotam, că erau mai vizibili! Nu mă luaui prin surprindere...

Viorel glumi:

- Măcar să fi pus o tăbliță: "Șerpi, caracatițe și alți balauri pașnici. Țineți-vă firea!"

Bătrânul râse; se scuză:

- Trebuia...

- Sigur că trebuia! bubui Dan, transpirat tot.

- Napoleon! strigă profesorul. Adă-mi-l pe intrus aici, să-l cert că mi-a speriat prietenii. Repede!

Dulăul se execută; sări pe punte și-l scoase pe "intrus" din cală. Șarpele se încolăcise pe după gâtul câinelui, care nu înceta să mârâie.

- Ai facut-o lată, târâtoareo! Te strecoari așa, ca hoții... mormăi moș Axinte, supărat nevoie - mare. Produci panică...

Șarpele însă nu ascultă "morală"; dispăru brusc. îl zăriră o clipă mai târziu în apă, înotând ca un țipar, cu undiri largi. Băieții râsuflării ușurați și se pare că și Napoleon care mai mârâi o dată, zgomotos, fericit că neplăcutul "colier" nu se mai găsea la gâtul său, ci în lac.

- Bine, nene Axinte, dar tocmai un... hm... te-ai apucat să dresezi? Dacă ne mușca? nu se lăsă Dan, al cărui ochi verzui mai bătea încă într-un cafeniu-gălbui.

- Nu mai facem asociația de înaltă dresură? se uită profesorul la ei, amuzat. Șarpele, în mitologia românească, e protectorul casei și al copiilor... mai adăugă, ca pentru sine, și schimbă vorba: anticii credeau că substanța "spirituală", scursă din ochii unui om rău, poate avea efectul unei substanțe otrăvitoare. Așa s-a născut credința în deochi...

Dan, care crezu că face aluzie la el, își trase nasul, ofensat, ca Gâză.

Viorel și profesorul izbucniră în râs.

- Unde-s peștii ăia prăjiți? lăsa bătrânul undițele baltă.

- I-aduc acum! spuse Dan.

- Atunci hai, căpitane, la masă! privi el spre Viorel.

Mâncară afară, pe punte. Un vânt molatic adia dintre trestii. Din loc în loc zburau lișițe grase, urmate de cohortele puilor. Pe lacul lucind metalic zăcea un soare difuz, învăluit de culori bizare.

- Ar fi bine, Dane, să-ți pui șalul roșu, spuse Viorel tăcerea.

- Ce șal? De ce? sughiță bondocul, lingându-și degetele de grăsime. Nu mi-e frig deloc!

- O să-ți fie când o să te deoache Napoleon. Nu vezi cum se uită la tine?

- Se uită la farfuria mea. E o diferență! replică Dan, stânjenit, și-l iscodi pe bătrân: Animalele văd în culori?

- Unele... da, zâmbi moșneagul.

- Dar e adevărat că noi, oamenii, nu sesizăm toți culorile?

- E-adevărat. Norocul e că eu le sesizez. Altminteri mă vedeam silit să-mi angajez nu numai detectivi particulari, ci și șoferi particulari; minimum trei: unul pentru dimineața, altul pentru după-amiaza și încă unul pentru nopțile când sunt chemat... Tăcu, parcă mușcându-și limba, apoi adăugă râzând: Șoferii-s pisălogi și indiscreți!

"Indiscreți? se întrebă Viorel. Ce nevoie are el de... discreție? Și pe urmă cine-l cheamă noaptea și unde?" Nu voi să-și trădeze neliniștea. Spuse, ca și cum nici nu l-ar fi auzit pe bătrân:

- Trebuie să fie groaznic să vezi totul în alb - negru!

- Groaznic? Nu mi se pare. Orbirea-i groaznică!... Dar poate că nici asta nu e! Un băiat de la Cluj, orb, surd și mut, a învățat carte; mai mult, a studiat la universitate și-a devenit profesor, cunoscutul profesor Vasile Adamescu. Daltonismul nu-i nici măcar o boală, e o stare neplăcută pentru unii, că nu pot șofa, pilota avioane, conduce trenuri... Nu pot deveni pictori...

- Și nici poeți! spuse Dan pentru care culorile apusului, verdele trestiilor, albastrul întunecat al apei pe care se legăna mica lor navă albă însemnau poezie, în primul rând poezie. Care poet a devenit mare fără să fi descris un apus sau un răsărit de soare?!

- Homer! replică scurt bătrânul, la care bondocul rămase perplex.

- Ho - Homer? se bâlbâi Dan, cât pe ce să înghită un pește cu oase cu tot.

- Da! În poemele homerice nu veți găsi nici un termen, nici un cuvânt care să indice culori, ci doar intensități luminoase diferite: sclipitor, strălucitor, alb, negru, gri... care nu sunt culori! S-a crezut că în vremea ceea nu apăruseră încă la om sensibilitățile de percepere a culorii, cu atât mai mult cu cât și alți scriitori celebri, ca anticul Xenofon, de pildă, vorbeau despre curcubeu ca despre un "nor pur-puriu și negricios".

- Curcubeul? Negricios?! se cruci Dan, iar Viorel hohoti:

- Numai negricios nu e!

Bătrânul sorbi cu privirea o clipă împrejurimile scăldate în lumina unui soare târziu, apoi urmă:

- Probabil că la începuturile hominizării sale, omul n-a perceput culorile, dar Homer și Xenofon au fost, sigur, daltoniști! La ora respectivă existau pictori vestiți... Făcu o pauză și spuse îngândurat: Eu cred că omul a învățat foarte de mult să distingă nuanțele, culorile...

- A învățat?

- Da, căpitane! Omul a învățat să vadă. Se pare că vederea în culori e o cucerire exclusivă a inteligenței umane, că omul a forțat, pur și simplu, mâna naturii și s-a autodotat... aș zice, cu un element de lux. Prin culoare, omul a reușit să descopere complexitatea universului său și să vadă lumea printr-un nou unghi, cel estetic, care l-a făcut mai bun, mai sensibil...

Un plaur pluti pe aproape. Dinspre cherhana se auziră chemări. Văzduhul vibră:

- Gaudeamus...

Bătrânul tresări, surprins.

- Studenții mei... M-au găsit... și aici. Își iau rămas bun. Se uită la băieți. Ridicăm ancora!

Capitolul XVIII

Iliada se pare că a fost compusă de o femeie...

STEJARA

Viorel facu proba arcocicletei, chiar în curte, urmărindu-l fără încetare pe Gigi-Balamuc care se ferea din fața roții cu o necrezută dibăcie. L-ar fi călcat pe coadă, dar, cum n-o avea, se mulțumea să-l calce pe nervi. Fugea cocoșul, cu ciocul întredeschis, înspăimântat ca de sfârșitul lumii, și dac-ar mai fi avut nițică putere, și-ar fi luat cu bucurie zborul peste gard. Băiatul râdea căci, în fond, "lecțiile" primite îl transformaseră într-o pasăre destul de pașnică și rarele "kikeriki" și "cocorico" deveniseră pur și simplu necesare "atmosferei de vacanță".

- Lasă-l, căpitane, că-și dă duhul! se amuză și Dan.

- Vine Șchiopul! îi anunță din poartă Gâză.

Viorel abandonă urmărirea și spuse bravând:

- Să vină! Pariez c-o să-și scoată pălăria-n fața noastră...

- Vine pe două cărări! constată Dan, privind speriat în stradă.

- Să vină și pe trei!

- Sigur! se îmbufnă bondocul. Vrei să ne confunde căpățânele cu ouă de struț și să le facă papară? Uți ghiuleaua cu care...

- Ți-e frică?

Dan rămase în cumpănă.

- Arată-i căpitanului că nu te temi! interveni frățiorul său. Oho, să fiu eu aghiotantul!...

- Sunt căpitan, dacă vrei să știi! își scăpără el ochii și-i facu puștiului "piersica".

- Halal căpi... Dan! țipă supărat Gâză și se ascunse la spatele lui Viorel.

- Sunt căpitan, e bine?! repetă numai în ciudă bondocul și dacă mă mai faci căpidan, ai să vezi tu!

- Mă, Dane, mă! îl calmă Viorel. Ia-o mai ușurel că pe uscat tot aghiotant ești!

- Ba-s căpitan și punct!

- Ba eu zic că-i virgulă! se oțărî la el șeful.

- Dăm de bucluc, că-i beat criță! se alarmă Gâză, punându-i pe jar.

Dan ieși din nou în stradă și cum îl văzu pe chefliu se făcu verde; Șchiopul se bălăngănea la nici cincizeci de pași depărtare.

- S-o întindem! fu de părere "căpitanul de rangul doi".

Viorel râse.

- De ce? o să-și scoată pălăria în fața noastră, ai să vezi!

- Fugi!

- Și-o scoate! Pariem?

- Pariem! spuse în cele din urmă Dan, râzând fals. Pe ce? Se gândi puțin; era convins că Terentie avea să-i ia la trei păzește. Nu lăsa bețivul un cucui neplătit. Spuse: Pe Fantomas!

- De ce pe Fantomas?

- Atunci... pe arcocicleta mea! jucă el cea mai tare carte a zilei și Viorel căzu de acord.

- Taie, Gâză!

Băiețașul validă pariul și Viorel scoase din buzunar un fir de neilon subțire de abia-l vedeai. Socoti înălțimea aproximativă a Șchiopului și legă finii de cei doi stâlpi ai porții. Dan pricepu figura și-l luă căldura. "M-a tras pe sfoară șeful!" își spuse, roșu ca un curcan.

- Bună ziua, vecine! îl salută Viorel pe Terentie, neobișnuit de respectuos, tocmai când își făcu apariția în poartă. Intră și numaidecât pălăria lui veche, cu borul ros pe margini, îi sări din cap ca smulsă cu mâna. Gâză aplaudă, în timp ce Fantomas de pe acoperiș turui:

- Hoții - hoții - hoții!

Ștregarii se înțelesesă dintr-o privire și, prinzând un moment prielnic, ștersesă putina.

În parcul municipal, unde făcură un popas, căci Gâză rămăsese mult în unnă, Dan recunoscu:

- Invenția cu finii a fost tare, căpitane! Numai că nu pe noi ne-a salutat!

- Am spus că ne va saluta pe noi? Ziceam că-și va scoate pălăria în fața noastră... Nu-i așa, Gâză? se adresă el, hoț, băiețelului, care sosi

gâfâind.

- Aşa-i, căpitane! îl susţinu puştiul supărat că fratele său îi făcuse "piersica" pentru o nimica toată şi, pe deasupra, refuzase să-i dea şi lui arcocicleta, sub motiv că i-ar sta mai bine pe trotinetă. Dan îşi lăsa bărbia-n piept. Nu găsi nici o idee salvatoare.

- Ştii ceva, Dane! se îndură şeful de el. Arcocicleta de la moş Axinte rămâne a ta...

Dan se învioră puţin şi ochiul lui verzui sclipi. îmbufnat, îi spuse lui Gâză:

- Tu... şterge-ţi nasul! Ceea ce însemna: "Cară-te acasă!"

- Nu-mi comanzi, e bine?! îl apostrofă acesta, ofensat.

- Uite ce-i, Gâză, îl luă Viorel cu binişorul, dacă renunţi acum să vii cu noi, îţi aduc ceva...

- Ce?

- Ceva. Să zicem...

- Un pui de urs?

- Eşti într-o ureche? sări Dan. De ce nu-i ceri un urs bătrân, să ştie să şi joace?!

- Un pui de urs îi aduc! spuse împăciutor Viorel. Şi-o să şi danseze!

- Saluuut, căpitane! se întoarce Gâză pe călcâi, mulţumit de promisiune, şi, cât ai clipi, se topi pe după arborii parcului. Viorel zâmbi; încrederea pe care i-o arată băieţelul îi plăcu.

- De ce l-ai minţit? se burzului Dan. O să te sufoce de-acum cu "puiul de urs în sus, puiul de urs în jos"!

- Nu l-am minţit şi n-o să mă sufoce, răspunse Viorel sigur de sine.

- Doar n-o să-mi ceri, căpitane, să devastăm grădina zoologică?

- Nici o grijă. O să-i fac un ursuleţ....

- Cu laser? îl ironiză bondocul şi hohoti cu vădită obrăznicie.

- Cu arc! N-ai pic de imaginaţie! rosti furios căpitanul.

De lângă el răsună glasul răguşit al corbului:

- Prostul!

- Bravo, Fantomică! Spune-i-o verde!

Dan se şterse de năduşeală.

- S-a luat după noi... Tu ce mai doreşti, cioroiule? Să te vopsim?

Viorel zâmbi, îşi încălecă arcocicleta şi-l lăsa pe Dan să se ciorovăiască cu Fantomas. Aeraii verii îi învălui faţa ca o apă răcoroasă.

Dincolo de Canalul Morii vuiau mașinile. La podeț se dădu jos și trecu strada cu prudență.

- Viorel!

Nu era glasul lui Dan. întoarse capul și-o văzu pe Stejara. îi bătu inima de bucurie.

- Tocmai veneam la tine! Ce faci..., Ochiul dimineții?

- Mata Hari? râse ea drăgălaș. Știi că merit porecla? Am descifrat radiogramele!

Băiatul amuți. O frântură de soare auri fața fetei și ochii ei mari, frumoși, căpătară o strălucire neobișnuită.

- Chiar?! întrebă el, în sfârșit, și în glasul lui sună încântarea.

- Chiar! spuse Ra și se uită la curioasa bicicletă. E... arcocicleta?

- Da. Ți-o aduceam...

- îți mulțumesc. Ești bun!... îi întinse mâna mică și catifelată și băiatul simți un fior.

- Arcocicleta e un premiu cu totul meritat și dac-aș putea, aș construi și o limuzină sau un avion special numai și numai pentru tine!

Fata roși. Spuse la repezeală:

- închide ochii!

Viorel închise un ochi.

- Și pe celălalt!

Îl închise și pe celălalt și se petrecu un lucru care îl zăpăci cu totul; i se păru că buzele ei calde îi atinseră fruntea și, după o clipă, pipăi locul cu vârful degetelor ca și cum ar fi vrut să se convingă că nu visa. își dezlipi pleoapele, cât o tăietură de lamă, nu mai mult. Stejara îi surâdea dulce, cu prietenie.

- Așteptați-mă! îl auziră de partea cealaltă a străzii pe Dan.

- Hai, c-avem vești! se dezmetici Viorel.

- Ce vești? se interesă bondocul încă de pe la mijlocul șoselei, plin de curiozitate, dar Fantomas plană razant pe deasupra capului său și fluieră ca un polițai. Dan încremeni e spaimă. Privi în toate părțile și abia după aceea-și aminti de corb. Spuse: Detectivul zburător se ține de năzbâtii!

- Ra deține enigma radiogramelor!

Dan voi să articuleze invariabilul "Chiar?", dar buzele nu-l ascultară.

- Le-am descifrat. Atât! De enigma lor însă nu pot să spun c-am dat, băieți!

- N-ai textul aici?

-Nu.

- Încearcă să ți-l amintești! o rugă Viorel, arzând de nerăbdare.

- Mi-e imposibil! spuse ea cu regret și-o luă spre insulă.

- Încearcă totuși! insistară băieții.

- Pot să vă spun doar că cifrul a fost inventat de un om foarte deștept! Fata le aruncă o privire măreață. Gesticulă cu o mână delicată, pe care pielea bronzată avea luciul platinei. Toate radiogramele constituie un singur mesaj. Cuvintele-s alcătuite din silabele nearticulate ale cuvintelor primare, ca să mă exprim așa... Odată formate, noile cuvinte intră în înlanțuire logică doar după așezarea lor în ordinea mutării calului la jocul de șah... Grozavă "cheie", nu?

- Formidabilă! exclamă "detectivul - șef".

- Nemaipomenită! tună și aghiotantul, iar Fantomas, din zbor, combină comic cuvintele:

- Formenită!

O mașină vui pe lângă ei și corbul fluieră vehement. Aceasta frână, de-i scârfăiră toate roțile, dar nu opri. își văzu de drum cu o viteză moderată, însă copiii socotiră înțelept să-l scoată pe "polițistul de ocazie" din zona autostrăzii.

- Să mergem!

Ploua mărunț de tot, de parcă vântul ar fi purtat spre ei, din depărtări, stropi de val marin.

- Noi, Dane, puteam să ne muncim mult și bine capul c-un asemenea cifru! reluă Viorel, pe drum, discuția.

- Să nu crezi, căpitane! Găseam un calculator electronic... și i-

Fata îl întrerupse:

- Și noi am lucrat cu o mașină electronică!...

- O mașină electronică?! schimbă băieții priviri. De unde-ați avut voi o asemenea mașină?

- Am avut!

- Deci ea ți-a dat cifrai!

- Da, după ce i-am pregătit un program.

- Tu ai programat calculatorul? întrebă Dan.

- Eu. Programarea de la Nicolo am învățat-o; tatăl lui e constructor de computere, iar el o să se specializeze în limbaje cibernetice...

Lui Dan îi pieri complet graiul, iar Viorel arboră un zâmbet fericit; zâmbetul lui se desfășură ca un steag, umplu strada și pluti deasupra orașului. Nici bondocul, nici altcineva nu i-ar fi putut desluși sensul. Merșeră tăcuți, alături, iar soarele, ieșit dintre nori, risipi în fața lor un colb fin, de aur.

Insula, scăldată în lumină, îi primi cu nechezatul prelung al calului, ca un semn de salut. Mirosea a flori de câmp și a iarbă, a mentă și a frunze de mur.

Jos, în "treapta inferioară" a rachetei, noii lor colegi îi așteptau. Ca de obicei, "detectivii" uitară să-și șteargă picioarele. Viorel se pocni peste frunte. Spuse ca o scuză:

- Data viitoare voi monta aici un prag - ștergător care o să rezolve problema.

- Genială idee, căpitane! oftă Dan.

În alte împrejurări o asemenea invenție ar fi suscitât poate pasionante discuții, dar Viorel trecu direct la subiect.

- Unde-aveți mesajul?

- Apasă pe primul buton, arată Nicolo ecranul memorizatorului.

Detectivul - șef apăsă și citi cât se poate de mirat:

- "Acolo unde astăzi un savant inofensiv dezgroapă ruine și așează cioburile oalelor în ordine, după straturile civilizațiilor apuse, au existat odinioară cumplite pârjoluri nocturne, la a căror lumină învingătorii îmbuibăți torturau prizonierii și se încăierau pentru pradă. Ce-ar mai fi răs pirații aciuiți în cetatea Troiei, dac-ar fi știut că odată și odată comorile lor, rod al jafurilor, vor fi considerate mărturii ale uneia dintre civilizațiile lumii!"

Ecranul se stinse și Viorel șopti, complet derutat:

- Cineva își bate joc de noi!...

- Crezi? sughiță Dan. Crezi tu asta, căpitane?

- Ce e cu Troia? Și cu savantul inofensiv? Ce ne privesc pe noi oalele lui sparte?!

Stejara râse și râseră și ceilalți.

- Nu știi nimic despre Troia? Viorel tăcu și fata continuă: Un frumos oraș antic, de lângă Marea Egee, care a fost distrus...

- Dintr-o prostie!... interveni zgomotos Codrin. După Homer, cică Paris ar fi răpit-o pe Elena din Sparta și grecii i-au asediat, pentru asta, zece ani și poate că asediul ar mai fi durat mult și bine dacă nu era Ulise cu șiretenia lui. El i-a sfătuit pe eleni să se retragă și să lase pe câmpul de luptă un uriaș cal de lemn. Troienii au tras în cetate calul, considerându-l un dar oferit zeilor, fără să știe că în pânțele lui erau ascunși soldați greci. Aceștia, atacând prin surprindere, au învins, prădând și incendiind fastuoasa cetate...

Bondocul, pe care povestea îl lăsase perplex, spuse repede de parcă s-ar fi temut să nu i-o ia altul înainte:

- Poate că tot acest mesaj nu e decât un... cal troian!

- Păi, eu ce spuneam? Ne-au păcălit și basta! Pistă greșită...

Căzură pe gânduri. Viorel se uită la Codrin pe fața căruia stăruia încă ironia. Acesta, întâlnindu-i ochii, râse cu poftă.

- Ce râzi?

- Râde aiurea! se supără Stejara de parcă de ea ar fi râs. Întâi, războiul troian nu a fost chiar o prostie. Întâmplarea cu răpirea Elenei n-a făcut decât să reverse paharul grecilor nemulțumiți că troienii blocau trecerea din Marea Egee în Dardanele, în Marea de Marmara și Marea Neagră. Apoi... Iliada se pare că a fost compusă de o femeie, nu de Homer!

- Se pare..., o îngână Codrin, domolit.

Stejara se întoarce spre Viorel:

- Dar aici nu despre oalele sparte de la Troia e vorba...

- Atunci?

- Conținutul real al mesajului e altul, încercă ea să-l fiarbă.

Dan se foi, agitat.

- V-ați bătut joc de noi! tună el și ochiul său verzui bătut în cafeniu.

- Ușurel! făcu Nicolo. Apasă și pe al doilea buton și o să te lămurești.

Ra adăugă:

- Abia la a doua întoarcere "chcia" deschide cu adevărat mesajul...

Viorel acționează și celălalt buton. Pe ecran apăru un text lapidar, de-a dreptul alarmant:

"Statuie... cincisprezece nord... aur... imediat plecăm."

- Drăcie! pufni Viorel, și-și scărpină vârful nasului cu unghia de la

degetul mic.

- Am bănuît că-i o comoară la mijloc! strigă Dan. Jur că am bănuît!

- Vorba e ce facem? îl opri căpitanul. Ei pleacă imediat cu aurul și noi stăm pe gânduri... E clar că la cincisprezece metri de nord de statuie... Care statuie?

- Statuile din centru! mai spuse Ra, calmă. Le-am pus sub observație.

- Statuile din centru?

- Adică din orașul vechi, din fosta cetate, pentru că numai acolo mai pot fi găsite tezaure. Trebuie să studiem locurile unde s-au mai făcut săpături în ultimii ani...

- Bănuiești că s-a descoperit ceva de preț și-a fost lăsat anume acolo, pentru un moment mai prielnic? intui "detectivul-șef".

- Da, Viorel! Tu n-ai observat că în mesaje se făceau aluzii la comori, chiar și în variantele cifrate? E greu de crezut că-i vorba de niște găinari de rând care umblă cu coțcării mărunte...

Tăcură. Se auzi tic - tacul unui ceasornic ascuns.

"Ra mă taie și ca detectiv!" gândi Viorel și-o privi recunoscător și plin de admirație. Gropițele din obraji i se adânciră dulce, dând întregului ei chip o expresie nouă, de un farmec aparte.

- La ce te gândești, căpitane? fii curios bondocul ca întotdeauna.

- La tine...

- La... ?

- Ai un fler fantastic! îl laudă Viorel cu mintea în altă parte și, printre buzele sale cu contururi hotărâte, scăpă o părere de zâmbet.

- Am, să știți asta! începu Dan să se umfle în pene și intonă un lung și lăudăros discurs. Eu am prevăzut... Așa să știți că...

"Îi bubuie mintea!" își spuse Viorel și se uită cu înțeles la avertizorul barometric de deasupra ușii...

Afară, Vulpe necheză prelung și sunetul se rostogoli peste poiană și râu, peste copaci și case...

Capitolul XVIII

*Părul pisicilor secretă vitamina B și, dacă
nu s-ar "spăla" ar muri de avitaminoză.*

GEORGIANA

Moș Axinte își juca pipa în palmă și, din când în când, arunca priviri scurte spre ușa înaltă, capitonată, a directorului Bucșa. Audiența fusese fixată la ora 9 și ceasornicul din tumul catedralei, care se vedea prin geamul din dreapta lui, arăta 10. Dan, carc-și pierduse cu totul răbdarea, se plimba, de ici - colo, prin anticameră, agitat. Stejara răsfoia de zor o revistă ilustrată, iar Codrin, Georgiana și Nicolo discutau ceva în contradictoriu. Doar Viorel stătea deoparte, tăcut, peste măsură de calm, deși numai cu o zi înainte, acolo, la Racheta albă, trăise cea mai vie emoție: descifrarea mesajelor! Poate pentru că era cu ei bătrânul profesor care, desigur, vorbise în viața lui cu mulți directori... Sau, pur și simplu, pentru că presimțea reușita planului ultra - strategic pus la cale, de astă dată, în colectiv. Se bucura de amploarea cercetărilor pornite în cadrul acțiunii XL-20. În sinea lui nutrea convingerea că, în locul secret, din parcul neidentificat, erau ascunse aurării. De aceea, ideea lui moș Axinte de-a cere administrației parcului permisiunea de-a transforma gazonul în culturi de plante aromatice i se păru excelentă și plină de subtilitate. Întâi și întâi li se permitea să stea tot timpul în zona parcurilor fără ca autorii ascunzătorii să-i bănuiască de ceva și să se teamă de ei. Apoi, săpând și lucrând pământul, aveau șanse să descopere înaintea lor containerul cu obiecte prețioase și să le înlocuiască prin altele, false, jucându-le astfel o festă strașnică. Salvau comori inestimabile. Viorel se și vedea decorat pentru servicii deosebite aduse patriei. Ba nu, pe Stejara o vedea decorată, căci fără ea... Se întoarse deodată și o privi: văzu pe bluza ei albă, în dreptul inimii, o stea de briliante peste care soarele turna miliarde de raze...

Clipa de visare zbură, însă, pentru că ușa înaltă, capitonată, din fața lui, se deschise brusc.

- Axinte Racogevidan!

Se ridicară toți, ca la o comandă, și intrară unul după altul, în camera mai marelui parcurilor orașului.

- Unde ați dat năvală? se sperie de atâția copii secretara stenografa. Să intre numai Axinte Racogevidan!

- Păi... n-a intrat altcineva!... spuse bătrânul șugubăț, facându-și vânt cu pipa.

- În audiență s-a înscris Axinte Racogevidan, repetă femeia rar și răspicat, ca și cum nici unul dintre ei n-ar fi avut aparatul auditiv perfect.

Directorul, un bărbat între două vârste, cu un păr negru, lins, aruncat peste cap, și niște sprâncene răzvrătite, se impacientă. Se ridică de la masă și întreabă:

- Cine-i Axinte Racogevidan?

- Eu sunt profesorul Axinte, spuse moșneagul simplu și se întoarse, printr-o sucitură a corpului, către grupul copiilor ca și cum ar fi așteptat de la ei confirmarea identității sale.

- A... păru să-și amintească directorul. Am auzit de dumneavoastră. Veni către el, cu pași mari, și-i strânse mâna bărbătește. Păru sincer: E o plăcere să vă cunosc personal.

- Plăcerea e de partea mea, răspunse jovial moș Axinte și-i facu lui Viorel, în ascuns, cu ochiul.

- Dar voi... voi ce doriți? li se adresă directorul copiilor, care tăcură.

- Dumnealor... continuă moșneagul prezentările, sunt Racogevidan! Un caz rar de substantiv propriu comun. înseamnă... Ra (și-o arată pe Stejara), Codrin (și-l arată pe băiat), Georgiana, Viorel, și Dan. Toți cetățeni onorabili ai urbei noastre.

Fruntea inginerului Bucșa se descreți.

- Ocupați loc, vă rog... Vă ascult pe toți!

Moș Axinte tuși, își trecu o mână prin barba deasă, și începu:

- Zic să intrăm direct în subiect... Noi am inițiat îngrijirea parcurilor...

- Excelent! Se aprobă! Mai e și altceva? spuse el și se uită la vraful de hârtii de pe birou, semn că mai avea și altceva de făcut.

- Mai e... Vedeți, am vrea să înlocuim gazonul...

- Cu ce? tresări și se schimbă la față, presimțind ceva ieșit din comun.

- Cu plante agricole...

- Cu... se înecă el. Făcu un du-te-vino între masa masivă de scris și fereastră, amuțit parcă, apoi, fără să ascundă ironia, întreabă: Vreți să cultivați usturoi? Să miroase tot orașul? Hohoti singur. Secretara stenografa își lăți doar fața într-o expresie de uimire.

Viorel își mută greutatea corpului de pe un picior pe altul. Spuse calm:

- De ce nu roșii? Cu o sută de ani în urmă, roșiile erau cultivate în parcurile și grădinile regale și erau considerate foarte faimoase. Ba treceau drept cele mai frumoase plante ornamentale!

Bărbatul cu sprâncene groase și părul negru, lins, îl privi indulgent.

- Informația este exactă! întări bătrânul.

- Știți cum a ajuns medicul reginei Angliei celebru? ieși din grup Georgiana. Nu prin succesele sale doftoricești! A îndrăznit - primul! să guste o roșie.

Stenografa se mișcă surprinsă și scaunul scârțâi.

- Să notez?

- Nu! se supără directorul. Și, cu ton înmuiat, către copii: Mărturisesc că nu mă dau în vânt după roșii, dar...

- Când o plantă devine comestibilă, deci mai mult decât un articol decorativ, de lux, interveni moș Axinte, simțind nehotărârea directorului, atunci e mutată repede în grădina din dos, de parcă a mânca e un verb rușinos. Scuzați-mă, dar mi se pare că, pe undeva, înțelegem prost noțiunea de frumos.

Codrin nu se astâmpără. întreabă:

- Cactusul dumneavoastră e frumos? și arată un ghiveci de lângă fereastră. Ați umplut parcurile cu cioturile astea pline de țepi!

- Și pe care le înmulțiți în sere speciale, reluă bătrânul, ca să nu le dea prilejul copiilor să se înfierbânte. O armată de grădinari le cară cu lădițe cu tot în locuri publice și le înconjoară cu bolovani ca să dea, chipurile, impresia deșertului. Nu ține! mai adăugă el, și râse în barbă.

Dan, văzând tratativele în "aer", nu se abținu:

- De varză ce părere aveți? Vă place?

- Varza? Directorul facu un rictus de parcă în clipa aceea ar fi năvălit în biroul său mirosul unei întregi bucătării de campanie.

- Varza, îl susținu Georgiana, conține vitamine și antibiotice, nemaivorbind că o căpățână mare face cât toți cactușii țepoși la un loc!

Bondocul strigă:

- Zece, Georgiana!

Moș Axinte se supără:

- Nu suntem pe stadion!

- Am tăcut! bătu în retragere Dan.

Profesorul se așează mai bine pe scaun, dând a înțelege că n-avea de gând să iasă prea curând din birou. Mormăi ca un urs care și-a rătăcit bârlogul:

- N-avem în plan să cultivăm nici usturoi, nici roșii, nici varză, ci... Hm... Ce-ați zice de mentă? Miroase bine, mai bine decât iarba, e o plantă perenă, crește fără să fie însămânțată de la an la an, nu cere îngrijiri speciale... în plus, e căutată în industria farmaceutică și cosmetică.

Directorul se opri deodată în fața ferestrei și privi parcul din fața clădirii. Văzu, probabil, în minte, în locul ierbii de un verde spălăcit, întinse suprafețe de mentă și, parcă simțind aroma unui ceai tare, se întoarse cu ochii complet împlânziți. Spuse secretarei:

- Aduceți, vă rog, două cafele și șase sticle de suc...

Se lăsă o tăcere lungă. Orologiul din tumul catedralei bătu sfertul, rar și melodios.

- Dar de levănțică ce ziceți? continuă moșneagul încet. Sau de mușețel?... Un lan de mușețel înflorit face cât unul de păpădii!

- De prăpădii! glumi Viorel, simțind că lucrurile iau o întorsătură favorabilă.

Bucșa se lăsă moale pe un scaun.

- îmi place și menta, și levănțică, dar votez din toată inima pentru cultura de mușețel, spuse el cu totul schimbat.

- E bun la toate! zâmbi moșul și ochii îi străluciră.

- Chiar așa! bătu din palmele ei mici, ca două aripioare, "doctorița" echipajului, Georgiana. Uleiul de mușețel are o acțiune antimicrobiană extraordinară; cicatrizează repede rănilor, protejează țesuturile față de razele ultraviolete și razele roentgen, vindecă arsurile, degerăturile și

câte și mai câte!

- Informația este exactă! spuse iar bătrânul.

Sosiră cafelele și sticlele cu suc și se pomeniră vorbind toți, deodată, gălăgioși nevoie - mare.

- Dacă n-aveți nimic împotrivă, sublinie moș Axinte, vom cultiva și mentă, și mușețel, și mătrăgună...

- Mătrăgună?!

- Mătrăguna e o plantă medicinală foarte valoroasă! explică profesorul. O parte din recoltă am putea-o prelucra chiar noi, înființând un laborator - școală de... chimie farmaceutică!

"Urmărim răufăcători sau producem leacuri? se întrebă, mirat, Viorel și înghiți în sec. Ciudat! Poate că are moșneguțul un plan mai secret... Poate-a descoperit vreo substanță nouă, prin reacții fizico-chimice dirijate cu laser, sau poate că vrea să mascheze și mai mult acțiunea XL-20... Cine știe ce coace formidabila lui minte!"

- Am putea transforma plantele în prafuri, prin liofilizare, concentrând la maximum principiile active, inclusiv uleiurile volatile. Sub formă de "ceai tablete" plantele se conservă mai ușor și timp nelimitat. Dar mai pot fi și comprimate, prefăcute în granule, paste sau unguente...

Bucșa își bău cafeaua până la ultimul strop, apoi, cu ceașca în mână, întrebă senin, fără urmă de îndoieli:

- Nu veți abandona inițiativa până primăvara viitoare? Poate mai discutăm problemele astea și la toamnă, nu?

Moș Axinte tăcu. Viorel își mușcă ușor limba, iar ceilalți rămaseră ca năuci.

- Sunteți glumeț! vorbi Stejara, măsurându-l pe director cu ochii ei mari de tăciune. Dar noi vă întrecem! Vă propunem o întâlnire, pentru a discuta lucrurile mai la concret, în anul 2010!

Bucșa voi să spună ceva, dar Ra îi zâmbi fermecător, încât se lăsă păgubaș.

- Ne apucăm chiar azi de lucru, îi mărturisi profesorul.

- Azi? sări Bucșa de la locul lui, ca ridicat de un resort, și sprâncenele-i stufoase se zbatură ca doi arici. Ați auzit dumneavoastră de semănături de vară?

- Da, spuse simplu bătrânul. Culturile duble se seamănă, de obicei,

vara, adăugă el și ascunse în barba lui uriașă un zâmbet ștrengar.

- Dar nu mai suntem nici măcar la începutul verii! protestă inginerul Bucșa, de care depindea acum reușita acțiunii XL-20.

- Găsim noi soluții ca semințele să germineze repede și plantele să se dezvolte bine, spuse Viorel tot atât de calm ca și bătrânul.

Fiecare veni cu o propunere și se stârni chiar gălăgie.

- Suportăm noi cheltuielile...

Viorel îl coti pe Dan.

- Ce spui? Te ajut să spargi pușculița?...

Acesta, auzind de pușculiță, de bani, pufai:

- Mi-i înapoiați cu dobândă!

- Cumpăr eu semințele și îngrășămintele chimice și tot! se hotărî moș Axinte să încheie discuția și Dan râsuflă ușurat.

- Eu dau drepturile de autor pentru arcocicletă, îi urmă exemplul Viorel.

- Ești inventator? se miră Bucșa.

- Toți cei de față sunt inventatori! se ridică bătrânul, primul, și se uită la secretara stenografă: Scrieți, vă rog... "Autorizăm..." Și dictă o împuternicire pe care o scoase singur din mașina de scris și-o depuse în fața directorului, pe birou. Semnați!...

- Da' practici oameni mai sunteți! răsă acesta, complet dezarmat.

Viorel fu cât se poate de mulțumit. îi veni să fluiera de bucurie. "Cincisprezece metri nord de statuie... Am mai făcut un pas!" Și se gândi la întinsele lanuri de mușetel înflorit, la mirosul pătrunzător de mentă și poate la splendidele zone cu mac roșu ca focul, la parcelele cu albăstrele, la minunatele culturi aromate care vor crește deasupra terenurilor pe care ei le vor scormoni în căutarea enigmaticelor comori...

- Vorbeai de-o "soluție", căpitane Viorel, îl luă de după umăr moș Axinte, după ce ieșiră din clădirea administrației parcurilor.

- Am auzit că semințele, tratate cu ultrasunete, răsar mai repede, iar frizele plantelor cresc mai mari. N-am însă idee de unde am putea lua un generator ultrasonic...

Bătrânul îl bătu pe umăr.

- Ne interesăm noi!

Poposiră în primul parc, în apropierea statuii lui Horia, și se așezară

turcește, direct pe iarbă.

Cineva le atrase atenția:

- Nu știți să citiți? Scrie pe tăbliță: "Nu călcați pe iarbă!"

Copiii râseră.

- Va trebui să înlocuim tăblițele, spuse zâmbind moșneagul.

- Vom scrie pe ele: "Cetățeni! Nu călcați pe mușețel!" spuse Ra, la care râseră toți, tăvălindu-se prin iarba moale, destul de mare, care aștepta deja aparatul de tuns.

Stejara era excelent dispusă. Ochii ei iradiau o lumină care-l tulbura pe Viorel, de parcă atunci ar fi văzut-o întâia oară și ar fi fost fermecat brusc de fizionomia ei rară. Băiatul se concentrează, încercând să găsească o idee mare, nemaipomenită, care să-i lase pe chip acel desen unic, de uimire și încântare, care-o făcea și mai frumoasă. Scotoci prin minte tot ce citise prin reviste și cărți... Spuse deodată:

- Dacă nu găsim un generator ultrasonic, tratăm semințele cu biostimulatori!

- Ai auzit tu de biosimulatori? facu bondocul.

- Biostimulatori, mă! râse "șeful".

- Stați, copii! spuse bătrânul, prinzând ideea și completând-o pe loc: Vom înveli semințele c-un strat de substanță stimulatorie...

- Le vom glazura, întocmai ca drajeurile.

- Asta-i "soluția"! exclamă profesorul.

- Ascultă, Viorel, invenția ta se va putea aplica la orice semințe, chiar și la grâu sau la porumb!

- Bineînțeles! Se va breveta! se entuziasmă moș Axinte. Va însemna economie de îngrășămintă, recolte mai bogate... Aur va însemna, copii!

Viorel era copleșit de emoție. Fără să-și dea scama jubila, gândindu-se la viitoarele sale succese... agronomicești.

- Dane, crezi c-am putea combina ultrasunetele cu...

- Cu substanțele astea... bio... brio...?

Râse numai Georgiana și râsul ei semăna mai mult cu sunetul scos de-un șoricel japonez: sue - ciuc!

- Eu propun, copii, vorbi moșneagul rar, și glasul lui cu timbru grav răsună solemn, să-l numim pe căpitanul Viorel... agronom-șef!

- Nu! protestă Viorel. Pe Stejara... Ea...

Dar fata îl privi în ochi și-i spuse dulce, ca și cum n-ar mai fi fost alții în jurul lor:

- Tu ai talent, crede-mă!

Simți că-i fuge sângele la tâmpile și inima-i bătu mai tare. "Hm! Talent la... agronomie? Dacă ei, Stejarei, i-ar face plăcere, poate m-aș face și... Să mă fac agronom? Detectiv, radiotelegrafist, inventator, astronom, agronom... Rimează!" râse în sinea lui și Dan, ca de obicei, îl întreabă:

- La ce te gândești?

Viorel îi răspunse zâmbind:

- La comoară. La ce m-aș putea gândi?...

Lângă ei, o bătrânică își certa pisicuța pe care o scosese la aer:

- îți speli blănița pân-o să te îmbolnăvești!

- Dimpotrivă, măicuță! râse moș Axinte. Dacă nu s-ar spăla, s-ar îmbolnăvi dc... avitaminoză!

- Chiar?! se miră Dan, și-și uită gura căscată.

- Chiar! întreab-o pe Georgiana...

- E-adevărat?

- Părul pisicilor secretă vitamina B și, dacă nu s-ar "spăla", ar muri, confirmă "doctorița".

Dan oftă.

Soarele era sus, ardea bine de-acum și aerul prindea să vibreze.

Capitolul XVIII

*Dinozaurii au dispărut datorită
exploziei unor supernove...*

MOȘ AXINTE

- Ai găsit ceva?

Întrebarea se repeta des și, de fiecare dată, își ridicau toți privirile, nerăbdători să afle ce ascundea pământul vechii cetăți.

- Aur! surâse Viorel, ascunzând ceva.

- Fugi! făcu un gest de "pagubă-n ciuperci" rotofeiul Dan.

- Pariem că-i aur?

- Pe ce?

- Pe-o porție de înghețată!

Dan se întristă.

- De înghețată m-am lăsat...

- Atunci?...

- Pe un pumn zdravăn, propuse bondocul. îl încasează cel care pierde. S-a făcut?

- S-a făcut! și Viorel arată un fir lung de păr.

- Hai să-ți dau pumnul, triumfă Dan.

- Ba vino tu! Doar ai pierdut. Nu vezi că-i un fir din părul Georgianeii?

Bondocul se bâlbâi:

- Căp... pitane, tu nu ești întreg!

- Îs! Nu știai că părul fetelor conține mai mult aur, iar al băieților mai mult sodiu și clor?

- Povești!

- Nu-i poveste! spuse moș Axinte, umflându-se de râs.

- Care-l ține să-i dau pumnul? întrebă Viorel și Codrin se prezentă imediat.

- Dă-i, căpitane! strigă acesta, imitându-l pe Dan și folosind aceeași intonație, ca pe insulă, în ziua vizitei lor "oficiale".

Dan se facu palid și se sprijini de Codrin care-l ținu; acesta căzu în groapa săpată de bondoc:

- Pfi, ce adâncă eee! Mă, Dane, dar tu vrei să perforezi planeta?!

Stejara râse.

- Știi că nici nu-i rea ideea? Teoretic, ar fi posibil să se construiască un puț uriaș care să treacă prin centrul pământului și să iasă de cealaltă parte a planetei.

- Teoretic! pufni Dan, mai mult mort decât viu.

- Mie mi se pare că și practic! își dădu profesorul părerea. Dacă puțul nu s-ar tăia vertical, ci oblic, evitându-se zonele fierinți... Matematicianul american Cooper a calculat că o astfel de călătorie, de la Washington la Moscova, ar dura numai 42,2 minute!

Codrin însă aștepta să se consume pariul.

- Ce faci, Viorel? îl arzi?

- îl iert, pentru că a săpat astăzi mai mult ca oricare dintre noi!

Dan se bucură. Cunoștea el pumnul lui Viorel și-i zâmbi căpitanului recunoscător.

- Hei, Fantomică! Tu ce cauți p-aici?

Corbul se lăsase ca fulgerul între ei și alerga spre stăpânul său ca și cum nu l-ar mai fi văzut de cine știe când. Viorel îl scărpină pe gât, zbârlindu-i penele de un negru intens, cu reflexe violete, vinete și verzi.

- Ham-ham! "lătra" Fantomas nitam-nisam.

- Ești câine, mă? Ești mai curând o pisică!

- Câine! rosti corbul.

- Care câine, mă? râse stăpânul său, și abia termină întrebarea, că în spatele lor hămăi gros dulăul lui moș Axinte.

- Napoleon! strigă moșneagul.

- Să-mi spui tu mie. Dan, că Fantomas nu-i un detectiv mai dîtai ca noi?! L-a urmărit și așa a ajuns la noi...

- Te pomenești!... plescăi din limbă prietenul său. Peste două minute va apare și Gâză! Voi să spună: "Pariez pe orice", dar tăcu. Pentru azi îi ajungea un pariu...

Moș Axinte îl certă pe Napoleon:

- Cum ai ajuns aici? Hai?!

- Ham - ham! răspunse repezit dulăul de parc-ar fi spus: "Nu mă mai cicăli, bătrâne! M-am plictisit singur și pace!"

Fantomas îl îngână:

- Ham! și câinele latră iar, furios, dar Viorel îl domoli:

- Wau - wau!

Napoleon tăcu. își scutură urechile clăpăuge și privi către moș Axinte, care-i întinse spre bot o cheie veche, ruginită, scoasă din pământ.

- Caută - caută! îi spuse și câinele pomi să miroase țărâna răscolită de cazmalele copiilor.

- Ce să mai caute! râse Nicolo, scoțându-și ochelarii. Am "mirosit" noi peste tot și la cînșpe metri nord și la cînșpe metri sud, da-i vânt!

Tonul lui nu era de natură să folosească atmosferei generale. Viorel îl trase deoparte și-i șopti amenințător:

- Câți fals, Paganini!

Băiatul nu se supără. își șterse ochelarii, îi puse pe nas și-l privi superior prin lentilele ușor fumurii. întrebă:

- De ce nu trecem în alt parc?

- Pentru că nu ne-am încheiat misiunea aici. Mai avem de nivelat pământul și de însămânțat. Cu condiția asta am început cercetările!

Fantomas zbură pe capul lui Dan și se așeză în părul lui mare și creț ca într-un cuib.

- Jos, lighioană!

- Daneee! Era frățiorul său, Gâză. Sosise la țanc. Ce mai cucui ți-a crescut, Daneee!

Bondocul, supărat că Fantomas nici nu se gândea să-și părăsească poziția, îl rugă pe Viorel:

- Ia-l de-acî!

- De ce să-l iau, mă? Poate c-a găsit aur în capul tău, mai știi?

Câinele strănută de câteva ori, din cauza prafului care-i pătrunsese în nări și începu să scormonească tocmai groapa săpată de Dan. în câteva clipe scoase la iveală un soi de rădăcină sau un os de animal preistoric. Fantomas își luă de îndată zborul de pe capul lui Dan și, planând pe lângă urechile dulăului, strigă:

- Came!

- Te-ai păcălit, că nu-i came. E numai os! râse Gâză, dar își cuimă vorbăria căci în scobitura uriașului os văzu lucind ceva. Voi să ia osul din gura dulăului, dar acesta îl mârâi.

Bătrânul profesor deveni atent.

- Dă-mi, Napoleon, trofeul, că nu-i de tine!

Copiii se apropiară curioși.

- Ai găsit ceva?

- Eu am găsit! se fuduli Gâză, lăudăros ca frate-său.

- Pe terenul meu! protestă Dan. Doar eu am săpat aici!

Moș Axinte curăți de noroi obiectul găsit și-l studie; era un ac de păr cu capăt sculptat.

- Aur? fu dornic să afle Viorel.

- E din argint, răspunse profesorul. Scutură apoi osul, și, spre surprinderea lor, căzură pe jos, odată cu "umplutura" de pământ, mai multe ace asemănătoare și o sumedenie de monezi pe care le culeseră în grabă, ciocnindu-și căpășanile de emoție. Moșul aduna bănuții din mâinile lor și palma lui uscățivă, cu pielea zbârcită de ani, tremură vizibil; mai multe monezi erau din metal gălbui...

- Aur, copii! rosti solemn.

- Aur?! întrebă Viorel cu vocea gătuită de încordare.

- Sunt ai mei! strigă Dan, scăldat într-un lac de sudoare.

- Ba-s ai mei! sări Gâză.

Moș Axinte îi opri:

- Mi se pare că-s ai... străbunilor noștri... Voi ce ziceți? Și-i privi în ochi.

Tăcură. Glasul cu timbru profund al bătrânului tremură și Viorel simți că i se urcă în gât un nod. Se uită la Stejara și-i văzu pupilele mărite de uimire. îi spuse cu o ușoară strângere de mână:

- Aur! Și consultă minuscula busolă montată în inelul dăruit de bunicul său. Stabili coordonatele locului. Sud-est de statuie... treizeci de metri sau poate treizeci și cinci...

- Unde dai și unde crapă! râse în barbă moșneagul, sesizând calculele "detectivului - șef". Și eu care am... își mușcă buza și privi înjur oarecum speriat.

Viorel, neobișnuit ca bătrânul să-și întrerupă neașteptat de brusc vorba, gândi: "Și el care... ce? E un tip colosal acest moșulică!"

- Din ce perioadă sunt? vru să știe Stejara, și buzele ei, cu contururi precise, altădată sigure, părură nehotărâte.

- M-am priceput la multe în viață, răsă bătrânul, dar la bani nu. Dacă aș fi fost numismat, atunci ți-aș fi putut spune... în orice caz, aceste ace de păr, sau fibule, par să fie din epoca romană...

- Le dăm muzeului?

- Desigur, Ra! Eu am și plecat să chem un specialist. Să nu clintii nimic din loc!

"Și dacă fuge cu comoara?" îi fulgeră lui Viorel prin cap. Alungă însă bănuiala. "E o prostie să mă gândesc la așa ceva! Tocmai moș Axinte să fugă?" Găsi totuși înțelept să plece altcineva, ca nu cumva, între timp, să apară vreunul și să mai scoată, peste voia lor, lucruri prețioase.

- Fă-i cinstea asta lui Dan, nene Axinte! Pe "domeniul" lui au fost descoperite...

Dan, mișcat de atenția ce i se acorda, se umflă în pene de parcă ar fi fost ales delegat la un congres și nu să cheme un arheolog.

- Poate veni și Gâză? Știți...

- Știu, zâmbi moșul, el i-a dat drumul din lanț lui Napoleon și dacă Napoleon...

Demascarea publică a activității sale "detectiviste" plăcu, de astă dată, puștiului; i se recunoșteau niște merite și turui, cu voce pițigăiată, ca și cum ar fi recitat o poezie:

- Dacă nu eram eu și dacă nu era Napoleon și dacă...

- Ce te lauzi, mă?! sări Dan cât p-aci să-i facă "piersica". Mai bine întreabă-mă ce se întâmplă dacă nu săpam eu aici!

Gâză își trase nasul, ba îi dădură și lacrimile și bondocului îi păru rău de această ceartă, tocmai într-o clipă fericită. îi spuse cu o tonalitate joasă a vocii:

- Hai, dă-mi mâna, Gâză! Amândoi am fost azi la înălțime...

Moșneagul își căută pipa, dar, ca de obicei, n-o aprinse; își lovi doar vârfurile degetelor cu coada ei lungă și îndoită. Se uită amuzat după Dan și Gâză care o și luaseră din loc.

- Vin cu voi! strigă Georgiana și alergă după ei.

Viorel studie fizionomia destinsă și odihnită a bătrânului, jumătate ascunsă sub borul pălăriei mari de pai... "Oare la ce s-o fi gândind?" îl

întrebă:

- Să fi greșit autorul mesajului direcția și distanța, sau am dat noi, întâmplător, peste altă comoară?

Moș Axinte "trecu în revistă" săpăturile, măsură ceva cu un băț, îl puse pe Napoleon să miroase iar, în fiecare șanțuleț, și abia atunci spuse:

- Cînșpe metri nord e o indicație clară și mă îndoiesc că vreun om își pune corespondentul în primejdie, greșind în asemenea hal coordonatele... Aici ne găsim pe o vatră locuită de milenii și era normal să dăm peste ceva...

- înseamnă că acțiunea XL-20 continuă?

- Oricum continua. în ecuație sunt mai multe necunoscute...

- Mda...

Fantomas bătu din aripă și atacă osul cariat în care fusese ascuns tezaurul.

- Lasă dinozaurul, Fantomică! îl alungă Viorel pe corb. Oare de ce-au dispărut dinozaurii?

- Pentru că n-au avut cap să supraviețuiască. Serios! Unele specii aveau un coip colosal și-un cap atâtica... Creierul omului nu e depășit azi, ca volum, decât de cel al balenei și-al elefantului și se pare că de zeci de mii de ani dimensiunile creierului uman sunt aceleași...

- Dar dinozaurii aveau o forță înfiorătoare! Cum de n-au învins toate celelalte animale? intră în vorbă Nicolo.

- Asta m-am întrebat și eu! spuse Codrin.

- Păi credeți că eu nu m-am întrebat? facu moșneagul și se așeză la umbra unui copăcel cu coronamentul tăiat în formă de umbrelă. Darwin spunea că dispariția unor specii s-ar datora ivirii unor concurenți mai puternici, prea lentei adaptări la schimbările de mediu, epidemiilor și multor alte cauze, dar un prieten, profesorul Lazanyi, susține că...

- Ce susține?!

- Să-mi amintesc... Aha, cică la sfârșitul Cretacicului¹, organismele cu cromozomi² foarte mari, deci cu celule mărite - și el a dovedit experimental că vietățile cu cromozomi mari suferă din cauza radiațiilor cosmece - au pierit de explozia unor supernove³.

- De un cataclism cosmic? ridică Stejara sprâncenele ei subțiri,

arcuite ca niște semne de întrebare.

¹Perioadă geoistorică de la sfârșitul erei mezozoice.

²Corpusculi ce se formează în timpul diviziunii celulei.

³Stele variabile imense, extrem de strălucitoare.

- Da. Altfel nu poate fi explicată logic pieirea în masă a circa treizeci de specii de reptile și a altor animale mari. Doar n-o să-mi spuneți acum că un dinozaur cât catedrala ceea a fost înghițit de-o micuță șopârlă care, prin asta, a supraviețuit?

Râseră toți, cu poftă, și bătrânul continuă:

- Mă rog, putea să mănânce puii dinozaurilor sau ouăle, dar... hm... și arborii - giganți au dispărut! Doar câteva specii au rămas. Ori, dacă nu era vorba de o sensibilitate specială la radiații a organismelor cu cromozomi mari, cum s-ar putea asta explica? Plante și animale ce-au trăit în aceeași perioadă mai pot fi întâlnite și azi!

- Vezi, Viorel, ce grozave legături există între viața de pe Terra și cosmos? Intre ceea ce se întâmplă pe planeta noastră și univers? îi spuse Ra, amintindu-și de discuțiile lor de la Racheta albă.

- Văd. Dacă omul ar fi fost mai înalt, poate că și el ar fi dispărut ca specie?! se minună Viorel de fantastica explozie a supernovelor.

- Sigur!

- Dar nu era drept! se revoltă el. Atunci nu te cunoșteam pe tine, pe moș Axinte, nu știam că există comori, că avem vacanță!

Râseră iar toți și, după ce-și trase sufletul, Viorel spuse, privind-o pe Stejara:

- Poate că ne prefăceam în niște fluturi diafani, cu aripi vrăjite, și razele ucigașe se reflectau înapoi în hăul cosmic și apoi deveneam din nou oameni. Natura păstrează întotdeauna ceea ce îi este necesar, nu-i așa, nene Axinte? se adresă el bătrânului.

- Așa-i, căpitane Viorel, îl susținu profesorul, pieptănându-și barba albă, parcă preistorică, cu degetele-i uscățive. Oamenii sunt necesari pământului pentru că numai ei îi pot modela chipul, conștienți că fac o operă grandioasă. Puse în ultimele cuvinte atâta sinceritate că se emoționă el însuși. Cum nu era adeptul momentelor prea grave, modi-

fică ușor "traectoria" discuției:

- Pare-se... cu cât organismele sunt mai mici, capacitatea lor de supraviețuire este mai mare. Diverse animale pot suporta condiții foarte aspre, foame, temperaturi extreme, de sute de grade...

- Fiuuu! șuieră careva.

- Odată, asistentul meu mi-a povestit c-a scos din ierbarele grădinii botanice un mic animal, pe nume Paramecium aurelia, care trăiește obișnuit prin bălți. Era mort, căci stătuse presat nu mai puțin de o sută trei ani, dar cum a ajuns la loc umed, în mediul lui, a înviat și a dovedit o vioiciune neobișnuită!

Stejara se trase mai aproape, Codrin zâmbi neîncrezător, iar Nicolo își scoase ochelarii să "audă" mai bine... Doar Viorel rămase lipit locului.

- Parameciul rezistă fără mâncare pentru că, în vremuri de restriște, trece într-o stare de închistare căreia i se spune anabioză. Și unele animale mari, de pildă broaștele țestoase, mănâncă rar, cam trei luni pe an; în restul lunilor... sforăie. Actiniile¹ pot răbda de foame... oho, doi - trei ani! Dar de căpușe ați auzit?

- Acelea care se lipesc de animale?! Bârrr!... făcu Stejara.

- Ei bine, căpușa poate trăi, fără mâncare, șapte ani!

- Dar și când mănâncă! exclamă Viorel. Se burdușește formidabil!

- La o singură masă mai copioasă, confirmă bătrânul, stârpitura ajunge să cântărească de două sute de ori mai mult decât avusese pe "stomacul gol".

- Teribil !

Sosiră tocmai atunci Dan, Gâză și Georgiana. Erau în al nouălea cer. Bondocul, care se umflase pe undeva de citronadă, ca o căpușă, abia de mai putu striga:

- Ura! Ne-au achiziționat tezaurul !

Viorel se supără; nu știu dacă trebuia să-i ardă pumnul restant, ori s-aștepte noi explicații.

- Ce spui?

- Păi noi nu te-am trimis să faci comerț?! râse moș Axinte.

- Gata, târgul s-a încheiat! jubilă Dan.

- Au spus că tezaurul acesta este pentru ei de neprețuit! vorbi Georgiana.

Dan trase aer în piept:

- închipuiți-vă! Monezile au fost bătute, pare-se, de împăratul Traian la Ranistorum!

Viorel sări ca ars:

- La Ranistorum?! înseamnă c-am dat de comoara din mesaj!

- Exclus! șopti bătrânul profesor, tăindu-i avântul.

- Și eu cred că-i exclus, fu de părere Stejara. întâi și întâi, Ranistorum, în mesaj, jucase doar rolul unei simple grupări de silabe care-și dezvăluia sensul în corelație cu altele...

Moșul tuși de parcă i s-ar fi oprit ceva în gât. își aranjă pălăria de pai cu boruri largi:

- O să dăm și de comoara pe care o căutăm noi! Poate că ascunde valori inestimabile!

- Și cu banii? Cu banii ce facem? întrebă Dan, transpirat și roșu ca un boboc de trandafir gata să crape.

- îi investim în lucrările de grădinărie! spuse Viorel. Cumpărăm mătrăgună! mai râse el de bondoc.

Gâză se smiorcăi:

- Dan a spus că facem cu ei o călătorie în Africa!

- Unde?

- în Africa! mormăi bondocul, cu aeraii că i-ar fi spus: "Nu vrei să mergi, șefule, te privește! Eu și cu Gâză plecăm!"

- Poate că vom merge și în Africa, sau poate în America, să vedem lansarea navelor cosmice... spuse Stejara.

- Da, dacă găsim o comoară și mai și! facu Viorel.

- Și dacă nu mai găsim nici o altă comoară? se neliniști Dan.

- Atunci? se agitară și ceilalți pe care visul unei formidabile călătorii îi cuceri pe loc.

- Vom scoate o recoltă uriașă de plante aromatice! Care tot aur va însemna! mai explică Viorel fără să-și dea seama dc, de fapt, vorbea, în locul lui, "agronomul - șef".

De grup se apropie un bărbat scund și cu favoriți roșcați.

- E arheologul! spuse Georgiana și se ridicară toți să-l întâmpine.

¹ Animale marine cu aspect de floare; se mai numesc anemone de mare.

Capitolul XVIII

*- Uite, eu o să sap aici și o să iasă
la iveală o superbă ceașcă dacică...*

VIOREL

Aerul vibra ca o flacără albă, ciudată, abia văzută. Amiaza strivise parcă totul, până și mirosul ierburilor, al pământului reavăn, proaspăt răscolit de copii. Tezaurul descoperit acolo îi ținea însă pe loc; neîndoielnic că marea comoară, despre care se vorbea în enigmaticul mesaj, trebuia să fie pe-aproape... Doar Dan era mai sceptic.

- Cînșpe metri nord de statuie! Am săpat și la cînșpe metri sud. Degeaba! Dacă nu știm care-i statuia! Nici măcar de oraș nu suntem siguri; poate că mesajul se referea la o altă localitate, să zicem, la... Ranistorum.

- Ranistorum? sări Viorel. Tu n-ai auzit ce-a spus Ra? Era o simplă grupare de silabe care-și dezvăluia sensul în corelație cu altele.

- Da, numai că nu știm dacă acea "cheie" tainică, găsită de ea, mai trebuia întoarsă o dată sau nu! Căpitanul Viorel tăcu și bondocul pufni: Săpăm și săpăm și tot în epoca de piatră suntem!

Codrin, care, toropit de soarele fierbinte, se culcase în iarba de-alături, pe un petec de umbră, mormăi:

- Puteai, Dane, să mă lași să mai dorm... Măcar până-n epoca bronzului!

- Hi-hi! țopăi Gâză, iar Fantomas, fără pic de jenă, tună cu vocea lui groasă, dogită:

- Prostul!

- Gura! se supără Codrin, dar corbul înțelese "Ura!" și numai ce-l auziră, turbat parcă:

- Ura! Uraa! Uraaa!

Viorel îi prinse clonțul că-ncepură să s-adune oameni; noroc că pro-

fesorul și arheologul erau plecați la sondajele făcute de Stejara, în parcul cetății.

- Ești cam sucit, cumetre! îl certă dresorul. N-ai pic de minte!

- Minte! strigă Fantomas de cum își simți gura eliberată. Minte! Minte! Minte!

- Stop, cioroiule! Ia-1, Gâză, de-aici, pune-1 în sac și du-1 acasă că-i prostit rău!

- Pros... voi să articuleze corbul, dar Viorel îl pocni peste clonț.

- Ajunge!

Fantomas reuși s-alunece însă din mâna băiatului și, planând pe deasupra lor, țipă înspăimântător:

- Prostul!

- Pffui, că zănatec mai e! Și către Dan: L-ai mai văzut așa trăsniț? Azi toți am fost proști de dat în gropi, în afară de el!

- Cred și eu, râse bondocul, dacă tot săpăm fără de rost! și înfipse, cu un gest plictisit, hârlețul în pământ.

- Păi ce-ai crezut? se ridică din iarbă Codrin. Că din cinci în cinci minute o să dăm de-o comoară? Da?!

- Ascultă, Dane!... îl luă căpitanul pe un ton mai blând. Ascultă-mă!...

- Te ascult... făcu el fără chef și se întinse grăbit pe același petec de umbră de pe care se sculase Codrin, ca nu care cumva acesta să se răzgândească între timp și să se culce înapoi.

Viorel spuse, hotărât să-i deștepte bondocului noi energii:

- Uite, eu sap aici și-o să iasă la iveală o superbă ceașcă dacică, gravată...

- Gravată? se miră Dan. Dacii nu-și gravau ceramica.

- Știi tu? se oțărî la el Codrin, bătaios.

- Știe! îi veni Gâză în ajutor. Are și o carte despre ceramica dacică.

- Oh! facu Codrin, ca și cum ar fi spus: "Nici nu bănuiam cc doct e! Ai un frate... teribil!"

Dar Viorel continuă:

- Dacă nu gravat, atunci imprimat. Cu mii de ani înaintea lui Edison, olarii imprimau, e drept, fără să aibă iscusința specialiștilor de la Electrecord, sunete, voci umane...

- Fugi!

- De ce să fug? Încearcă și tu... Pui pe roata olarului un vas de lut crud și, în timp ce se învârtă și-i dai ultima formă, cânti sau vorbești... imprimi, ca la patefon, sunete!

Dan amuți. Din soare căzură tăciuni și iarba prinse parcă să ardă cu flăcări albastrii. Spuse înfiorat:

- Te pomenești că pe vasele antice sunt imprimate vocile olarilor de demult! Hm, ce chestie! Poate că, în vreme ce Traian își rostea discursul triumfal, la Ranistorum, arătând oștirii capul lui Decebal, cineva, un olar dac, ori chiar meșter ceramist roman, îl înregistra fără să știe...

- Ori un reporter tocmit anume! se aprinse imaginația lui Codrin. În suita împăratului or fi existat și olari-înregistrați!

- Ne-e! facu bondocul. Înregistrau, să zicem, sunete clare, dar cu ce le reproduceau? Parcă olarii noștri din Maramureș, de pe Bârgaie sau oltenii din Horezu știu că-n vreme ce mâinile lor modelează lutul, imprimă glasuri omenești sau zvon de păduri?

Pe o alee apăru Stejara; venea cu arcocicleta, în viteză. Îi vesti de la o poștă:

- Am găsit o grotă!

- Unde? se miră Viorel.

Ra își feri părul căzut peste ochi, cu un gest reflex, și spuse abia râsuflând:

- În coasta Cetățuii, chiar lângă parc.

- E mare?

- Habar n-am. Încă nici unul n-a pătruns înăuntru. O să chemăm un speolog...

- Un speolog! Un arheolog am chemat, mai trebuie să chemăm un alpinist, un scafandru, un... și-o să facă alții cercetările pentru noi! deveni Dan nervos.

- De ce te superi? Profesorul a spus asta. Poate că are el un plan, spuse fata, și-i arată o schiță făcută cu creionul: La cînșpe metri nord de statuia lui Vlaicu, e coasta Cetățuii. Grota, ce-i drept, e mai încolo...

- Atunci?

- Atunci... așteaptă să vedem ce spune bătrânul! îl calmă Viorel, observându-l pe profesor în capătul aleii; venea împreună cu Georgiana și cu Nicolo. La o oarecare distanță, în urma lor, se zărea arheologul.

- Eu cred că-și imaginează o statuie... în grotă, de la care cinșpe... (Viorel păru atât de uluit încât fata își întări vocea, să fie mai convingătoare) cinșpe metri nord o fi o continuare a galeriei, sau o ramificație...

Dan se răsuci de pe petecul său de umbră:

- Statui în grote! Poate picturi! Picturi rupestre, da! De unde să-și imagineze statui?!

- De-aici! spuse Ra, întorcând hârtia cu schița. Citi cu glas tare: "De două părți stăteau legați doi ogari de argint curat și cu ochi de diamant. I-am pipăit și apoi am văzut doi lei care erau cu totul și cu totul din aur. Mai încolo am dat de un om din aur, care stătea pe un scaun din aur și ținea în mână un baston de aur; în fața lui erau înșirați doisprezece regi cu coroane pe cap, toți din aur și împodobiți cu pietre scumpe. În grotă se mai aflau o mulțime de buți și vase de argint. Le-am numărat și erau în total 366, pline cu bogății fără sfârșit. Când am ieșit, am astupat gura subteranei cu pietre..." Stejara se uită la băieți cu un aer enigmatic. E testamentul unui oarecare Pavel Varga, scris în 1716.

- în 1716! strigă Viorel. Mesajul cu... statuia și aurul l-am recepționat acum! Dar...

- Dar locul? Locul grotei nu se precizează? întrebă Gâză, cucerit de testament ca de un basm frumos.

- Nu! spuse Ra, cu regret. Poate că e...

- Grota asta, de care ați dat voi?! se ridică Dan și-și șterse ceafa asudată.

Viorel oftă.

- Curios! Chiar dacă nu-i "subterana" din testament, trebuie explorată! Și poate că Dan are dreptate; am putea face singuri investigațiile.

- Sigur, căpitane! Luăm, în secret, lecții de speologie, împrumutăm echipament și...

- Și descoperim vase antice, intacte, depozitate acolo din vremea lui Decebal!

- Cu sunete imprimate pe ele! țipă bondocul. Și pline cu aur!

- I-am auzi vorbind pe daci și poate că am afla chiar de la ei amănunte legate de comoară! se aprinse și Codrin.

Stejara își arcui sprâncenele a mirare.

- Despre ce sunete vorbiți?

- Sunete obișnuite, imprimate pe vasele de lut, explică Viorel.

Efectul de presiune a degetelor pe vase, în timpul rotirii, poate produce potențiale electrice...

- Foarte posibil! răsună vocea de bas a profesorului. Moș Axinte ajunse lângă ei și, răzbit de căldură, se așează pe iarbă. Poate că și prin vibrarea aerului se înregistrau sunete! Idca-i genială! Pur și simplu genială!

Viorel simți brusc căldura soarelui de parcă nici nu și-ar fi dat până în acea clipă seama că ardea cu tărie.

- Mă trec fiorii la gândul că l-aș putea auzi pe Decebal! exclamă Ra, înțelegând că nu era nimic fantastic la mijloc, și că, în mod real, s-ar putea culege sunete de pe vasele antice întocmai ca de pe discurile de patefon.

- Poate c-a fost imprimată și ultima lui dorință! luă avânt imaginația bondocului. Sau discursul lui Traian, la Ranistorum, după ce Maximus l-a prins pe marele rege!

- Pe Decebal? întrebă arheologul cu favoriți roșcați și ochi sfredeliți, sosind, în sfârșit, și el. Regele dac n-a fost prins viu. Columna traiană e un document clar, oricât s-ar lăuda Maximus, în inscripția de la Gramenni, cum că l-a "prins" pe Decebal!

- Poate că-și luase viața prea repede, reflectă Ra. Doar sorții războiului nu se decisese încă...

- Ba da. Putea, firește, să mai adune armată și să mai reziste câtva, dar de vreme ce Ranistorum căzuse...

- L-a înspăimântat așa mult căderea acestui oraș?

- Da, fiindcă fusese considerat sfânt, un fel de capitală religioasă a Daciei. Pierderea orașului, în care-și avea, pare-se, reședința Zamolxis, a fost socotită ca un semn rău prevestitor și dacii au început să se predea romanilor.

Moș Axinte tuși.

- La Ranistorum dacii au rezistat mai mult ca oriunde, înainte de-a se preda! Mai ținea Traian acolo discursul triumfal? Dacă n-ar fi fost cucerit cu mari sacrificii?

- Și de ce n-a ridicat acolo columna?

- Pentru că, la început, columna n-a fost nimic altceva decât un indicator de nivel; arăta cetățenilor Romei cât se tăiase dintr-un deal, cât efort uman se consumase cu deplasarea pământului și nivelarea terenu-

lui. Abia după ridicarea ei Apolodor a primit misiunea s-o îmbrace cu fresce din războaiele purtate cu dacii, după un "scenariu" scris chiar de împărat. Și dacă nu s-a gândit să ridice un monument la Ranistorum a fost poate pentru că...

- ...fusesse prea scump plătit și locul nu-i amintea de nimic plăcut! spuse Viorel.

- De aceea a și ras orașul de pe fața pământului, să nu-i rămână nici amintirea, îl completează arheologul.

- Câtă cruzime! pufni Dan.

- Cruzimea tuturor cuceritorilor! spuse bătrânul și se ridică. Haideți să terminăm aici săpăturile, să nivelăm terenul și să lăsăm drept indicator... semănături proaspete de mușețel, zâmbi el în barba lui imensă în care soarele amiezii risipea diamante. Ranistorum măcar nu și-a tras pieirea, ca Babilonul, de la o înțepătură de țânțar!

- Cum... de țânțar? se cruci bondocul.

- Așa! întări bătrânul și așteaptă ca arheologul să-i confirme spusele.

- Păi... Babilonului cam de la un țânțar i s-a tras sfârșitul, vorbe roșcovanul. După ce Alexandru Macedon l-a declarat drept capitală a lumii se crezuse că va dăinui, în strălucire, veșnic. Numai că marele căpitan de oști a fost înțepat de un banal țânțar și, odată cu el, a murit și Babilonul; orașul a decăzut treptat până ce l-a înghițit nisipul deșertului. O altă "capitală a lumii", Ninive, a fost arsă până în temelii și ruinele au ajuns toate sub nisip, pierdute, timp de două milenii. Un arheolog a săpat 19 ani până ce-a dat de rămășițele turnului Babei; un altul a cheltuit o viață să descopere ruinele faimoasei Ninive... Tăcu o clipă, apoi adăugă: Eu aș da o viață să descopăr Ranistorum!

- Nu se știe unde a fost? întrebă Stejara, care grebla pământul răscolit de ei, în ajun.

- Nu, cum nu se știe exact unde-a fost Malva, fosta capitală a Daciei Malvensis, cum nu se știe unde-a fost Vicina, portul dunărean, Chilia lui Ștefan cel Mare, Posada, Rovinele lui Mircea cel Bătrân.

- Dacă e adevărat că pe vasele ceramice există sunete, imprimate demult, înseamnă că, într-o zi, se va ști unde sunt Ranistorum, Malva, Vicina, Posada... spuse Ra, îngândurată.

- E adevărat! o asigură Viorel.

Dan veni lângă ei; își iscodi căpitanul:

- Eu cred că "subterana" din testamentul lui Varga e chiar palatul subpământean al lui Zamolxis. Tu ce zici?

Fantomas se trezi din picoteala lui; repetă caraghios, cu voce somnoroasă:

- Tu ce zici?

- Ei, na! Și tu ești curios să-mi cunoști părerea?

- Prostul! spuse corbul și zbură pe capul creț al bondocului.

- Ia-l de-acî, căpitane, că s-a pus să clocească idei mari.

- Nu strică să mai iasă câte una și din capul tău! rîse Codrin, răutăcios, dar Dan nu-l auzi. II imploră pe Viorel:

- Ia-l căpitane, și arde-i una de să-i zboare fulgii, că te-a făcut pr...

"Pe mine?! Doar pe capul tău a zburat, că..." voi el să-i spună, dar ideea lui Dan cu "subterana" mocnea încă în mintea sa. Mărturisî:

- Poate că grota trece pe sub dealul Cetățuiei și duce direct în palatele lui Zamolxis, pline cu aur... Luă corbul din părul bondocului. Cetățuia să fi fost?

- Ranistorum? tremură vocea lui Dan și Viorel îi făcu semn să tacă.

Peste oraș se ridică un nor alb, pântecos, ca un enorm dirijabil și soarele dispăru ca și cum ar fi intrat în strania navă. O boare umedă veni de undeva dinspre râu...

Capitolul XVIII

... Auzi un fluierat identic și aceeași melodie și simți că e urmărit. Grăbi pașii.

Fantomas nu-și mai găsea locul; avea chef de joacă și ciupea, gelos, foile jurnalului în care Viorel scria poate cele mai grozave impresii de vacanță. Băiatul apăsa pixul și murmură cuvintele: "...De câteva zile trăim un adevărat delir. Arheologul spune că am scos la iveală urmele unei mari așezări neolitice. E a treia descoperire de după tezaurul roman. Colosal de pasionantă-i arheologia! De comoara ascunsă... nici pomeneală. Am răscolit până acum trei parcuri cu statui. Poate că Dan are dreptate: statuia amintită în mesaj ar putea fi în grotă, dar cine va pătrunde acolo? Speologii chemați la fața locului ne-au spus că galeria de acces e surpată".

- Carne! o trânti corbul, așa, pe nepusă masă, gata să înghită jurnalul.

- Mă, tu te-ai prostit rău! Permanent îmi ceri came, de parcă eu aș fi directorul abatorului!

- Pros... voi să strige, dar Viorel îi prinse clonțul.

- Destul! Nu vezi că-s ocupat? Sau ai chiorât de tot? Încercă să mai scrie ceva, dar îi fugi inspirația. Vorbi, supărat: Crezi că merge să te îndop? Dacă nu pricepi, să-ți iei tălpășița! Corbul îl privi cu unicul lui ochi sănătos, rotund ca un bănuț, fără ca măcar să clipească. Băiatul îi zbârli penele de pe gât. Îi spuse mai blând: Ai veni înapoi, știu eu! Străinii ți-ar pune porecle... De pildă... Chiorul, iar soatei tale Muta. Ce zici, sună bine? Chiorul și Muta! Corbul se scutură cum se scutură câinii de purici. Care va să zică nu-ți place? Știu prea bine că te-ai întoarce! Ca vântul! Sau ca fulgerul!

- Viorel!

- Da, tăticle!... Cobor...

Inginerul, pornit spre serviciu, îl întrebă mirat:

- Tu nu ești în vacanță? Te scoli înaintea mea și dispari... N-ai somn?

Viorel zâmbi:

- Ba da. Dorm buștean. Poate și sforăi, nu știu, că nu m-am auzit încă... Râse ștregărește și se agăță de gâtul tatălui său. Ești cel mai nostim tătice din lume!

Veni rândul inginerului să râdă:

- Găsești? Dar ia spune-mi..., căpitane, pe unde-mi umbli?

- Nu știi? păru să se mire băiatul. Chiar nu știi? Nu ți-a spus nimic profesorul?

- Profesorul?

- Eu-s agronomul - șef al parcurilor orașului! Cum n-ai aflat până acum? mai întrebă ca și cum tot mapamondul trebuia să știe asta.

- Păi... parcă erai detectiv?

Băiatul se apropie de urechea lui și-i șopti cu voce misterioasă:

- Sunt, tăticle... Conduc, de fapt, operațiunea XL-20, strict secretă!

- Și... prin podul celălalt ce tot faci?

Viorel înghiți în sec; îl amenință, în glumă, cu degetul:

- M-ai dibuit! Dacă n-ai fi așa de ocupat, te-aș angaja detectiv particular, că ai talent. Pe cinstea mea!

- De detectiv sau de agronom? râse tatăl.

Băiatul stătu în cumpănă.

- De inventator!

- Apropo! Știi că invenția ta...

- Care?

- Pușca de tir cu laser!... Va fi aplicată în construcții? Raza laser nu e deviată cu nimic.

- Ideea ta?

- Îhî! răspunse copilărește inginerul și băiatul exclamă fericit:

- Suntem o familie de inventatori, tăticle! Eu... Juri că nu spui nimănui? Să te faci așa? și-și arată degetul strâmb. Atunci îți spun. Mi-am construit în pod un atelier secret! Studiez o pilă electrică... Ai auzit de pilele electrice?

- Eu zic să mergem mai repede, că voi întârzia! spuse inginerul și o

luă înainte.

Era o dimineață caldă și mirosul vegetației încărcate de rouă stăruia puternic. Străzile erau aglomerate, gălăgioase ca-n toate diminețile.

Viorel reluă discuția începută.

- Îmi fac întâi un generator laser și pila...

- Aha, îți faci o pilă electrică cu laser?

- Nu, tăticule! Laserul îmi va presa doar plăcile, prin efectul lumino-hidraulic. Ai auzit de acest efect? E grozav! O rază laser în apă creează niște tensiuni formidabile. Poate nu numai să preseze orice, dar chiar să sudeze metale...

Inginerul se opri.

- Am găsit! Și, radios: Fac cinste cu o înghețată!

- La toți?

- La toți... dacă nu depășiți numeric un batalion! râse el. Și explică îngândurat: Căutam de mult o soluție simplă pentru niște microsuduri sub apă...

Băiatului îi luciră ochii.

- Te gândești la un aparat de sudură cu laser?

- Da. Uite un teren unde-am putea colabora!

- Dar mai știi că efectul acesta produce ultrasunete? Eu vreau să-mi fac o instalație de ultrasonare a semințelor!

- A semințelor?

- Nu știai că din semințe iradiate cu ultrasunete cresc plante mai viguroase? Chiar nu știai?

- Nu!

Băiatul roși de plăcere că avea prilejul să-i destăinuie încă o inițiativă de-a lui:

- Noi aplicăm semințelor și substanțe biostimulatoare! Stejara crede că procedeul s-ar preta și la grâu, la orz, la porumb! Glazurăm boabele cu îngrășămintă chimice și cu alte substanțe agronomicești!

Mergeau nici prea încet, nici prea repede și mai mult Viorel vorbea. Deodată inginerul se opri iar.

- Ce-ar fi să producem în serie un utilaj pentru tratamentul fizico-chimic al semințelor?... Plătesc porții duble de înghețată!

Viorel râse din inimă.

- Te lăsăm lefter!

- Hai la fabrică, să stăm de vorbă...

- Nu pot acum, tăticule. Sunt așteptat. Și se ridică pe vârful picioarelor să-i șoptească tot atât de misterios: Poate descoperim comoara ascunsă!

- Înțeleg, spuse inginerul, deși nu înțelegea mai nimic, decât că era vară, o vară ca oricare alta și că fiul său avea doisprezece ani. Baftă, căpitane! Când o să ai timp, dă o fugă până la întreprindere.

- Tot la... creația tehnică? râse Viorel.

- Ei! Direct la mine! Arcocicleta-i în fază de prototip, știai? A... aveai parcă una rabatabilă?...

Viorel tăcu. Inginerul nu insistă. Se despărțiră. Abia după ce traversă drumul, băiatul strigă:

- Arcocicleta am dat-o ieri, tăticule! Așa de mult i-a plăcuut!

Bărbatul îi trimise doar un zâmbet.

- Te iubesc mult! mai strigă Viorel, dar glasul îi fu acoperit de huruitul unui autobuz și inginerul se pierdu în mulțimea trecătorilor, unii grăbiți să "prindă" condica, alții să-și facă târguielile de dimineață.

Băiatul își vârî mâinile în buzunarul pantalonilor și, fluierând ușor, o luă spre Parcul Caragiale, unde era fixată întâlnirea. Deodată auzi un fluierat identic și simți că-i urmărit. Tăcu. Grăbi pașii. Reluă melodia și același șuierat discret îl îngână. O luă la fugă. Trecu de un colț de stradă, o tăie printr-o curte și merse cam o jumătate de oră în zig -

- zag. Ajunse în parc ultimul, ca un întârziat, și crezu de cuviință să se scuze:

- Am fost urmărit, de aceea...

- Urmărit? facu ochii mari Dan.

- Te-a urmărit cineva? întrebă și Ra și pe chipul ei delicat apărură linii pline de îngrijorare.

- Da.

- De unde știi? Ai observat tu?

- Am auzit... Mă îngâna când fluieram...

- Și cum fluierai?

- Așa... și atacă încet melodia, aceeași melodie... îl trecură fiorii; individul, ascuns undeva, pe aproape, îl secondă, imitându-l perfect, cu un șuierat poate ceva - ceva mai tare. Se uitară cu toții, dar primprejur, în parc, la o oră așa matinală, în afara lor nu era nimeni. Alături,

surâdea, turnat în bronz, Caragiale.

- Exclus să se mai țină de șotii! râse moș Axinte, surprinzând privirile lor suspecte.

Pe soclul statuii își facu apariția Fantomas. Negru ca tăciunele, pășea comic și dădea din cap, la fiecare pas, de parcă aproba replica bătrânului. Viorel se sufocă de ciudă numai la gândul că trăsnițul de corb l-ar fi putut imita. Șuieră ceva încetișor, dar pasărea tăcu.

- Află, căpitane, că Fantomas ți-a făcut figura! îi ghici gândul Dan. Ne-a urmărit și data trecută!

- Ar fi prea - prea să poată prinde o melodie cu atâta ușurință! spuse Ra.

Viorel stătu ca pe ghimpi. I se adresă corbului, cu voce mieroasă:

- Cumetre - cumetre! Pasăre minunată, cea mai deșteaptă dintre păsările pământului! Hai, cumetre, mai încearcă o dată!

Corbul se chiorî la el, cu unicul său ochi bun, cugetând parcă: "Ce tot spui acolo, șefule? Sunt un cântăreț fără pereche!" și reproduse melodia aproape în întregime, încât rămaseră, cu toții, ca trăsniți. Dan își uită gura căscată.

- Ce ți-am spus, căpitane? Am fler? reuși, în sfârșit, să-și miște maxilarele.

- Ai! îl aprobă de data asta și Viorel și râse jenat: M-a tras pe sfoară, ce mai! Hei, Fantomică, ia aviz că te împăiez. Dacă te mai ții de mine!...

Nicolo, încântat de corbul muzical, îi propuse:

- Dă-mi mie cioroiul, că-i fac o cultură muzicalăăă!

- îi fac eu... de petrecanie! facu Viorel pe bosumflatul. Mă, Fantomică, ce zici de o "lecție" a la Gigi-Balamuc? Dar nu meriți să te prefac în pasăre a paradisului! Pe tine te vopsesc, mă, să nu-mi mai umbli cu... cioara vopsită!

- Crah! făcu Fantomas, amenințător, și-și luă zborul.

- Ți-a spus-o, pufni Codrin, privind zborul planat al păsării care, pe cerul dimineții, păru o pată de tuș.

- Știi ce-a spus? făcu pe prostul Viorel.

- Pa și prinde-mă, dacă poți! își dădu Codrin ochii peste cap, maimuțărindu-se.

Dan râse cel mai tare.

- N-ai spus tu, căpitane, că vrei să-l faci agent secret? Te-a urmărit splendid!

- Gata, copii! le opri moș Axinte ciorovăiala. Soarele era deja puternic. Viorel voi să măsoare cincisprezece metri nord de statuie, dar săpăturile fuseseră operate de ceilalți.

- Păi...

- Păi! Noi am lucrat, nu glumă! se laudă Dan.

- Și ați găsit ceva?

- Râme! O tonă de râme! suspină bondocul.

- Gata, copii! repetă bătrânul. Plecăm!

- Unde? se miră Viorel.

- Să învățăm râmele să înoate! râse Stejara, dezvelindu-și dinții mici și albi, ca un șirag de perle, și băiatul se uită la bătrânul profesor.

- La Lacul Știucilor. Aprob?

"Iar a pus ceva la cale!" Viorel răspunse vesel:

- Aprob!

- Uraaa! răsună glasul copiilor și alergară spre "limuzina" lui moș Axinte.

Fordul se umplu repede. În față se așează Dan, bondocul, poate pentru prima dată fericit că avea "gabarit depășit". În spate se instalaseră Stejara, Codrin, Nicolo și Viorel.

- Georgiana unde-a rămas?

- La Racheta albă, îi spuse Ra. Cineva ne-a vizitat iar... pe "ușa" din dos.

- Serios?!

- Serios! De aceea am și decis o permanență.

- Fiuuu! scăpă Viorel printre dinți. Și Gâză? Gâză de ce n-a venit?

- Îi curgea nasul... de-adevăratelea! spuse Dan.

"Și prichindelul a pus ceva la cale! exclamă Viorel în sinea lui. Pariez că a descoperit Racheta albă. Poate chiar el să fi lăsat urme pe-acolo..."

Mașina demară și ieși pe magistrală.

- Și Napoleon?

- Virăm acuși! îl liniști bătrânul. Trecem să-l luăm, că ce pescuit mai e ăla Iară Napoleon?

Fordul intră pe strada cu mulți trandafiri și opri în fața căsuței

cochete, inundată de iederă. Dulăul hămăi, grăbindu-se să deschidă poarta.

- Nu ne arătați puricii dresați? îi cern Viorel bătrânului, mai mult să-i facă plăcere Stejarei.

- Puricii dresați? zâmbi numai cu ochii moșneagul. Eu n-am avut niciodată purici dresați.

Viorel se îmbujoră deodată; și el care vorbise atât despre faimoșii purici dresați!

- Vă pot arăta puricii, dar dresura o execut eu, nu ei; sunt magnetici!

- Care va să zică... m-ați păcălit atunci? oftă băiatul.

"Ptii! Cum nu m-am gândit că purici adevărați nu puteau fi, de vreme ce locuiau complet lipsiți de aer, în cutiuța aceea de argint?!"

- Nu te mira, căpitane, continuă moș Axinte, că am păcălit cu ei și naturaliști! Trase mașina în curtea pavată cu pietre albe, de râu, și spuse: Rămâneți aici. Dau doar un telefon la ai voștri...

"Mda... Are și telefon! Și eu care n-aveam idee... Când și-o fi instalat telefonul? Poate că are și o stație de radio!" se trezi în Viorel detectivul.

- De ce mergem noi acum la Lacul Știucilor? facu pe naivul, după ce bătrânul se depărtă.

- Să pescuim! spuse careva.

- Și să încercăm un zmeu fantastic! mai adăugă Codrin. E în portbagaj...

- Unde să-l încercăm? Deasupra lacului?

- Da, deasupra lacului. Nu-i un loc frumos? întrebă Stejara.

"Poate are stație de emisie în vapuraș, gândi Viorel. Înălță zmeul pentru antenă. Pipa o fi emițătorul. De aceea niciodată n-o aprinde! Ehe, moșneguț, nu mă duci cu «puricii dresați»!" monologă în sinea lui, dar de îndată ce profesorul reveni, își râse de toate. Bătrânul avea ochi limpezi și sinceri și... Ei, da! El, Viorel, era chiar detectivul lui particular! își aminti însă de Manix, faimosul detectiv care fusese nu de puține ori angajat de oameni "cumsecade", dar nu tocmai curați...

"Limuzina" ieși iar în stradă și se așternu la drum. Moșul conducea sigur, cu mișcări elegante; barba sa de patriarh îi dădea un aer măreț, plin de demnitate.

- Ți s-au înecat corăbiile, căpitane? îl studie bătrânul prin oglinda retrovizoare. Pariez că te gândești la puricii dresați și la... barba mea lipită! Hohoti încetișor și copiii râseră cu poftă. Râse și Viorel. Răspunse în glumă, nițel impertinent:

- Mă gândeam la... Barba împăratului, Barba ursului, Barba caprei...

- Aha, la plantele medicinale!

- Deh, la ce s-ar putea gândi un agronom - șef! se grozăvi Dan, pe canapeaua din față, la care Viorel replică în limbaj "agronomicesc":

- La Trei frați pătați!

Bondocul nu voi să simtă aluzia:

- Pătați cu ce?

- Cu ceai, râse el și se uită la Ra, care urmărea, nostalgică, peisajul de dincolo de geamul mașinii. îi șopti: Roua Cerului călătorește în Carul Zânelor!

Ra schiță un surâs.

- Faci poezii?

- Nu. Sunt denumirile a două plante medicinale.

- Chiar? se întoarse Dan, care trăsesse cu urechea la sușoteala căpitănelui său.

- Chiar! Uite, lui Gâză i-aș recomanda Scaiul Dracului. Combate tușea. Până și pe cea măgărească!

- Să i-l recomanzi lui Fantomas! se supără bondocul.

- Nu, cioroiului i-am prescris Tarba ciumii sau Scrântitoarea.

Râseră, și Napoleon, surprins, latră scurt: Ham-ham!

Capitolul XVIII

*- Uneori îmi spun că oamenii au glumit
când și-au botezat planeta Pământ.*

*Peste șaptezeci la sută din suprafața ei
e numai apă!*

- N-ar fi sunat caraghios... 'Planeta Apă'?"

Ambarcațiunea "Profesor Axinte" naviga cu prudență pe canalele complicate ale păpurișurilor ce însoțeau coasta; ici-colo se ivea, ca o cusătură de coastă, Lacul Știucilor. Felurite specii de păsări de baltă se cuibăreau prin desigurii și Viorel, care sta la cârmă, tresărea la fiecare zvâcnire a frunzișului încâlcit și tăios. Stejara, cu binoclul la ochi, urmărea prin geamul rotund cârdurile de rațe sălbatice, zborul leneș al berzelor, unduirea trestiiilor subțiri ca niște corzi fine de harfa.

Moș Axinte le arătase, de cum sosiseră, o rață moțată și câteva rațe sunătoare, un stârc purpuriu și un stârc roșu, o egretă mare și se lăudase că văzuse cu ochii lui o pereche de pelicani. "Pelicani aici?" Viorel nu fusese niciodată în Delta Dunării și nu mai putu de curiozitate. "Vreau să-i văd și eu!" "Ești un cârmaci bun, caută-i!" Ra și, bineînțeles, căpitanul de rangul doi, Dan, se oferiseră să-l însoțească. Ceilalți rămaseră la pescuit, în locul tainic și liniștit din păpuriș. Cu "tona" de râme sperau să prindă o sumedenie de pești...

Navigau pe o apă de cleștar și așteptau cu sufletul la gură să apară dintre trestii corăbioarele albe ale pelicanilor, oaspeți cu totul neobișnuiți ai meleagurilor lor.

- Știi ceva, căpitane? își vârî bondocul capul lui mare și creș în interiorul "navei". Pelicanii aceștia s-au transformat în... pelicanol și mi-au lipit complet pleoapele. Eu trag un pui de somn și, dacă o să mă coacă prea tare soarele, tu să mă răstorni pe-o parte.

- Și dacă te răstorn în apă?

- Fii fără grijă, când o să simt lichid n-o să mai dorm... solid!

- In regulă! spuse Viorel. Și, îndată ce Dan închise ușa, îi mărturisii Stejarei: Mă tem că vom întâlni pe aici mai curând brontozauri decât pelicani...

Fata își luă binoclul de la ochi. Intui bănuiala băiatului.

- Crezi că... ne-a dus?

- Cred, Ra.

Stejara își umezi buzele, apoi ridică sprâncenele ei mari, trase parcă în tuș:

- Nu înțeleg... de unde știa moș Axinte că în parcul Caragiale nu vom da de comoară?

- Știa?!

- N-a spus-o el, dar n-a mai cercetat săpăturile noastre ca în alte rânduri.

Viorel se luminează la chip.

- Deci și ție ți s-a părut suspectă expediția asta ad-hoc? Fie că a dibuit comoara și lucrează cu cineva, poate chiar cu unul dintre grădinarii primăriei și care, în lipsa noastră, o poate lua, fie că are de stabilit o legătură radio secretă și ne-a luat drept acoperire. Altfel de ce ar fi adus zmeul la... pescuit?! Trase aer în piept, cu importanța pe care i-o conferea rangul de căpitan și detectiv - șef și adăugă: Cred că are un emițător montat în pipă.

- în pipă?! se miră fata.

- Fii liniștită, Ra, că i-am luat-o! surâse el eroic. Degeaba și-a îndepărtat subtil, detectivul particular!

- Adevărat? întrebă Ra și fața ei căpătă o expresie fermecătoare.

- Fii fără grijă!

- Atunci pot să-ți spun că și eu i-am șterpelit... zmeul!

- Zmeul?

- Ei, nu-mi spui "Mata Hari?" se alintă ea.

- Mata Hari!

Ambarcațiunea părăsi canalele din păpuriș și o luă spre larg. Pe punte. Dan sforăia în lege. În fața lor se deschidea acum oglinda strălucitoare a lacului. Viorel lăsa barca să plutească în voie și arată fetei pipa lungă și îndoită.

- Nu pare să fie montat în ea emițătorul, șopti Ra după ce o examinează.

- într-adevăr... o studiu și băiatul. Atunci poate că a ascuns aparatul cu ustensilele pescărești că aici, în barcă, n-am găsit nimic.

- Fără antenă, o stație de buzunar bate doar câțiva metri.

Tăcură.

- Tu ce-ai făcut cu zmeul? reluă conversația, după un timp, Viorel.

- E sub caroseria mașinii.

- Grozav!

- Când l-am căutat în portbagaj, am observat că era puțin nervos, dar a tăcut. Și-a luat hârtie și, probabil, va încerca să-și confecționeze un nou zmeu - antenă.

Viorel se întunecă.

- Și de unde vom ști ce-a transmis și cui?

- Am cuplat la stația noastră magnetofonul mare al tatălui meu. Nicolo i-a adaptat un dispozitiv de-al lui, care schimbă automat canalele de înregistrare și întoarce la nevoie banda, astfel că poate funcționa fără nici o supraveghere douăzeci de ore! Dar mai e acolo și Georgiana...

- Teribil! exclamă Viorel încântat de istețimea fetei. Dacă ar avea și Gâză minte să înregistreze niscaiva semnale...

Stejara râse cu înțeles, scuturând parcă un clopoțel de argint.

- Păi... de ce crezi că-i curgea puștiului nasul? De răceală?

Faimosul detectiv păli:

- Ești formidabilă, Ra!

Stejara povesti cu emoție:

- Cum l-am văzut cu zmeul și am observat că era absent la săpăturile din locul indicat în mesaj, l-am și pus pe Gâză să-și tragă nasul, iar eu m-am repezit, cu arcocicleta, să pun în funcție magnetofonul. Apoi m-am înapoiat acolo, în parc, spunându-i că uitasem acasă un reșou în priză. Micșoră tonalitatea vocii. L-am bănuț încă din ajun, pentru că amprente vizitatorului necunoscut erau asemănătoare...

- Ești formidabilă, Ra! repetă Viorel, impresionat. Nu mai găsi nici un alt cuvânt și o sărută, nici el nu-și dădu seama cum, pe năsuc. Barca se clătină și apa lovi bordul. Câțiva stropi pătrunseră prin fereastra rotundă și sclipiră o clipă ca niște boabe de mărgăritare.

- Să rămânem în larg, fără să ne luăm ochii de la mal, propuse Ra.

Urcară pe punte. Dinspre păpuriș bătea un vânt molatec, coborând

de pe dealurile din împrejurimi arome tari de ierburi. Păsări de apă, cu miros de pește, băteau din aripile întinse, ca din niște ciudate palme omeneste. Un mic plaur în derivă găzduia un smoc de trestii verzi între care-și făcuse cuibul o păsărică roșietică.

- E frumos aici! șopti fata, scoțându-și bluza și pantalonașii scurți și rămânând doar în costumul de baie.

Soarele frigea, urcând spre amiază.

- Da, e foarte frumos! o aprobă Viorel, dar ar fi vrut să-i spună: "E minunat pentru că ești tu aici!"

Dan sforăia încetișor și sforăitul lui semăna cu torsul unui motan. Viorel îl răsturnă pe o parte și bondocul strigă în somn: "Spionuuul!"

- Mă, Dane, mă! Unde ai văzut tu spionul?!

Bondocul se trezi puțin.

- Ce faci?

- Te răstorn. Nu așa ne-a fost vorba?

- Bine - bine, mormăi el și adormi la loc.

Fata spuse:

- Aera! e curat, fără un firicel de praf și somnul, de apuci să dormi aici, e adânc cum e apa lacului.

Viorel își întinse buzele într-un zâmbet bun.

Vorbi firesc:

- în natură, de aer fără firicele de praf nu s-a mai auzit. Specialiștii spun că aera! considerat drept curat poate avea până la cinci mii de particule solide pe metrul cub. Gândește-te că la trecerea unui autobuz acru! se îmbibă cu miliarde de firicele de praf și noi îl respirăm!

Gropițele din obraji! fetei se adânciră și ea își mușcă copilărește buza de jos. "E grozav de plăcut să știi multe!" își spuse băiatul, înțelegând că eforturile sale nu fuseseră zadarnice. Se întinse alături de ea, cu fața la soarele arzător al verii. Continuă cu ochii închiși:

- Ascult clipocitul apei și parcă nu sunt pe lac, cu tine și somnoroșul meu amic, ci undeva, departe - departe, în largul oceanului planetar...

- Viorel, prietene, șopti Stejara tot cu ochii închiși, și băiatul sesiză o schimbare în glasul ei catifelat. Uneori îmi spun că oamenii au glumit când și-au botezat planeta Pământ. Peste șaptezeci la sută din suprafața ei e numai apă!

- N-ar fi sunat caraghios... "Planeta Apă"?

Hohotiră încetișor, să nu-l trezească pe Dan, și deschiseră amândoi deodată pleoapele: se priviră amuzați amândoi și parcă se descoperiră altfel, mai apropiați, ca doi frați. "Nu, cu Codrin n-aș fi putut niciodată să discut așa", gândi fata și atinse întâmplător mâna lui mai mare și fierbinte.

- Ești mai negru ca mine!

- Ți se pare, Ra. Tu... tu ești... de ciocolată!

Fata își feri părul de pe frunte și-și lăsă încet capul pe scândura punții, vopsită într-un albastru tot atât de intens ca și cerul.

- Poate că era totuși mai potrivită... Planeta albastră! reluă ea ideea denumirii Terrei.

- Planeta albastră, repetă el nostalgic, ca acolo, pe insulă, și chicoti la un gând fugar ca o adiere de vânt.

- De ce râzi?

- Dacă atmosfera ar fi roșie...

- Atunci toți ar bea ceai de Scrântitoare! spuse Stejara și se uită dacă Dan mai dormea: bondocul sforăia cumsecade și ea urmă cu o voce stinsă: Georgiana ne-a "scris" odată o mulțime de lucruri drăguțe pe ecranul fermecat al lui Nicolo. Cică albastrul și roșul sunt culori opuse una alteia. Albastrul liniștește, face ca ritmul inimii, al respirației, să încetinească, tensiunea arterială să scadă, face oamenii să poată schimba calmi o vorbă...

- Și roșul?

- Roșul? Dacă atmosfera ar fi roșie, toți pământenii ar fi nervoși, mereu iritați și poate că s-ar lua la păruială. Roșul are exact efect contrar, dar uneori, în anumite tonuri și combinații, distrează, creează bună dispoziție. S-a observat că la unii copii culoarea roșie sporește numărul globulelor roșii din sânge și provoacă o serioasă creștere a greutății corporale.

Dan se trezi brusc și strigă bâlbâit:

- Frân - frî - nare!

- Ce ai, mă? Te doare burta? "De măseaua de minte nu-l mai întreb că se vede cât de colo că nu i-a ieșit!"

- Nu trecem pe roșu? se uită el cu o zăpăceală prefăcută în jur; se miră: Măăă câtă apăăă! Pe ce ocean suntem, căpitane?

"Afurisitul de bondoc! gânde Viorel. N-a dormit deloc." Roși fără să știe de ce. îi spuse autoritar:

- Arată-mi mâinile!

- De ce?

- Ba nu, arată-mi ochii!

- Așa... Să văd dacă ești întreg!

- Eu?

- Tu... După mâini și după ochi se pot stabili circa optzeci de boli, între care și scrânteala.

- Iar după miros vreo treizeci! adăugă Stejara râzând complice.

- Na! facu Dan, arătându-și deodată mâinile, ochii și limba: A ce miros?

Viorel voi să-i spună: "A prost", dar îi cercetă atent vârful degetelor, pupilele și foniăi comic pe nări ca și cum l-ar fi tăiat un miros înțepător:

- A mortul în păpușoi!

Dan, deși demascat, căscă zgomotos:

- Crezi că m-am prefăcut?

- Dănuț, tu ar trebui să te faci actor, îi spuse dulce Ra.

- Actor? păru să se trezească de-a binelea Dan. Un mare detectiv trebuie să fie și un mare actor!

Viorel oftă; se uită la Stejara.

- El a făcut teatru ca să ne verifice pe noi! se prinse fata. îl provocă pe bondoc:

- Sunt Mata Hari. Arestează-mă!

Lui Dan nu-i displăcu jocul.

- Nu te arestez... își îngroșă vocea: Te plătesc cu aur și vei lucra pentru mine! Jură pe... pe...

- O ciorbă de pește! îl ajută Viorel.

Dan se ridică repede și privi în direcția stufărișurilor de pe mal:

- Ce foame mi s-a făcut! Și dintr-o dată își curmă vorba; arată agitat cu degetul: Zmeul!

- Zmeul!

Barca se legănă sub pașii lor. Apa plescăi somnoroasă și o rață sălbatică măcăi undeva între plauri.

- Dane, treci la cârmă! ordonă căpitanul Viorel. Cu toată forța

înainte! Bondocul se topi în interiorul ambarcațiunii. Se auzi elicea-motor, înșurubându-se în apă și mica navă luă direcția malului.

- Nu-ți face probleme, Viorel, îi spuse Ra. Băieții mei au rămas anume cu bătrânul să-l supravegheze. Tu crezi că lui Codrin sau Nicolo nu i-ar fi plăcut să vadă... pelicanii?

Simți că i se taie respirația.

- Ai calculat până și posibilitatea înlocuirii zmeului! Se dojeni: Numai eu, detectivul - șef, nu m-am gândit să-i las bătrânul o "gardă personală"!

Fata își luă bluzița și pantalonașii, apoi spuse fără răutate:

- Tu, în schimb, i-ai șterpelit pipa!

- Mersi!

Apăru o lotcă pescărească. Strigă vâslașului, mai mult ca să-și dovedească sieși că este în stare să se stăpânească și chiar să schimbe subiectul discuției:

- A mers la blincher?

- Azi, nu! spuse omul, resemnat.

- Pariez, Ra, că moș Axinte s-a umplut de crapă. Dacă n-ar fi Napoleon poate că n-ar prinde nici un pește.

- Napoleon?

- Da, Stejara. Câinele urmărește pluta cu o încordare teribilă și cum vine peștele face "Ham!" Moșul îl agață numai.

- Interesant! O adevărată colaborare.

- Unică! N-am mai auzit de câini pescari, spuse Viorel și observă că, de fapt, se lăuda cu prietenia moșneagului și era nespus de mândra de talentele acestuia. "Toți spionii sunt talentați și simpatici, altminteri nu le-ar merge cu una, cu două; ar cădea ca musca-n zahăr. Oftă și urmă în gând: Numai un mare spion știe câte are el în cap... Un mare spion trebuie să fie peste tot, la politehnică, la clubul inventatorilor, la central de cercetări biologice, la clubul filatelic... Dacă transmite mesaje și prin intermediul timbrelor? Privi zmeul care se înălța tot mai mult. Nu, timbrele păstrează amprente digitale... Poate că și-a construit o stație radio minusculă - minusculă și și-a plombat cu ea vreo măsea. De ce nu? Dacă și-a putut face niște purici metalici atât de mici!"

Ar fi monologat mult, dacă Ra nu i-ar fi întrerupt șirul gândurilor.

- Un mare spion să știi că nu poate fi capturat decât de un mare

detectiv!

- Gândim pe aceeași lungime de undă! tresări Viorel.

Se apropiară de mal: din canalul de trestii și păpuriș zăriră, surprinși, barba albă a moșneagului, chiar lângă apă, alături de pașnicele ustensile pescărești. "Garda personală" nu era nicăieri!

- Ne-a fentat! șopti el. în timp ce băieții îi ridică antena, moș Axinte transmite nestingherit telegrame secrete...

Stejara întrebă:

- Cum, Viorel? Cu stația într-o parte și antena în alta?

- Da. Prin inducție.

- Nu-i posibilă o asemenea transmisie. Antena are ccrințe speciale și parametri perfect adaptați stației de care trebuie să fie legată direct.

Stejara îi vorbise cu atâta convingere încât nu mai încercă s-o contrazică. "Atunci, la aeroport, de ce nu m-a corectat moșneagul? Oricine ce-ar spune, pare spion, un genial spion, poate chiar spionul secolului! Se cunoștea cu Mata Hari! Fascinanta dansatoare i-o fi servit de paravan". Malul se apropia vertiginos și Dan continua să accelereze, scăldat probabil de sudori.

- Căpitane de rangul doi! îl strigă Viorel, puternic. Intrăm de-a dreptul în mal și spintecăm continentul!

Dan abia apucă să frâneze, făcând să gâlgâie apa în urma bărcii, că simțiră malul la pupă.

Moș Axinte îi primi cu cel mai cuceritor zâmbet din lume, scuturând o plasă plină de pești.

- Recoltă bogată, copii! Hei, bucătarule - șef, unde ești? La treabă, că mi-e o foame de lup!

- Și mie mi-e foame! mărturisi Ra.

- Și mie! recunosc Viorel.

Bătrânul zâmbi, dar nu mai apucă să spună nimic că în clipa aceea Napoleon hămăi: de cârlig mai atârna un crap minunat!...

Capitolul XVIII

-Au fost peste două sute de ere... universale!

VIOREL

Poteca trecea prin păpuriș, apoi se afunda într-un lan de porumb în care înfloreau dovleci și se întindeau, ca niște liane, sânnе complicate de fasole urcătoare; păstăile păreau țurțuri lungi, transparente, de ceară. Dincolo de porumbiști, începea imașul, întrerupt ici - colo de pâlcuri de arbori rotați.

Viorel se opri.

- Vezi, Ra, zmeul abia se mai zărește. Urcă mereu. Și adăugă, ca pentru sine: Poate că stația-i ascunsă-n mosorul aței de lansare...

- Crezi?

- Da.

- Să fi construit o stație atât de mică?

- E doar inventator! Ce nu poate face moș Axinte? Eu cred că, dacă i-am cere, ar putea face și-un țânțar... capabil să zboare și să înțepe! Mai dîtai ca puricii mecanici!

Stejara răsе dulce.

- Un țânțar teleghidat?

- Sau un roi de țânțari teleghidați! se avântă imaginația lui. N-ar fi grozav? Nori de minuscule mecanisme zburătoare ar tăbărî asupra Șchiopului! Stejara se îngândura și băiatul își spuse: "Poate c-am făcut din țânțar armăsar!" Schimbă vorba: Sus, pe platoul acela, a fost cândva o cetate...

- Ranistorum? întrebă ea, rostind cuvântul cu un anumit accent.

- Poate că Ranistorum...

- Hai până acolo! Să vedem...

-Hai!

îi întinse mâna, să nu alunece; poteca era umedă. Dinspre lac

mirosea îneă a pește prăjit. "Dan înfulecă la crapi... A câta porție? Azi a păzit, nu glumă, cratița... ca să nu-l scape din ochi pe bătrân!"

- Dacă descoprim Ranistorum... spuse Ra, nostalgică, atunci...

- O să reînceapă numărătoarea anilor! Daaa! Poate că se va inaugura o eră nouă, era orașului Ranistorum!

- Era... Viorel! șopti ea, deși nu-i mai auzea nimeni. Băiatul îi strânse ușor mâna. Făcu, modest, mutând accentul pe "a":

- Era Viorel! Cu Ra și cu prietenii lui, pe malul celui mai frumos lac din cele două mii trei sute de lacuri românești...

- Și visa la comoara regilor daci și la... Ranistorum!

O privi lung. îi spuse cu seriozitate:

- Au mai fost, în istoria omenirii, ere ale unor orașe... Era orașului Tyr, era orașului Antiohia...

- Și era orașului Roma!

Stejara fugi înainte. îi strigă:

- Prinde-mă!

- Romanii foloseau, în numărătoarea anilor, mai mult era consulilor, explică el, când o ajunse din urmă.

Ea se miră:

- Au fost atâtea ere?

- Sute! Istoria a cunoscut fel se fel de ere: universale, politice, astronomice, religioase... Moș Axinte spune că numai ere universale au fost vreo două sute.

- Două sute?

- Da. Toate începeau numărătoarea de la "facerea lumii" care, după unii, s-a petrecut în anul 6984, iar după alții prin 5535 înaintea erei noastre...

- Ha - ha! Noi cultivăm grâu de peste opt milenii, și unii numără anii... Ia stai! Deci noi existăm, dacă înțeleg bine, dinaintea... "facerii lumii"?

- Dinaintea! râse Viorel. Gândește-te că unele ere universale, alexandrine, georgiene, evreiești încep și mai târziu. Daaa! Ca și era bizantină ce-și avea începutul la 1 septembrie 5509, înaintea erei noastre, dată la care, bineînțeles, a avut loc tot o "facere a lumii"!

Pe Stejara o înecă râsul.

- Ce farmec avea revelionul la... 1 septembrie?

Tăcură.

- Știi cumva cine a inventat Era noastră?

- Un trac originar din Dobrogea, Dionisie "cel Mic", sau "Smeritul", cum i se mai zicea.

- Era din Dobrogea?

- Da. A murit însă înainte ca omenirea să-i fi adoptat "era" și nici acum nu s-a generalizat pe tot globul. Așa că... mai încape și era Ranistorum!

Ea se jucă, de astă dată, cu accentul:

- Era Ranistorum! Sau poate că este?!

Urcă în fugă costișa, înspre platou. Deodată se auzi un "Auuu!". Viorel fu lângă ea din câteva salturi.

- Te-ai lovit, Ra?

- Sângerează! gemu fata.

- Unde?

- Auuu! se plânse iar Ra, trăgându-și mâna din strânsoarea lui. Abia atunci Viorel observă o picătură de sânge, numai cât o mămăruță, lucind în vârful degetului ei mic:

Zâmbi:

- Trece! Ai să vezi, Ra, că-ntr-un minut n-ai să mai simți nici o durere.

Îi prinse degetul, scutură mica bilă rubinie și supse locul cu grijă. După ce-și dezlipi buzele de rană, spuse ca o scuză:

- Să nu se infecteze...

- A și trecut! declară Stejara și dădu să fugă mai departe, dar el o reținu:

- Dă-mi mâna!... Să ocolim spinii.

În preajmă erau mulți spini, cu flori mov - albastrii, strânse în capul unor gămălii verzi...

Sus, pe platou, le apăroră sub ochi, deodată, lacul și păpurișul; mii de rândunele zburau deasupra apei în căutare de țânțari și musculițe. Era o oarecare distanță până acolo și ciripitul lor se auzea ca un zumzet de roi, în zbor îndepărtat.

- Aici e șes ca-n palmă, se miră Viorel, studiind platoul. Te pomenești c-a fost cu adevărat locul unei cetăți!? Vezi, Ra, ce drept e?

- Văd... Dar poate c-a fost nivelat de săteni, pentru agricultură.

- Dac-ar fi fost așa s-ar fi cultivat ceva și acum. Sub ierburile astea trebuie să fie ascunse ziduri! Și arată către un pînten de pământ: E poarta! O fi fost o poartă mare, de piatră, cu turnuri din care răsunau trompete când soseau oaspeții... își duse mîna la gură și-o facu pîlnie; imită un sunet de trompetă, apoi spuse grav: Prințesă, maiestatea sa, împăratul Roș, ne așteaptă!

- O, prințe, așteptam să fim primiți și cu surle!

- Regret, n-am decât trîmbițe! rîse el și, întorcându-se, îl zări pe Napoleon, urcînd în goană spre ei; băiatul se grăbi să-l întîmpine: Serenisime, sunt fericit să-ți aduc omagiile mele și ale prințesei Ra! spuse, la care dulăul lătra supărat ca și cum i-ar fi cerut: "Fii mai scurt, șefiile!"

- A adus un bilet... observă fata zgarda de care atîna ceva. O fi de la Codrin...

- Sau de la Dan!

- Nu, e de la moș Axinte! strigă Ra, curioasă.

"Nu vă îndepărtați de lac. Curînd plecăm!" citi Viorel peste umărul

- Curînd? Adică? întrebă Stejara, dar Viorel o liniști:

- La el "curînd" înseamnă o oră, "foarte curînd" o jumătate de oră, iar "îndată"... cincisprezece minute. Nu iese din orarul lui, așa că mai avem timp.

Dulăul mișcă vioi din coada boantă, mulțumit că-și îndeplinise misiunea, și-o luă la sănătoasa, înapoi, dispărînd în porumbiști.

- O să dăm altă dată de Ranistorum. Acum să ne întoarcem, Viorel, că se întunecă.

Îi întinse mîna, dar băiatul întîrzie o clipă; rupse întîi o floare, cu petale albe, și o așeză în palma ei deschisă, ca pe un giuvaier; murmură:

- Uite o stea! Nu pare o stea?

- Ba da! luciră ochii ei, fermecați de mica floare, cu petale înstelate.

Abia atunci văzură că bolta se umpluse de stele. Pe albastrul întunecat al sfîrșitului de zi, păreau monturi delicate de pietre prețioase.

- Oare cînd s-or fi născut stelele? se pomeni el întrebînd.

- Stelele? se miră fata. Se nasc continuu și mor continuu. Ca și

oamenii. Cele pe care le vedem noi au vârste diferite: mai tinere, mai bătrâne. Unele nici nu există...

- Ce spui?!

- S-au stins de mii de ani! Lumina lor abia a ajuns pe firmamentul nostru. Îți amintești "La steaua care-a răsărit?"

- "Azi o vedem și nu e!" rosti el cunoscutul vers. Numai că nașterea stelelor ni se pare un miracol!

- Este! Ca și nașterea oamenilor...

Rândunelele dispăruseră. În lacul din vale căzură, parcă sonor, bilele albe ale astrelor.

- Să mergem, spuse ea.

- Să mergem... îi strânse el mâna și o ajută să treacă peste un șanț care parcă înconjura platoul. Gândi: "Ar trebui să-l aducem aici pe arheolog... Săpăturile ne-ar oferi poate surprize". Dar, ca să-i facă plăcere fetei, reluă discuția despre stele:

- Din ce se nasc stelele?

- Știu eu? Majoritatea astronomilor cred că se formează din praful care plutește în cosmos.

- Din praf?

- Da. Viorel. Uneori, noaptea, pe cerul înstelat, pot fi zărite niște pete negre, rotunde. Sunt nori globulari de praf, cu diamante enorme, până la trei - patru ani lumină, care alcătuiesc nebuloase cu denumiri bizare cum ar fi, Capul de Cal, Sacul de Cărbuni... Dacă într-un asemenea nor materia ajunge la o densitate mare, de exemplu, prin compresia produsă de explozia unei supernove, procesul de îndesire continuă sub acțiunea forței gravitaționale proprii până când norul ia foc și începe să ardă ca o tortă.

- Torte în cosmos! exclamă el.

- Da! O asemenea tortă se va aprinde, pare-se, și în sistemul nostru solar. Se spune că planeta Jupiter ar fi o sferă de gaze și praf, din ce în ce mai fierbinte, care într-o zi va lua foc.

- Și-o s-avem doi sori? se miră Viorel. Dacă unul va răsări la apusul celuilalt și n-o să mai fie niciodată noapte? Vor dispărea de pe boltă toate stelele, pentru totdeauna, și va înceta cântecul oricărei broaște!

- Orăcăitul! îl corectă Ra, veselă, ascultând concertul tot mai intens al "puilor de baltă" treziți de umbrele înserării...

Dinspre lac pluteau frânturi de vorbe, mirosea a mustață de păpușoi și papură.

Viorel râse.

- Atunci nu va mai dormi nimeni! Nu numai Gigi-Balamuc, dar toți cocoșii lumii vor cânta alandala!

Râse și ea, uluită de comicul situațiilor ce s-ar putea naște dintr-o asemenea năstrușnicie a naturii.

- Și când va lua foc?

- Jupiter? Peste un milion sau un miliard de ani.

- Ooo! se dezumflă el. Mi-ar fi plăcut să văd un răsărit de Jupiter!

Stejara spuse, visătoare:

- Este totuși grozav că omul a ajuns să cunoască, cu destulă precizie, evenimentele stelare ce vor avea loc peste mii sau milioane de ani! Până și cu un observator mic, ca al nostru, putem afla cât mai au de trăit unele stele, cât vor rămâne să mai luccască pe cer... Putem întocmi, dacă vrem, harta Ursei Mari, așa cum va arăta ea peste zece mii de ani...

- Zece mii de ani?

- Da, da!

- Cum?

- Prin calcule. Cu computere.

Poteca se bifurcă. Nu-și mai aminti nici unul pe care dintre drumeaguri veniseră. Viorel se uită după zmeu, dar nu-l văzu; trase cu urechea. Glasuri răsunau de undeva din stânga lor, așa că o luară într-acolo. Peste puțin însă auziră aceleași glasuri venind din dreapta.

- Ne-a păcălit ecoul! spuse Viorel și-și consultă mica busolă montată în inel, de care uitase. S-o luăm prin lan!

- E des și tăios...

- Te pot duce pe sus! bravă el și se repezi să o ridice, ca să-i arate că-i ușoară, dar se dezechilibra, gata să cadă și fata râse:

- Așa, n-o s-ajungem repede.

Se desprinse din brațele lui, simțind o mai intensă bătaie a inimii și o greutate în respirație.

- Avem de ocolit puțin, nici o sută de metri, conveni Viorel. Hai înapoi!...

- Hai!

Cerul capătă o culoare violetă și lumina serii păru filtrată de un abajur nevăzut. Sirius sclipi deasupra lor ca un mare și misterios diamant.

- Presimt că Dan ne va raporta ceva. E un detectiv pur sânge!

- Dan? Mie mi s-a părut...

- Că nu-i inteligent? Oh, face pe prostul! îl imită pe detectivul ăla chior din serialul de sâmbătă, da-i cu toate antenele sus, crede-mă! Și la școală se preface. Știi ce i-a răspuns profesorului de istorie, odată, când l-a-ntrebat cine a guvernat Egiptul antic? "Fanfaronii"!

- Vioreeel!

- Raaa!

- Suntem aici!

Vasul ridicase deja ancora și se legăna ușor la mal. Săriră unul după altul pe punte. Se auzi huruind "dantura" roții volante și gălgâitul apei la fiind...

Capitolul XVIII

"Cel care nu știe să facă nimic e capabil de orice! "

Soarele năvăli în încăpere buiac, împresurându-l cu mii de raze zglobii, ca niște roiuri de albine diafane. Viorel visase ceva și încerca să prelungească vraja visului. Încet - încet mări deschizătura pleoapelor și desluși în fascicolul de lumină puzderii de pene multicolore, plutind vraște. Se răsuci în pat și-l văzu pe Fantomas războindu-se cu o pernă din care puful se ridica valuri - valuri.

- Ce faci tu acolo?

- Came! îi răspunse corbul continuând să cotrobăiască.

Băiatul îl luă de coadă, îl scoase din perna în care se afundase și-l duse la fereastră, unde-l scutură cum scuturi o câipă de praf, apoi îi dădu drumul în gol. Pasărea făcu un "crah" și căzu ca o piatră.

- Văleu! strigă Dan, de jos. Ai ajuns să-mi dai cu cioa-ra-n cap, căpitane?

- Tu erai? Ce-ai acolo?

- Ghici! ascunse el ceva la spate.

- Iar a stricat Gâză ursulețul!

- Ne-e!

- Nu mai face pe grozavul! Ce-mi ascunzi?

Dan explică: Am trecut prin parcul teatrului. Era plin de copii. Spațiile verzi dintre blocurile noului cartier sunt răscolite de alți copii. Să te umfle râsul, mă! Până și mucoșii de grădiniță vor să descopere tezaure și să cultive flori de leac! S-a dus comoara noastră, căpitane! S-a dus! își șterse obosit nădușeala de pe ceafa și pufni: Mi-a venit să-i arunc în Someș! Auzi? În Someș!

- Cum așa? ridică Viorel ochii din ziar.

- Așa. Dacă e inițiativa noastră, ce-și vâără ei nasul? Pariez că n-au

autorizație! N-au văzut nici măcar sprâncenele directorului, darmite să fi băut cu el un citro!

Viorel își scărpină vârful nasului ca și cum o gădilitură ciudată l-ar fi împiedicat să cugete.

- Mă, Dane, mă! Aici vorbește frumos de noi... în definitiv, tot nu puteam singuri birui atâtea parcuri. Ne vom strecura printre ei și vom afla ce ne interesează. Nu suntem detectivi?

- Suntem, spuse ceva mai domolit Dan și ochiul lui verzui păru să-și recapete culoarea obișnuită.

- Așteaptă-mă! într-un minut m-am și îmbrăcat...

Dan, revoltat de spiritul de imitație al copiilor orașului, uitase să-i raporteze căpitanului un lucru foarte important. Strigă deodată cu toată gura de parcă glasul lui trebuia s-ajungă la o depărtare de-o poștă:

- Vioreeel!

- Îți iese măseaua de minte? întrebă Viorel din dormitor.

- Mi-a ieșit, căpitane!

- Atunci?

- Am o poantă colosală!

Viorel sări în curte, îmbrăcat cu o bluză nouă, cu gulerul larg, răsfrânt. Dan îl studie întâi cu coada ochiului: "Știu eu cui vrei să te arăți!", apoi spuse:

- Gâză a depistat o stație - pirat!

- Când, mă? Ieri! Precis!

- Ieri.

- În timpul excursiei la Lacul Știucilor?

- Exact.

- Și ce spune în mesaj?

Dan se fâstâci.

- Am uitat banda la "Rachetă". Te căutasem acolo. Știi că Georgiana a prins aceeași emisie?

- Perfect! se bucură detectivul - șef. E... e... ca la carte!

Dan pricepu unde bătea căpitanul:

- Crezi?...

- Da, mă!

- Eu nu cred.

Viorel tăcu. Aruncă o pietricică după Gigi - Balamuc și cocoșul,

observându-l, fugi înspăimântat. Pe ușa lui Terentie Șchiopul era agățat veșnicul bilețel: "Am plecat la cumpărături", dar băiatul se mulțumi să zâmbească acru.

Ieșiră în stradă. Asfaltul mirosea a smoală. Undeva, o sirenă de fabrică, sau de locomotivă, țiuia lung, acoperind zgomotul automobilelor.

- Tu..., vorbi, în sfârșit, căpitanul și Dan deveni atent, uiți pur și simplu figura cu puricii. Nimeni în lume n-ar fi fost în stare să mă păcălească așa!

- Doar nu-ți închipui că în puricii lui de fier și-a pitit stația?! râse ironic aghiotantul. Mai curând în barbă sau în pălărie.

- E inventator. Nu poți ști ce șmecherie a pus la punct! Uite, eu am încercat să reiau radiogramele descifrate de Ra și parcă...

- Parcă? tresări bondocul.

- Parcă mașina electronică a încurcat ceva... Am aplicat "codul" în alte două variante și în ambele cazuri am obținut fraze inteligibile. Radiogramele astea sunt un fel de glosă în proză. Prima sună așa: "Cel care nu știe să facă nimic e capabil de orice"; iar a doua: "Știința este un al doilea soare pentru cel care o are".

- Mda... Ne învârtim în același cerc vicios! gâfâi Dan, amintindu-și, prin asociație, mesajul cel nou: "Știința, pentru cel care o are, e ca aurul; are preț oriunde".

Viorel, la auzul acestor cuvinte, se opri locului cu aera unei descoperiri.

- Mergem la el!

- La cine?

- La moș Axinte.

Bondocul zâmbi ironic, dar nu se împotrivi. Se ținu după el. Întrebă într-un târziu:

- De ce?

- Să ne lămurim dacă el a transmis. Asemenea fraze numai în capul unui spion - savant se puteau naște.

- Și cum o să ne lămurim?

- Tu ești un mare actor, Dane! Și poate că și eu am nițel talent. Îi vom juca o farsă teribilă! Va fi imposibil să nu-i scape una din frazele astea, dacă-s ale lui! Îi dădu detalii asupra unui plan ingenios, dar Dan

se încăpățână:

- Bun, să spunem că se trădează, dar o simplă frază, căpitane, nu-i încă o probă materială. Mai ales că-i total... inofensivă!

- Vom afla cel puțin dacă suntem sau nu pe o cale bună. Și cine știe, poate vom reuși să dăm de sensurile secrete ale acestor cuvinte, aparent pașnice...

Ajunseră la blocurile noi din capătul "Cartierului Verde", dincolo de care începea poteca de scurtătură. Era cald, mirosea a luncă și a miriște.

Napoleon îi simți de departe; hămăi de câteva ori și-și mișcă voios coada scurtă, semn că-i primea bucuros, ca pe oaspeți de seamă.

Toate ușile erau deschise, ca și cum moș Axinte ar fi știut dinainte că vor veni. Băieții îl găsiră în atelierele de sus, meșterind ceva.

- Voi erați, detectivilor? Ic zâmbi el și le ordonă cu o voce caldă, dar care nu suferea împotrivire: Șcdetți! Veți vedea cea mai fabuloasă comoară de care s-a auzit vreodată, parte din faimoasa comoară a regilor daci!

Viorel și Dan, luați pe nepusă masă, încremeniră în picioare.

- V-am spus să ședeți! Așa... Acum închideți ochii și numărați până la o sută. Dar să nu trișați!

Timpul parcă îngheță. Lui Viorel i se păru că a număra până la o sută însemna chiar veșnicia. De planul lui ingenios uită cu desăvârșire. Când deschise ochii, încăperea era cufundată în întunericul cel mai de nepătruns. Se auzi o țăcănitură scurtă, ca de comutator electric, și într-o vitrină pe care nu o mai văzuse până atunci, străluci fantastic o comoară, alcătuită din fel de fel de obiecte din aur pur, scânteietor. Voi să scoată un sunet de uimire, dar nu reuși. Două ciocănele îi loviră pe rând tâmpilele, dureros. Bătrânul râse tare și barba lui uriașă, ca a strămoșilor daci, se aprinse de lumina aceea aurie pe care o răspândea uluitoarea comoară.

- De ce v-ați speriat așa?

Glasul nu era al unui pirat și nici al unui spion: avea același timbru plăcut cu care se obișnuiseră și încet - încet își reveniră din spaimă. Dan se ridică primul și întinse instinctiv mâna să pipăie aurul care-i fascina vederea.

- Stai jos! îi ordonă sec moșneagul, și râse iar, ciudat de curat, ca și

cum ar fi răs un copil de-o glumă bună.

- E... comoara pe care o căutam?! îndrăzni Viorel, neluându-și ochii de la extraordinarul tezaur. "Savantul inofensiv!" își spuse și recapitulă în gând cuvinte din mesajul scris de Nicolo pe memorizator: "Acolo unde astăzi un savant... au existat odinioară pârjoluri nocturne, la a căror lumină învingătorii torturau prizonierii... Ce-ar mai fi răs pirații!... Comorile lor, rod al jafurilor, vor fi considerate mărturii ale uneia dintre civilizațiile lumii". Vorbi iar și glasul băiatului tremură: O să ne torturezi? Suntem doar prizonierii tăi... Probabil că s-au închis automat toate ușile!...

Un răs și mai puternic, neașteptat de sonor pentru vârsta lui moș Axinte, cutremură atelierul.

- Să vă torturez?!

Auul ardea parcă, scăpărând ape luminoase și vii.

- De unde până unde asemenea ideii negre, căpitane Viorel? Să torturez proprii mei detectivi?

Lui Dan îi tremura toată falca și i se auzeau dinții clănțănind.

- Nici pomeneală! mai adăugă bătrânul.

Hipnotizat parcă de feeria podoabelor de metal prețios, încercă și Viorel să se apropie, dar aceeași voce autoritară îl reținu:

- Șezi!

Bondocul de alături bâigui:

- O să împărți cu noi tot aurul, nene?

Bătrânul tăcu.

- Cum l-ai descoperit? întrebă Viorel ceva mai calm.

- Cu știință, spuse moșneagul serios, chiar grav. Se uită la Dan. Bondocul își ștergea transpirația, fără să-și dezlipească ochii de la strălucirea comorii. Dacă ți-aș da ție întreaga avuție pe care o vezi, ce-ai face cu ea?

Dan tresări. își mușcă limba vorbind:

- Aș da jumătate lui Viorel.

"N-are suflet rău, gândi «șeful» său, mișcat. E un prieten adevărat".

- Și cealaltă jumătate?

- Mamei.

Bătrânul păru mulțumit.

- Dar tu, căpitane? Tu ce-ai face cu tot aurul?

Viorel șovăi, șovăi îndelung. Dan se repezi tulburat:

- Ți-ai păstra și cealaltă jumătate!

- Nu, Dănuț, aș preda toată comoara muzeului. Acestea sunt mărturii ale unei dintre civilizațiile lumii! folosi el cuvintele vechiului mesaj.

- Foarte bine te-ai gândit, spuse sincer moșul, numai că vezi... aceasta este comoara mea!

Viorel crezu că se răstoarnă casa pe el. "Se joacă cu noi de-a șoarecele cu pisica!" încercă să se stăpânească. Rosti rar, ca în filmul despre Sorge:

- Cine ești tu, moș Axinte?

Moșneagul își pipăi barba cu degetele uscățive și-și căută pipa. N-o găsi. Băiatul scoase atunci "emițătorul" subtilizat în ajun și-i spuse firesc, ca și cum l-ar fi găsit în clipa aceea:

- Poftim.

- Mulțam, facu bătrânul fără să se mire câtuși de puțin. Dar tu, tu cine ești?

- Știu figura! Când vrei să scapi de-o întrebare, pui alta. îi strânse brațul lui Dan, ca să-și dea curaj și, în același timp, să-și îmbărbăteze prietenul care-și uitase gura căscată, așteptând emoționat desfășurarea evenimentelor. Pentru cine lucrezi?

Bătrânul profesor tăcu.

- Cu cine lucrezi? repetă el, cu voce scăzută, muiată în mister.

Moș Axinte schiță fără să vrea un surâs, lovindu-și degetele cu coada pipei.

- Unde-ți sunt complicii cu care ai pus mâna pe comoara căutată de noi?!

Aurăria scăpăra diabolic și Dan, surescitat, interveni:

- Tăcerea e ca aurul, are preț oriunde, dar nu aici.

Moș Axinte tuși. Ironia puștiului cu părul creț, care cu câteva clipe înainte tremurase de spaimă, îl deranjă.

- La mine, copii, intrarea e liberă, dar ieșirea poate costa...

Era o amenințare. Bondocul înghiți în sec, iar Viorel își ținu răsuflarea.

- Cât suntem încă pe pace, își muie ușor tonul gazda, eu vă zic: "Bine-ați venit!"

Mintea lui Viorel se aprinse: "încercă să câştige timp. Poate că-şi aşteaptă complicii. Trebuie să acţionez!" Şuşoti ceva la urechea lui Dan care se făcu alb ca varul.

- Zic să ajungem la o înţelegere... propuse moşneagul, pricepând că băieţii i-au pus gând rău.

- înţelegere? Viorel se gândi la aur. Cât o să ne dai? Un pumn?

- Nu, prefer cureaua de la pantaloni! zâmbi în barbă moşneagul. în "înţelegerea" noastră, dacă vreţi voi să ştiţi, nu poate intra împărţirea aurului!

- Dane! strigă Viorel şi, conform planului, se repezică asupra moşneagului care, luat prin surprindere, începu să meargă de-a-ndăratelea şi să se apere cu pipa de parc-ar fi mânuit un buzdugan. Dan îi puse o piedică şi-l răsturnă, cât era de lung, pe duşumea. Detectivii - pe el! Unul îi prinse o mână, iar celălalt alta şi-l întoarseră cu faţa în jos. Moşneagul scrâşnea din dinţi şi gemea.

- Cureaua de la pantaloni, Dane!

Viorel ceruse cureaua ca să-i lege mâinile, dar bătrânul se sperie; crezu că vor să-i aplice instrumentul "preferat".

- Spun tot!

- Aşa?! se bucură detectivul - şef.

Dan prinse curaj:

- Spune, bandit afurisit! Hoţ de aur!

- Care hoţ? Spion! Spionul secolului! Pariez că aurul era destinat finanţării reţelei!

Bătrânul se zbătu:

- înpuşcaţi-mă, spânzuraţi-mă, dar acum lăsaţi-mă să vorbesc!

- Ptii! Ce vorbăreţ a devenit! râse detectivul - şef, după ce-şi văzu "opera" desăvârşită; nici cel mai voinic bandit n-ar fi fost în stare să desfacă legătura.

- N-am, jur, nici un complice! spuse bătrânul.

- Cui ai transmis radiogramele?

Tăcere.

- Dane, tu caută telefonul! Trebuie să fie p-aci...

- Fără telefoane! ridică tonul moşneagul. Vă dau toată comoara, dar fără... telefoane!

- Aşa care va să zică! triumfă Viorel. Numai că nu ne-ajunge

comoara...

- Aaaa... vreți să mă scalpați! țipă moșneagul, vizibil iritat.

Dan, căruia aurul îi făcea cu ochiul, adoptă o poziție conciliatoare:

- De ce să nu ne mulțumim numai cu comoara, căpitane?

Viorel se supără:

- D-aia! Că eu comand! La țara ta nu te gândești? Numai la aur! Aur! Aur! Aur!

Moș Axinte se răsuci și fața lui apăru în lumina reflectată de podoabe ca a unui adevărat și mare pirat. Barba sa uriașă se aprinse parcă de-o flacără galbenă. Vocea îi deveni brusc calmă, ca și cum și-ar fi luat o piatră de pe inimă:

- Spectacolul s-a terminat! spuse și râse puternic, cum ar fi râs un strămoș dac la un chefritual. N-ați auzit, detectivilor?

Băieții îl priviră contrariați.

- E un truc, Dane! Dă telefon la poliție...

- Stai, băiete! îi ordonă bătrânul sever, sigur pe sine, și Viorel simți că se schimbă ceva. Deschideți mai întâi vitrina și pipăiți obiectele de aur, să vă convingeți dacă există...

- Cum să nu existe?! pufni bondocul dar prietenul lui, faimosul căpitan Viorel, căruia îi veni fulgerător în minte discuția despre lasere și holografie, înlemni. Un nod aspra i se urcă în gât și amuți. Privi prost cum Dan încerca să apuce în mână obiecte care nu existau. Șopti fără vlagă:

- E o hologramă!

- O hologramă?! se miră Dan. Ce-i holograma? Un fel de Fata Morgana?

"Grozavă farsă i-am jucat!" își spuse cu amărăciune Viorel, privind aiurit ba la Dan, ba la strălucirea comorii... imagine!

- Hei, detectivilor, nu mă dezlegați?

Se treziră parcă de pe altă lume.

- Ba da, nene Axinte! săriră ei, împiedicându-se reciproc și căzând grămadă peste bătrân.

Se pomeniră râzând. Când se ridicară, Viorel spuse jenat:

- Suntem niște potlogari de rând, asta-i! Diletanți, nene!

Moșneagul își dezmoți mâinile și-și pieptănă barba nițel cam șifonată. Viorel nici nu se mai uită la ce se alesese de bluza lui nouă,

cu guler răsfrânt. Dan își repetă întrebarea:

- Ce-i holograma? Un fel de Fata Morgana?

- Cum să-ți spun? E mai curând o fotografic cu laser. Dar holograma nu este nici pozitivul și nici negativul unei imagini, e mult mai mult, căci o redă în toate cele trei dimensiuni ale ei. Vedeți... razele laser, întâlnind în calea lor un obstacol, să spunem o statueta de aur, nu se opresc, ci îl îmbrățișează, îl cuprind de jur împrejur. În acest moment fasciculele laser pot fi "înghețate" pe o emulsie fotografică, pe materiale termoplastice sau cristale sensibile la lumină. Repuse apoi în mișcare, deși obiectul holografiat a fost îndepărtat de mult, îi vor contura imaginea cu fidelitate ca și cum s-ar proiecta un film.

Băieții oftară.

- Și comoara? Comoara unde-i acum?

- În muzeu, firește...

- Teribilă chestie! făcu bondocul și plescăi din limbă, ceea ce însemna la el suprema încântare.

- Trebuie să mai știți, detectivilor, că în viitorul apropiat holograma va deveni cel mai perfect cod cifrat!

- ? ! ! !

- Da - da! Se vor putea imprima, holografic, pe o bucățică de cristal, milioane de imagini și un spion dibaci va putea subtiliza conținutul unei întregi arhive! Așa că detectivii... detectivii adevărați vor avea nevoie de cunoștințe multe, enorm de multe! Și se uită la copii cu ochi calzi, de bunic.

Capitolul X V I I I

Viorel privi pământul cu răsufclarea tăiată: "Grozavă planetă locuim noi, oamenii! "

- Vii?

- Vin!

Din când în când el îi întindea mâna pentru că fata era desculță și picioarele umede alunecau pe pământul lutos al potecii. Mirosea a soc, a frunze de mur și a mentă. "Trebuie să strângem recolta de mentă" își abătu Viorel o clipă gândul de la problemele științifice care-l frământau, simțind griji noi, de gospodar. În vale, râul plescăia somnoros. Vegetația părea cuprinsă de vrajă.

- E foarte interesant pragul - ștergător pe care ni l-ai construit, îi spuse Ra, privindu-l familiar, cu ochii ei mari și negii, ca două pete de întuneric.

- Mi-am montat unul și acasă. Tata, de cum l-a văzut, a spus că-l va produce în serie!

- Da? ridică Stejara sprâncenele ei subțiri, ca niște semne de întrebare.

- Dar priza cu siguranță nu-ți place?

- Ba da! Ești un... un...

- Geniu tehnic?

- Chiar!

Viorel tăcu, simțind că-l îneacă emoția. Spuse într-un târziu:

- Știi, Ra, am mai inventat un motor cu laser, pe baza efectului lumino-hidraulic, dar moș Axinte mi-a spus să-l las baltă. Mă întreb uneori de ce?

- El nu ți-a explicat?

- Nu.

- E un mare învățat, i-adevărat, dar pot greși și savanții. Ar trebui încercat.

- Să încerc?

- Te vom ajuta toți.

- Dar moș Axinte a spus...

Ea zâmbi și soarele se răsfrânse în cristalul dinților ei mici și frumoși.

- În știință numai experimentul poate spune ultimul cuvânt. Newton a susținut, cândva, că nu este posibilă corectarea proprietății lentilelor de a dispersa lumina și autoritatea lui a ținut pe loc cercetările privind funcționarea lunetei timp de aproape o sută de ani!

- Chiar?

- Chiar! Aristotel spunea că vidul este imposibil și câte nu face azi tehnica vidului? Sau... câți n-au fost cei care au susținut că omul nu se va putea niciodată desprinde de Terra!

- Și acum zburăm fără emoții! se antrenă Viorel în subiectul preferat al Stejarei.

- Da, dar după ce s-a desprins, s-au găsit curioși care să întrebe: "De ce studiem cosmosul?!"

- Pentru că există! strigă Viorel.

- Și pentru că vrem să ne lămurim cine suntem și ce reprezentăm în univers!

Ra se feri cu un gest grațios de creanga unui arbust, schiță un surâs care-i scoase în evidență gropițele din obraji, apoi continuă:

- Știi cum își închipuiau oamenii din vechime universul? La egipteni bolta era întruchipată de scânteietoarea zeiță Nut, care purta pe spinare stelele sau luntrile Soarelui... La indieni orizontul era simbolizat de patra condori...

O pasăre piui în desiş.

- Eu aş fi ales patra privighetori sau patru ciocârlii.

- De ce? Mai curând patra corbi vorbitori, își aminti ea de Fantomas, să strige în cele patru vânturi (facu palmele pâlnie): Vioreeel, fiul Pământuuuului!

Glasul ei vibră ca un diapazon de argint, zbură peste arbori, până dincolo de poiană, de unde se întoarse grav și solemn.

- Ra, zeița bucuriei! șopti băiatul și privi cerul: Oare oamenii altor

planete vor fi cunoscând bucuria?

Stejara se lipi de trunchiul fierbinte al unui copac. După un timp, mărturisi:

- Cine poate ști? Mie îmi place astronomia, dar mai ales astronautica, cosmotehnica, pentru că oferă zi de zi pământenilor numeroase bucurii! Nu există științe mai pământești decât acestea, cred-mă!

Viorel se așeză turcește lângă ea.

- Te rog să mă crezi, Viorel!

- Te cred.

- Astronomii sunt cu capul în stele, dar stau cu picioarele pe pământ. Și cu cât se apropie de stele, își văd mai bine planeta natală. Aproape toate născocirile minții omenești destinate zborurilor cosmice, mii de invenții și descoperiri, au aplicații terestre...

- Știu, Ra, dar una mi se pare formidabilă! Cică îți miști numai ochii și poți manevra diferite aparate. Ba pentru navele "Gemini" am auzit că s-a construit o cameră de televiziune cât un bănuț! Ți dai seama, Ra, cine eram noi dacă aveam o asemenea șmecherie? se trezi în el detectivul. O strecuram în buzunarul spionului și...

Stejara râse drăgălaș.

- Al lui moș Axinte? Dar îl văzu pe băiat încurcat și nu mai insistă. Mie îmi place teribil navigația marină cu ajutorul sateliților artificiali. Ordinatorul de la bord primește datele de la satelit, calculează poziția navei și informează permanent pe căpitan...

- Chiar?

- N-ai auzit? Grație sateliților posedăm azi hărți ultraprecise ale globului terestru. Un satelit a permis descoperirea de zăcăminte minerale în Noul - Mexic și în Arabia Saudită, un altul a detectat câmpurile petrolifere din Brazilia. Acum câțiva ani, în Insulele Hawaii apa potabilă avea prețul aurului, dar într-o zi un satelit a detectat o importantă pânză de apă dulce care se vărsa în ocean...

- Grozav!

Fata continuă cu ton catifelat:

- Prin mijloacele oferite de cercetările spațiale s-au perfectat metode de detectare a zonelor bogate în pește. Tu ai mâncat pește oceanic?

- De câte ori!

- Ți-ai imaginat vreodată o legătură dintre un pește și un satelit arti-

ficial sau o rachetă cosmică? Ei vezi?!

Viorel se ridică. Pășiră alături.

- Eu mă fac... cosmotehnician!

- Cosmotehnician? se miră fata. Vrei să-ți alegi o sută de meserii?
Cosmotehnica e alcătuită dintr-o sumedenie de specialități!

Băiatul bravă:

- Le învăț pe toate! Vreau să știu... ce reprezintă în univers!

Fata se opri uluită. Mușcă dintr-o frunză, apoi îl privi cu ochii ei foarte mari, negri, mai frumoși ca oricând.

- Tu ai să fii academician!

Viorel roși. Spuse:

- Un academician câni!

- Nu ești cârn! spuse ea serioasă.

- Atunci... tu ai să fii... academiciana... Scăzu vocea și o întrebă în taină: Vrei să rămânem prieteni?

- Vreau!

- Pentru totdeauna?

- Pentru totdeauna!

Insula o luă din loc, pluti ușor, apoi se ridică întocmai ca o fantastică farfurie zburătoare. Strania navă urcă sus, sus de tot și Viorel privi Pământul cu răsuflarea tăiată: "Grozavă planetă locuim noi, oamenii!"

- Heeei! Căpitane!

Era glasul lui Dan. Dinspre poiană apărură fărâșuri și Viorel se deșteptă din lumea lui de vis.

- VV! intonară în cor călăreții și bondocul păru să joace rolul de dirijor prim.

"Precis că-1 doare burta... că măseaua de minte i-a ieșit!"

- Ce ai, Dane? Am înțeles: VV! Viorel Vela, așa mă cheamă. Și ce-i cu asta?

- N-ai înțeles nimic, căpitane! "VV" înseamnă Vivat Viorel! Ai fost decorat!

- Distins, mă! îl corectă Codrin. Dar Dan îi dădu cu ale lui:

- Ai fost decorat, căpitane!

- Ne-a comunicat profesorul! găfâi bondocul. Vine să ne ia cu "limuzina"!

Vulpe forăai, bătu din copită și se întoarse galopând cu coada flutu-

rată.

- Hiii! strigară insularii voioși, din goana calului.

Viorel rămase puțin năuc. Stejara era radioasă; se vedea cât de colo că vestea o bucurase.

- Am cutezat să gândesc... murmură el.

- Da, Viorel, șopti Ra și-l luă de mână.

Poposiră în marginea poienii, de unde se vedea silueta zveltă a Rachetei albe, poate în același loc din care băiatul o zărise pentru prima dată. Fata continuă:

- Ai făcut atâtea invenții!

- Întâmplător, Ra, spuse el modest, jucându-se cu degetele ei mici și fine.

- O mulțime de invenții și descoperiri celebre s-au făcut întâmplător!

- Întâmplător?

Stejara ascultă o clipă foșnetul arborilor, de parcă ar fi așteptat un sfat magic.

- Da, Viorel!

- Chiar?

- Pierre Curie a uitat odată în buzunar o sticlă cu radium, care l-a ars zdravăn, și astfel a descoperit efectul biologic al substanțelor radioactive!

Viorel răsă scurt. Își aminti:

- Sugativa a fost inventată cam tot așa. O calfa uitase să pună destul clei în pasta de hârtie.

- Ei vezi? Dar radiosopia știi cum a fost descoperită? Roentgen studia razele catodice pe care le proiecta pe un ecran fluorescent. Deodată și-a vârât mâna între tub și ecran și mai să-l lovească damblaua. A văzut oasele proprii sale mâini ca și cum țesuturile din jur nici n-ar fi existat!

- Teribilă chestie!

Stejara răsuflă adânc.

- Numai că întâmplările astea formidabile nu le trăiesc decât oamenii care cutează să gândească.

Măgulit, Viorel căută o idee cu care s-o dea gata de tot. Spuse:

- Aș vrea să construiesc primul lift între Pământ și Lună. Ar circu-

la fară carburant, doar cu forța de atracție a celor două corpuri cerești. Urcarea în lift s-ar face de pe niște rachete - taximetre.

Ochii ei străluciră.

- Atunci eu mă voi face liftieră!

Râseră.

- Prinde-mă! strigă fata și Viorel o luă la goană prin iarba înaltă, nccosită de mult. Nu reuși s-o ajungă decât la Racheta albă.

- Nu vii, căpitane? se agită Dan. Moș Axinte a sosit. Ne așteaptă.

- A venit profesorul? Atât de repede? Și cugetă: "Precis că are o stație de emisie în mașină!" Plănuiește o acțiune, dar se răzgândește repede: "Nu, ajunge! O dată l-am depilat, a doua oară l-am burdușit, a treia oară... Nu! Să încerce și altul..." îi spuse bondocului:

- îți predau comanda...

- Adică?...

- O să fii căpitan! Eu mă fac liftier.

- Poftim?!

- Liftier, sublinie cuvântul și râse în sine.

- Tu ai febră... căpitane!

Reveni Stejara, îmbrăcată și pieptănată. În părul ei tuns scurt prinsese o fundă roșie. Viorel o întreabă cu înțeleasă:

- Tu ce-o să te faci, Ra?

- Liftieră! pricepu ea.

Bondocul se scărpină după scăfârlie, semn că nu încăpea ceva în capul lui mare și creț.

- Voi ați băut ceai de scrântitoare! Să mor eu de răs dacă voi n-ați băut ceai de scrântitoare!

Moș Axinte claxonă lung și, pierzându-și răbdarea, veni după ei:

- Voi nu mai aveți nevoie de aur?!

- Aur? Mersi! făcu Viorel o grimasă.

- Da-i aur adevărat, copii! tresări bătrânul.

- Păi... era vorba de o decorație! pufni bondocul.

- Da!

- E aur sau decorație? și Viorel cercetă barba albă și deasă a profesorului ca și cum ar fi dorit să ghicească ce se ascundea în ea.

- E și una, și alta. E o medalie de aur!

- Pentru arcocicletă?

Bătrânul își scutură barba.

- Nu pentru invenții ați primit medalia!

- Pentru descoperirile arheologice! strigă Dan, sesizând pluralul "ați". Eu am... vă amintiți... eu... eu...

"Ti bubuie minea!" gândi Viorel și-l potoli:

- Mă, Dane, mă! Prea le spui repede. N-ai vrea să repeți totul...

Derutat, bondocul tăcu. Vorbi iar bătrânul:

- Medalia e pentru cele mai frumoase grădini publice din țară!

Se lăsă o liniște profundă. Undeva, în iarba înaltă a poienii, Vulpe necheză scurt. Faimosul detectiv și inventator încercă să zâmbească, dar surpriza, cu totul neașteptată, cum numai "moșneguțul" se pricepea să le-o "coacă", îl lăsase paf.

Stejara îi spuse:

- Și invențiile tale vor fi medaliat, ai să vezi! Ideea cu aplicarea îngrășămintelor chimice, direct pe semințe, e genială, Viorel!

- Ai dreptate, Ra! Întări moș Axinte. În fond, poți fi foarte bun detectiv, inventator și grădinar. Un mare matematician, Lobacevski, a fost decorat pentru... succese în grădinărit!

- Aur am căutat, nu? râse Codrin și râsul lui molipsi întregul grup. Medalia-i de aur!

- Haideți, copii, că suntem așteptați! îi chemă bătrânul.

Afară, în "limuzină"... Gâză! Dan, de cum îl văzu, se facu foc:

- Tu iar ne-ai urmărit!

- Pssst! își duse puștiul degetul la buze. Am descoperit stația-pirat!

- Ce spui?!

Băiețelul le facu semn să aștepte.

- Aici, în mulineta asta, șopti el misterios, după ce motorul porni.

"Fordul" demară și intră pe autostradă.

- Cum o să fie aici? mormăi Dan, sucind și răsucind instrumentul pescăresc.

- E posibil, Dane, luă Viorel de la el mulineta. își scoase briceagul și începu s-o demonteze.

Moș Axinte îl urmări cu coada ochiului prin oglinda retrovizoare. Râse în barbă.

- Dacă o strici, o plătești ca nouă!

Viorel se opri din meșterea și privi absent pe fereastră. Ra îi atinse

mâna și îi spuse nostalgică:

- Mie mi se pare că nu casele, copacii fug pe lângă noi, ci... pur și simplu simt cum fuge vacanța!

Epilog

Măsor încăperea cu pași mari, uniformi; dincolo de fereastră ninge. Fulgi mari se anină de ramurile puține ale unui lămâi bătrân, uitat, cine știe cum, pe balcon. Cât timp a trecut? Vântul se strecoară pe undeva, țiuie ca un șoricel japonez "sue - ciue" și, după ce a cotrobăit destul, dispare la fel de misterios. Simt o senzație ciudată de regret... Mica vacanță mare a rămas în urmă, s-a topit, odată cu istorisirile lui Mihăiță. Trag cu coada ochiului spre fiul meu. Citește grăbit; mai are câteva file. Lasă manuscrisul și-mi sare de gât.

- Mă dobori, hoțule! mă apăr eu.
- Dă-i înainte, tăticuț! Să-ți povestesc ce a urmat!
- Ce? tresar eu. M-ai angajat secretar particular?

El râde, râde cu hohote, râde cum nu l-am mai văzut, de-i dau lacrimile...

Dincolo de fereastră ninge.

- Tăticuțule, dc-abia acum vine ceva nostim... Tare nostim!
- Chiar? îl întreb, nițel ironic.
- Chiar! Să vezi ce-am descoperit...
- Știu! îi tai vorba. Emițătorul din mulinetă... și minusculul magnetofon care, în clipa când ața "specială" se epuiza de pe mosor și zmeul se afla la mari înălțimi, intra automat în funcțiune. Așa au transmis Codrin și Nicolo ultimul mesaj, fără să bănuiască ceva...
- La ipoteza asta nici nu m-am gândit!
- Pe furtună și ploaie era suficient să tragă "limuzina" mai aproape...
- Ai fost un detectiv grozav, tăticule!

De săptămâna chiulită nu-l mai întreb. A fost la mijloc, desigur, o invenție importantă. Dar va fi ultima șoticărie pentru că de azi îi trec în program o oră de cercetări. Bucătăria e și așa un soi de laborator chimic, baia - "cameră obscură", dormitorul lui - "atelierelor centrale" de cosmotehnică, biblioteca mea - un fel de "arhivă secretă". Când vin

la noi oaspeți trebuie să le atrag atenția să se uite pe unde calcă, să nu care cumva să alunece pe o eprubetă, pe vreun letcon sau să se împiedice în vreo sârmă conectată la cine știe ce sistem electric complicat.

Sună cineva la ușă.

- Deschide tu, îi spun, pentru că bănuiesc cine-i.

E... ea! Intră cu frig, cu miros de iarnă și fulgi de zăpadă în păr. Ochii mari, negri, joacă vii pe sub sprâncenele arcuite ca două semne de întrebare.

- Sărut mâna, îmi zice, răsufând ca după o goană. Ți lăsați jos?

Pot oare spune "Nu"? Și-au dat mâna și coboară, chiuind și rânzând, câte două-trei trepte deodată.

Au aproape treisprezece ani, e iarnă, și afară ninge...